

Budget 2027

På stockholmarnas sida

Budget 2027 för Stockholms stad och inriktning för 2028–2029 samt ägardirektiv 2027–2029 för koncernen Stockholms Stadshus AB

En attraktiv storstad med stark ekonomi

Stockholm är möjligheternas stad. Hit har människor sökt sig i alla tider för att uppfylla drömmar och vara sig själva fullt ut. Stockholm ska vara en attraktiv storstad med en stark ekonomi.

I Moderaternas Stockholm ska det alltid löna sig att arbeta. Mer kvar av lönen innebär mer kvar till familj och fritid. Det är rättvist och det ökar friheten. Efter flera ekonomiskt tuffa år är det nu hårt arbetande stockholmares tur att få det bättre ekonomiskt. Stockholmarna förtjänar att få behålla mer av sina egna pengar, inte ständigt nya skattehöjningar från Socialdemokraterna, som slår hårdast mot dem med lägst inkomster.

Stockholms stads budget ska vara i balans, för att långsiktig klara välfärdsuppdraget. Senaste gången Moderaterna styrde sänkte vi skatten och minskade för första gången på många år stadens skuld.

Att förvalta stockholmarnas pengar med ansvar är vår skyldighet. Ordning och reda i stadens ekonomi är inte ett mål i sig, utan en absolut förutsättning för att kunna leverera den välfärd som invånarna förväntar sig och förtjänar. I tider av ekonomisk osäkerhet blir detta ansvar ännu tydligare. Varje skattekrona måste behandlas med respekt och användas där den gör mest nytta. Ett ansvarsfullt ekonomiskt styre handlar om att våga säga nej till det som är mindre viktigt för att kunna säga ja till det som är avgörande.

Utmaningarna för Stockholms stads ekonomi är stora. Stadens låneskuld ökar mycket snabbt. Redan i dag har Stockholm den största skulden bland Sveriges kommuner och regioner samt den snabbaste skuldökningstakten bland större kommuner och regioner. Stadens skuld närmar sig 100 miljarder kronor. Höga investeringsvolymer och kraftig ökade skuldsättning leder till att kapitalkostnaderna tar allt större utrymme i budgeten på bekostnad av resurser till välfärden.

Den kraftigt ökande skuldsättningen i staden leder till ett försämrat finansnetto och försämrade förutsättningar för staden på den finansiella marknaden. Vi ser med stor oro på att stadens finansiella kreditbetyg AAA riskerar att sänkas, vilket skulle innebära att räntekostnaderna ökar ytterligare.

Mot bakgrund av detta vill vi understryka vikten av en politik som leder till att kommunkoncernens skuld omgående börjar minska. Investeringsvolymen behöver minska och egenfinansieringsgraden öka. Samtidigt behöver styrningen av stora investeringsprojekt förbättras, de kraftiga avvikelser som sker minskar kommunfullmäktiges utrymme att finansiera nya investeringar. Det krävs prioriteringar och effektiviseringar av oss politiker i Stockholms stad, såväl som en långsiktigt hållbar finansiering av välfärdsåtagandet.

En stark och välskött ekonomi ger oss handlingsutrymme att möta framtidens utmaningar och bygga ett Stockholm som är tryggare, friare och mer välmående för alla. Det är genom ordning och reda vi tryggar och utvecklar välfärden.

Alla stockholmare ska känna sig trygga

Trygghet är vår tids stora frihetsfråga och den viktigaste frågan för stockholmarna. Stockholm har präglats av en grov brottslighet som saknar motstycke. M-regeringens offensiva kriminalpolitik har vänt utveckling och tryggheten i Stockholm ökar. Ingen uppgift är just nu viktigare än att hålla i den utveckling och återupprätta tryggheten i hela Stockholm.

Övertid har kriminaliteten blivit mer synlig i det offentliga rummet särskilt i centrum och kollektivtrafiknära miljöer. Samtidigt skärps bilden av ungdomars roll — från att vara i riskzon till att i allt högre grad rekryteras in i och bli en del av de kriminella miljöerna. Många områden präglas av öppna drogscener, kriminella nätverk och ungdomsgrupper i centrummiljöer.

Tidiga insatser är det bästa skyddet mot att ett felsteg blir en kriminell väg genom livet. För oss moderater handlar förebyggande arbete om ett fungerande samhälle. Stockholm ska ha skolor som ger kunskap och framtidstro och en socialtjänst som finns där från första stund- Vi vill stärka föräldrar och säkerställa att det finns fler trygga vuxna i barns närhet. Även en meningsfull fritid är viktig för att stärka det brottsförebyggande arbetet och öka tryggheten. Vårt fokus ligger på att stödja föreningslivet, idrottssatsningar och underlätta trygga mötesplatser för stadens unga.

Socialdemokraterna i Stockholm har svikit sitt ansvar. De har monterat ned trygghetsarbetet och har sagt upp två av tre ordningsvakter och fyra av fem väktare. Detta har lett till att antalet insatser från ordningsvakter har minskat med 150 000, eller 70 procent förra mandatperioden.

Nedskärningarna på ordningsvakter har genomförts trots att Polisen i Stockholm efterlyser avlastning. Bristen på politiskt ansvarstagande har lett till en allvarlig trygghetskris, med stadsdelar där nästan varannan stockholmare känner sig otrygg och många kvinnor som inte vågar gå ensamma hem på kvällen. Även företagare vittnar om att otrygghet och brottslighet är ett av de största problemen för företag i Stockholm.

När Socialdemokraterna senast satt i regeringen minskade antalet poliser i Stockholm. Under den moderatledda regeringen förra mandatperioden har de däremot antalet ökat kraftigt. Vi kommer verka för att antalet poliser blir ännu fler och synligare i Stockholm.

Vi ska punktermarkera öppna drogscener och andra otrygga platser genom att anställa ordningsvakter och sätta upp många fler kameror för att både förebygga och klara upp fler brott. Vi ställer ut ett trygghetslöfte om att en ordningsvakt ska vara på plats inom 15 minuter i hela Stockholm. Den som utsätts för brott eller känner sig otrygg ska snabbt få hjälp på plats.

Genom att göra SL:s trygghetscentral till hela Stockholms trygghetscentral ska det finnas ett nummer för stockholmarna att ringa om man ser eller upplever otrygghet. Även den fysiska miljön är viktig för tryggheten. Moderaterna kommer att minska otrygghet och brottslighet genom platsspecifika åtgärder som belysning, siktförbättringar och upprustning av områden där människor vistas.

Stockholm ska vara en säker och trygg stad för alla, där människors frihet inte begränsas.

Alla barn har rätt till en skola som ger studiero och kunskaper

Vår vision är en skola där alla barn känner sig trygga och motiverade. Skolan ska erbjuda rätt stöd och ha resurser att ge varje barn möjligheten att gå ut med godkända betyg.

Vi ser det fria skolvalet som en grundläggande rättighet för elever och föräldrar. Men idag hotas populära friskolor av nedläggning — inte för att de är dåliga utan för att vänstersidan ideologiskt har bestämt sig för att de inte borde få finnas kvar. Vi värnar valfriheten, vill stärka den pedagogiska konkurrensen och slå vakt om mångfalden och kvaliteten i svensk skola. Stockholms kommunala skolor ska väljas av barn och föräldrar för sin kvalitet inte för att det saknas alternativ.

Moderaterna vill återupprätta kunskapsskolan där fokus ligger på lärande. Vår plan är tydlig: vi vill ha mindre klasser så att varje elev får den tid och det stöd den behöver. Forskning visar att mindre klasser bidrar till en bättre lärandemiljö, där varje elev får mer tid och uppmärksamhet från läraren. Detta är särskilt viktigt i de tidiga skolåren när grunderna för framtiden läggs. Mindre klasser kan också bidra till att minska mobbning och stärka relationerna mellan eleverna. I en mindre grupp är det lättare att skapa en trygg miljö där alla känner sig sedda och delaktiga.

För att elever ska kunna fokusera på undervisningen vill vi ha färre skärmar i klassrummet och i stället göra en stor satsning på fysiska läromedel. Det är viktigt för att förbättra barns koncentrationsförmåga och läsförståelse. Men det är också viktigt för att barn ska skyddas mot mobbing och olämpligt material under skoltid.

Vårt mest grundläggande mål är att varje barn som lämnar lågstadiet ska kunna läsa, skriva och räkna ordentligt. Att knäcka läskoden är den enskilt viktigaste nyckeln för all framtida inlärning och för att kunna delta fullt ut i samhället. Vi måste kontinuerligt mäta kunskapsutvecklingen hos varje elev för att kunna ge rätt stöd i rätt tid.

För att barn med särskilda behov ska få en bra skolgång behövs fler speciallärare och särskilda undervisningsgrupper. För att fler ska må bra i skolan vill vi bygga ut elevhälsan, med ett särskilt fokus på fler kuratorer och psykologer. Alla barn ska få stimulerande undervisning och möjlighet att växa i sin takt. Därför vill vi också utöka antalet spetsklasser och skolinriktningar som passar högpresterande elever.

Vi vill även införa gemensamma och likvärdiga ordningsregler i stadens kommunala skolor för att garantera studiero och återupprätta respekten för läraryrket. Grundläggande trygghet och studiero behövs för att alla barn. Vi vill öka skolsäkerheten genom fler låsta skolor, bättre skalskydd och fler kameror.

En stad i ständig rörelse

Vi värnar framkomligheten för alla stockholmare. Det är centralt att trafikpolitiken anpassas till stockholmarnas behov och val. Det är inte stockholmarna som ska anpassa

sig till trafikpolitiken. Stockholm ska vara grönt och tillgängligt, oavsett om du går, cyklar, reser kollektivt eller tar bilen.

Vi värnar alla trafikslag och är övertygade om att det går att förena högt ställda mål om klimatvänlig mobilitet, med effektiv framkomlighet, för alla trafikslag. Vi vill underlätta för en promenadvänlig och grön stad, vilket även bidrar till en mer levande och trygg stadsmiljö.

Vi motsätter oss ett införande av miljözon klass 3 och andra åtgärder som försämrar framkomligheten, så som borttagandet av körfält på Sveavägen. Vi kommer återställa de rödgröna trafikförändringar som försämrat framkomligheten för stockholmarna.

Dagens svåra parkeringssituation behöver lösas, parkeringsgaragen bli fler och utgöra en större del av stadens parkeringar eftersom att de rymmer ett stort antal bilar, men också få bort en del av annars utspridd trafik från attraktiv gatumark.

Stockholm är i behov av stora infrastrukturinvesteringar. För att minska trängseln och utsläppen och för att knyta ihop Stockholms arbetsmarknadsregion kommer vi verka för ett genomförande av Östlig förbindelse. Vi kommer även verka för att intäkterna från trängselskatten stannar i Stockholm, enligt principen om att pengar som genereras i regionen ska stanna i regionen.

Boende med livskvalitet

Stockholm är en av världens vackraste städer. Närheten till vatten och grönska bidrar till stadens attraktionskraft. Vi ska fortsätta att utveckla staden för framtiden.

Vi ska värna Stockholms unika karaktär och skönhet. Staden ska fortsätta utvecklas, men alltid med varsamhet och i samförstånd med de som bor här. Därför är en viktig princip att det ställs krav på kvalitet. Det som byggs måste vara både vackert och hålla över tid, med hållbara materialval och transporter. Vi ska värna stadens grönytor och villaområden.

Trenden att barnfamiljer flyttar från Stockholm måste vändas. Vi ska bygga fler bostäder som stockholmarna efterfrågar: större lägenheter, radhus, småhus och ägda boenden. Så att fler väljer att stanna kvar i Stockholm, och andra söker sig hit. Vi vill därför att staden prioriterar markanvisningar och detaljplaner som innehåller småhus.

Stockholmarna älskar sina grönområden, att bevara och skydda grönska i staden har ett starkt stöd bland stockholmarna. Grönområden är viktiga både för människors hälsa och välbefinnande, men också för klimatet och den biologiska mångfalden. En varm sommardag ska det finnas avkopplande platser där stockholmarna kan svalka sig, koppla av och vila.

Tyvärr har Stockholms stad under lång tid byggt bort stadens grönområden - på 25 år har en yta motsvarande hela Kungsholmen försvunnit. Trots detta fortsätter S-styret att bygga bort populära grön- och villaområden. Denna hets hotar inte bara stadens karaktär, utan även den livskvalitet som stockholmarna värderar högt. Moderaterna kommer därför att avbryta pågående byggprojekt i grön- och villaområden som saknar stöd hos stockholmarna. kommer också att öka mängden grönska i innerstaden. Det behövs en långsiktigt hållbar stadsplanering där vi planerar in grönska vid nybyggnation och stärker bevarandet av befintlig natur. Mer resurser behöver gå till underhåll av

parker och naturområden, men också till att inrätta fler nya naturreservat. För att säkerställa att grönområden inte byggs bort kommer vi införa ett kommunalt mål om andelen grönyta i Stockholm, "halva Stockholm ska vara grönt". Vi ska skydda stadens villaområden från förtätningar och rivningar och verka för ett starkare statligt skydd av dessa områden.

Stockholm ska fortsätta växa och vara en attraktiv storstad i Europa. Därför ska vi fortsätta med bostadsprojekt som planeras i större utvecklingsområden, men det måste göras med eftertanke och omsorg om stadens befintliga kultur- och naturvärden.

Det långsiktiga bostadsmålet om 140 000 bostäder till 2035 behöver ersättas med ett nytt bostadsmål, som styr mot småhus, större lägenheter och mer ägt boende. Det var naturligt att staden satte ett långsiktigt och omfattande bostadsmål för mer än 15 år sedan. Men i dag ser verkligheten annorlunda ut och det behövs en ny politik som utgår från vad stockholmarna faktiskt efterfrågar. Unga familjer som vill kunna rota sig, som drömmer om ett eget radhus eller en villa med en liten trädgård och de som behöver en större lägenhet för att få livspusslet att gå ihop —det är för dem vi ska bygga.

Vi vill tillgodose fler familjebildande stockholmares behov av större bostäder och bygga fler områden som liknar Enskede och Bromma. Därför kommer Moderaterna verka för fler småhus och helt nya småhusområden och vi kommer att inrätta ett snabbspår för markanvisningar och detaljplaner som innehåller småhus.

En stad för näringsliv och företagande

En god ekonomisk tillväxt lägger grunden för ett samhälle som växer och blir starkare. Stockholm ska ha Sveriges bästa företagsklimat och ett internationellt konkurrenskraftigt näringsliv. Staden ska möta företagare med god service och öppen dialog. Stockholm ska vara en stad präglad av mångfald. Blandningen av människor från olika delar av världen är positiv och berikande och stärker Stockholm som internationell storstad. I Stockholm ska vägen till arbete och kunskaper i svenska vara kort och människor ska vara självförsörjande, oavsett ursprung.

Stockholm är och ska vara Sveriges tillväxtmotor. När det går bra för Stockholm, går det bra för hela Sverige. Vår huvudstad driver innovation, attraherar talanger och skapar välstånd som sprider sig över hela landet Stockholm är den storstadsregion efter London och Paris som har flest globala huvudkontor. Moderaterna vill samla Stockholms stads och Region Stockholms resurser för att aktivt locka internationella företagsetableringar och få fler svenska bolag att starta stanna och växa i Stockholm.

Stockholm ska vara Sveriges mest företagsvänliga region. Ett starkt företagsklimat är grunden för fler jobb, ökat välstånd och en tryggad välfärd för alla. Det är genom att göra det enklare att starta, driva och utveckla företag som intäkterna till välfärden kommer att växa och Stockholm blir rikare. Därför vill vi sätta upp ett tydligt tillväxtmål för Stockholm: Stockholm ska ha Sveriges högsta tillväxt.

Om Stockholm ska bli rikare måste vi prioritera investeringar som skapar framtidstro och tillväxt. Vi vill sätta spaden i backen för en östlig förbindelse och utveckla flyginfrastrukturen. Arlanda är avgörande för Sveriges konkurrenskraft och internationella tillgänglighet. Arlanda behöver byggas ut och kommunikationerna till och från flygplatsen förbättras. Vi vill verka för att ta bort stationsavgiften på Arlandabanan och att staten ser över möjligheten att lösa ut Arlandabanan. Resepolicys

som motverkar Arlandas utveckling bör avskaffas. Stockholm ska återta positionen som Nordens ledande internationella nav.

Om Stockholm ska kunna konkurrera internationellt kan vi inte ha skatter som driver talanger och företag på flykt. Därför verkar vi för att arbetsgivaravgiften sänks och för en välfungerande kapitalmarknad. Låga kapitalskatter är avgörande för Stockholms framtida tillväxt. En god tillgång till kapital gör Stockholm attraktivt för entreprenörer som annars valt en annan stad för att testa sin företagsidé.

Stockholm är en världsledande högskole- och universitetsstad. Den positionen måste vi slå vakt om och utveckla. Stockholms stad och staten har därför ett stort ansvar att se till att högskolor och universitet har rätt förutsättningar att attrahera, utbilda och behålla de främsta talangerna från hela världen. Staden behöver ta en aktivare roll och fördjupa samarbetet med akademin så att vi säkrar framtidens jobb och stärker Stockholm som en globalt attraktiv region för kunskap och företagande.

I dag är vuxen- och yrkesutbildningar inte anpassade till arbetsmarknadens behov. Därför behöver vi säkra framtida kompetensförsörjning genom att tillhandahålla yrkesutbildningar och andra utbildningar som svarar mot företagens kompetensbehov. Det är helt avgörande för att åstadkomma en bättre matchning på arbetsmarknaden, motverka arbetslöshet och stärka konkurrenskraften.

Stockholm ska upplevas som en attraktiv och lättillgänglig stad att flytta till för att arbeta eller studera i, såväl kortare som längre perioder. Stockholms arbetsmarknad är stark, men också i Stockholm är arbetslösheten märkbart högre bland utrikes födda – särskilt kvinnor – än bland inrikes födda.

Växande otrygghet och brottslighet är ett av de största problemen för företagare i dag. Utöver fler trygghetsskapande åtgärder vill vi införa en särskild kommunal brottsofferjour som specifikt riktar sig till företagare. Brottsofferjouren ska erbjuda snabb hjälp och konkreta trygghetsåtgärder när företagare drabbas av brott. Vi vill också att staden ska ta en mer aktiv roll för att tillträdes- och vistelseförbud oftare används vid återkommande hot och våld mot företagare. Hela Stockholm måste vara tryggt för att företag ska etablera sig, utveckla sina verksamheter och stanna kvar i Stockholm.

Kommunfullmäktiges inriktningsmål och mål för verksamhetsområden

I denna budget för 2027 med inriktning för 2028 och 2029 fastslås tre inriktningsmål för stadens verksamheter:

1. En modern storstad med möjlighet och valfrihet för alla
2. En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt
3. En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden

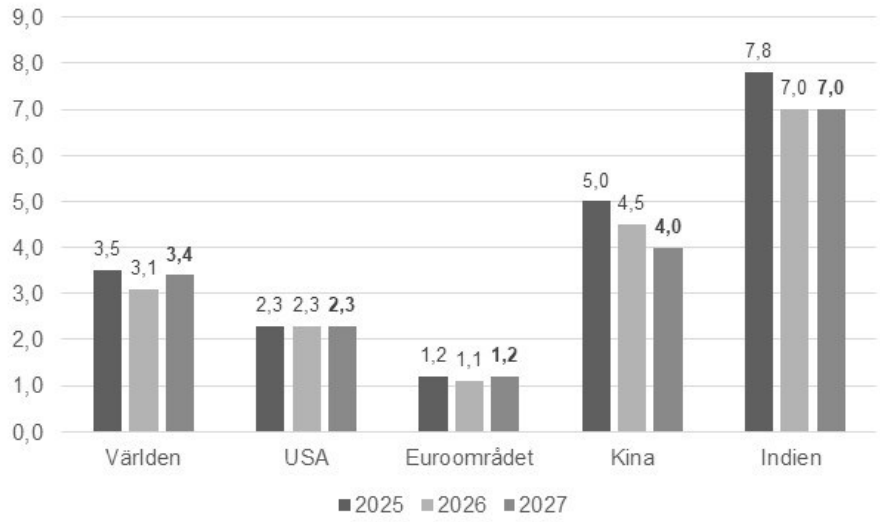
Förutsättningar

Omvärldens ekonomiska utveckling och demografins förändringar är avgörande för stadens skatteunderlag och övriga planeringsförutsättningar. Nedan sammanfattas utvecklingen och aktuella prognoser för dessa områden som ger en viktig vägledning för förståelse av framtiden. Under rådande omständigheter med geopolitisk och ekonomisk oro i omvärlden är framtidsbedömningarna särskilt känsliga, och förutsättningarna kan skifta snabbt.

Omvärldsperspektiv

Globalt. Den globala ekonomin präglas av hög osäkerhet, dämpad tillväxt och förnyat inflationstryck. Efter en svagare period bedöms den globala tillväxten under 2027–2028 stabiliseras på en relativt låg nivå, vilket är under det historiska genomsnittet på 3,8 procent. Världsbanken spår en global tillväxt på i genomsnitt 2,8 procent för perioden, medan Internationella valutafonden, IMF, bedömer att den globala tillväxten blir 3,4 procent år 2027. Samtidigt beräknar IMF att tillväxten för avancerade ekonomier mattas av avsevärt och stannar kring 1,8 procent 2027. Tillväxttakten i euroområdet förväntas förbli dämpad och uppgå till 1,2 procent under 2027.

Prognos för den globala BNP-tillväxten (procent)



Källa: IMF World Economic Outlook oktober 2026

Sverige. Svensk ekonomi befinner sig i en återhämtningsfas där lågkonjunkturen väntas ebba ut under 2027 enligt Konjunkturinstitutet. Tillväxten väntas uppgå till 3,0 procent 2026 och 2,4 procent 2027 och huvudsakligen drivas av inhemsk efterfrågan. Arbetslösheten mätt enligt AKU[1] förväntas sjunka från 8,7 procent 2026 till 8,2 procent 2027 då starkare efterfrågan ökar företagens behov av nyanställningar.

[1] Statistikmyndigheten SCB:s Arbetskraftsundersökningar (AKU) är den officiella källan för att mäta arbetslöshet i Sverige.

Utvalda nyckeltal, årlig förändring (procent)

	Utfall		Prognos		Scenario	
År	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**
BNP	0,8	1,4	3,0	2,4	1,7	1,6
Sysselsättning	-0,5	0,4	0,7	0,7	0,9	0,4
Arbetslöshet 15-74 år	8,4	8,8	8,7	8,2	7,3	7,1
KPIF (inflation)	1,9	2,6	1,6	2,6	2,2	1,8
Styrränta*	2,75	1,75	2,0	2,5	2,75	2,75
Offentligt finansiellt sparande**	-1,6	-1,6	-1,7	-1,8	-0,8	-0,7

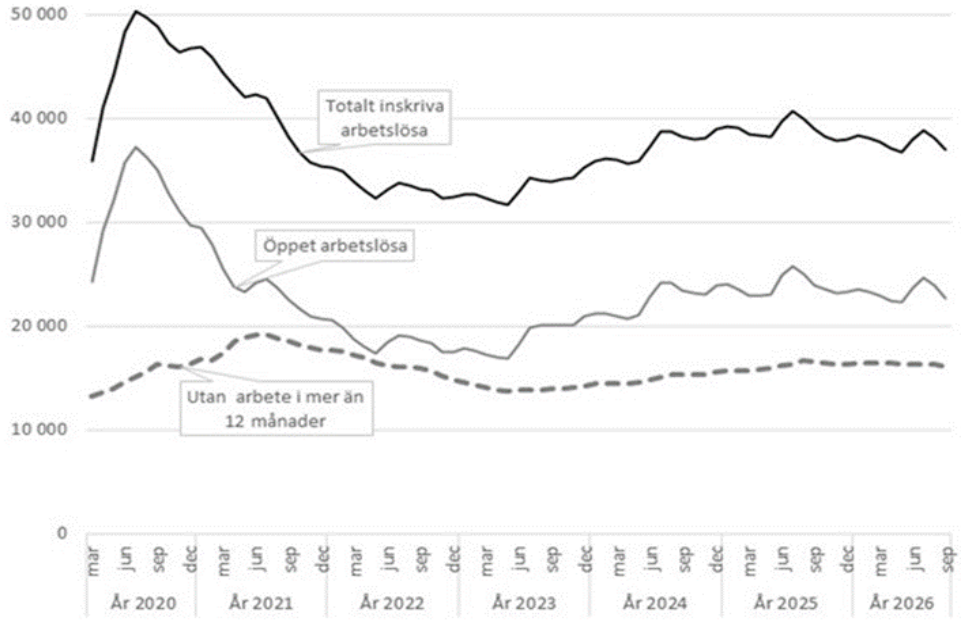
Källa: Konjunkturläget september 2026, Konjunkturinstitutet.
*Förklaring: *Vid årets slut, **Procent av BNP.*

För kommunerna innebär den ekonomiska återhämtningen en lättnad på kort sikt. I takt med att sysselsättningen ökar växer kommunernas skatteintäkter jämfört med tidigare år. En stor utmaning för kommunerna på längre sikt är befolkningens sammansättning. Födelsetalen sjunker, vilket kräver anpassning av förskolan och skolan. Samtidigt ökar andelen invånare över 80 år, vilket ställer stora krav på utveckling inom äldreomsorgen men också på ett stärkt förebyggande arbete. Sveriges Kommuner och Regioner, SKR, betonar att de ökade skatteintäkterna inte räcker för att täcka välfärdens långsiktiga behov. Parallellt med välfärdsutmaningarna står många kommuner inför omfattande investeringar i infrastruktur. Dessa driver upp kapitalkostnaderna och minskar det ekonomiska utrymmet för verksamheten.

Stockholm. Handelskammarens Stockholmsbarometer för tredje kvartalet 2026 visar att konjunkturen i Stockholm har stärkts. Konfidensindikatorn stiger till 103,3, vilket innebär att barometern ligger över det genomsnittliga normalläget. Uppgången är bred med positiva signaler från stora delar av näringslivet. Även hushållens indikator stärks, men ligger fortsatt under normala nivåer.

Stockholms arbetsmarknad inledde en återhämtningsfas under 2026. Trots det uppgick andelen inskrivna arbetslösa i september 2026 till 6,8 procent av arbetskraften, vilket överstiger det nationella genomsnittet på 6,4 procent. Enligt Arbetsförmedlingens regionala prognoser väntas återhämtningen ta fart på allvar under 2027 då arbetslösheten bedöms sjunka i takt med att ekonomin stärks. Betydande strukturella utmaningar med hög långtidsarbetslöshet och kompetensmatchningsproblem kvarstår dock.

Utveckling av arbetslösheten i Stockholms stad 2020–2026

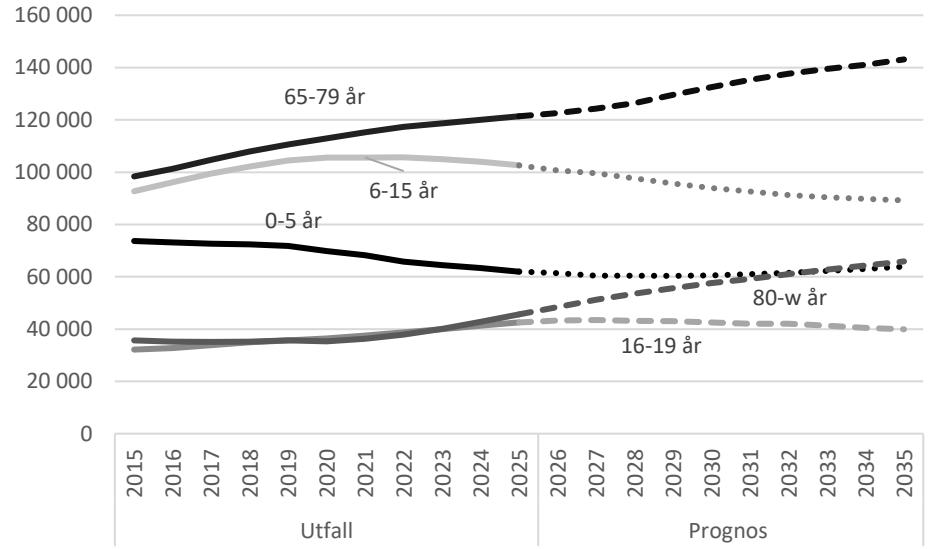


Källa: Arbetsförmedlingen.
Förklaring: Öppet arbetslösa söker aktivt jobb, kan omgående börja jobba och deltar inte i ett arbetsmarknadspolitiskt program.

Stockholmshushållens syn på det ekonomiska läget präglas av en försiktig optimism i takt med att köpkraften stiger även om oron för geopolitiska spänningar och ett svagare konjunkturläge fortfarande håller tillbaka konsumtionen. Jämfört med övriga Sverige är stockholmshushållen känsligare och reagerar snabbare och kraftigare på ekonomiska förändringar. Känsligheten i Stockholm beror främst på hushållens höga skuldsättning, bostadsmarknadens struktur och den lokala branschstrukturen.

Likt övriga kommuner i landet står Stockholms stad inför demografiska förändringar som kräver verksamhetsanpassning och omställning. Stadens befolkningsutveckling följer det nationella mönstret, där gruppen över 80 år förväntas öka mest, samtidigt som antalet barn i förskole- och skolåldern minskar. I staden förväntas antalet förskolebarn minska fram till 2030 och därefter öka något. Antalet barn i skolåldern fortsätter att minska till följd av ett lägre barnafödande under senare år. Fram till 2035 förutses en viss, om än svag, ökning av andelen invånare i förvärvsaktiv ålder (20–64 år).

Stockholms stads befolkningsutveckling åren 2015-2025 och prognos åren 2026-2035 för utvalda åldersgrupper



Källa: Sweco, juni 2026.

Skatteunderlagets utveckling

Stadens finansiering bygger till övervägande del på skatteintäkter. Storleken på skatteintäkterna beror på såväl stadens som rikets skatteunderlag och på det kommunala utjämningssystemet. Stockholms stads budget utgår från Sveriges kommuners och regioners (SKR) skatteunderlag per augusti året innan budgetåret.

Skatteunderlagsprognoser åren 2025-2029

	2025	2026	2027	2028	2029	2025–2029
SKR augusti 2026	3,5	3,5	5,1	4,2	4,0	22,1
SKR april 2026	3,3	4,0	4,7	4,3	4,2	22,3
Regeringen april 2026	3,3	4,2	4,9	4,0	3,9	22,0

Källa: Regeringen respektive SKR. augusti 2026.
Förklaring: Procentuell förändring visas i jämförelse med föregående år

Skatteunderlaget har reviderats upp för 2025, vilket förklaras av ett starkare preliminärt beskattningsutfall än tidigare bedömt. Denna revidering ger en bestående positiv effekt på skatteunderlagets nivå under hela prognosperioden. Samtidigt har skatteunderlagstillväxten för 2026 reviderats ned från 4,0 till 3,5 procent. Nedrevideringen beror främst på en svagare bedömning av antalet arbetade timmar, då uppgången i sysselsättningen förskjuts till 2027. Under 2027 stärks skatteunderlaget genom fler arbetade timmar samt högre pris- och inkomstbasbelopp och bedöms öka med 5,1 procent. Åren 2028–2029 ökar skatteunderlaget med drygt 4,0 procent per år, i nivå med det historiska genomsnittet för perioden 2015–2024. Sammantaget innebär SKR:s augustiprognos att skatteunderlagets nivå 2029 har reviderats ned med 0,2 procentenheter jämfört med föregående prognos.

Skatteunderlaget i *reala* termer speglar kommuners och regioners faktiska köpkraft. Under 2025 ökade det reala skatteunderlaget kraftigt, främst till följd av den negativa prisutvecklingen. När prisnivån normaliseras 2026 dämpas den reala tillväxten betydligt och hamnar i linje med ett historiskt genomsnitt. År 2027 väntas den reala skatteunderlagstillväxten åter öka något, driven av en stark nominell utveckling.

Skatteunderlagsprognos nominell och real utveckling åren 2025–2029

	2025	2026	2027	2028	2029
Nominellt skatteunderlag	3,5	3,5	5,1	4,2	4,0
Regelförändringar	-0,3	-0,5	0,0	0,0	0,0
Prisutveckling	-0,1	2,3	3,0	2,9	3,5
Realt skatteunderlag	4,0	1,6	2,0	1,3	0,5

Källa: SKR, Aktuell ekonomi 26:27
Förklaring: Procentuell förändring visas i jämförelse med föregående år

Den kommunala koncernens investeringar

Utmaningarna för Stockholms stads ekonomi är stora. Kommunkoncernens låneskuld ökar mycket snabbt. Redan i dag har Stockholm den största skulden bland Sveriges kommuner och regioner samt den snabbaste skuldökningstakten bland större kommuner och regioner. Stadens skuld närmar sig snabbt 100 miljarder kronor. Höga investeringsvolymer och kraftig ökade skuldsättning leder till att kapitalkostnaderna tar allt större utrymme i budgeten på bekostnad av satsningar på välfärden.

Den kraftigt ökande skuldsättningen i staden leder till ett försämrat finansnetto och försämrade förutsättningar för staden på den finansiella marknaden. Vi ser med stor oro på att stadens finansiella kreditbetyg AAA riskerar att sänkas, vilket skulle innebära att räntekostnaderna ökar ytterligare.

Mot bakgrund av detta vill vi understryka vikten av en politik som leder till att stadens skuld omgående börjar minska. Staden måste tydligt och målmedvetet prioritera investeringsprojekt som måste genomföras medan övriga projekt behöver avvakta ett stabilare läge. Egenfinansieringsgraden i investeringar måste öka. En jämnare fördelning av investeringsvolymer över åren, ökade verksamhetsresultat, ökad privat extern finansiering, inkomster från försäljning av mark i stadsutvecklingsområden och avyttringar av icke strategiska tillgångar som inte behövs för stadens verksamhet är ytterligare medel för att möjliggöra en minskad investeringsvolym med en hållbar egenfinansieringsgrad.

I en storstad som Stockholm finns alltid ett behov av att genomföra investeringar i bostäder, infrastruktur och samhällsservice. Men nivån måste anpassas till ett läge som ger hållbara finanser över tid. Utmaningen för staden är balansen mellan investeringsnivå, resultatnivå och likviditet. En långsiktig balans mellan resultat, skuld och investeringar ger tillsammans långsiktigt hållbara finanser.

Krav på god ekonomisk hushållning

God ekonomisk hushållning innebär att styra ekonomi och verksamhet i både ett kortare och i ett längre tidsperspektiv. En kommun ska hushålla med sina resurser och sträva efter att få ut så mycket som möjligt av varje skattekrona. Kostnaderna får inte överstiga intäkterna och varje generation ska i huvudsak bära kostnaderna för den service och konsumtion de själva använder. God ekonomisk hushållning omfattar både ett finansiellt perspektiv och ett verksamhetsperspektiv, vilka tillsammans säkerställer att varje generation bär sina egna kostnader och har finansiellt utrymme för att investera.

För kommunala bolag innefattar kravet på god ekonomisk hushållning att bedriva verksamheten affärsmässigt och kostnadseffektivt så att bolagen långsiktigt bidrar till kommunens samlade mål, finanser och välfärd.

Riktlinjer för god ekonomisk hushållning

Enligt kommunallagen och lagen om kommunal bokföring och redovisning ska kommunfullmäktige besluta om riktlinjer för god ekonomisk hushållning som årligen ska följas upp i årsredovisningens förvaltningsberättelse. För verksamhetsåret 2027 utgörs stadens riktlinjer för god ekonomisk hushållning av mål för god ekonomisk hushållning enligt denna budget samt *Regler för ekonomisk förvaltning, Stockholms stads investeringsstrategi och Finanspolicy för Stockholm stad*. Ärendet *Planeringsförutsättningar för budget 2027-2029*, som anmälts till kommunstyrelsens ekonomi- och trygghetstutskott, utgör därutöver underlag för den långsiktiga planeringen.

Kommunfullmäktige samt stadens nämnder och bolag ska förhålla sig till riktlinjerna så att verksamheten över tid bedrivs ändamålsenligt och bidrar till en hållbar utveckling och en god ekonomisk hushållning.

Mål för god ekonomisk hushållning

Kommunfullmäktiges verksamhetsområdesmål är, om inte annat anges, av betydelse för god ekonomisk hushållning. Kommunfullmäktige har även fem finansiella mål av betydelse för god ekonomisk hushållning:

Nettokostnader i förhållande till skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning
Målet för kommunen är att nettokostnaderna exklusive ändliga resurser, som reavinster, försäljningar, utdelningar med mera, inte ska överstiga skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning.

Årets ekonomiska resultat
Målet för kommunen är att det ekonomiska resultatet enligt balanskravet för året ska uppgå till minst 0,1 mnkr.

Soliditet
Målet för kommunen respektive den kommunala koncernen är att soliditeten inte ska understiga 34 procent på lång sikt och 30 procent på kort sikt. Soliditeten kan enskilda år understiga 34 procent. Målet ska redovisas inklusive kommunens samtliga pensionsåtaganden.

Budgetföljsamhet
Målet för kommunens budgetföljsamhet, mellan årets prognoser och utfall, är att den före och efter tekniska justeringar inklusive resultatenheternas resultat, inte får överskrida 100 procent. För nämnderna görs uppföljningen totalt för driftbudgeten inklusive kapitalkostnader, disposition eller avsättning av resultatenheternas resultat och kommunstyrelsens tekniska justeringar.

Prognossäkerhet
Målet för kommunen är att prognossäkerheten i tertialrapport 2, jämfört med utfallet på helår, ska vara högst +/- 1 procent. Prognossäkerheten mäts som avvikelse mellan årets prognoser och utfall, inklusive kapitalkostnader, disposition eller avsättning av resultatenheternas resultat och kommunstyrelsens tekniska justeringar.

Skattesats

För år 2027 föreslås att en kommunal inkomstskatt utdebiteras med kronor 17,74 per skattekrona.

För år 2027 föreslås en utdebitering av begravningsavgiften med 8,0 öre per skattekrona.

Stockholm den 23 november 2026

Christofer Fjellner

(M)
Inl:14

Resultatbudget

Mnkr	Förslag till budget 2027 KS	Förslag till budget 2027 Moderaterna	Avvikelse mellan förslagen
Verksamhetens intäkter	10 687,0	10 717,0	30,0
Verksamhetens kostnader (-)	-68 948,1	-68 160,0	788,1
Avskrivningar (-)	-3 310,8	-3 310,8	0,0
Central medelsreserv (-)			
Oförutsedda behov	-1 642,7	-964,7	678,0
Prestationsreserv	-437,7	-237,7	200,0
Ej aktiverbara investeringsutgifter	-768,0	-546,6	221,4
Pensionsavgifter (-)	-1 888,5	-1 888,5	0,0
Disposition/avsättning begravningsfond	19,7	-2,1	-21,8
Verksamhetens nettokostnader	**-66 289,1**	**-64 393,4**	**1 895,7**
Skatter	71 958,8	70 063,1	-1 895,7
Begravningsavgift	316,0	316,0	0,0
Inkomstutjämning	-7 571,5	-7 571,5	0,0
Kostnadsutjämning	-1 252,2	-1 252,2	0,0
Regleringspost	2 569,0	2 569,0	0,0
Fastighetsavgift	1 549,0	1 549,0	0,0
LSS-utjämning	-1 880,9	-1 880,9	0,0
Verksamhetens resultat	**-600,9**	**-600,9**	**0,0**
Finansiellt resultat	601,0	601,	0,0
Utdelning Stockholm Stadshus AB	0,0	0,0	0,0
Resultat efter finansiella poster	**0,1**	**0,1**	**0,0**
Förändring av redovisat eget kapital	**0,1**	**0,1**	**0,0**

Investeringsplan

Investeringsplanen måste anpassas för att Stockholms stad ska ha hållbara finanser över tid. Stockholms stad har under en längre period haft en hög investeringsnivå vilket lett till växande skuldsättning. Staden måste tydligt och målmedvetet prioritera investeringsprojekt som måste genomföras medan övriga projekt behöver avvakta ett stabilare läge eller inte genomföras alls. För att minska investeringsvolymen och skuldsättningen måste tyngdpunkten i investeringarna förskjutas från nyinvesteringar till ersättningsinvesteringar och underhållsinvesteringar. Egenfinansieringsgraden i investeringar måste öka, målsättningen är en egenfinansieringsgrad om 100 procent.
Det behöver tillkomma ökad privat extern finansiering, samtidigt som inkomster från försäljning av mark i stadsutvecklingsområden och avyttringar av icke strategiska tillgångar behöver genomföras.
.

Kommunstyrelsen m.m.

Nämndens ansvar

Kommunstyrelsen omfattar kommunfullmäktige, kommunstyrelsen och stadsledningskontoret. Stadsledningskontoret är kommunstyrelsens förvaltning. Kommunstyrelsen leder och samordnar förvaltningen av kommunens angelägenheter och har uppsiktsplikt över nämndernas verksamhet samt kommunens bolagsstyrelser. Kommunstyrelsen har ett övergripande ansvar för uppföljning av kommunfullmäktiges budget. Under kommunstyrelsen finns borgarrådsberedning, ekonomi- och trygghetsutskott, personal- och jämställdhetsutskott, råd för Agenda 2030, råd för nationella minoriteters rättigheter, råd för funktionshinderfrågor, pensionärsråd, funktionshinderombudsman, barnombudsman och äldreombudsman.

Stadsledningskontorets ansvar framgår av nämndens reglemente och omfattar det strategiska ansvaret för styrning, utveckling och uppföljning av verksamhet, ekonomi och finansiering. Därutöver ingår styrning och samordning av stadens arbete med välfärd, stadsutveckling och bostadsförsörjning, klimat och miljö, näringsliv, krisberedskap och totalförsvar, säkerhet, stadens fokusområden, samordnad tillsyn, utvecklingsarbetet i Kista, mänskliga rättigheter, demokratiutveckling, brottsförebyggande och trygghetsskapande arbete samt arbete mot våldsbejakande extremism. Stadsledningskontoret ansvarar vidare för styrning och samordning av stadens arbetsgivarfrågor, kvalitetsutveckling, digitalisering, koncerngemensamma system och plattformar, it-strategier, informationssäkerhet, stadsövergripande lokal- och inköpsfrågor, kommunikation, evenemang, innovation och akademisk samverkan, internationella relationer, påverkansarbete inom EU och stöd kring extern finansiering. Stadsledningskontoret ansvarar för juridisk rådgivning till stadens förvaltningar, bolag och stiftelser. Utöver stadsledningskontorets samlade styrning och samordning av stadens arbete mot välfärdsbrott och otillåten påverkan bistår stadsledningskontoret även stadens nämnder och bolag i enskilda frågor inom området och vid behov i myndighetssamverkan avseende dessa frågor.

För år 2027 budgeteras följande för rotlar och partikanslier (tkr):

Socialdemokratiska arbetarepartiet	45 950
Vänsterpartiet	25 170
Miljöpartiet De gröna	23 131
Moderata samlingspartiet	22 330
Centerpartiet	8 638
Sverigedemokraterna	7 455
Liberalerna	5 073
Kristdemokraterna	4 121
SUMMA	**141 868**

Kostnaderna avser främst arvoden till förtroendevalda, omkostnader i den politiska organisationen och viss representation. Partiernas budgetmedel används fritt inom kommunallagens ram. Över- eller underskott som uppstår ett år, överförs till kommande år.

Partistödet beräknas enligt följande per år (tkr):

Grundstöd per parti	660
Partistöd per mandat	485

Partierna ska senast den 30 juni redovisa hur partistödet har använts under föregående år, i förhållande till gällande lagstiftning. Partistödet ska användas i enlighet med lagstiftningens intentioner att stärka partiernas roll i den lokala demokratin.

Bidrag till information och utbildning av nämndemän

De nämndemannaföreningar som organiserar nämndemän utsedda av Stockholms stad kan få bidrag för nödvändig utbildning av nämndemän. Bidraget ska beräknas på antalet nämndemän som utsetts av Stockholms stad och per mandatperiod. Det ska vara på samma nivå för alla nämndemannaföreningar. Bidraget är maximalt 1 000 kronor per nämndeman och mandatperiod.

Ersättningar till utomstående organisationer och föreningar

Under kommunstyrelsen m.m. finns anslag för ersättningar till utomstående organisationer och föreningar. Åtagande gentemot utomstående organisationer och föreningar ska i normalfallet vara ettåriga. Ersättningarna fördelar sig enligt tabellen nedan.

Bidrag till näringslivsfrämjande åtgärder	(tkr)
-STING	4 000
Bidrag till akademin	(tkr)
-Handelshögskolan i Stockholm	2 000
-Professur i stadshistoria	380
-Stockholms Akademiska Forum, StAF	2 600
Övriga ersättningar	(tkr)
-Sveriges Tonsättares Internationella Musikbyrå, STIM	3 580
-Svenska Artisters och Musikers Intresseorganisation, SAMI	350
-Tyresta Nationalpark	500
-Föreningen Spårvagnsstäder	100
-Nobelmuseum	8 000
-Föreningen Stockholm Pride	2 000
Summa	**23 510**

Ersättningar till stadsinterna organisationer och föreningar samt organisationer och föreningar inom offentlig sektor

Under kommunstyrelsen m.m. finns anslag för ersättningar till stadsinterna organisationer och föreningar samt organisationer och föreningar inom offentlig sektor. Även ersättningar till samarbeten mellan staden, akademin och näringslivet ingår. Ersättningarna fördelar sig enligt tabellen nedan.

Bidrag till näringslivsfrämjande åtgärder	(tkr)
-Stockholm Business Region AB	116 000
-Stiftelsen Electrum	9 000
-Urban ICT Arena	1 400
Medlemsavgifter	(tkr)
-Counter-Terrorism Preparedness Network, CTPN	1 000
-European Coalition of Cities against Racism, ECCAR	35
-Sveriges Kommuner och Regioner, SKR	26 745
-Storsthlm*	22 226
-Stockholmsregionens Europaförening	3 000
-Eurocities	200
-Storstockholms brandförsvar, SSBF	448 860
-International Council for Local Environmental Initiatives, ICLEI	40

-Cities and Regions for Transport Innovation, POLIS	125
-Carbon Neutral Cities Alliance, CNCA	100
-Samverkan Stockholmsregionen, SSR	1 500
-AI Sweden	400
Samarbeten med akademin	(tkr)
-Vetenskapsstaden	2 600
-OpenLab	2 800
-Digital Futures	500
-Kungliga Tekniska Högskolan, KTH	5 000
Övriga ersättningar	(tkr)
-Partistöd med mera*	54 265
-Livräntor, S:t Eriksveteranerna, Stadshusets konstförening, Stockholms kommunalanställdas idrotts- och motionsförbund, Eldkvarns IF, Föreningen Stockholms förvaltningschefer	1 470
-Pris till Katarina Taikons minne	100
-S:t Julianpriset	100
Summa	**697 466**

* Prognos

Stockholm Business Region AB och dess verksamhet finansieras via ersättning från stadens budget med totalt 116 mnkr 2027, vilka är avsatta under kommunstyrelsen m.m. Ett marknadsföringsstöd ska rymmas inom en årlig ram om 6 mnkr. Vi tillför 0,5 mnkr för att staden ska återinträda i Connect Sweden, samt 2 mnkr till Welcome desk och 2 mnkr till nytt samarbetsavtal med Ung företagsamhet.

Kommunförsäkring

Stadens nämnder får genom S:t Erik Försäkrings AB en kommunförsäkring som omfattar försäkringsskydd för lös egendom, utställningar, entreprenad, terrorism, ansvar, tjänsteresor, vd- och styrelseansvar, förmögenhetsbrott samt olycksfall för volontärer. Premien för år 2027 är 21,8 mnkr för stadens samtliga nämnder och finansieras av medel avsatta under kommunstyrelsen m.m.

(M)
KS:4

Kommunfullmäktiges inriktning för nämnden

För att kommunfullmäktiges mål ska uppnås ska nämnden, utöver det som beskrivs i *Direktiv för samtliga nämnder och bolag*, *Nämndens ansvar* samt i stadens styrdokument arbeta enligt kommunfullmäktiges inriktning nedan.

En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla

Kommunstyrelsen ska tillsammans med Stockholms Stadshus AB verka för verksamheterna i staden drivs med utgångspunkt i en ansvarstagande budget och med fokus på det kommunala kärnuppdraget.

Staden har historiskt höga investeringsnivåer som snabbt driver upp skulden. I kombination med ökade räntenivåer drivs även räntekostnaderna upp snabbt. Högre räntenivåer i kombination med en ökande skuld innebär följaktligen att stigande räntekostnader snabbt blir en betydande kostnadspost i stadens budget samt belastar stadens bolag. För stadens nämnder ökar kapitalkostnaderna då investeringar belastar resultatet via avskrivningar och stigande räntor. Det leder i sin tur till minskat budgetutrymme för respektive verksamhet. Kommunstyrelsen ska därför tillsammans med Stockholms Stadshus AB verka för att stadens skuld minskar genom att reducera investeringsvolymen, öka egenfinansieringsgraden, öka den privata externa finansieringen och införa bättre styrning och kostnadskontroll.

Kommunstyrelsen ska tillsammans med Stockholms Stadshus AB genomföra en inventering av icke-strategiska fastigheter i stadens bestånd i syfte att bistå Fastighetsnämnden i att kunna genomföra avyttringar som stärker stadens ekonomi och möjligheter att långsiktigt finansiera välfärden. För att värna välfärden ska kommunstyrelsen tillsammans med Stockholms Stadshus AB inrätta ett finanspolitiskt råd som oberoende granskar stadens finanspolitik. Kommunstyrelsen ska av samma anledning inrätta en slöserikommission.

Kommunstyrelsen ska göra en översyn av påbörjade återkommunaliseringar och avbryta sådana som medför en minskad valfrihet eller ökade kostnader för stockholmarna.

Stockholm är hela Sveriges tillväxtmotor. Det är därför viktigt att staden verkar för att Stockholm får bra förutsättningar att utvecklas och skapa tillväxt som kommer alla till del. Kommunstyrelsen ska därför sätta upp ett tillväxtmål om att Stockholm ska ha Sveriges högsta tillväxt. Kommunstyrelsen ska verka för att göra Arlanda till Nordens ledande flygplats genom att bygga ut och förbättra kommunikationerna till och från flygplatsen. Kommunstyrelsen ska se även över stadens resepolicy. En Kistakommission ska tillsättas som samlar alla relevanta aktörer för att gemensamt vända utvecklingen i Kista och ytterst stärka Stockholms konkurrenskraft.

Kommunstyrelsen ska verka för nationella regelverk som attraherar talanger, kapital och investeringar. Kommunstyrelsen ska även verka för regelverk som underlättar för högkvalificerad arbetskraftsinvandring. Likaså ska kommunstyrelsen motverka skadliga Stockholmskatter som fastighets-, förmögenhets- och bolåneskatter. Det kommunala utjämningssystemet är orättvist och medför att stockholmarna får se många miljarder av sina skattepengar försvinna varje åt i stället för att finansiera välfärd och service i Stockholm. Kommunstyrelsen ska verka för att staten helt tar över det ekonomiska ansvaret för det kommunala utjämningssystemet.

Det lokala näringslivsklimatet behöver förbättras – Stockholm ska ha Sveriges bästa företagsklimat. Det måste bli mer gynnsamt att starta och driva företag i Stockholm. Kommunstyrelsen ansvarar för att stadens näringslivsarbete, i samverkan med nämnder och bolagsstyrelser, utvecklas i den riktning som bidrar till att uppfylla målsättningar och aktiviteter i stadens näringslivspolicy. En central del i arbetet är att utveckla stadens arbetsmetoder och synsätt för att främja innovation och tillväxt. Stadens organisation, styrning och processer ska ha ett näringslivsfrämjande perspektiv och förståelsen för näringslivets förutsättningar och behov ska vara hög i stadens verksamheter. Kommunstyrelsen ska leda, samordna och bistå nämnder och bolagsstyrelser i näringslivsarbetet. Huvudansvaret för det lokala näringslivsuppdraget övergår till kommunstyrelsen.

Kommunstyrelsen ska ta initiativ till att inrätta ett företagarråd som får tycka till vid beslut som rör näringslivet. Kommunstyrelsen ska tillsammans med berörda nämnder utöka service, rådgivning och kortare handläggningstider vid tillståndsärenden och bygglov. Kommunstyrelsen ska inrätta en brottsofferjour som erbjuder hjälp när företag drabbas av brott och vara en aktiv part för att tillträdes- och vistelseförbud används oftare vid återkommande hot och våld mot företagare.

Kommunstyrelsen ska tillsammans med Socialnämnden tillåta dygnet runt-öppna barer, restauranger och uteserveringar året runt. Kommunstyrelsen ska även verka för att det nationella kravet på inhängande uteserveringar avskaffas och införa geografiska alkoholtillstånd. Tillsammans med Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska staden införa en ny modell för ljudnivåer, som innebär att befintliga verksamheter inte ska påverkas av klagomål från nyinflyttade grannar.

Kommunstyrelsen ska även tillsammans med kommunfullmäktige planera för att stadens ledamöter i kommunfullmäktige avsätter en dag för att genomföra 100 företagsbesök. Ledamöterna ska skaffa sig en bättre bild av förutsättningarna, utmaningarna och möjligheterna som Stockholms företagare möter. Nära kontakt med stadens företagare ska bidra till en förbättrad dialog och större förståelse för företagarnas vardag, som kan bidra till nya förslag på hur stadens företagsklimat kan förbättras.

Vidare vill genomföra en översyn av avgifterna för den löpande, lagstadgade kommunala tillsynen i syfte att underlätta för stadens företagare. Vi vill också införa en tillitsklausul. Företag som under lång tid upprätthållit hög kvalitet ska slippa onödiga rutinkontroller.

Samarbete med arbetsmarknadsnämnden ska kommunstyrelsen arbeta strategiskt med kompetensförsörjning kopplat till näringslivets förutsättningar och långsiktiga behov samt stödja berörda nämnder och bolagsstyrelser i arbetet med att säkerställa en långsiktig kompetensförsörjning i stadens verksamheter. Tillsammans med arbetsmarknadsnämnden ska kommunstyrelsen anpassa vuxen- och yrkesutbildningar till arbetsmarknadens behov.

Kommunstyrelsen leder, samordnar och prioriterar stadens arbete för en sammanhållen och stärkt krisberedskap och förmåga i civilt försvar, bland annat genom kompetenshöjande insatser, metodstöd, och genom att fortsätta utreda förutsättningar för ett beredskapslager. Ett nära samarbete med övriga aktörer inom Samverkan Stockholmsregionen är avgörande för framgång i dessa frågor. Stadens insatser inom ramen för Samverkan Stockholmsregionen ska förstärkas och synergier med övriga samverkansparter utvecklas. Kommunstyrelsen ska leda arbetet med återkommande kommunikationsinsatser om hemberedskap.

Kommunstyrelsen ska ge förutsättningar för att arbetet med säkerhetsskydd fortsätter att stärkas i staden och att den reella förmågan ökar i syfte att skydda Sveriges säkerhet. I samarbete med Stockholms Stadshus AB ska kommunstyrelsen leda, samordna och kontrollera stadens säkerhetsskyddsarbete, fortsätta arbetet med att öka stadens kunskap om och samlade förmåga inom säkerhetsskydd samt tydliggöra ramarna för stadens säkerhetsskyddsorganisation.

Kommunstyrelsen leder och koordinerar stadens trygghets- och brottsförebyggande arbete genom att öka kunskap och bidra till utveckling inom stadens verksamheter med väl underbyggda arbetssätt och åtgärder. Den M-ledda regeringens arbete förra mandatperioden har gjort Stockholm tryggare. Men det återstår fortfarande mycket arbete.

Kommunstyrelsen ska utveckla fördjupade analyser och uppföljning inom det trygghetsskapande och brottsförebyggande arbetet samt stödja nämndernas arbete med lokala lägesbilder och orsaksanalyser inom en intensifierad samverkan i Trefas. En stadsövergripande trygghetsmätning ska genomföras. Den strategiska kommunikationen kring stadens trygghets- och brottsförebyggande arbete leds och samordnas av kommunstyrelsen. Stadens arbete mot det dödliga våldet i kriminella miljöer leds av kommunstyrelsen tillsammans med socialnämnden.

I samverkan med berörda nämnder och bolagsstyrelser, näringslivet, civilsamhället och invånare ska stadens arbete med platssamverkan utvecklas och intensifieras i syfte att skapa en trygg, säker och levande stad. Det har gjorts mycket, men på många platser i staden behövs ett mer aktivt arbete. Kommunstyrelsen ska verka för att trygghetsöverenskommelser initieras mellan staden, civilsamhälle och näringsliv. Trots att brott mot näringslivet medför allvarliga konsekvenser och kostar samhället stora summor, är näringslivet ofta en förbisedd aktör i det brottsförebyggande arbetet. En kartläggning om företagens upplevelser av brott och ordningsstörningar i deras närområden, samt deras oro över att utsättas för brott på grund av sin verksamhet, är således en nödvändighet för stadens gemensamma lägesbild. Kommunstyrelsen och Stockholm Business Region ska uppdra åt Stiftelsen Tryggare Sverige att genomföra en trygghetsutredning av näringslivet i Stockholm.

Kommunstyrelsen ska fortsatt driva det samarbetet som sker tillsammans med polisen samt berörda nämnder inom ramen för den gemensamma samverkansöverenskommelsen som syftar till att stärka arbetet mot brott och otrygghet. Arbetet ska vara ett led i målet att staden framöver inte har några särskilt utsatta eller utsatta områden. Kommunstyrelsen ska tillsammans med fastighetsnämnden arbeta för att inrätta trygghetskontor som exempelvis prövats inom City i Samverkan på fler platser i staden.

För att stärka trygghetsarbetet bör trygghetscentralen bli gemensam med Region Stockholm Stockholms stads trygghetsresurser ska samordnas med Regionen Stockholms. Syftet är att uppnå synergieffekter i det lokala och regionala trygghetsarbetet och möjlighet till att dela resurser vid incidenter och förebyggande arbete.

Stadens arbete med stadsövergripande ordningsvakter och trygghetskameror leds, samordnas och utvecklas av kommunstyrelsen i nära samarbete med stadens nämnder och bolagsstyrelser samt med polisen. Antalet ordningsvakter minskade med två tredjedelar under förra mandatperioden. Antalet ordningsvakter behöver bli fler och kompletteras med mobila väktare. Även antalet trygghetskameror måsta öka snabbt. Ordningsvakter, väktare och trygghetskameror ska och kan inte ersätta polisen. Men de

har en stor praktisk betydelse för att förhindra och förebygga fler allvarliga våldsdåd och avlasta polisen, så att den kan fokusera på allvarlig brottslighet. Den M-ledda regeringen tillsåg under förra mandatperioden att antalet poliser i Stockholm blev fler. Den utvecklingen måste och kommunstyrelsen ska verka för att antalet poliser blir fler i Stockholm.

Kommunstyrelsen ska leda arbetet tillsammans med berörda nämnder och bolag för att punktmarkera särskilt otrygga platser lokalt i Stockholm, med hjälp av ordningsvakter, kameror, belysning och andra åtgärder i den fysiska miljön. Kommunstyrelsen ska tillsammans med relevanta aktörer arbeta mot målsättningen att alla öppna drogscener i Stockholms stad ska vara stängd senast 2030, med delmålet att alla öppna drogscener i närheten av skolor och förskolor ska ha stängt senast 2028. Den upplevda otryggheten ska halveras till 2030.

Kommunstyrelsen ska revidera stadens ordningsföreskrifter och införa ett tiggeriförbud. Förekomsten av olagliga boplatser utgör en social utsatthet, oacceptabla sanitära och omänskliga villkor. Kommunstyrelsen ska i samverkan med socialnämnden, polisen och Kronofogdemyndigheten inrätta en nollvision för olagliga boplatser i staden.

Stadens arbete för att motverka organiserad brottslighet och välfärdsbrottslighet samordnas av kommunstyrelsen som samverkar med rättsvårdande myndigheter och Skatteverket. Kommunstyrelsen samordnar stadens arbete mot otillåten påverkan för att hindra att stadens medarbetare och tjänstemän utsätts för påtryckningar och otillbörlig påverkan vid beslutsfattande i sin yrkesutövning. Kommunstyrelsen ska utreda möjligheterna till att dela information mellan stadens nämnder vid misstanke om välfärdsbrott och felaktiga utbetalningar vad gäller bidrag, stöd och ersättningar. Kommunstyrelsen ska utreda hur ansvaret för bidrag, och stöd till föreningar kan flyttas från stadsdelsnämnderna till facknämnderna. Kommunstyrelsen ska öka medvetenheten och kunskapen inom staden om effekter av felaktig folkbokföring, hur det kan upptäckas och om stadens underrättelseskyldighet till skatteverket vid misstanke om felaktig folkbokföring.

Stadens riktlinjer för upplåtelse av stadens lokaler har uppdaterats. Det rörde framförallt ett införande av demokrativillkor för aktörer som vill nyttja stadens lokaler. Det har förekommit våldsamheter som en konsekvens av att antidemokratiska krafter får tillstånd att anordna offentlig tillställning på stadens mark. Därför bör kommunstyrelsen tillsammans med trafikkontoret få i uppdrag att ta fram motsvarande riktlinjer med demokrativillkor för upplåtelse av stadens mark.

Inom ramen för de strategiska välfärdsfrågorna ska kommunstyrelsen analysera befolkningsutvecklingen och de ökade kostnaderna för stadens verksamheter över tid. I Stockholm stiger försörjningskvoten. Demografiska förutsättningar samt samhällets över tid skiftande behov av tjänster ställer höga krav på samordning, helhetssyn och långsiktighet. Trenden med barnfamiljer som flyttar från staden måste brytas.

En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt

Kommunstyrelsen har ett samordningsansvar för Stockholms utveckling, strategiska stadsutvecklingsprocesser samt samordningen gentemot externa parter avseende nationella och regionala infrastrukturfrågor.

I en växande stad är bostadsbyggande viktigt. Men det är ännu viktigare att bygga bostäder stockholmarna efterfrågar: större lägenheter, radhus och ägda boenden. Så att fler väljer att stanna kvar i Stockholm, och för att fler ska söka sig hit. Stockholms unika

karaktär och skönhet ska bevaras. Staden ska fortsätta utvecklas och växa, men alltid med varsamhet och samförstånd med de som bor här.

Stadens grönområden ska bevaras, och trädgårds-, villa och småhusområden ska värnas. Därför ska kommunstyrelsen, tillsammans med berörda nämnder, ta fram ett förslag till kommunalt mål för andelen grönyta i staden – ”Halva Stockholm ska vara grönt”. Uppdraget ska även innehålla en översyn av och stopp för planerade förtätningar i populära grönområden.

Vidare ska kommunstyrelsen i samarbete med exploateringsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden och stadsbyggnadsnämnden, utreda vilka områden i staden som bör bli föremål för nya naturreservat eller biotopskyddsområden. I samverkan med berörda nämnder och bolagsstyrelser ska kommunstyrelsen utreda möjligheter för att stadens fastighetsbestånd ska ingå i energigemenskaper. Staden ska verka för ökad elproduktion genom fler solpaneler.

Kommunstyrelsen ska verka för att byggnation av Östlig förbindelse genomförs. Arlanda flygplats och tillgängligheten till den behöver utvecklas och förbättras. Kommunstyrelsen och Stockholm Business Region AB ska vara en aktiv part i arbetet vad gäller att förbättra Arlanda flygplats och öka tillgängligheten till den. Kommunstyrelsen ska bistå trafiknämnden i uppdraget att hålla ihop stadens arbete med elektrifieringen av transportsektorn, bland annat genom Elektrifieringspakten. För att underlätta omställningen till elektrifieringen ska kommunstyrelsen ska bevaka stadens intressen så att trängselskatten kan sättas ned för eldrivna fordon och att parkeringsavgiften kan sänkas för eldrivna fordon.

Tillsammans med exploateringsnämnden, stadsbyggnadsnämnden och Stockholm Business Region AB ska kommunstyrelsen bidra i uppdraget med platsutveckling och värnande av stadens renodlade verksamhetsområden samt arbeta för att stadens verksamhetsområden utvecklas med kontor och arbetsplatser.

Kommunstyrelsen ska i samarbete med miljö- och hälsoskyddsnämnden arbeta med ett att minska koldioxidutsläppen, renare luft och vatten, samt stärka arbetet för biologisk mångfald och en grön stadsmiljö.

Tillgången till bra förskolor och skolor med en god miljö för barnen är viktigt för stockholmarna och har betydelse för Stockholms attraktivitet som stad att bo och arbeta i. För att stärka samplaneringen och för att säkerställa en stadsövergripande syn för ny, om- och tillbyggnader av förskolor och skolor har kommunstyrelsen ett övergripande ansvar. Kommunstyrelsen ska i samverkan med SISAB och utbildningsnämnden genomföra en genomlysning av bolagets fastighetsbestånd för att tillse att det anpassas till ett vikande elevunderlag i staden.

Kommunstyrelsen ska leda arbetet tillsammans med relevanta facknämnder för att utforma karriärtjänster för förskolelärare. Staden ska vara en attraktiv arbetsgivare som ger personal goda förutsättningar att växa i sin yrkesroll och lyfta sina arbetsplatser. Stadsledningskontoret ska leda arbetet att utforma karriärtjänsterna. Stadens personalpolicy ska ses över i syfte att möjliggöra för kommunanställda att vara tjänstlediga för att ta sig an uppdrag som jour-, eller familjehem.

Det är bra att stadsdelar läggs samman för att minska kostnader för byråkrati och administration, som i stället kan användas för att kan vi öka kvaliteten och likvärdigheten. Kommunstyrelsen ska verka för att antalet stadsdelsnämnder minskar.

Kommunstyrelse ska tillgängliggöra stadshuset för stockholmarna. Stadshuset som säte för kommunens högsta politiska ledning ska finnas tillgängligt för Stockholms elever att besöka. Möjligheten för elever i årskurs åtta och nio att besöka stadshuset ska därför göras permanent. Kulturnämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen utreda möjligheterna för kulturella frizoner samt ta fram en strategi för dessa.

En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden

Det är av fortsatt högsta vikt att staden arbetar för en långsiktigt hållbar ekonomi i balans, vilket ställer krav på samverkan med interna och externa aktörer och på att stadens resurser används effektivt.

Kommunstyrelsen ska stödja nämnder och bolagsstyrelser att genomföra nödvändiga strukturella förändringar för att möta ökade kostnader för välfärdsuppdraget och de investeringsvolymer som en stor stad har.

Stadens höga investeringsvolym kräver ekonomisk och tidsmässig prioritering samt god samordning i övergripande frågor och enskilda projekt. Att hålla budget är ett självklart krav, vilket kräver att kostnader inom projekten ständigt prövas för att stadens begränsade investeringsmedel ska användas så effektivt som möjligt. För att begränsa investeringsutgifterna kommer staden i ökad omfattning prioritera hårdare och inom samtliga verksamhetsområden pröva att öka andelen externa inhyrningar. Kommunstyrelsen ansvarar för att det finns forum för styrning av stora fastighets- och stadsutvecklingsprojekt med uppgift att prioritera utifrån kommunkoncernnyttan. Kommunstyrelsen ska utveckla stadens projektstyrningsmodeller och stötta nämnder och bolagsstyrelser i implementeringen. Stadens investeringsstrategi ska följas upp och utvecklas av kommunstyrelsen i syfte att upprätthålla en långsiktigt hållbar investeringsnivå och hållbara driftskostnader.

Staden har begränsade ekonomiska resurser och det är viktigt att alltid göra tydliga prioriteringar, inte minst när det gäller investeringar. Utgångspunkten ska alltid vara att projekten ska hålla sig inom beslutad budgetram och att beslut om utökad budget enbart ska fattas i undantagsfall. Staden har en omfattande skuldsättning och möjligheten till kostnadsbesparingar behöver därför alltid ses över. Staden behöver också säkerställa ett effektivt och tillitsfullt samarbete mellan de stora projektens olika aktörer och säkerställa en tydligare politisk styrning med kontrollstationer när risken för förseningar och fördyringar uppenbaras. Vi ser därför ett behov att utveckla en central funktion med externa granskare för stora och komplicerade infrastruktur- och stadsutvecklingsprojekt. Därtill behöver en extern haverikommission tillsättas för projekt Slussen.

I Stockholm finns ett rikt föreningsliv, som staden har en långvarig samverkan med. Det fristående kultur- och föreningslivet är viktigt i stockholmarnas vardag och avgörande för Stockholms attraktivitet. Kommunstyrelsen ska leda arbetet för att säkerställa att lokalupplåtelser och föreningsbidrag ges i enlighet med beslutade riktlinjer.

Kommunstyrelsen ska tillsammans med berörda facknämnder ta fram förslag för att utbetalning och uppföljning av föreningsbidrag ska centraliseras, i syfte att öka kontrollen och minska risken för felaktiga utbetalningar och fusk. Kommunstyrelsen ska säkerställa att föreningar bara kan få bidrag från en kommunal förvaltning, inte flera som idag. Kommunstyrelsen ska i samarbete med kulturnämnden stärka arbetet för att motverka att stöd från kulturförvaltningen betalas ut till antidemokratiska verksamheter.

Stockholm har universitet och högskolor i världsklass. Kommunstyrelsen ska tillsammans med berörda nämnder och bolag verka för att fördjupa stadens samarbete med akademin för att utveckla Stockholm som universitetsstad. Staden har avtal om strategiskt samarbete med samtliga större universitet och högskolor i regionen kring forskning, utbildning, utveckling och innovation som bidrar till verksamhetsutveckling och innovationsarbete. Kommunstyrelsen ska arbeta strategiskt för att öka den externa FoI-finansieringen.

Stadens samarbete med Stockholms Akademiska Forum ska stärkas, under ledning av kommunstyrelsen, i syfte att etablera fler platser för tvärvetenskapliga kontakter mellan akademi, forskning och studenter. Kommunstyrelsen leder stadens arbete med att tillgängliggöra världsledande utbildning för fler och skapa positiv konkurrens inom den högre utbildningen och forskningen.

Stadens informationssäkerhetsarbete och incidenthanteringsförmåga ska förstärkas och utvecklas under ledning av kommunstyrelsen. Stadsövergripande frågor kring datahantering och informationsförvaltning ska samordnas av kommunstyrelsen i syfte att uppnå struktur och tydligt informationsägarskap samt främja innovation och utveckling.

Kommunstyrelsen ansvarar för att utveckla stadens lokalförsörjningsarbete genom bland annat den stadsövergripande lokalresursplanen samt strategisk styrning utveckling och placering av stadens förvaltningslokaler. Arbetet sker i samverkan med berörda nämnder och bolagsstyrelser, varvid hänsyn ska tas till vilka behov som kan omhändertas av externa aktörer. I samråd med berörda nämnder ska kommunstyrelsen utveckla behovsanalyser för att tydliggöra och underlätta för externa aktörer att medverka i utbyggnaden av förskolor, skolor och idrottsanläggningar. Tillsammans med utbildningsnämnden ska kommunstyrelsen verka för att den regionala samverkansmodellen för gymnasieskolan utvecklas för att säkerställa skollokalskapaciteten, och att alla kommuner inom samverkansområdet tar sitt ansvar för att säkerställa skollokalkapaciteten i den egna kommunen. Kommunstyrelsen ska fortsätta utveckla organisationen och funktioner för att stödja stadens nämnder och bolagsstyrelser gällande privata etableringar av omsorgsbostäder, vård- och omsorgsboenden, pedagogiska lokaler och idrottsanläggningar.

Avgörande för stadens förmåga att leverera en bra verksamhet är stadens personal. Stockholms stad ska vara en föregångare som arbetsgivare. Jämställdheten mellan kvinnor och män ska öka. Staden ska vara en bra arbetsgivare med trygga anställningar, goda anställningsvillkor och stora möjligheter att utvecklas i yrket. Genom närvarande chefer skapas förutsättningar för medarbetare att arbeta med hög tillit till professionen. Osakliga löneskillnader ska kartläggas och analyseras för att kunna motverkas. Staden ska fortsätta utveckla sitt arbetsgivarvarumärke med fokus på trygga arbetsvillkor, goda möjligheter till utveckling och en långsiktig kompetensförsörjning. Alla ska kunna känna sig trygga och respekterade på jobbet – diskriminering och trakasserier ska aldrig accepteras.

Staden ska aktivt motverka åldersdiskriminering vid rekrytering och lönesättning. Medarbetares erfarenhet och kompetens ska tas till vara under hela arbetslivet. Kommunstyrelsen ska ta fram en för hur medarbetare som vill kan ges förutsättningar att stanna längre på sina arbetsplatser.

Staden ska erbjuda en bredd av karriärmöjligheter. Det ska vara möjligt att utvecklas och göra karriär som specialist utan att behöva ta på sig personalansvar. Medarbetares kunskap och yrkesskicklighet ska värdesättas och tas till vara i verksamheterna.

Ledarskapet ska vara närvarande och organisationen effektiv, med färre mellanchefer. Kommunstyrelsen ska hörsamma den kritik som framförts mot stadens chefsstrategi och utvärdera chefsstrukturen. Syftet ska vara att skapa tydliga ansvarsförhållanden, minska onödig administration och ge chefer och medarbetare bättre förutsättningar att fokusera på sitt uppdrag.

Under 2022 beslutade Stockholms stad om vänortssamarbete med Ukrainas huvudstad Kiev där staden kan bidra med nödvändig kompetens för Kievs återuppbyggnad bland annat inom områdena försörjningsinfrastruktur, utbildning och demokratifrågor. Det samarbetet ska fortsätta så länge det krävs.

(M)
KS:12

Kommunfullmäktiges aktiviteter

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Kommunstyrelsen ska tillsammans med Stockholms Stadshus AB verka för att stadens skuld minskar genom att reducera investeringsvolymen, öka egenfinansieringsgraden, öka den privata externa finansieringen och införa bättre styrning och kostnadskontroll.	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska tillsammans med Stockholms Stadshus AB genomföra en inventering av icke-strategiska fastigheter i stadens bestånd i syfte att bistå Fastighetsnämnden i att kunna genomföra avyttringar som stärker stadens ekonomi och möjligheter att långsiktigt finansiera välfärden.	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska göra en översyn av påbörjade återkommunaliseringar och avbryta sådana som medför en minskad valfrihet eller ökade kostnader för stockholmarna.	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska därför sätta upp ett tillväxtmål om att Stockholm ska ha Sveriges högsta tillväxt.	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska ta initiativ till en Kistakommission som samlar alla relevanta aktörer för att gemensamt vända utvecklingen i Kista och ytterst stärka Stockholms konkurrenskraft.	2027-01-01	2027-12-31
Förskolenämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen och i samråd med stadsdelsnämnderna utreda förutsättningarna för att utöka vistelsetiden på förskolan för barn till föräldralediga.	2027-01-01	2027-12-31
Förskolenämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna och i samråd med kommunstyrelsen föra över funktionen för stadens köhandläggning från stadsdelsnämnderna till förskolenämnden.	2027-01-01	2027-08-31
Kommunstyrelsen ska i samarbete med förskolenämnden och stadsdelsnämnderna utreda turbundna resor för de kommunövergripande verksamheterna inom förskoleområdet.	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska i samarbete med utbildningsnämnden göra en översyn av resursfördelningen till grundskolan. Utredningen ska se över att strukturersättningen är utformad på ett sätt som bidrar till god måluppfyllelse och likvärdighet samt en resurseffektiv verksamhet.	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska i samarbete med utbildningsnämnden utreda möjligheten att stärka förutsättningarna för en kommunal skolgång.	2027-01-01	2027-12-31
Utbildningsnämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen, förskolenämnden, servicenämnden, och stadsdelsnämnderna införa delad faktura för förskole- och fritidshemsavgifter.	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska i samarbete med socialnämnden och stadsdelsnämnderna utreda resursfördelningsmodellen för ekonomiskt bistånd.	2027-01-01	2027-08-31
Kommunstyrelsen ska i samarbete med äldrenämnden förbereda för en organisatorisk förflyttning och förändring av arbetsformer för kommunstyrelsens pensionärsråd.	2027-01-01	2027-12-31
Socialnämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen och stadsdelsnämnderna ta fram en nollvision för hemlöshet. Inom ramen för det arbetet ska även Stockholms stads program för att motverka hemlöshet revideras.	2027-01-01	2027-08-31
Socialnämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen och stadsdelsnämnderna utreda möjligheterna att göra ledsagning och ledsagarservice mer flexibel.	2027-01-01	2027-12-31

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Kommunstyrelsen ska tillsammans med Stockholms Stadshus AB verka för att stadens skuld minskar genom att reducera investeringsvolymen, öka egenfinansieringsgraden, öka den privata externa finansieringen och införa bättre styrning och kostnadskontroll.	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska tillsammans med Stockholms Stadshus AB genomföra en inventering av icke-strategiska fastigheter i stadens bestånd i syfte att bistå Fastighetsnämnden i att kunna genomföra avyttringar som stärker stadens ekonomi och möjligheter att långsiktigt finansiera välfärden.	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska göra en översyn av påbörjade återkommunaliseringar och avbryta sådana som medför en minskad valfrihet eller ökade kostnader för stockholmarna.	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska därför sätta upp ett tillväxtmål om att Stockholm ska ha Sveriges högsta tillväxt.	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska ta initiativ till en Kistakommission som samlar alla relevanta aktörer för att gemensamt vända utvecklingen i Kista och ytterst stärka Stockholms konkurrenskraft.	2027-01-01	2027-12-31
Socialnämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen, stadsdelsnämnderna, AB Familjebostäder, AB Stockholmshem, AB Svenska Bostäder och Micasa Fastigheter i Stockholm AB utreda och ta fram förslag på stadsövergripande rutiner för vräkningsförebyggande arbete, med fokus på tidig uppsökande kontakt med hyresgäster och en gemensam väg in för hyresvärdar när en hyresgäst riskerar uppsägning.	2027-01-01	2027-12-31
Socialnämnden ska i samråd med kommunstyrelsen utreda hälso- och sjukvårdsansvaret inom daglig verksamhet (LSS) samt den ekonomiska ersättningen för detta.	2027-01-01	2027-12-31
Socialnämnden ska i samråd med kommunstyrelsen utreda nattschablon för både grupp- och servicebostad.	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska utreda förutsättningar för att inrätta en ombudsman mot hedersrelaterat våld och förtryck.	2027-01-01	2027-12-31
Arbetsmarknadsnämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen leda arbetet med etablering av ett språk- och kompetenscenter i syfte att stärka kompetensutveckling för stadens medarbetare främst riktat till äldre-, barn- och funktionshinderomsorg.	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska föreslå reviderade arvoden för de sociala delegationerna i syfte att förbättra förutsättningarna för ett kvalitativt arbete i delegationerna.	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska i samråd med berörda nämnder och civilsamhället utreda förutsättningarna för ett kunskapscenter om judiskt liv.	2027-01-01	2027-06-30
Kulturnämnden: kulturförvaltningen ska i samarbete med kommunstyrelsen fortsätta utreda frågan om ett föreningslett regnbågshus och genomföra en större dialog med hbtqi-communityt i syfte att kartlägga behoven och föreslå en lämplig utformning genom extern finansiering.	2027-01-01	2027-06-30
Kulturnämnden: kulturförvaltningen ska i samarbete med kommunstyrelsen, i samråd med de nationella minoriteterna och i konsultation med urfolket samerna undersöka förutsättningarna för ett föreningslett kulturhus för de nationella minoriteterna genom extern finansiering.	2027-01-01	2027-06-30
Socialnämnden ska i samråd med kommunstyrelsen och stadsdelsnämnderna utreda och lämna förslag på hur likställigheten inom socialtjänstens verksamhetsområden, exempelvis barns rättigheter, kan stärkas.	2027-01-01	2027-12-31

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Kommunstyrelsen ska tillsammans med Stockholms Stadshus AB verka för att stadens skuld minskar genom att reducera investeringsvolymen, öka egenfinansieringsgraden, öka den privata externa finansieringen och införa bättre styrning och kostnadskontroll.	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska tillsammans med Stockholms Stadshus AB genomföra en inventering av icke-strategiska fastigheter i stadens bestånd i syfte att bistå Fastighetsnämnden i att kunna genomföra avyttringar som stärker stadens ekonomi och möjligheter att långsiktigt finansiera välfärden.	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska göra en översyn av påbörjade återkommunaliseringar och avbryta sådana som medför en minskad valfrihet eller ökade kostnader för stockholmarna.	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska därför sätta upp ett tillväxtmål om att Stockholm ska ha Sveriges högsta tillväxt.	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska ta initiativ till en Kistakommission som samlar alla relevanta aktörer för att gemensamt vända utvecklingen i Kista och ytterst stärka Stockholms konkurrenskraft.	2027-01-01	2027-12-31
Exploateringsnämnden ska i samråd med kommunstyrelsen och miljö- och hälsoskyddsnämnden vidareutveckla modellen för ekologisk kompensation utifrån den pågående utvärderingen och med beaktande av etablerade beräkningsmetoder, i syfte att förbättra mätbarheten av naturvärden och funktioner samtidigt som ekonomiska konsekvenser beaktas. Modellen ska fortsatt utgå från att ianspråktagande av grönområden alltid ska kompenseras i närområdet med ekologiska värden och funktioner på minst motsvarande nivå.	2027-01-01	2027-12-31
Exploateringsnämnden ska i samråd med kommunstyrelsen, idrottsnämnden och miljö- och hälsoskyddsnämnden, med utgångspunkt i Stockholms stads strategi för fritidsbåtlivet, ta fram en långsiktig plan för hur sanering av båtuppläggningsplatser i staden kan genomföras. Nämnderna ska inom ramen för uppdraget undersöka lämplig finansieringsmodell för saneringsarbetet och identifiera prioriterade områden för sanering.	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska i samarbete med berörda nämnder och bolag genomföra en halvtidsuppföljning av miljöprogrammet och utifrån denna föreslå kompletterande åtgärder som krävs för nå stadens miljö- och klimatmål för år 2030.	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska i samarbete med berörda nämnder och bolag ta initiativ till samarbeten med stadens kranskommuner i syfte att värna och utveckla de regionala grön- och blåstrukturerna.	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska i samråd med exploateringsnämnden, fastighetsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden och stadsbyggnadsnämnden ta fram konsekvensanalys och arbetssätt för stadens implementering av EU:s naturrestaureringsförordning.	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska utreda en central för storskaliga byggdelar som är tillgänglig för hela byggsektorn. Där arbetet finansieras av byggaktörerna.	2027-01-01	2027-06-30
Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen genomföra en kartläggning av större produktkategorier i stadens verksamheter och identifiera engångsartiklar, ej reparerbara eller ej återvinningsbara produkter som har förutsättningar att fasas ut, utan att påverka verksamheternas kvalitet, samt föreslå mål för reduktion inom respektive kategori.	2027-01-01	2027-12-31
Stadsbyggnadsnämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen, exploateringsnämnden och miljö- och hälsoskyddsnämnden inrätta naturreservat i Bagarmossenskogen.	2027-01-01	2027-12-31

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Kommunstyrelsen ska tillsammans med Stockholms Stadshus AB verka för att stadens skuld minskar genom att reducera investeringsvolymen, öka egenfinansieringsgraden, öka den privata externa finansieringen och införa bättre styrning och kostnadskontroll.	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska tillsammans med Stockholms Stadshus AB genomföra en inventering av icke-strategiska fastigheter i stadens bestånd i syfte att bistå Fastighetsnämnden i att kunna genomföra avyttringar som stärker stadens ekonomi och möjligheter att långsiktigt finansiera välfärden.	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska göra en översyn av påbörjade återkommunaliseringar och avbryta sådana som medför en minskad valfrihet eller ökade kostnader för stockholmarna.	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska därför sätta upp ett tillväxtmål om att Stockholm ska ha Sveriges högsta tillväxt.	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska ta initiativ till en Kistakommission som samlar alla relevanta aktörer för att gemensamt vända utvecklingen i Kista och ytterst stärka Stockholms konkurrenskraft.	2027-01-01	2027-12-31
Trafiknämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen och berörda nämnder ta fram ett investeringsprogram för grönska, som under mandatperioden totalt omfattar 500 miljoner kronor, med fokus på trädplantering, biologisk mångfald och gröna samband, som även stärker den sociala hållbarheten.	2027-01-01	2027-06-30
Kommunstyrelsen ska ta fram ett klimatinvesteringsprogram, som under mandatperioden omfattar totalt en miljard kronor, och inkluderar ett särskilt fokus på bygg/anläggning, där fördelningen grundas i effekten minskade utsläpp.	2027-01-01	2027-06-30
Kommunstyrelsen ska utreda i syfte att införa ett skuggpris på koldioxid för att tydliggöra klimatpåverkan i ekonomiska beslut och styra investeringsprojekt mot lägre utsläpp.	2027-01-01	2027-08-31
Stockholm Exergi Holding AB ska i samråd med kommunstyrelsen och Stockholm Vatten och Avfall AB ta fram en plan för att fasa ut användningen av fossil olja och plast från fjärrvärmeproduktionen.	2027-01-01	2027-12-31
AB Stokab ska i samråd med kommunstyrelsen utreda förutsättningar för en gemensam kameraplattform för stadens verksamheter.	2027-01-01	2027-12-31
Fastighetsnämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen och berörda nämnder och bolag utveckla en funktion som ska jobba aktivt och stadsövergripande med förvaltningsförelägganden, tvångsförvaltning och inlösen i syfte att stärka stadens förmåga att agera mot oseriösa hyresvärdar.	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska i samråd med fastighetsnämnden säkerställa drift och förmåga i fastigheter där kommunstyrelsen identifierat att samhällsviktig verksamhet bedrivs.	2027-01-01	2027-12-31
Förskolenämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen och stadsdelsnämnderna utreda hur alla medarbetare kan ges likvärdiga förutsättningar för en god fysisk arbetsmiljö i stadens förskolor.	2027-01-01	2027-06-30
Kommunstyrelsen ska ansöka om att Stockholms stad blir medlem i den regionala utvecklingsnoden MatLust i syfte att stärka stadens och regionens livsmedelsberedskap. Kommunstyrelsen ska i det, och andra, sammanhang bedriva ett strukturerat och långsiktigt arbete för att medverka till ökad och regional matproduktion.	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska göra en fördjupad lönekartläggning för att synliggöra osakliga löneskillnader.	2027-01-01	2027-12-31

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Kommunstyrelsen ska tillsammans med Stockholms Stadshus AB verka för att stadens skuld minskar genom att reducera investeringsvolymen, öka egenfinansieringsgraden, öka den privata externa finansieringen och införa bättre styrning och kostnadskontroll.	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska tillsammans med Stockholms Stadshus AB genomföra en inventering av icke-strategiska fastigheter i stadens bestånd i syfte att bistå Fastighetsnämnden i att kunna genomföra avyttringar som stärker stadens ekonomi och möjligheter att långsiktigt finansiera välfärden.	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska göra en översyn av påbörjade återkommunaliseringar och avbryta sådana som medför en minskad valfrihet eller ökade kostnader för stockholmarna.	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska därför sätta upp ett tillväxtmål om att Stockholm ska ha Sveriges högsta tillväxt.	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska ta initiativ till en Kistakommission som samlar alla relevanta aktörer för att gemensamt vända utvecklingen i Kista och ytterst stärka Stockholms konkurrenskraft.	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska i samarbete med fastighetsnämnden och kulturnämnden: kulturförvaltningen fortsatt utreda om kulturnämnden ska agera förstahandshyresgäst hos fastighetsnämnden där de externa hyresgästerna är inom kulturnämndens intressesfär.	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska i samarbete med fastighetsnämnden, kulturnämnden: kulturförvaltningen, socialnämnden, utbildningsnämnden, äldrenämnden, stadsdelsnämnderna, Stockholms Stadshus AB, AB Familjebostäder, AB Svenska Bostäder, AB Stockholmshem, Micasa Fastigheter i Stockholm AB, SISAB och S:t Erik Markutveckling AB se över och ta fram förslag på en modell för omställning av stadens fastigheter till nya verksamhetsändamål eller bostäder i samband med demografiska förändringar, på ett sätt som minimerar ledtider och minskar kommunkoncernens långsiktiga kostnader.	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska i samarbete med servicenämnden inrätta en funktion hos servicenämnden som ger operativt stöd till nämnder och bolag i syfte att förebygga och upptäcka välfärdsbrott, bland annat genom avtalsuppföljning och arbetsplatskontroller.	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska i samarbete med servicenämnden ta fram en modell för hur kostnader för upphandling, avtalsuppföljning och tillsyn ska synliggöras och vägas in i kostnadsjämförelser med egen regi.	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska i samarbete med socialnämnden och äldrenämnden utreda alternativ för att framtidssäkra stadens sociala system och säkerställa att verksamheterna ges bästa möjliga förutsättningar för effektivt användande, ändamålsenligt beslutsstöd samt tillgång till moderna funktioner, såsom AI-baserade stödverktyg och mobila lösningar för arbete i fält.	2027-01-01	2027-08-31
Kommunstyrelsen ska i samarbete med äldrenämnden och stadsdelsnämnderna utreda möjligheten att inrätta en långsiktig finansieringsmodell för att stärka bemanningen och möjliggöra en utbyggnad av äldreomsorgen.	2027-01-01	2027-08-31
Kommunstyrelsen ska i samråd med fastighetsnämnden genomföra en genomlysning som stöd för nämndens pågående arbete med att utveckla den ekonomiska styrningen, uppföljningen och prognosarbetet.	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska i samråd med idrottsnämnden utreda former för och inrätta en samordningsfunktion för att stärka samarbetet mellan stadens förvaltningar och föreningsliv gällande idrottsinvesteringar och reinvesteringar under kommande planperiod.	2027-01-01	2027-12-31

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Kommunstyrelsen ska tillsammans med Stockholms Stadshus AB verka för att stadens skuld minskar genom att reducera investeringsvolymen, öka egenfinansieringsgraden, öka den privata externa finansieringen och införa bättre styrning och kostnadskontroll.	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska tillsammans med Stockholms Stadshus AB genomföra en inventering av icke-strategiska fastigheter i stadens bestånd i syfte att bistå Fastighetsnämnden i att kunna genomföra avyttringar som stärker stadens ekonomi och möjligheter att långsiktigt finansiera välfärden.	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska göra en översyn av påbörjade återkommunaliseringar och avbryta sådana som medför en minskad valfrihet eller ökade kostnader för stockholmarna.	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska därför sätta upp ett tillväxtmål om att Stockholm ska ha Sveriges högsta tillväxt.	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska ta initiativ till en Kistakommission som samlar alla relevanta aktörer för att gemensamt vända utvecklingen i Kista och ytterst stärka Stockholms konkurrenskraft.	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska kartlägga och sammanställa förslag på processer i staden med potential att automatiseras eller där kostnadsdrivande beroende av exempelvis externa konsulter kan minska, i syfte att frigöra resurser till och förbättra förutsättningarna för stadens kärnverksamheter.	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska möjliggöra för stadens förtroendevalda att offentligt kunna redovisa eventuella aktieinnehav.	2027-01-01	2027-08-31
Kommunstyrelsen ska revidera anvisningar för inkommande besök, officiell representation och andra protokollära frågor.	2027-01-01	2027-06-30
Kommunstyrelsen ska revidera reglementet för servicenämnden med syfte att utöka antalet ledamöter till 9 och antalet ersättare till 9. I sammanhanget ska en revidering av arvodering och uppdrag för nämnden göras.	2027-01-01	2027-06-30
Kommunstyrelsen ska revidera Stockholms stads personalpolicy.	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska revidera Stockholms stads säkerhetsprogram.	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska ta fram förslag om nytt uppdrag om kommunövergripande upphandling till servicenämnden.	2027-01-01	2027-06-30
Kommunstyrelsen ska utreda hur en stadsgemensam samordning för större och strategiskt viktiga projekt, avseende exempelvis uppföljning av ekonomi, tidplan, risker och målkonflikter samt tidig hantering av komplicerade frågor, kan ske utan att ta över nämndernas och bolagens genomförandeansvar. Där den stadsgemensamma samordningen av större och strategiskt viktiga stadsutvecklings- och bostadsförsörjningsfrågor är en viktig del.	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska utreda hur en stadsövergripande funktion för arbetet mot kriminell ekonomi kan utvecklas, med uppdrag att stödja nämnder och bolag, samordna tvärsektoriella ärenden och bidra till en gemensam läges- och riskbild.	2027-01-01	2027-08-31
Kommunstyrelsen ska utreda hur stadens ekonomistyrning och inköps- och upphandlingsregler kan användas för att skapa en mer cirkulär ekonomi och utvecklas för att skapa bättre ekonomiska förutsättningar samt incitament för återbruk, reparation och delning framför nyinköp.	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska utreda hur överförmyndarförvaltningen kan organiseras och samordnas med annan verksamhet i staden, med fokus på effektivisering, kompetensförsörjning, rättssäkerhet och minskad sårbarhet.	2027-01-01	2027-04-30

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Kommunstyrelsen ska tillsammans med Stockholms Stadshus AB verka för att stadens skuld minskar genom att reducera investeringsvolymen, öka egenfinansieringsgraden, öka den privata externa finansieringen och införa bättre styrning och kostnadskontroll.	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska tillsammans med Stockholms Stadshus AB genomföra en inventering av icke-strategiska fastigheter i stadens bestånd i syfte att bistå Fastighetsnämnden i att kunna genomföra avyttringar som stärker stadens ekonomi och möjligheter att långsiktigt finansiera välfärden.	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska göra en översyn av påbörjade återkommunaliseringar och avbryta sådana som medför en minskad valfrihet eller ökade kostnader för stockholmarna.	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska därför sätta upp ett tillväxtmål om att Stockholm ska ha Sveriges högsta tillväxt.	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska ta initiativ till en Kistakommission som samlar alla relevanta aktörer för att gemensamt vända utvecklingen i Kista och ytterst stärka Stockholms konkurrenskraft.	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska utreda införande av ISO-standarden 45010 med syfte att systematiskt integrera menstruation, klimakteriet och övrig hormonhälsa i Stockholm stads arbetsmiljöarbete.	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska utreda införandet av en operativ samordnings- och utförarfunktion för centrala förstärkningsresurser som komplement till nämndernas och bolagens beredskap.	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska utreda möjligheten att kostnadsfritt erbjuda influensavaccination till en bredare grupp av välfärdsanställda.	2027-01-01	2027-08-31
Stockholms Hamn AB ska i samarbete med kommunstyrelsen, trafiknämnden och Stockholms Stadshus AB förbereda genomförandet av en första etapp av överföringen av förvaltningen av innerstadskajerna till trafiknämnden, omfattande Norr Mälarstrand, Söder Mälarstrand och Munkbrohamnen. Inför överföringen ska finansiering och investeringsförutsättningar för trafiknämndens långsiktiga utveckling av kajerna vara klarlagda.	2027-01-01	2027-12-31
Äldrenämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen genomföra en översyn av avgiftssystem för äldreomsorg.	2027-01-01	2027-12-31
Äldrenämnden ska i samråd med kommunstyrelsen utreda förutsättningarna att ta ut en avgift för tekniska produkter som inte återlämnas.	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska i samarbete med exploateringsnämnden, stadsbyggnadsnämnden, Stockholms Stadshus AB och Stockholms Stads Parkerings AB utreda koncept för mobilitetshus som innefattar en hög grad av hållbara lösningar utöver parkeringsfunktionen för exempelvis elförsörjning och reservkraft, energigenerering och lagring, civil försvarsfunktion såsom skyddsrum, trygghets- och dricksvattenpunkt med mera. Konceptet ska utformas med en hög grad av arkitektonisk kvalitet och utföras med cirkularitet i fokus.	2027-01-01	2027-08-31
Kommunstyrelsen ska i samarbete med exploateringsnämnden, stadsbyggnadsnämnden, trafiknämnden, AB Svenska Bostäder, AB Familjebostäder och AB Stockholmshem samordna arbetet och lämna förslag på prioriterade åtgärder för utveckling av prioriterade centrum och centrumområden.	2027-01-01	2027-12-31

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Kommunstyrelsen ska tillsammans med Stockholms Stadshus AB verka för att stadens skuld minskar genom att reducera investeringsvolymen, öka egenfinansieringsgraden, öka den privata externa finansieringen och införa bättre styrning och kostnadskontroll.	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska tillsammans med Stockholms Stadshus AB genomföra en inventering av icke-strategiska fastigheter i stadens bestånd i syfte att bistå Fastighetsnämnden i att kunna genomföra avyttringar som stärker stadens ekonomi och möjligheter att långsiktigt finansiera välfärden.	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska göra en översyn av påbörjade återkommunaliseringar och avbryta sådana som medför en minskad valfrihet eller ökade kostnader för stockholmarna.	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska därför sätta upp ett tillväxtmål om att Stockholm ska ha Sveriges högsta tillväxt.	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska ta initiativ till en Kistakommission som samlar alla relevanta aktörer för att gemensamt vända utvecklingen i Kista och ytterst stärka Stockholms konkurrenskraft.	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska i samarbete med kulturnämnden: kulturförvaltningen, stadsbyggnadsnämnden, trafiknämnden, Norra innerstadens stadsdelsnämnd och Stockholm Business Region AB ta fram ytterligare åtgärder för att utveckla City till en attraktiv, grön, trygg och levande stadskärna för stockholmare, besökare, handel, kultur och näringsliv. Åtgärderna ska komplettera arbetet med gatumiljöplanen för City.	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska i samråd med Stockholms Stadshus AB och i samarbete med exploateringsnämnden, socialnämnden, stadsbyggnadsnämnden, AB Stockholmshem och SHIS tydliggöra processer och ansvar för genomgångsbostäder till nyanlända och skyddsbehövande.	2027-01-01	2027-08-31
Kommunstyrelsen ska revidera Stockholms stads trygghetsprogram.	2027-01-01	2027-12-31
Trafiknämnden ska i samråd med kommunstyrelsen utreda och föreslå beslutsfattande vid extrema väderhändelser.	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska i samarbete med idrottsnämnden, kulturnämnden: kulturförvaltningen och Stockholm Business Region AB kartlägga potentiella större nationella och internationella evenemang, stärka samarbetet med aktörerna inom området, och identifiera möjligheter för Stockholm att attrahera och vinna fler evenemang. Arbetet ska även omfatta att ta fram förslag på hur staden långsiktigt kan stärka sin kapacitet att attrahera strategiska evenemang.	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska i samarbete med miljö- och hälsoskyddsnämnden samt Stockholm Business Region AB utveckla hur stadens engagemang i Stockholm Water Foundation och de internationella vattenpriserna kan användas för att stärka Stockholms position som en ledande, hållbar och innovativ stad. Arbetet ska bidra till ökad nationell och internationell synlighet för Stockholm inom vatten-, miljö- och klimatfrågor och stödja stadens arbete med att attrahera kompetens, investeringar, besökare och internationella samarbeten.	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska i samarbete med Stiftelsen Electrum utveckla investeringsmöjligheter och profilering för Stockholm som industrikluster för halvledare, inklusive behov för att skala bolag inom värdekedjan och för att de ska etableras och växa i Stockholm. Initiativ och aktörer ska samordnas genom dialog med industri, akademi, forskningsinstitut, Region Stockholm och Stockholms EU kontor.	2027-01-01	2027-12-31

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Kommunstyrelsen ska tillsammans med Stockholms Stadshus AB verka för att stadens skuld minskar genom att reducera investeringsvolymen, öka egenfinansieringsgraden, öka den privata externa finansieringen och införa bättre styrning och kostnadskontroll.	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska tillsammans med Stockholms Stadshus AB genomföra en inventering av icke-strategiska fastigheter i stadens bestånd i syfte att bistå Fastighetsnämnden i att kunna genomföra avyttringar som stärker stadens ekonomi och möjligheter att långsiktigt finansiera välfärden.	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska göra en översyn av påbörjade återkommunaliseringar och avbryta sådana som medför en minskad valfrihet eller ökade kostnader för stockholmarna.	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska därför sätta upp ett tillväxtmål om att Stockholm ska ha Sveriges högsta tillväxt.	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska ta initiativ till en Kistakommission som samlar alla relevanta aktörer för att gemensamt vända utvecklingen i Kista och ytterst stärka Stockholms konkurrenskraft.	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska i samarbete Stockholm Business Region AB och i samråd med kulturnämnden: kulturförvaltningen vidareutveckla Stockholm Music Week som del i positioneringen av Stockholm som en ledande kulturell och kreativ världsstad.	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska tillsammans med Stockholms Stadshus AB inrätta ett finanspolitiskt råd som oberoende granskar stadens finanspolitik i syfte att säkerställa långsiktigt hållbara finanser.	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska inrätta en slöserikommission för att stoppa slöseri och värna välfärden.	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska verka för att staten helt tar över det ekonomiska ansvaret för det kommunala utjämningssystemet.	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska i samråd med Stockholms Stadshus AB göra en översyn av stadens investeringsfrämjande arbete och lämna förslag på hur det framöver kan utvecklas för att stärka stadens position långsiktigt.	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska med utgångspunkt i nya näringslivspolicyn och stadsdelsnämndernas näringslivsuppdrag genomlysa resultat och redovisa avvägningar och prioriteringar för stadens samlade näringslivsarbete framåt.	2027-01-01	2027-08-31
Kommunstyrelsen ska i samarbete med berörda nämnder och bolag identifiera och utreda regelförenklingar inom användandet av stadsmiljön som kan bidra till ett mer levande Stockholm. Konkreta förslag ska tas fram för att möjliggöra prövning i geografiskt avgränsade pilotområden.	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska i samråd med socialnämnden och stadsdelsnämnderna utreda ersättningsmodellen för profilboende.	2027-01-01	2027-12-31
Socialnämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen utreda ersättningsmodellen för boendestöd för att möjliggöra för staden att kunna erbjuda likställt boendestöd av hög kvalitet.	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska i samverkan med Micasa Fastigheter i Stockholm AB genomföra en analys och prioritering av renoveringsbehovet i bolagets fastighetsbestånd.	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska i samarbete med idrottsnämnden och Stockholms Stadshus AB genomföra en övergripande analys av hur arenabeståndet möter dagens och framtidens behov av större arenor för olika typer av evenemang.	2027-01-01	2027-12-31

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Kommunstyrelsen ska tillsammans med Stockholms Stadshus AB verka för att stadens skuld minskar genom att reducera investeringsvolymen, öka egenfinansieringsgraden, öka den privata externa finansieringen och införa bättre styrning och kostnadskontroll.	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska tillsammans med Stockholms Stadshus AB genomföra en inventering av icke-strategiska fastigheter i stadens bestånd i syfte att bistå Fastighetsnämnden i att kunna genomföra avyttringar som stärker stadens ekonomi och möjligheter att långsiktigt finansiera välfärden.	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska göra en översyn av påbörjade återkommunaliseringar och avbryta sådana som medför en minskad valfrihet eller ökade kostnader för stockholmarna.	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska därför sätta upp ett tillväxtmål om att Stockholm ska ha Sveriges högsta tillväxt.	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska ta initiativ till en Kistakommission som samlar alla relevanta aktörer för att gemensamt vända utvecklingen i Kista och ytterst stärka Stockholms konkurrenskraft.	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska tillsammans med berörda facknämnder ta fram förslag för att utbetalning och uppföljning av föreningsbidrag ska centraliseras, i syfte att öka kontrollen och minska risken för felaktiga utbetalningar och fusk. Kommunstyrelsen ska säkerställa att föreningar bara kan få bidrag från en kommunal förvaltning, inte flera som idag.	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska tillsammans med miljö- och hälsoskyddsnämnden inrätta ett program mot organiserad brottslighet genom riktad tillsyn mot fusk inom avfall och restaurang.	2027-01-01	2027-12-31
Miljö och hälsoskyddsnämnden ska tillsammans med kommunstyrelsen och kulturnämnden verka för en mer tillåtande hantering av buller från musikverksamheter.	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska tillsammans med Socialnämnden tillåta dygnet runt-öppna barer, restauranger och uteserveringar året runt. Kommunstyrelsen ska även verka för att det nationella kravet på inhängande uteserveringar avskaffas och införa geografiska alkoholtillstånd.	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska i samarbete med kulturnämnden stärka arbetet för att motverka att stöd från kulturförvaltningen betalas ut till antidemokratiska verksamheter.	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska utveckla en central funktion med externa granskare för stora och komplicerade infrastruktur- och stadsutvecklingsprojekt som exempelvis Slussen.	2027-01-01	2027-12-31
Utbildningsnämnden ska tillsammans med kommunstyrelsen utveckla behovsanalysen för grundskolans lokalförsörjning i syfte att tillgängliggöra den för fler aktörer.	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska i samverkan med Svenska Bostäder AB utreda och ta fram förslag till konkreta åtgärder i syfte att öka bolagets långsiktiga trygghetsfokus inom ramen för sitt befintliga bestånd på Järva.	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska i samråd med exploateringsnämnden och stadsbyggnadsnämnden utreda åtgärder och förutsättningar för att öka antalet bostäder med alternativa upplåtelseformer som exempelvis hyrköp.	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska, tillsammans med exploateringsnämnden och stadsbyggnadsnämnden, analysera och ta fram ett förslag till revidering av stadens långsiktiga bostadsmål.	2027-01-01	2027-12-31

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Kommunstyrelsen ska tillsammans med Stockholms Stadshus AB verka för att stadens skuld minskar genom att reducera investeringsvolymen, öka egenfinansieringsgraden, öka den privata externa finansieringen och införa bättre styrning och kostnadskontroll.	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska tillsammans med Stockholms Stadshus AB genomföra en inventering av icke-strategiska fastigheter i stadens bestånd i syfte att bistå Fastighetsnämnden i att kunna genomföra avyttringar som stärker stadens ekonomi och möjligheter att långsiktigt finansiera välfärden.	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska göra en översyn av påbörjade återkommunaliseringar och avbryta sådana som medför en minskad valfrihet eller ökade kostnader för stockholmarna.	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska därför sätta upp ett tillväxtmål om att Stockholm ska ha Sveriges högsta tillväxt.	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska ta initiativ till en Kistakommission som samlar alla relevanta aktörer för att gemensamt vända utvecklingen i Kista och ytterst stärka Stockholms konkurrenskraft.	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska, tillsammans med berörda nämnder, ta fram ett förslag till kommunalt mål för andelen grönyta i staden. Uppdraget ska även innehålla en översyn av och stopp för planerade förtätningar i populära grönområden.	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska i samarbete med exploateringsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden och stadsbyggnadsnämnden, ta fram förslag på nya naturreservat och biotopskyddsområden, med målet att minst sju biotopskyddsområden eller kulturreservat samt minst två naturreservat ska inrättas under mandatperioden.	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska tillsammans med exploateringsnämnden utreda och analysera nivåerna för tomträttsavgälder i Stockholms stad.	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska tillsammans med exploateringsnämnden utreda förutsättningar och möjligheter till, samt lämna förslag till, en ”hyrköpsmodell” för friköp av tomträtter och för upplåtelse av mark till bostadsrätter och ägarlägenheter.	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen och Stockholm Business Region ska uppdra åt Stiftelsen Tryggare Sverige att genomföra en trygghetsutredning av näringslivet i Stockholm.	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska ta initiativ till en gemensam trygghetscentral med Region Stockholm och ett trygghetslöfte om att en ordningsvakt alltid ska vara på plats inom 15 minuter.	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska leda arbetet att antalet ordningsvakter och kameror blir fler för att förebygga och klara upp fler brott. Kommunstyrelsen ska även för att verka för att antalet poliser blir fler i Stockholm.	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska leda arbetet tillsammans med berörda nämnder och bolag för att punktmarkera särskilt otrygga platser lokalt i Stockholm, med hjälp av ordningsvakter, kameror, belysning och andra åtgärder i den fysiska miljön.	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska tillsammans med relevanta aktörer arbeta mot målsättningen att alla öppna drogscener i Stockholms stad ska vara stängd senast 2030, med delmålet att alla öppna drogscener i närheten av skolor och förskolor ska ha stängt senast 2028. Den upplevda otryggheten ska halveras till 2030.	2027-01-01	2027-12-31

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Kommunstyrelsen ska tillsammans med Stockholms Stadshus AB verka för att stadens skuld minskar genom att reducera investeringsvolymen, öka egenfinansieringsgraden, öka den privata externa finansieringen och införa bättre styrning och kostnadskontroll.	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska tillsammans med Stockholms Stadshus AB genomföra en inventering av icke-strategiska fastigheter i stadens bestånd i syfte att bistå Fastighetsnämnden i att kunna genomföra avyttringar som stärker stadens ekonomi och möjligheter att långsiktigt finansiera välfärden.	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska göra en översyn av påbörjade återkommunaliseringar och avbryta sådana som medför en minskad valfrihet eller ökade kostnader för stockholmarna.	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska därför sätta upp ett tillväxtmål om att Stockholm ska ha Sveriges högsta tillväxt.	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska ta initiativ till en Kistakommission som samlar alla relevanta aktörer för att gemensamt vända utvecklingen i Kista och ytterst stärka Stockholms konkurrenskraft.	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska leda ett samlat arbete för att snabba på stadens planeringsförutsättningar för skyddsrum, identifiera lämpliga projekt där skyddsrum kan inrymmas samt identifiera skyddsrum med renoveringsbehov som kan genomföras omgående. I det arbetet ska ingå att vara tillåtande till eventuella bygglov som behövs. Samverkan ska ske med Myndigheten för samhällsskydd och beredskap och en utredning kring finansieringsförutsättningar ska genomföras.	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska i samarbete med fastighetsnämnden, idrottsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, trafiknämnden, stadsdelsnämnderna och Stockholm Vatten och Avfall AB genomföra en kartläggning av dricksvattenpunkter och identifiera var det finns behov av att etablera nya dricksvattenpunkter utifrån värmeproblematiken-.	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska i samråd med trafiknämnden och berörda nämnder, bolag och stadsdelsnämnderna utreda och tydliggöra ansvarsgränser för snöröjning i syfte att vidareutveckla arbetet med att bekämpa halka.	2027-01-01	2027-12-31
Stockholms Stads Parkerings AB ska i samarbete med exploateringsnämnden, och i samråd med kommunstyrelsen, stadsbyggnadsnämnden och trafiknämnden, utveckla arbetet med stadsdelsvisa mobilitetshus och optimering av befintlig parkering som möjliggör friköp av parkeringsplatser.	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska i samarbete med Stockholms Stadshus AB göra en fördjupad ekonomisk framtidsutredning och ta fram en prognos som underlag till en framtidssäkrad hållbar ekonomi för kommunkoncernen.	2027-01-01	2027-12-31
Trafiknämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen, stadsbyggnadsnämnden och Region Stockholm arbeta med trygghetsfrämjande åtgärder i anslutning till kollektivtrafikens infrastruktur och bytespunkter.	2027-01-01	2027-12-31
Trafiknämnden ska i samråd med kommunstyrelsen säkerställa att stadens terrorhinder är väl placerade utifrån ett säkerhetsperspektiv samt placeras beaktande trafiksäkerheten för oskyddade trafikanter.	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska leda arbetet med att utveckla skärpta riktlinjer för bakgrundskontroller och registerutdrag vid anställningar i staden.	2027-01-01	2027-12-31
Kulturnämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen utreda möjligheterna för kulturella frizoner samt ta fram en strategi för dessa.	2027-01-01	2027-12-31

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Kommunstyrelsen ska tillsammans med Stockholms Stadshus AB verka för att stadens skuld minskar genom att reducera investeringsvolymen, öka egenfinansieringsgraden, öka den privata externa finansieringen och införa bättre styrning och kostnadskontroll.	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska tillsammans med Stockholms Stadshus AB genomföra en inventering av icke-strategiska fastigheter i stadens bestånd i syfte att bistå Fastighetsnämnden i att kunna genomföra avyttringar som stärker stadens ekonomi och möjligheter att långsiktigt finansiera välfärden.	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska göra en översyn av påbörjade återkommunaliseringar och avbryta sådana som medför en minskad valfrihet eller ökade kostnader för stockholmarna.	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska därför sätta upp ett tillväxtmål om att Stockholm ska ha Sveriges högsta tillväxt.	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska ta initiativ till en Kistakommission som samlar alla relevanta aktörer för att gemensamt vända utvecklingen i Kista och ytterst stärka Stockholms konkurrenskraft.	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska revidera Stockholms stads personalpolicy för att bland att ta fram en plan för hur medarbetare som vill kan ges förutsättningar att stanna längre på sina arbetsplatser.	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska revidera stadens personalpolicy i syfte att möjliggöra för kommunanställda att vara tjänstlediga för att ta sig an uppdrag som jour-, eller familjehem.	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska i samarbete med berörda nämnder och bolag utreda en förbättrad hantering av ansvarsgränser för drift- och underhåll av centrumområden där staden har rådighet, i syfte att öka tryggheten, möjliggöra en enhetlig underhållsnivå och optimera användning av driftmedel. Utredning ska bland annat se över ansvarsgränser och juridiska förutsättningar.	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska i samarbete med fastighetsnämnden, idrottsnämnden, utbildningsnämnden, SISAB och Stockholms Stadshus AB utreda möjliga former för samfinansiering för skolidrottshallar i de fall sådana byggs fullstora utan att skolan identifierat ett sådant behov för sin verksamhet. Samfinansiering ska i sådana fall ske på ett sätt som inte belastar skolpengen.	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska i samarbete med äldrenämnden, Stockholms Stadshus AB och Micasa Fastigheter i Stockholm AB se över samverkansavtalet mellan staden och dotterbolaget. I samband med detta även titta på finansieringen för nya vård- och omsorgsboenden och öka den externa finansieringen.	2027-01-01	2027-12-31
Socialnämnden ska i samråd med kommunstyrelsen och stadsdelsnämnderna utreda och påbörja arbetet med en gemensam, digital kontaktväg till socialtjänsten för invånare i Stockholms stad.	2027-01-01	2027-12-31
Arbetsmarknadsnämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen utreda förutsättningarna att erbjuda stadens ungdomar feriejobb hos privata aktörer.	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska i samarbete med idrottsnämnden och Stockholm Globe Arena Fastigheter AB, samt i dialog med Djurgårdens IF och AIK Hockey, ta fram förslag på finansiering, ägande, drift och fördelning av kommersiella intäkter för den nya hockeyarenan i Globenområdet.	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska i samråd med arbetsmarknadsnämnden, exploateringsnämnden, utbildningsnämnden, Södermalms stadsdelsnämnd, SISAB och andra berörda nämnder och bolag i staden ta ett helhetsgrepp om utvecklingen av platsen kring Åsö gymnasium.	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ta initiativ till att inrätta ett Småföretagarråd i syfte att förbättra företagsklimatet.	2027-01-01	2027-12-31

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Kommunstyrelsen ska tillsammans med Stockholms Stadshus AB verka för att stadens skuld minskar genom att reducera investeringsvolymen, öka egenfinansieringsgraden, öka den privata externa finansieringen och införa bättre styrning och kostnadskontroll.	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska tillsammans med Stockholms Stadshus AB genomföra en inventering av icke-strategiska fastigheter i stadens bestånd i syfte att bistå Fastighetsnämnden i att kunna genomföra avyttringar som stärker stadens ekonomi och möjligheter att långsiktigt finansiera välfärden.	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska göra en översyn av påbörjade återkommunaliseringar och avbryta sådana som medför en minskad valfrihet eller ökade kostnader för stockholmarna.	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska därför sätta upp ett tillväxtmål om att Stockholm ska ha Sveriges högsta tillväxt.	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska ta initiativ till en Kistakommission som samlar alla relevanta aktörer för att gemensamt vända utvecklingen i Kista och ytterst stärka Stockholms konkurrenskraft.	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska i samråd med berörda nämnder och bolag utreda möjligheten att samla tillstånds- och tillsynsverksamhet för näringsverksamheter under en ansvarig nämnd i syfte att underlätta företagares kontakt med staden.	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska tillsammans med berörda nämnder utöka service, rådgivning och kortare handläggningstider vid tillståndsärenden och bygglov.	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska inrätta en brottsofferjour som erbjuder hjälp när företag drabbas av brott och vara en aktiv part för att tillträdes- och vistelseförbud används oftare vid återkommande hot och våld mot företagare.	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelse ska tillgängliggöra stadshuset för stockholmarna genom att göra möjligheten till besök från elever i årskurs åtta och nio ska göras permanent samt tillse att borggården blir tillgänglig för kulturevenemang och uteservering.	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska tillsammans med Stockholm Stadshus AB genomföra en översyn av uthyrningspolicyn för att säkerställa att den som utsatts för misshandel inte vräks.	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska tillsammans med Trafiknämnden verka för arbetet med Östlig förbindelse inleds.	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen och Stockholm Business Region AB ska vara en aktiv part i arbetet vad gäller att förbättra Arlanda Flygplats och öka tillgängligheten till densamma.	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska se även över stadens resepolicy i syfte öka tillgängligheten till och från Stockholm.	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen och Stockholm Business Region AB ska återinträda i flygsamverkansprojektet Connect Sweden.	2027-01-01	2027-12-31

Kommunfullmäktiges indikatorer

Kommunfullmäktiges indikatorer redovisas i bilaga.

Revisorskollegiet

Stadsrevisionens ansvar

Ansvaret framgår av stadsrevisionens reglemente och omfattar granskning av all kommunal verksamhet som bedrivs av staden, inklusive bolag och verksamhetsstiftelser, i den omfattning som följer av god kommunal revisionssed.

Kommunfullmäktiges presidiums förslag till budget 2027 och inriktning för 2028 och 2029

Mnkr	Budget 2026	Budget 2027	Plan 2028	Plan 2029
Driftverksamhet				
Kostnader (-)	-41,2	-41,7	-41,7	-41,7
Intäkter	5,2	5,3	5,3	5,3
Netto	**-36,0**	**-36,4**	**-36,4**	**-36,4**

Budgeten för 2027 ökar med 0,4 mnkr jämfört med år 2026.

Förslaget till budgetram för 2027 har enligt god revisionssed beretts av kommunfullmäktiges presidium.

I stadsrevisionens revisionsplan beskrivs stadsrevisionens mål, uppdrag och arbetssätt samt nämnd- och bolagsgranskningen. I revisionsplanen beskrivs även de större revisionsprojekt som planeras genomföras under revisionsåret.

För att stadens verksamheter långsiktigt ska kunna utvecklas med god kvalitet krävs en stark och oberoende revision som bidrar till välgrundade beslut och transparens i verksamheten. Därför fortsätter förstärkningen av stadsrevisionen genom utökad budget för att möjliggöra fler kvalificerade granskningar.

Kommunfullmäktiges indikatorer

Kommunfullmäktiges indikatorer redovisas i bilaga.

Valnämnden

Nämndens ansvar

Ansvaret framgår av nämndens reglemente och omfattar ansvar för organisation och genomförande av val till riksdagen, val till regionfullmäktige och kommunfullmäktige samt val till Europaparlamentet. Nämnden ansvarar även för att planera och genomföra eventuella extraval och folkomröstningar.

Förslag till budget 2027 och inriktning för 2028 och 2029

Mnkr	Budget 2026	Budget 2027	Plan 2028	Plan 2029
Driftverksamhet				
Kostnader (-)	-80,1	-6,9	-9,7	-88,2
Intäkter	0,0	0,0	0,0	0,0
Netto	**-80,1**	**-6,9**	**-9,7**	**-88,2**

Budgeten för 2027 minskar med 73,2 mnkr jämfört med år 2026. Minskningen beror på att det inte genomförs något val 2027.

Kommunfullmäktiges indikatorer

Kommunfullmäktiges indikatorer redovisas i bilaga.

Stadsdelsnämnder

Stadsdelsnämnderna har ansvar för merparten av stadens välfärdsverksamhet. Utifrån en bred kompetens ska stadsdelsnämnderna erbjuda en hållbar samhällsservice av hög kvalitet. Stadsdelsnämnderna ska vara en lokal länk och ansvara för dialogen mellan medborgare, stadens förvaltningsorganisation och förtroendevalda. Stadsdelsnämnderna ska arbeta för att säkerställa likvärdighet över staden i den service som erbjuds stockholmarna inom förskola, äldreomsorg, sociala verksamheter samt lokala kultur- och fritidsverksamheter. Stadsdelsnämndernas bidragsgivning till civilsamhället ska flyttas till stadens centrala facknämnder.

Stadsdelsnämnderna har en central roll i stadens trygghetsskapande och brottsförebyggande arbete. Arbetet innefattar såväl socialt förebyggande insatser och fysiska åtgärder i närmiljön. Målet att Stockholm inte ska ha några utsatta eller särskilt utsatta områden ska prioriteras.

Nya stockholmare ska få goda förutsättningar att etablera sig genom studier, arbete, bostad och delaktighet i samhället i stort.

Stadsdelsnämndernas uppgifter

Stadsdelsnämndernas huvudsakliga ansvar omfattar:

- kommunal förskoleverksamhet
- äldreomsorg
- stöd och service till personer med funktionsnedsättning
- individ- och familjeomsorg
- socialpsykiatri
- barn-, kultur- och fritidsverksamhet
- stadsmiljöarbete
- ekonomiskt bistånd
- arbetsmarknadsåtgärder och samverkan med Jobbtorg Stockholm
- mottagande och integration av nyanlända i samverkan med Welcome House och Intro Stockholm.
- lokalt näringslivsarbete
- lokalt brottsförebyggande och trygghetsskapande arbete
- lokalt säkerhets- och krisberedskapsarbete
- bostadsanpassning för bostäder enligt SoL och LSS
- omhändertagande och stöd till drabbade och allmänhet vid allvarliga händelser och kriser

Ett antal stadsdelsnämnder tillhandahåller kommunövergripande verksamheter som återfinns inom verksamhetsområdena förskola, stöd och service till personer med funktionsnedsättning, individ- och familjeomsorg samt äldreomsorg. Syftet är bland annat att kunna erbjuda verksamheter till personer med särskilda behov, vilket gör att flera av verksamheterna är av unik karaktär. Karakteristiskt för stadens kommunövergripande verksamheter är att de är tillgängliga för invånarna i stadens samtliga stadsdelsnämnder. Kommunövergripande verksamheter återfinns inom stadsdelsnämnderna Bromma, Järva, Kungsholmen, Norra innerstaden, Södermalm, Skarpnäck och Enskede-Årsta-Vantör. Stadsdelsnämndernas presidium ska bestå av en ordförande och en vice ordförande.

Stadens verksamheter ska kontinuerligt arbeta för en effektiv verksamhet. Genom att bland annat arbeta för att minska kostnaderna för administration och konsulttjänster

samt arbeta för en effektiv lokalanvändning används stadens resurser i enlighet med god ekonomisk hushållning och resurser kan frigöras för prioriterad verksamhet. Stadens verksamheter ska drivas utifrån konsekvensanalys av kostnader, kvalitet och kundnöjdhet, där företagsamhet och konkurrens ska bidra till välfärdstjänster. Stadsdelsnämnderna ska klara att kraftsamla och genomföra långsiktiga insatser på flera plan i ett område utan att behöva bygga upp en ny organisation, med den administrativa påbyggnad och de kostnader som det medför.

Systemet för fördelning av resurser utgår från stadsdelsnämndernas verksamhetsansvar och befolkningsstruktur. Stadsdelsnämnderna får resurser i relation till det förväntade behovet och inte utifrån faktiska kostnader. I fördelningen ingår löpande kostnader för att bedriva en verksamhet inkluderat personal, lokaler, administration och övriga kostnader. Stadsdelsnämnderna får sina medel tilldelade som ett anslag. Inom ramen har stadsdelsnämnderna möjlighet att omdisponera anslaget och prioritera mellan verksamheterna, så länge de följer de mål, direktiv, riktlinjer och övriga styrdokument som kommunfullmäktige fastställt.

Stadsdelsnämnderna beslutar själva om en ändamålsenlig och effektiv organisation utifrån uppdraget och invånarnas behov med fokus på nyttomaximering av skattemedel. Stadsdelsnämnderna ska klara framtida volymförändringar med hög kvalitet. Stadsdelsnämnderna ska samverka inom sina verksamhetsområden med varandra i syfte att lära, sprida goda exempel, utveckla effektiviteten och en för medborgarna tillgänglig samhällsservice. Regionvisa verksamheter ska vid behov införas. Stadsdelsnämnderna ska i detta syfte samverka med varandra samt med kommunstyrelsen och för verksamheten berörda nämnder.

En sammanslagning av stadsdelar möjliggör en mer effektiv organisation genom minskad administration och bättre resursutnyttjande. Det frigör resurser till stadens kärnverksamheter och stärker likvärdighet och kvalitet. Kommunstyrelsen ska därför verka för att antalet stadsdelsnämnder minskar.

Kommunfullmäktiges inriktning för stadsdelsnämnderna

Stadsdelsnämnderna ska, utöver det som beskrivs i *Direktiv för samtliga nämnder och bolagsstyrelser*, arbeta enligt de prioriterade inriktningarna nedan.

En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla

Valfrihet utgör en central del i den moderna välfärden och är en av flera viktiga kvalitetsfaktorer som gör välfärden bättre för den enskilda människan. Stadsdelsnämnderna ska ge fristående aktörer goda förutsättningar att verka på välfärdens område, främja en sund konkurrens mellan seriösa företag inom välfärdssektorn och aktivt arbeta för människors möjligheter att välja. Att bo, leva och arbeta i Stockholms kommun ska vara ett enkelt val och stockholmare ska erbjudas hög kvalitet och valfrihet till en så låg skattesats som möjligt.

Stadsdelsnämnderna ska bidra till att Stockholm är en stad där småföretagare och företagare får möjlighet att etablera sig, växa och bidra till Stockholms välstånd. Företagare som skapar stadsglädje, dvs. puls, liv, nöjen och rörelse, bidrar till stadens attraktionskraft och skapar välstånd. Småföretagande bidrar till närområdets trivsel, trygghet och lokala tillväxt.

Stadsdelsnämnderna ska bedriva ett brottsförebyggande arbete samt genomföra insatser som ökar tryggheten hos invånarna. Det handlar bland annat om att utveckla en ren, attraktiv och trygg stadsmiljö samt erbjuda sociala insatser och andra riktade

brottsförebyggande och trygghetsskapande åtgärder där behov finns. I samverkan med kommunstyrelsen, socialnämnden, trafiknämnden, utbildningsnämnden och andra berörda nämnder samt bolagsstyrelser och polis ska stadsdelsnämnderna ta fram lokala lägesbilder, orsaksanalyser och åtgärder i arbetet med de lokala samverkansöverenskommelserna med polisen samt följa upp dessa insatser. En nära samverkan med brandförsvar, lokala näringslivet, fastighetsägare, föräldrar och föreningar är också en förutsättning för trygghetsarbetet.

Stadsdelsnämnderna ska prioritera arbetet med att nå målet om att inte ha något särskilt utsatt eller utsatt område inom Stockholms stad. Stadsdelsnämnderna bär i detta arbete det lokala samordningsansvaret men det är av stor vikt att det sker i tät samverkan med övriga berörda aktörer. Stadsdelsnämnderna ska delta i arbetet för att motverka det dödliga våldet i kriminella miljöer.

Staden är under ledning av kommunstyrelsen en aktiv part i det regionala brottsförebyggande arbetet tillsammans med Region Stockholm, Polisen, Länsstyrelsen, länets kommuner och andra berörda aktörer. Stadsdelsnämnderna ska tillsammans med socialnämnden och trafiknämnden delta i det förstärkta regionala samverkansarbetet gällande att minska antalet öppna drogscener i länet. Stadsdelsnämnderna ska fortsatt utveckla och intensifiera arbetet med platssamverkan och platsaktivering på prioriterade platser eller områden, och vara sammankallande part i samverkan med andra berörda nämnder och bolagsstyrelser, andra aktörer samt lokala företag, för att skapa en trygg närmiljö. Kommunstyrelsen ska tillsammans med berörda stadsdelsnämnder, i samarbete med socialtjänst, ordningsvakter och polis, genomföra pilotprojekt med trygghetshubbar på särskilt utsatta platser i syfte att öka tryggheten.

Stadsdelsnämnderna ska aktivt samverka med lokalt näringsliv för att gemensamt skapa en attraktiv och trygg närmiljö samt föra dialog med medborgare och lokalsamhälle, genom exempelvis trygghetsvandringar.

Stadsdelsnämnderna ska tillsammans med kommunstyrelsen och facknämnderna delta i arbetet med att höja stadens beredskapsförmåga och civila försvar. Stadsdelsnämnderna ska etablera en permanent beredskap och organisation för iordningsställande av trygghetspunkter inom sitt geografiska område. Stadsdelsnämnderna ska etablera arbetssätt för återkommande kommunikationsinsatser om hemberedskap.

Stadsdelsnämnderna ska i samverkan med kommunstyrelsen, socialnämnden, rättsvårdande myndigheter och Skatteverket fortsätta arbetet mot välfärdsbrott. Genom aktiv avtalsuppföljning i stadens upphandlingar av välfärdstjänster ska stadsdelsnämnderna motverka välfärdsbrott. Utifrån befintlig erfarenhet och kunskap ska arbetet mot våldsbejakande extremism fortsätta att utvecklas.

Stadsdelsnämnderna ska prioritera kvinnors etablering på arbetsmarknaden, till exempel genom uppsökande arbete, information och lotsning till arbetsmarknadsinsatser. Genom samarbete med civilsamhällesorganisationer och genom att stödja arbetsmarknadsnämndens verksamheter och aktiviteter bidra till nyanländas etablering och inkludering i samhället. Stadsdelsnämnderna ska aktivt delta i samhällsvägledningens utvecklingsarbete, med fokus på bostadsvägledningen, som leds av arbetsmarknadsnämnden tillsammans med SHIS. Tillsammans med arbetsmarknadsnämnden, SHIS och socialnämnden ska stadsdelsnämnderna aktivt arbeta för att barnfamiljer inom SHIS genomgångsbostäder får bostadsvägledning och insatser som leder till en stabil bostadssituation och varaktig försörjning.

(M)
SDN:4

En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt

Stadsdelsnämnderna ska bidra till att uppfylla stadens mål om ett klimatsmart och hållbart Stockholm och arbeta med klimatanpassning. Stadsdelsnämnderna ska utöver fysiska åtgärder även arbeta med verksamhetsanpassning i syfte att minska riskerna av negativa hälsoeffekter till följd av exempelvis värmeböljor.

Stadsdelsnämnderna ska underlätta för närvaron av kultur i det offentliga rummet, och samråda med kommunstyrelsen kring eventuella större evenemang av stadsövergripande karaktär. Stadsdelsnämnderna bistår i Stockholm Business Region ABs och arbetsmarknadsnämndens arbete för ökad hållbar tillväxt och företagande inom stadsdelens geografiska område med utgångspunkt i näringslivspolicyn. Utifrån översiktsplanens inriktning värnas och utvecklas stadens renodlade verksamhetsområden med hänsyn till näringslivet och regional och kommunal samverkan i stadsutvecklingsprocessen.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna säkerställa en kontinuerlig och anpassad kunskapsutveckling för de anställda inom socialtjänsten genom att ansluta staden till Yrkesresan	2027-01-01	2027-12-31
Äldrenämnden ska i samarbete med socialnämnden och stadsdelsnämnderna leda införandet av Lifecare Stockholm med start i delprojekt hemtjänst	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska i samarbete med fastighetsnämnden, kulturnämnden: kulturförvaltningen, socialnämnden, utbildningsnämnden, äldrenämnden, stadsdelsnämnderna, Stockholms Stadshus AB, AB Familjebostäder, AB Svenska Bostäder, AB Stockholmshem, Micasa Fastigheter i Stockholm AB, SISAB och S:t Erik Markutveckling AB se över och ta fram förslag på en modell för omställning av stadens fastigheter till nya verksamhetsändamål eller bostäder i samband med demografiska förändringar, på ett sätt som minimerar ledtider och minskar kommunkoncernens långsiktiga kostnader	2027-01-01	2027-12-31
Äldrenämnden ska i samarbete med socialnämnden och stadsdelsnämnderna påbörja ett stegvis införande och förvaltning av trygghetsskapande teknik på särskilda boenden med särskild hänsyn till den enskildes önskemål och integritet inom äldreomsorg och funktionsnedsättning	2027-01-01	2027-12-31
Exploateringsnämnden ska i samarbete med stadsbyggnadsnämnden, trafiknämnden, Järva stadsdelsnämnd och Stockholms Stads Parkerings AB utveckla området kring Tensta centrum i syfte att minska barriärer och skapa ett tryggare, mer levande och sammanhållet centrum. I arbetet ska förslag tas fram för stadsutveckling av parkeringshuset vid Tensta centrum, utan att begränsas till fastighetens nuvarande omfattning eller användning och ska genomföras med beaktande av gällande nyttjanderätter	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska i samarbete med kulturnämnden: kulturförvaltningen, stadsbyggnadsnämnden, trafiknämnden, Norra innerstadens stadsdelsnämnd och Stockholm Business Region AB ta fram ytterligare åtgärder för att utveckla City till en attraktiv, grön, trygg och levande stadskärna för stockholmare, besökare, handel, kultur och näringsliv. Åtgärderna ska komplettera arbetet med gatumiljöplanen för City	2027-01-01	2027-12-31
Trafiknämnden ska i samråd med idrottsnämnden, kyrkogårdsnämnden, stadsdelsnämnderna, AB Svenska Bostäder, AB Familjebostäder, AB Stockholmshem, SISAB och Micasa Fastigheter i Stockholm AB genomföra och utvärdera ett pilotprojekt inklusive övning avseende samverkan vid extrema väderhändelser	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska med utgångspunkt i nya näringslivspolicyn och stadsdelsnämndernas näringslivsuppdrag genomlysa resultat och redovisa avvägningar och prioriteringar för stadens samlade näringslivsarbete framåt	2027-01-01	2027-08-31
Idrottsnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna kartlägga vilka idrottsytor som finns på stadsdelsmark som idag har låg nyttjandegrad och hur dessa kan aktiveras	2027-01-01	2027-12-31

Trafiknämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna och kulturnämnden: kulturförvaltningen underlätta för foodtrucks, cafévagnar, loppisar och uteserveringar, bland annat genom att etablera fler avgiftsfria upplåtelseplatser (zon W)	2027-01-01	2027-12-31

En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden

Stadsdelsnämndernas ledstjärna ska vara ordning och reda i ekonomin. Det är nödvändigt för att kunna investera i Stockholm på lång sikt. Stadsdelsnämnderna ska prioritera de kommunala kärnuppgifterna. Service och omsorg till stockholmarna är utgångspunkten i stadsdelsnämndernas verksamhet.

Stadsdelsnämnderna ska bidra till att uppfylla stadens mål om effektiva verksamheter och en ekonomi i balans. Med stöd av kommunstyrelsen ska stadsdelsnämnderna genomföra nödvändiga strukturella förändringar för att möta ökade kostnader för välfärdsuppdraget och de ökade investeringsvolymer som de stora demografiska förändringarna kräver, särskilt inom förskola och äldreomsorg.

Stadsdelsnämnderna ska verka för ett ledarskap präglat av förändringsledning, kommunikation, tillit och mod som gynnar kvalitetsutveckling inom kärnverksamheterna. Chefers arbetssituation och förutsättningar att utöva ett närvarande ledarskap ska säkerställas och en god kompetensförsörjning inom förskolan, socialtjänsten och äldreomsorgen ska tryggas.

Medarbetarnas inflytande och delaktighet på arbetsplatsen ska stärkas för att säkerställa en bra arbetssituation. Stadsdelsnämnderna ska fortsätta att prioritera arbetet för att förbättra arbetssituationen för medarbetarna, med fokus på socialsekreterare och biståndshandläggare. Stadens handlingsplan för en hållbar arbetssituation inom socialtjänsten utgör en viktig grund för det omfattande arbete som krävs för att stadens socialtjänst ska attrahera nya och behålla medarbetare.

Stadsdelsnämnderna ska arbeta förebyggande mot hot och våld samt säkerställa kompetens för att kunna tillhandahålla såväl akut som långsiktigt stöd till personal som utsatts för hot och våld i sitt arbete. Chefer ska säkerställa att incidenter avseende hot och våld alltid rapporteras in och nödvändiga åtgärder ska vidtas om en medarbetare utsätts för otillåten påverkan. Nolltolerans mot hot och våld gäller i Stockholms stad.

Stadsdelsnämnderna ska säkerställa att riktlinjer för föreningsstöd utgår från principer som är tydliga och transparenta och som hindrar att stöd går till verksamhet som är odemokratisk, olaglig eller som uppmuntrar våldsbejakande extremism. Stadsdelsnämnderna ska säkerställa att uppföljning och utvärdering av verksamheter som tilldelats föreningsstöd görs i enlighet med riktlinjerna för föreningsbidrag.

Kommunstyrelsen ska tillsammans med berörda facknämnder och stadsdelsnämnder ta fram förslag för att utbetalning och uppföljning av föreningsbidrag ska centraliseras, i syfte att öka kontrollen och minska risken för felaktiga utbetalningar och fusk. Kommunstyrelsen ska säkerställa att föreningar bara kan få bidrag från en kommunal förvaltning, inte flera som idag.

Stadsdelsnämnderna ska i samråd med stadsbyggnadsnämnden inventera lämpliga fastigheter för att pröva att via justerade användningsbestämmelser i befintlig detaljplan (ej byggrätten) möjliggöra grupp- och servicebostäder LSS/SoL och vård- och omsorgsboenden.

Kommunfullmäktiges indikatorer

Kommunfullmäktiges indikatorer redovisas i bilaga.

(M)
SDN:6

Förskoleverksamhet

Barnens lärande börjar redan i förskolan som förbereder dem för grundskolan. En trygg och pedagogiskt lekfull miljö i förskolan bidrar till barns utveckling och förbereder dem inför grundskolan. För utsatta barn är ofta tillgången till förskola en förutsättning för att klara grundskolan och gymnasiet. Förskolans pedagogiska uppdrag är särskilt viktigt i områden med svagare socioekonomiska förutsättningar. Den höga pedagogiska kvaliteten i förskolan är avgörande för att alla barn ska få möjligheten till en bra start i livet. Förskolorna ska vara tillgängliga för alla barn och alla barn ska få det stöd de behöver för att lära och utvecklas och därmed ges möjlighet till en bra start i livet. Trenden av växande barngrupper ska brytas och större vuxennärvaro med utbildad personal ska prioriteras. Alla barn har rätt till en trygg uppväxt. Förskolan har en viktig funktion i det förebyggande arbetet, bland annat genom att uppmärksamma barn som riskerar att fara illa. Förskolan ska förmedla och förankra grundläggande demokratiska värderingar liksom respekt för mänskliga rättigheter.

Språket är nyckeln till kunskap. Barn som har ett väl utvecklat språk och ett stort ordförråd är bättre rustade inför skolstarten. Stadsdelsnämnderna och utbildningsnämnden ska fortsatt samarbeta för att utveckla det språkutvecklande arbetssättet och sprida goda exempel. Läs- och skrivsvårigheter hos barn ska upptäckas tidigt och evidensbaserade metoder sättas in. Språkkrav ska införas i de pedagogiska verksamheterna. Det är en viktig åtgärd för att säkerställa att barn som kommer från hem där svenska inte är det primära språket, inte hamnar efter i skolan. All personal i förskolans pedagogiska verksamhet ska behärska det svenska språket. Satsningar på förskollärarnas pedagogiska ledarskap och rektorernas ledarskap är avgörande för att upprätthålla den pedagogiska kvaliteten. Förskollärarna ska avlastas arbetsuppgifter utanför det pedagogiska uppdraget av medarbetare med andra yrkesroller där så är möjligt och lämpligt. Möjligheten till kompetensutveckling för förskolans personal ska stärkas. Möjligheten till karriärtjänster för förskolepersonal ska införas.

Förskolornas fysiska miljö ska vara pedagogiskt utformad. Förskolegårdarna ska genom utformning och belysning inbjuda till lek och rörelse och pedagogisk verksamhet utomhus. Genom mer naturmaterial ska en bättre fördelning mellan grönytor och hårdgjorda ytor skapas och förskolans utemiljö förbättras. Förskolemiljön ska upplevas som trygg under dygnets alla timmar.

Valfriheten mellan olika förskolor och inriktningar är viktig och det ska finnas olika alternativ för föräldrar att välja mellan. Information om de olika barnomsorgsalternativen ska vara lättillgänglig.

Uppgifter

Stadsdelsnämndernas huvudsakliga ansvar omfattar:

- att driva och utveckla kommunala förskolor, öppen förskola och allmänförskola
- att alla barn som bor i stadsdelsnämndsområdet har tillgång till förskoleverksamhet att stadens platsgaranti uppfylls och att ramöppettiderna hålls

Kommunfullmäktiges inriktning för verksamhetsområdet

Stadsdelsnämnderna ska, utöver det som beskrivs i *Direktiv för samtliga nämnder och bolagsstyrelser*, arbeta enligt de prioriterade inriktningarna nedan.

En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla

Stadsdelsnämnderna ska säkerställa en likvärdig förskola som är trygg, säker och håller hög pedagogisk kvalitet med förskollärarledd verksamhet på samtliga avdelningar. Det pedagogiska ledarskapet ska främjas. I samverkan med förskolenämnden utvecklas uppföljningen av det systematiska kvalitetsarbetet. Digitaliseringsarbetet ska, utan att vara kostnadsdrivande, enbart främja förskolans uppdrag och minska den administrativa bördan för förskolans personal. I samverkan med förskolenämnden ska stadsdelsnämnderna verka för en hög kompetensnivå bland förskolans personal om barn med neuropsykiatrisk funktionsnedsättning.

Läsförståelse samt barns språkutveckling prioriteras, särskilt i de stadsdelsnämndsområden där många barn har ett annat modersmål än svenska. I samverkan med arbetsmarknadsnämnden och förskolenämnden, exempelvis genom vidareutbildning, säkerställs att all personal har tillräckliga språkkunskaper för att kunna utföra yrket på ett tryggt, säkert och professionellt sätt. Språkkrav ska införas i de pedagogiska verksamheterna och språktest tillämpas vid nyrekrytering. Personalen ska ha tillräckliga kunskaper i svenska för att kunna stödja barns språkutveckling i förskolan. För befintliga förskolepedagoger som saknar tillräckliga språkkunskaper ska utbildning i svenska ges parallellt med arbetet. Personalen ska ha adekvat kunskap för arbetet med barns språkutveckling inom förskolan. I samverkan med förskolenämnden ska stadsdelsnämnderna även verka för en god tillgång till barnskötare samt legitimerade förskollärare i stadens förskolor, bland annat genom att erbjuda barnskötare möjlighet att vidareutbilda sig till förskollärare.

Föräldrars ekonomiska förutsättningar och egna språkkunskaper ska inte vara avgörande för barnens möjligheter att möta litteratur. Varje barn har rätt till en förskola som förbereder dem för framtiden, oavsett vilken bakgrund de kommer ifrån. Förskolan har därför en viktig roll i att tillgängliggöra böcker och bjuda in föräldrar till att vara aktiva i sina barns läsutveckling. För barn som inte behärskar svenska ska det införas språkförstärkande förskola som ger dem verktygen att lyckas i skolan och i livet.

Utbildningsnämnden ska utveckla riktlinjer för kontinuerlig, standardiserad och enhetlig mätning av elevers läsförmåga med start i förskoleklass. Förskolan behöver ge små barn tillgång till i huvudsak skärmfria miljöer och att förskollärarna måste få bedöma om, och i så fall när, det är lämpligt att använda sig av digitala lärverktyg.

En dialog ska årligen genomföras mellan förskolorna och grundskolorna i stadsdelsnämndsområdet om barnens språkutveckling i förskolan och övergången till grundskolan. Fristående skolor ska också inkluderas i dialogen. Arbetet med barnens övergång mellan förskolans och skolans verksamheter ska utvecklas i syfte att skapa goda förutsättningar för trygghet och pedagogisk kontinuitet. Barn med särskilda behov ska få det stöd de behöver genom evidensbaserade metoder. Stadsdelsnämnderna ska verka för att inrätta fler NPF-anpassade förskolegrupper. Stadsdelsnämnderna ska verka för ökad likställighet i bedömningsgrunderna. Insatserna ska vara samordnade mellan förskola, skola och socialtjänst. Stadsdelsnämnderna ska främja kollegialt lärande och utbildning som lyfter fram leken som en central del i barns språkutveckling, då det visat sig särskilt givande för barn med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar.

Stadsdelsnämnderna ska genom samverkan mellan föräldrar, skola, socialtjänst, psykiatri och andra aktörer tidigt identifiera och ge barn och familjer i behov av stöd rätt insatser med fokus på det förebyggande och uppsökande sociala arbetet. Vidare ska stadsdelsnämnderna säkerställa att placerade barn och barn som bor i skyddat boende erbjuds plats i förskola eller annan pedagogisk verksamhet och ha en väl fungerande och obruten skolgång. Stadsdelsnämnderna ska tillsammans med bland annat

socialtjänsten och skolan fortsätta det förebyggande arbetet mot våld i nära relationer samt hedersrelaterat våld och förtryck. Arbetet för att förhindra barnäktenskap, tvångsäktenskap och könsstympning ska fortsätta. Det förebyggande arbetet mot våldsbejakande extremism ska fortsätta och insatser riktade mot barn, unga och vuxna som blivit eller riskerar att bli indragna i våldsbejakande extremistiska miljöer ska utvecklas.

Förskolan har en central roll i barns sociala utveckling och förberedelse inför skolstart. Rätten till förskola under föräldraledighet ska utökas. Stadsdelsnämnderna ska säkerställa att barn som får ett syskon ges möjlighet att gå heltid i förskolan.

Arbetet med att öka inskrivningsgraden ska utvecklas genom idéburna offentliga partnerskap (IOP) med seriösa aktörer i områden där inskrivningen är låg. Stadsdelsnämnderna ska fortsatt verka för att fler barn i förskolan kommer i kontakt med kulturverksamheter genom kulanpremien.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Förskolenämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen och i samråd med stadsdelsnämnderna utreda förutsättningarna för att utöka vistelsetiden på förskolan för barn till föräldralediga	2027-01-01	2027-12-31
Förskolenämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna genomföra, fullfölja och sprida lärdomar och metodutveckling från pilotprojekten inom ramen för utvecklingsarbetet Förstärkt förskola	2027-01-01	2027-12-31
Förskolenämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna och i samråd med kommunstyrelsen föra över funktionen för stadens köhandläggning från stadsdelsnämnderna till förskolenämnden	2027-01-01	2027-08-31
Kommunstyrelsen ska i samarbete med förskolenämnden och stadsdelsnämnderna utreda turbundna resor för de kommunövergripande verksamheterna inom förskoleområdet	2027-01-01	2027-12-31
Stadsdelsnämnderna ska i samråd med förskolenämnden inventera förskolorna utifrån lekvärdesriktlinjerna och funktionsprogrammet för förskolelokaler	2027-01-01	2027-12-31
Utbildningsnämnden ska i samarbete med förskolenämnden och stadsdelsnämnderna ta fram en gemensam rutin för grundskolornas återkoppling till kommunala förskolor gällande kartläggningsmaterialet Hitta språket	2027-01-01	2027-12-31
Utbildningsnämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen, förskolenämnden, servicenämnden, och stadsdelsnämnderna införa delad faktura för förskole- och fritidshemsavgifter	2027-01-01	2027-12-31
Förskolenämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen och stadsdelsnämnderna utreda hur alla medarbetare kan ges likvärdiga förutsättningar för en god fysisk arbetsmiljö i stadens förskolor	2027-01-01	2027-06-30
Utbildningsnämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen, förskolenämnden, servicenämnden, och stadsdelsnämnderna införa delad faktura för förskole- och fritidshemsavgifter	2027-01-01	2027-12-31

En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt

Målsättningen vid om- och nybyggnad av förskolor är att förskolegårdarna ska vara så pass stora och attraktivt utformade att de erbjuder en inbjudande miljö för pedagogik, vistelse och lek. Genom en hållbar planering av förskolelokaler, samt genom att verka för en ökad extern medverkan vid utbyggnad av förskolor, ska stadsdelsnämnderna arbeta för att långsiktigt säkerställa stadens förmåga att tillhandahålla kostnadseffektiva lokaler för samhällsservice. Tillgången till förskola ska också tidigt beaktas i stadsutvecklingsprocessen. Förskolor ska vara fredade miljöer för barn där det råder nolltolerans mot att använda narkotika, eller att på annat sätt störa ordningen och öka otryggheten. Stadsdelsnämnderna ska bidra till att stärka tryggheten genom att särskilt prioritera insatser mot öppna drogscener vid skolor och förskolor.

Stadsdelsnämnderna ska främja fysisk aktivitet och naturkunskap genom att expandera användningen av natur och utomhusmiljöer som pedagogiska verktyg. Genom att främja vattenvana redan i förskolan ger vi likvärdiga förutsättningar till alla Stockholms skolelever att lära sig simma.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Förskolenämnden ska, i samverkan med stadsdelsnämnderna, ta fram en plan för hur ett maxtak gällande antal elever per förskola ska införas	2027-01-01	2027-12-31

Kommunfullmäktiges indikatorer
Kommunfullmäktiges indikatorer redovisas i bilaga.

Barn, kultur och fritid

Stadsdelsnämnderna ska tillgängliggöra öppna mötesplatser och fritidsverksamheter anpassade efter befolkningssammansättningen och ungas behov och levnadsmönster. Alla barn och unga ska ha rätt till en meningsfull fritid och tillgång till trygga och jämställda mötesplatser. Det är prioriterat att nå de grupper som i dag inte nås av annan fritidsverksamhet och erbjuda meningsfull fritid i både egen regi och i samarbete med civilsamhället. Aktiviteter ska utformas inkluderande för alla och vara fysiskt tillgängliga för barn och unga med funktionsnedsättning. Det ska finnas trygga arenor och verksamheter för flickor och specifika målgrupper såsom nyanlända och hbtqi-personer. De kulturhus som finns i stadsdelsnämnderna är öppna och välkomnande mötesplatser för alla medborgare. Stadens parklekar är en viktig del av många barns fritid.

Uppgifter
Stadsdelsnämndernas huvudsakliga ansvar omfattar:
- fritidsverksamhet för barn och ungdomar
- upplåtelse av allmänna samlingslokaler
- lokal kulturverksamhet
- sommarkoloniverksamhet
- konsumentrådgivning

Kommunfullmäktiges inriktning för verksamhetsområdet
Stadsdelsnämnderna ska, utöver det som beskrivs i *Direktiv för samtliga nämnder och bolagsstyrelser*, arbeta enligt de prioriterade inriktningarna nedan.

En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla
Alla unga i staden ska erbjudas trygga fritids- och ungdomsgårdar med hög kvalitet som jämnar ut livsvillkor och skapar glädje, gemenskap och starka unga. Stadens öppna mötesplatser och fritidsverksamheter ska anpassas och utvecklas för att möta unga stockholmares behov och levnadsmönster, bland annat genom att vidareutveckla försök med mobil och digital verksamhet. Samarbete mellan fritidsgårdar i olika delar av staden ska utvecklas för ökad integration och för att kunna erbjuda fler målgrupper anpassad verksamhet.

I samverkan med kulturnämnden ska det systematiska kvalitetsarbetet på stadens fritidsgårdar utvecklas. Tillsammans med fritids- och ungdomsgårdarna är stadens parklekar en del i en kedja av öppna fritidsverksamheter som bidrar till en meningsfull fritid för barn och unga. Parklekarnas pedagogiska och kulturella innehåll ska utvecklas inom befintlig organisation och bemanning, bland annat genom samarbete med annan

barn- och ungdomsverksamhet som vill bedriva kompletterande verksamhet som är öppen för alla.

Stadsdelsnämnderna ska verka för att fler barn och unga nås av fritidsaktiviteter, efter skoldagen och under lov. Inom befintliga verksamheter ska fysisk aktivitet bland barn och ungdomar främjas, inklusive personer med funktionsnedsättning. I samverkan med civilsamhällets aktörer ska studiehjälp erbjudas eller möjliggöras. Genom kulanpremien ska fler barn i förskolor och skolor komma i kontakt med kulturverksamheter anpassade efter deltagarnas behov. Genom sociala investeringar idag kan vi hindra morgondagens kriminalitet.

Stadsdelsnämnderna ska samverka med skola, förskola, socialtjänst och polis med fokus på det förebyggande arbetet för att nå fler barn och familjer i riskzon. Öppen narkotikaförsäljning och ungdomars narkotikaanvändning ska motverkas. Stadsdelsnämnderna ska fortsätta arbetet med Fritid fri från våld för att stärka det våldsförebyggande arbetet på stadens fritidsgårdar. Genom stöttning och uppmuntran, samt samverkan med fältassistenter, ska fler nattvandrande föräldrar bidra till att skapa trygghet. Medborgardialoger är ett viktigt verktyg för att det trygghetsskapande arbetet ska kunna utgå från invånarnas upplevda otrygghet samt bidra till att öka invånarnas delaktighet i sitt områdes utveckling.

Stadens sommarkollo ska ge barn och ungdomar möjlighet till en stimulerande och trygg sommarvistelse samt vara en plats där barn och ungdomar från olika stadsdelsområden kan mötas och skapa relationer. Stadsdelsnämnderna ansvarar för att handlägga kolloverksamheten för barn i det egna stadsdelsområdet samt för att, tillsammans med kulturnämnden, fortsätta att utveckla stadens sommarkolloverksamhet så att fler barn från grupper som idag är underrepresenterade söker till sommarkollo. Barn och unga med funktionsnedsättning ska om möjligt ges möjlighet att delta i regelmässiga sommarkoloniverksamhet.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Kulturnämnden: kulturförvaltningen ska i samarbete med äldrenämnden och stadsdelsnämnderna utreda hur tillgången till kultur för äldre som har svårt att ta sig utanför hemmet kan stärkas	2027-01-01	2027-06-30
Stadsdelsnämnderna ska i samråd med kulturnämnden: kulturförvaltningen möjliggöra för stadens fritidsledare och parklekspersonal att delta i stadens nya utbildningspaket i syfte att höja andelen personal med relevant utbildning	2027-01-01	2027-12-31
Idrottsnämnden ska, tillsammans med berörda stadsdelsnämnder, tillse att könsseparerade badtider i stadens simhallar upphör	2027-01-01	2027-12-31

En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden

Samnyttjandet av lokaler med berörda nämnder och bolagsstyrelser ska öka, dels för att skapa effektiv lokalanvändning men även för att skapa förbättrad service för stockholmarna. För att underlätta och möjliggöra det lokala kulturlivets verksamhet, samt genom samarbete med utbildningsnämnden, SISAB och idrottsnämnden, ska skollokaler upplåtas till föreningar och andra aktörer i civilsamhället.

Kommunfullmäktiges indikatorer

Kommunfullmäktiges indikatorer redovisas i bilaga.

Äldreomsorg

Stockholm ska ha en tillgänglig äldreomsorg med hög kvalitet som präglas av respekt för den enskildes behov och önskemål i såväl lugna som pressade tider. Äldreomsorgen ska ha den äldres behov i fokus och utgå från vad som fungerar och vad som får individen att må bra och prestera bättre oavsett vad utgångsläget är. Äldreomsorgen ska möjliggöra en hög livskvalitet för den enskilde, oavsett hälsotillstånd och ålder. Omsorgstagare och deras anhöriga ska känna sig trygga med kvaliteten i de insatser som tillhandahålls. Det är viktigt att äldreomsorgen erbjuder valfrihet inom såväl hemtjänst som dagverksamhet och boende.

Ett strukturerat och långsiktigt utvecklingsarbete ska bedrivas i hela staden som ger verksamheten ett tydligt uppdrag och innehåll. Tillgången till god hälso- och sjukvård och medicinsk kompetens ska säkerställas. Det strategiska utvecklingsarbetet tar sikte på ändamålsenlig styrning och organisation, personal med rätt kompetens, bra arbetsförhållanden, säkerställa grunduppdraget och en värdig omsorg med hög kvalitet. Arbetet med kognitiva hjälpmedel och fler typer av välfärdsteknik ska utvecklas.

Några prioriterade områden innefattar att i samverkan med regionen och privata utförare utveckla uppföljning och styrning, skapa en tydlig chefsstruktur, utveckla den strategiska kompetensförsörjningen, tillförsäkra bra arbetsförhållanden med god arbetsmiljö och trygga anställningar. Samarbetet med Region Stockholms hälso- och sjukvård ska vara god för att underlätta den äldres vardag. Samarbetet med läkarorganisationen vid särskilda boenden och med primärvården ska utvecklas och kontakterna förtätas.

På sikt står Stockholm inför en demografisk utmaning när antalet äldre i staden ökar kraftigt. För att klara den demografiska utvecklingen krävs en samverkan och långsiktig samplanering mellan stadens olika delar. Vi uppmuntrar även fristående aktörer att vara med och bygga fler äldreboenden för att kunna erbjuda hög kvalitet vad gäller innehåll och serviceutbud. Stockholms stad måste ha ett tillräckligt utbud av bostäder för äldre för att kunna leva upp till de äldres fria val. Äldre ska kunna påverka sin omsorg genom att kunna välja både innehåll och utförare. Fysisk och mental hälsa ska beaktas vid nybyggnation av äldreboende.

Uppgifter

Stadsdelsnämndernas huvudsakliga ansvar omfattar:

- äldreomsorg och den kommunala hälso- och sjukvården för personer över 65 år
- biståndsbedömning
- särskilt boende för äldre samt hemtjänst och dagverksamhet
- förebyggande och uppsökande arbete riktat mot äldre

Äldrenämnden ansvarar för kommunövergripande frågor rörande äldreomsorg.

Kommunfullmäktiges inriktning för verksamhetsområdet

Stadsdelsnämnderna ska, utöver det som beskrivs i *Direktiv för samtliga nämnder och bolagsstyrelser*, arbeta enligt de prioriterade inriktningarna nedan.

En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla

Stadsdelsnämnderna ska fortsatt säkerställa en rättssäker och likställig biståndsbedömning med särskild hänsyn till hög ålder, oro och ensamhet. Med hög ålder avses 85 år eller äldre. Äldre ska kunna påverka sin omsorg genom att kunna välja

innehåll och utförare. Rätten att få välja kön på personalen i hemtjänsten ska införas för den enskilde brukaren.

Utvecklingen av ramtid inom hemtjänsten är central för att stärka den enskildes valfrihet men även för att förbättra medarbetarnas arbetsmiljö. De rehabiliterade insatserna och det förebyggande arbetet för att bryta ofrivillig ensamhet och social isolering är fortsatt prioriterat. Utifrån lokala förutsättningar ska stadsdelsnämnderna ansvara för att skapa och utveckla aktivitetscenter i nära anslutning till seniorboenden, sociala mötesplatser och träffpunkter för äldre som möjliggör social gemenskap och mänskliga möten, även vid storhelger och under sommaren.

Stockholms stad behöver ha ett brett utbud av verksamheter och de öppna träffpunkterna för äldre fyller en viktig funktion för att motverka ensamhet. Äldrenämnden ska bistå stadsdelarna i utvecklingen av träffpunkter för äldre och identifiera träffpunkter inom varje stadsdelsnämndsområde där alkoholservering ska vara tillåtet.

Maten och måltidsupplevelsen ska prioriteras högre inom äldreomsorgen. Kosten har betydelse inte bara ur näringssynpunkt utan även ur ett socialt perspektiv. Inom ramen för matlyftet ska äldrenämnden genomföra utbildningsinsatser för biståndshandläggare kring mat, måltider och nutrition samt fortsätta stödja stadsdelsnämnderna att utveckla digitala måltidsobservationer. Äldrenämnden ska i samverkan med stadsdelarna systematiskt följa upp effekterna av matlyftets insatser samt förstärka insatsen.

Varje stadsdelsnämnd har ett ansvar att säkerställa att den äldre befolkningen nås av information om tillgängliga insatser. När allt fler lever allt längre kan behoven skilja sig stort genom livet och det kan vara svårt att överblicka vilka insatser som är relevanta. Därför ska stadsdelsnämnderna arbeta kontinuerligt för att nå ut till målgruppen med adekvat information. Stadsdelsnämnderna ska fortsatt utveckla samarbetet med servicenämnden och äldrenämnden för att förbättra information och kontaktvägar inom staden samt för stockholmare, anhöriga och omsorgstagare i äldrefrågor. Vidare ska arbetet med anhörigstöd och anhörighetsportal till närstående stärkas.

Stadsdelsnämnderna ska i samarbete med socialnämnden och SHIS fortsätta utveckla arbetet med äldre som lever i hemlöshet eller riskerar att bli hemlösa och genom äldrelotsar vägleda dem till kontakt med socialtjänst och äldreomsorg. Stadsdelsnämnderna ska kartlägga boendeförhållanden bland äldre i syfte att motverka hemlöshet. Arbetet mot våld i nära relationer, insatser till äldre personer som tillhör sårbara grupper samt samverkan och samhandläggningen kring äldre med komplexa behov ska fortsätta att utvecklas.

Stadsdelsnämnderna ska i samarbete med äldrenämnden och Region Stockholm stärka stadens arbetsprocesser inom hälso- och sjukvård med den äldres individuella behov i fokus. Stadsdelsnämnderna ska verka för en tillförlitlig informationsöverlämning mellan hemtjänsten, särskilda boenden och Region Stockholm. I samarbete med Region Stockholm ska arbetet med avancerad sjukvård i hemmet, den palliativa vården vid stadens särskilda boenden samt samverkan med hemsjukvården utvecklas och stärkas. Stadsdelsnämnderna säkerställer att intentionerna i såväl lagstiftning som regional överenskommelse infrias kring utskrivningsklara patienter från slutenvård och där är arbetssättet med tryggt mottagande i hemmet en viktig del.

Strategisk kompetensförsörjning är prioriterat inom äldreomsorgen. Det är angeläget att staden arbetar systematiskt med såväl kompetensutveckling av befintliga medarbetare och rekrytering av nya medarbetare för att möta kommande behov av en kvalificerad

vård och omsorg. Stadens chefer ska ges bra förutsättningar för ett närvarande ledarskap inom äldreomsorgen. Tillräckliga språkkunskaper i svenska bland medarbetarna är centralt för en kvalitativ omsorg. Alla som får anställning inom äldreomsorgen ska göra ett språktest och vid behov få språkstöd och utbildning under arbetstid för att klara jobbet. Kunskap om basala hygienrutiner och smittskyddsarbete ska finnas i verksamheten. Medarbetare som kommer i kontakt med demenssjuka eller deras anhöriga ska genomgå Svenskt Demenscentrums nätbaserade utbildning Demens ABC och stadsdelsnämnderna ska gradvis säkerställa att alla verksamheter och medarbetare inom äldreomsorgen certifieras inom Stjärnmärkt demens eller Silviacertifiering. Utdrag ur belastningsregistret ska vara ett obligatoriskt krav vid anställning inom äldreomsorgen och utgöra en del av bedömningsgrunden.

Stadsdelsnämnderna ska utveckla geriatrisk specialistkompetens bland HSL-personal, säkerställa kompetens kring särskilt sårbara gruppers risker för våldsutsatthet samt öka kunskapen om och säkerställa ett gott bemötande av äldre hbtqi-personer. Stadsdelsnämnderna ska bistå äldrenämnden i framtagandet och implementering av en stadsövergripande hbtqi-certifiering. Möjlighet till reflektionstid för lärande och utveckling i arbetet med de äldre ska finnas. Arbetet med matlyftet och dess utbildning till biståndshandläggarna fortsätter. Stadsdelsnämnderna ska bistå äldrenämnden med att systematiskt följa upp effekterna av matlyftets insatser.

Aktivitet	**Startdatum**	**Slutdatum**
Äldrenämnden ska i samarbete med Farsta stadsdelsnämnd genomföra en pilot med trygghetssensorer i hemtjänsten	2027-01-01	2027-12-31
Äldrenämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna ta fram en plan för hur befintliga platser inom Pensionaten, och platser inom korttidsvården, för anhörigavlastning ska kunna nyttjas mer ändamålsenligt	2027-01-01	2027-12-31
Äldrenämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna ta fram en uppdragsbeskrivning för äldrelotsar för att stärka det uppsökande arbetet i alla stadsdelsnämnder	2027-01-01	2027-12-31
Äldrenämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utveckla Matlyftet för att höja kvaliteten på maten och måltidsupplevelsen inom äldreomsorgen, både i vardagen och vid högtider och särskilda tillfällen. Arbetet ska stärka kompetensen kring nutrition, aptit, konsistenser och måltidsmiljö samt bidra till mer individanpassade, näringsrika och lustfyllda måltider	2027-01-01	2027-12-31
Äldrenämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utvärdera och revidera äldreomsorgens stadsövergripande uppföljningsmodell. I samband med revideringen ska även inspektörernas uppdrag och instruktion ses över	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska i samarbete med äldrenämnden och stadsdelsnämnderna utreda möjligheten att inrätta en långsiktig finansieringsmodell för att stärka bemanningen och möjliggöra en utbyggnad av äldreomsorgen	2027-01-01	2027-08-31
Äldrenämnden ska i samarbete med arbetsmarknadsnämnden och stadsdelsnämnderna genomföra en kompetenskartläggning av undersköterskekompetens samt språkkompetens i syfte att ta fram en stadsgemensam kompetensutvecklingsplan, 2027-2029, vilket även ska inkludera kommunal hälso- och sjukvård	2027-01-01	2027-12-31
Stadsdelsnämnderna ska verka för att minska antal personal som en hemtjänsttagare möter under en tvåveckorsperiod	2027-01-01	2027-12-31
Tillsammans med socialnämnden och äldrenämnden identifiera träffpunkter inom varje stadsdelsnämndsområde där alkoholservering ska vara tillåtet omgående	2027-01-01	2027-12-31
Äldrenämnden ska, i samverkan med stadsdelsnämnderna, ta fram ett förslag på införandet av en närhetsgaranti för äldre, som säkerställer en äldreboendeplats i den egna stadsdelen	2027-01-01	2027-12-31

En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt

Stadsdelsnämnderna har ett särskilt ansvar i bostadsexploateringsprojekt, att i tidigt skede och i tillräcklig omfattning säkerställa beställningar av särskilda boenden. Stadsdelsnämnderna ska verka för att utöka tillgången till korttidsboenden.

En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden

Stadsdelsnämnderna ska bistå i stadens arbete med boendeplaneringen för att säkerställa en sammanvägd övergripande bedömning och prognos över framtida behov. Regionvis ska det årligen tas fram ett gemensamt förslag till boendeplan för att klara vård- och omsorgsbehovet där brukarnas behov står i fokus. Planen ska utgöra underlag till äldrenämndens stadsövergripande boendeplanering. Stadsdelsnämnderna ska i samband med behov av periodiskt underhåll av särskilda boenden noga värdera investeringsutgifterna med tillkommande hyreseffekter i förhållande till behovet av fastigheten och vilka andra alternativ som finns.

Äldreomsorgens verksamhet ska bli mer innovativ och användandet av digitalisering och välfärdsteknik ska utvecklas. Detta gäller till exempel digitala livsmedelsinköp, där en brukare ska kunna välja varifrån mat ska inhandlas. Tillsammans med civilsamhället utforska ny teknik i syfte att erbjuda dagliga aktiviteter och sociala evenemang. Detta arbete ska göras med den enskilde omsorgstagarens behov och önskemål i åtanke. Stadsdelsnämnderna fortsätter att delta och bidra i stadens arbete med moderniseringen av sociala system samt tar fram verksamhetsnära stöd för smarta lås. En sammanhållen digitaliseringsutveckling med gemensamma lösningar är prioriterat.

Stadsdelsnämnderna ska i samarbete med äldrenämnden, arbetsmarknadsnämnden och kommunstyrelsen arbeta för att säkerställa den framtida personal- och kompetensförsörjningen inom äldreomsorgen med särskilt fokus på språkkompetens hos medarbetarna. De äldre ska få information om möjligheten att söka bostadstillägg. Genom kontroll och ett utvecklat kvalitetsarbete ska stadsdelsnämnderna bevaka och främja kvalitet och jämlik tillgång till god äldreomsorg. Stadens kvalitetsobservatörer ska användas för att få stöd gällande kvalitetsutveckling. Stadsdelsnämnderna ska ta emot praktikanter från relevanta utbildningar på vuxenutbildningen.
Stadsdelsnämnderna ska i samarbete med servicenämnden och äldrenämnden initiera och genomföra stadsövergripande upphandlingar inom verksamhetsområdet.

Kommunfullmäktiges indikatorer

Kommunfullmäktiges indikatorer redovisas i bilaga.

Stöd och service till personer med funktionsnedsättning

Inriktningen för stadsdelsnämndernas stöd och service till personer med funktionsnedsättning är att personer med funktionsnedsättning ska kunna delta fullt ut i samhället på lika villkor som övriga stockholmare. Utgångspunkten ska vara att Stockholm är en tillgänglig stad. Insatserna för personer med funktionsnedsättning ska stärkas och kompensera för brister i samhällets tillgänglighet och andra hinder för delaktighet, självständighet och självbestämmande. Stadsdelsnämnderna ska identifiera och systematiskt avlägsna hinder som motverkar delaktighet i samhället och ett självständigt liv. Insatserna ska även stärkas så att fler kan få stöd att komma i arbete.

Samtliga insatser ska anpassas till den enskildes individuella behov och utformas så att de är tillgängliga för de personer som behöver dem och stärker deras förmåga att leva ett självständigt liv. All information och kommunikation under handläggningen och

genomförandet av stöd och insatser ska vara tillgänglig och individuellt anpassad. Det är särskilt viktigt i dessa tider att stadsdelsnämnderna också stärker insatserna för information och stöd för personer med funktionsnedsättning i händelse av kris eller krig. Jämställdhets- och barnrättsperspektivet ska beaktas och anhörigas situation uppmärksammas.

Uppgifter

Stadsdelsnämndernas huvudsakliga ansvar omfattar

- biståndsbedömning
- individuellt behovsprövade insatser till personer med funktionsnedsättning enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS)
- individuellt behovsprövade insatser till personer med funktionsnedsättning enligt socialtjänstlagen (SoL)

Kommunfullmäktiges inriktning för verksamhetsområdet

Stadsdelsnämnderna ska, utöver det som beskrivs i *Direktiv för samtliga nämnder och bolagsstyrelser*, arbeta enligt de prioriterade inriktningarna nedan.

En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla

Stadsdelsnämnderna ska stärka samarbetet mellan socialtjänstens olika verksamheter, socialnämnden samt andra berörda nämnder och bolag för att säkerställa likställighet och samordning. Då den psykosociala hälsan är mindre god hos målgruppen är insatser på området centrala. Insatser ska utformas med respekt för den enskildes önskemål och stadsdelsnämnderna ska verka för tidigare och längre beslut för att öka framförhållningen för brukare och utförare.

Stadsdelsnämnderna ska utveckla och implementera rutiner för att säkerställa barnperspektivet och barns delaktighet i handläggningen samt skapa förutsättningar för barns rätt till information. Förekomsten av delaktighet vid individuella planer (SIP) ska öka. Vidare ska stadsdelsnämnderna se till att det finns välfungerande rutiner för att skolan ska kunna kalla till SIP-möten. Brukarperspektivet ska genomsyra alla insatser som görs för målgruppen och den enskildes inflytande ska öka.

Stadsdelsnämnderna tillgodoser behovet av ledsagning och ledsagarservice för att barn och unga vuxna med funktionsnedsättningar regelbundet ska kunna delta i fritidsaktiviteter. Vidare säkerställer stadsdelsnämnderna tillgången till syn- och hörselinstruktörer för personer med funktionsnedsättning och utvecklar samverkan mellan stadsdelsnämnderna.

Stadsdelsnämnderna ska utveckla samarbetet med organisationer och föreningar som företräder vuxna och barn och unga med funktionsnedsättning och som arbetar med tillgänglighetsfrågor.

Arbetet med att underlätta individers övergång till arbete på den ordinarie arbetsmarknaden, inom till exempel de dagliga verksamheterna, ska prioriteras och gymnasieskolan, den anpassade gymnasieskolan och jobbtorg ska intensifiera arbetet med övergången för den enskilde från gymnasieskolan/ anpassad gymnasieskolan till att komma ut i arbete eller studier.

Stadsdelsnämnderna ska fortsätta arbetet med antagen färdplan för enhetlig yrkestitulatur inom stadens LSS-verksamheter.

En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt

Stadsdelsnämnderna ska tillse att deltagare i daglig verksamhet och sysselsättning hos fristående aktörer har likvärdiga möjligheter att få praktikplatser i stadens regi. Arbetet med att verka för att boenden med särskild service ska tillhandahålla bättre möjligheter till digital kommunikation och att fler boende och personal ska kunna tillgodogöra sig de möjligheter som digitaliseringen erbjuder fortgår.

En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden

Att tillgodose alla de olika behov och önskemål om bostäder som efterfrågas inom respektive stadsdelsnämnd är en utmaning. Utbyggnadstakten av bostäder för personer inom funktionshinderomsorg och socialpsykiatri ska fortsätta att öka. Stadsdelsnämnderna ska årligen ta fram ett gemensamt förslag till boendeplan kring behovet av särskilt boende för personer med funktionsnedsättning enligt LSS och SoL. Planen utgör underlag till socialnämndens stadsövergripande boendeplanering för grupp- och servicebostäder.

Stadsdelsnämnderna fortsätter arbeta för att verksamheten för personer med funktionsnedsättningar ska bli mer innovativ och utveckla användandet av digitalisering och välfärdsteknik. Boende i bostäder med särskild service ska ha tillgång till datorutrustning och bredband med tillräcklig kapacitet för att möjliggöra videosamtal. Vidare ska stadsdelsnämnderna genom kontroll och ett utvecklat kvalitetsarbete bevaka och främja kvalitet och jämlik tillgång till stöd och service.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Socialnämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen och stadsdelsnämnderna utreda förutsättningar och ekonomiska konsekvenser av en modell med icke biståndsbedömd ledsagning.	2027-01-01	2027-12-31
Socialnämnden ska i samråd med kommunstyrelsen och stadsdelsnämnderna utreda förutsättningarna och vilka resurser som krävs för en central placeringsfunktion för placeringar av barn och unga inom individ- och familjeomsorg, inom både ramavtal och individuella avtal, i syfte att etablera en funktion under året. Till detta ska socialnämnden uppmärksamma hur en central placeringsfunktion kan samordnas med pågående arbete med central placeringsfunktion för individuella avtal inom LSS.	2027-01-01	2027-12-31
Socialnämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen och stadsdelsnämnderna utreda möjligheterna att göra ledsagning och ledsagarservice mer flexibel	2027-01-01	2027-12-31

Kommunfullmäktiges indikatorer

Kommunfullmäktiges indikatorer redovisas i bilaga.

Individ- och familjeomsorg inklusive socialpsykiatri

Socialtjänsten ska uppmärksamma alla barn och vuxna som kan behöva stöd och erbjuda en modern, rättssäker och evidensbaserad socialtjänst vid ett så tidigt skede som möjligt. Socialtjänsten ska vara förebyggande, likvärdig och tillgänglig oavsett var i staden man bor. Socialtjänsten ska arbeta kunskapsbaserat och kunna tillhandahålla öppna insatser utan föregående behovsprövning.

Stadsdelsnämnderna ska vara en aktiv part i stadens brottsförebyggande arbete och samverka med berörda nämnder och myndigheter. Socialtjänstens arbete kring att fånga upp de individer som är i riskzon att rekryteras till organiserad brottslighet och förebygga kriminalitet ska intensifieras. Det är särskilt angeläget att följa upp orosanmälningar och att snabbt vidta åtgärder vid behov. Stadsdelsnämnderna ska i samverkan med socialnämnden ha ett effektivt arbete kring att motivera individer i kriminell miljö att lämna densamma. I samverkan med socialnämnden ska uppföljningen kring minderåriga som vistats på SiS- eller HVB-hem stärkas.

I nära samarbete med barn och föräldrar ska socialtjänsten säkerställa att barn och unga som riskerar att utvecklas ogynnsamt får det skydd och stöd som de behöver, i samverkan med skolan, förskolan, fritiden, Polisen och Regionen. Även föräldrar ska ges stöd genom föräldrastödsprogram, föräldrarådgivning, hembesöksprogram och familjecentraler. Kommunen har det yttersta ansvaret för att personer med missbruksproblem får den hjälp och vård som de behöver för att komma ifrån missbruket. Socialtjänsten har också ett ansvar för att motverka hemlöshet. Personer med psykisk funktionsnedsättning ska få stöd med att utifrån sina förutsättningar delta i samhällets gemenskap samt ha ett arbete att gå till. Samverkan med psykiatrin är viktig för att på bästa sätt tillgodose den enskildes behov av stöd och insatser.

Stockholm ska vara en jämställd och jämlik stad där ingen begränsas på grund av sitt kön och där alla ska ha makten över sina egna liv. Våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck ska motverkas och våldsutsatta ska få det skydd och stöd som de behöver.

Uppgifter

Stadsdelsnämndernas huvudsakliga ansvar omfattar:

- biståndsbedömning
- insatser för vuxna med missbruksproblematik
- insatser för barn och unga
- insatser för personer med psykisk funktionsnedsättning
- insatser för personer i hemlöshet
- insatser för personer utsatta för våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck
- föräldrastöd
- insatser för personer som är på väg att radikaliseras till eller är en del av våldsbejakande miljöer samt personer som drabbats av extremism
- kris- och katastrofberedskap samt beredskap för psykosocialt omhändertagande vid kris

Kommunfullmäktiges inriktning för verksamhetsområdet

Stadsdelsnämnderna ska, utöver det som beskrivs i *Direktiv för samtliga nämnder och bolagsstyrelser*, arbeta enligt de prioriterade inriktningarna nedan.

En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla

Engagerade föräldrar och stark vuxennärvaro är viktiga komponenter i barn och ungas utveckling. Alla familjer möter olika utmaningar i sin vardag och föräldraskapet kan vara utmanande. I en tid av växande psykisk ohälsa, ett ökat antal konflikter i skolmiljö och, i många tragiska fall, även rekrytering av barn till organiserad brottslighet är föräldraansvaret och närvaron i barnens liv ofta avgörande för en trygg uppväxt. Stockholms stad har ett utvecklat arbete med föräldraskapsstödsprogram som har funnits i många år. Socialnämnden och utbildningsnämnden ska tillsammans verka för att föräldrastödsprogram kan erbjudas i samverkan mellan socialtjänst och skola.

Stadsdelsnämnderna ska arbeta aktivt för att få fler föräldrar att ta del av föräldrastödsprogram.

Stadsdelsnämnderna har en central roll i stadens trygghetsarbete. Stödinsatser till barn och unga ska komma direkt när det finns misstanke om att de riskerar att fara illa eller att hamna i kriminalitet. Stadsdelsnämnderna ska fortsätta utvecklingen mot ett förebyggande och tidigt stöd, i enlighet med intentionerna i den nya socialtjänstlagen. För att nå fler medborgare i behov måste den uppsökande verksamheten stärkas och arbetet med mobil myndighetsutövning fortsätta utvecklas.

Socialtjänsten ska arbeta där människor lever sina liv. En större del av verksamheten ska bedrivas på BVC, i skolor, fritidsgårdar och lokala centrum. Befintliga kontorsytor för socialtjänsten ska halveras och resurser omfördelas till uppsökande och relationsskapande arbete. Barn och unga lever i dag stora delar av sina liv online. Socialtjänsten ska därför finnas även på nätet, i samverkan med civilsamhället och föräldrar. Den digitala närvaron ska komplettera det fysiska fältarbetet. För att stärka förtroendet för socialtjänsten krävs kontinuitet. Barn och familjer ska möta samma person genom hela processen. Sammanhållen handläggningsprocess ska införas som huvudregel så att en och samma socialsekreterare följer ärendet från första kontakt till avslut.

Stadsdelsnämnderna ska utveckla brottsofferteam som särskilt arbetar med de som faller offer för skjutningar och sprängningar. Teamet ska arbeta uppsökande och erbjuda stöd och vägledning i hur brottsoffer kan agera i situationen när det kommer till att hitta ett tillfälligt boende eller annat akut stöd. Teamet ska också följa upp en tid efter händelsen för att stämma av om brottsoffret har fått tillgång till rätt stödinsatser och ge ytterligare råd vid behov.

I syfte att utveckla kvaliteten i socialtjänstens insatser ska stadsdelsnämnderna stärka uppföljningen av beslutade insatser. En viktig del i detta är att stärka uppföljningen av jour- och familjehem samt säkerställa att de HVB-verksamheter som används för placeringar drivs av seriösa aktörer. Aktiv avtalsförvaltning och uppföljning är viktiga verktyg i arbetet mot välfärdsbrottslighet. En placering är en långtgående åtgärd som ska vara till den enskildes gagn. Stadsdelsnämnderna ska därför följa upp de placeringar som görs utifrån insatsernas resultat och kvalitet. En annan del är att utveckla arbetet med sociala insatsgrupper med fokus på kvalitet och systematisk uppföljning av resultatet av utförda insatser. Stadsdelsnämnderna ska utforma riktlinjer för socialtjänstens insatser i hemmiljö.

Stadsdelsnämnderna ska stärka samverkan med Region Stockholm. Samarbetet behöver förbättras när det gäller bland annat personer som skrivs ut från sluten hälso- och sjukvård, personer som lider av både psykisk sjukdom och missbruk, barn med behov av stöd från skola, sjukvård och socialtjänst samt barn och unga som lider av psykisk ohälsa. Förekomsten av samordnad individuell plan (SIP) ska öka och barn som behöver neuropsykiatriskt stöd ska få hjälp snabbare. Stadsdelsnämnderna ska också i samverkan med regionen säkerställa att alla barn som placeras genomgår en hälso- och tandundersökning. Stadsdelsnämnderna ska samverka med regionen kring eftervård och uppföljningen av placeringar. Stadsdelsnämnderna ska, i samverkan med socialnämnden, införa ett nytt arbetssätt i syfte att förbättra eftervården av placerade barn med samordnad uppföljning efter avslutad placering.

Stadsdelsnämnderna ska utveckla samverkan med förskolan och skolan för att uppnå ökad trygghet, studiero, skolnärvaro och förbättrade kunskapsresultat. Centralt är att

även nå de fristående förskolorna och skolorna samt säkerställa att både fristående och kommunala utbildningsaktörer har information och kunskap för att upptäcka barn som far illa och för att vid behov göra orosanmälningar. Mot bakgrund av betydelsen av skolan som skyddsfaktor ska stadsdelsnämnderna särskilt beakta vikten av goda skolresultat vid barnavårdsutredningar samt genomföra insatser för att stabilisera skolgången och öka måluppfyllelsen för barn och unga som är aktuella inom socialtjänsten, inte minst barn som är placerade i samhällets vård.

Stadsdelsnämnderna ska i samverkan med bland annat socialnämnden och polisen förebygga kriminalitet, identifiera och stödja personer i riskzon för kriminalitet samt verka för att fler personer lämnar kriminalitet, barn och unga såväl som vuxna. Stadsdelsnämnderna bör erbjuda insatser till barn som uppvisat normbrytande beteende och dess familjer, vilka ska vara evidensbaserade och inom ramen för vad Socialstyrelsen rekommenderar.

I samverkan med Polisen ska det finnas en socialsekreterare lokaliserad i varje lokalpolisområde och närvarande på respektive poliskontor. Genom samverkan med polis, föräldrar, förskola, skola, fritidsverksamhet, föreningsliv, psykiatri och andra aktörer ska stadsdelsnämnderna tidigt identifiera och ge barn och familjer i behov av stöd rätt insatser med fokus på det förebyggande och uppsökande sociala arbetet.
Staden ska utöka sitt samarbete med barnavårdscentraler som erbjuder hembesök till föräldrar och sprida detta till fler områden i staden. Hembesök ska inte begränsas till enbart förstagångsföräldrar.

Barnperspektivet behöver stärkas i utredningar, och uppföljningen av insatser behöver öka. Stödsamtal ska erbjudas till barn vars föräldrar erhåller insatser från socialtjänsten. Utbudet av öppna insatser för stöd till föräldrar ska öka. Utbudet av föräldrastödsprogram ska alltid kunna möta dagens utmaningar som föräldrar upplever. Föräldrastödsprogrammen ska utvecklas med fokus på evidens, effektivitet och likvärdighet mellan stadsdelarna.

Öppen narkotikaförsäljning och ungdomars narkotikaanvändning ska motverkas. Stadsdelsnämndernas ska vidare stödja utbildningsnämndens arbete med mentorer i våldsprevention (MVP) och fortsätta arbetet med Fritid fri från våld för att stärka det våldsförebyggande arbetet på stadens skolor och fritidsgårdar.

Stadsdelsnämnderna ska öka samverkan med civilsamhället och näringslivet gällande nattvandring i syfte att öka tryggheten och för att motverka öppna drogscener.

Stadsdelsnämnderna ska tillsammans med förskolan och skolan fortsätta det förebyggande arbetet mot våldsbejakande extremism och utveckla insatser riktade mot barn, unga och vuxna som blivit eller riskerar att bli indragna i våldsbejakande extremistiska miljöer. Stadsdelsnämnderna behöver också stärka arbetet med skolan och polisen för barn och ungdomar som blivit utsatta för brott.

Stadsdelsnämnderna ska tillsammans med bland annat förskolan och skolan fortsätta det förebyggande arbetet mot våld i nära relationer samt hedersrelaterat våld och förtryck. Arbetet för att förhindra barnäktenskap, tvångsäktenskap och könsstympning behöver fortsätta. Inom ramen för stadens relationsvåldscentrum ska även stöd till barn vars föräldrar utövar eller utsätts för våld ges.

Stadsdelsnämnderna ska motverka missbruk och hemlöshet, bland annat genom ett närmare samarbete med psykiatrin. Arbetet med att prioritera långsiktiga alternativ till placeringar på akutboenden behöver stärkas, trösklarna för att få en fast bostad ska

sänkas, boendestödet utvecklas och en likvärdig tillämpning av tak över huvudet-garantin säkerställas. Arbetet med äldre personer som lever i hemlöshet eller riskerar att bli hemlösa ska fortsätta utvecklas. Vidare ska stödet till barnfamiljer i osäkra boendeförhållanden utvecklas, såväl direkt till barnen som till föräldrarna, och samverkan kring det vräkningsförebyggande arbetet stärkas där även privata fastighetsägare involveras. Det förebyggande arbetet mot spelmissbruk behöver stärkas, i samverkan med Region Stockholm.

Stadsdelsnämnderna fortsätter att arbeta för att personer inom socialpsykiatrin eller som är sjukskrivna kan ta del av stadens arbetsmarknadsinsatser och komma ut i arbetslivet. Stadsdelsnämnderna ska också verka för stärkt kompetens inom LSS-diagnoser hos handläggare inom socialpsykiatri, för att underlätta att personer med multipla diagnoser får rätt insatser.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Stadsdelsnämnderna ska i samverkan med socialnämnden och utbildningsnämnden utveckla breda föräldrastödsprogram som ges i skolmiljö	2027-01-01	2027-12-31
Socialnämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen och stadsdelsnämnderna ta fram en nollvision för hemlöshet. Inom ramen för det arbetet ska även Stockholms stads program för att motverka hemlöshet revideras	2027-01-01	2027-08-31
Socialnämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen, stadsdelsnämnderna, AB Familjebostäder, AB Stockholmshem, AB Svenska Bostäder och Micasa Fastigheter i Stockholm AB utreda och ta fram förslag på stadsövergripande rutiner för vräkningsförebyggande arbete, med fokus på tidig uppsökande kontakt med hyresgäster och en gemensam väg in för hyresvärdar när en hyresgäst riskerar uppsägning	2027-01-01	2027-12-31
Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna och polismyndigheten utvidga arbetet med Islandsmodellen till att omfatta alla utryckningar till hushåll där det förekommer våld, inte bara de hushåll där det finns barn	2027-01-01	2027-12-31
Socialnämnden ska i samarbete med utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna utvidga insatsen skolsamordnare till fler målgrupper	2027-01-01	2027-12-31
Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utvidga hembesöksprogrammet riktat till förstföderskor till fler målgrupper	2027-01-01	2027-12-31
Socialnämnden ska i samarbete med utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna fortsätta utvecklingen av en sammanhållen skolsocial stödkedja, med en utvidgad målgrupp där även lågstadiet och gymnasiet ingår	2027-01-01	2027-12-31
Socialnämnden ska i samråd med stadsdelsnämnderna, polismyndigheten, Region Stockholm och andra berörda myndigheter utveckla och införa arbetssätt för att ge ett samlat stöd till de som utsätts för våld i nära relation med inspiration från Eskilstunas StopCenter	2027-01-01	2027-12-31
Socialnämnden ska i samråd med kommunstyrelsen och stadsdelsnämnderna utreda och lämna förslag på hur likställigheten inom socialtjänstens verksamhetsområden, exempelvis barns rättigheter, kan stärkas	2027-01-01	2027-12-31

En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt

Socialnämnden ansvarar för förvaltning och uppföljning av stadens avtal med SHIS och är en samordnande part för stadsdelsnämndernas samverkan med SHIS avseende målgrupp, behov och arbetssätt. Stadsdelsnämnderna ska samverka med socialnämnden som löpande arbetar för att säkerställa att SHIS uppfyller sitt bostadssociala uppdrag. Stadsdelsnämnderna ska fortsätta att utveckla arbetet med att kunna tillgodose behovet av genomgångsbostäder för målgruppen våldsutsatta som tvingas flytta. Stödet till personer utsatta för våld i nära relationer ska stärkas. Det är i första hand alltid förövaren, inte offret, som ska flytta från bostaden.

En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden

Socialtjänstens verksamhet ska fortsätta att ta vara på digitaliseringens möjligheter i kvalitetsarbetet och, där så är lämpligt, pröva ny och innovativ teknik. Detta arbete ska göras med den enskildes behov och önskemål i fokus. Samarbetet med brukar- och intresseorganisationer är en viktig kvalitetsfråga och behöver därför fortsätta utvecklas. Stadsdelsnämnderna ska fortsätta delta och bidra i stadens arbete med moderniseringen av sociala system. En sammanhållen digitaliseringsutveckling med gemensamma lösningar är prioriterat.

Kommunfullmäktiges indikatorer

Kommunfullmäktiges indikatorer redovisas i bilaga.

Stadsmiljöverksamhet

Stadsdelsnämnderna ska säkerställa att den gemensamma stadsmiljön är välskött, tillgänglig och trygg i hela Stockholm. Att arbeta för parker, natur- och kulturreservat, naturområden med hög kvalitet samt förbättrade förutsättningar för besökare, gående och cyklister är särskilt prioriterat. I Stockholm ökar användning av grönområden och parker, vilket ställer högre krav på stadsdelsnämndernas skötsel och underhåll.

I arbetet med att göra Stockholm tillgängligt för alla har stadsdelsnämnderna ett viktigt ansvar. Tillgänglighetsfrågorna ska genomsyra verksamhetsplaneringen och vara en naturlig del i det dagliga arbetet.

Det offentliga rummet ska bestå av trygga platser och ge rörelsefrihet åt stadens invånare och besökare. Trygghetsskapande och brottsförebyggande åtgärder ska prioriteras. Med hjälp av strategisk trädplantering ska stadsdelsnämnderna tillse att fler trädkronor täcker fler och större hårdgjorda platser där många människor befinner sig och vars ytor i dag ökar genomsnittstemperaturen. Tätare renhållning och tömning av papperskorgar ska ge ökad trivsel.

Uppgifter

Stadsdelsnämndernas huvudsakliga ansvar omfattar:

- Drift, underhåll och utveckling av parker, parkvägar och grönområden, inklusive barmarksrenhållning, vintervägh̊allning och dagvattenhantering
- skötsel och underhåll av naturområden, naturreservat och strandbad

Kommunfullmäktiges inriktning för verksamhetsområdet

Stadsdelsnämnderna ska, utöver det som beskrivs i *Direktiv för samtliga nämnder och bolagsstyrelser*, arbeta enligt de prioriterade inriktningarna nedan.

En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla

Den gemensamma stadsmiljön ska vara välskött, tillgänglig och trygg i hela Stockholm. Stadsdelsnämnderna ska utveckla och säkerställa renhållnings- och underhållsarbetet i den offentliga miljö som nämnden ansvarar för. Det innebär bland annat förstärkt städning och tömning av offentliga papperskorgar samt att klottersanering sker inom 24 timmar efter anmälan. Det innebär att användning av kostnadseffektiv och kapacitetsstark sophantering utnyttjas. Stadsdelarnas graffitiväggar ska tas ned och marken återställas. Till dess att kommunerna får rätt att ingripa vid olagliga placeringar av byggsäckar ska stadsdelsnämnderna säkerställa att information om användarnas ansvar för att söka polistillstånd i de fall detta krävs finns lättillgängligt.

Stadsdelsnämnderna ska utforma en stad som är tillgänglig för alla utifrån funktionshinderperspektivet. Tillgänglighet ska beaktas vid planering av stadsmiljön, till exempel genom att sänka trottoarkanter vid övergångsställen. De ska även utforma en äldrevänlig stad genom att säkerställa en trygg, aktiv och inkluderande miljö i ålderdomen. Det handlar om både närhet till kommunikation och service, men också om tillgängliga mötesplatser för vila och aktivitet. Medborgardialogen ska utvecklas med utgångspunkt från lokala parkplaner.

Arbetet med trygghetsinvesteringar i den fysiska miljön är fortsatt högt prioriterat. I planeringsstadiet av stadsmiljön bör brottsförebyggande utformning vägas in. Åtgärder ska genomföras som skapar trygghet och förebygger brott i stadsmiljön. I det fall då den lokala tryggheten brister måste det vara möjligt för stadsdelarna att hyra in trygghetsvakter i stadsdelen.

I arbetet för en mer inkluderande, öppen och modern idrotts- och evenemangsstad ska stadsdelsnämnderna samverka med berörda nämnder för att frigöra fler idrottsytor och möjliggöra för tillgänglig och trygg spontanidrott året runt.

Stadsdelsnämnderna ska:

- i samverkan med trafiknämnden tillskapa fler kajbad, bastur och vinterbadplatser med bastu på geografiskt spridda platser

Aktivitet	**Startdatum**	**Slutdatum**
Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska, i samråd med exploateringsnämnden, stadsbyggnadsnämnden samt berörda stadsdelsnämnder utreda och peka ut lämpliga biotoper att restaurera under mandatperioden	2027-01-01	2027-12-31
Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska i samarbete med kulturnämnden: kulturförvaltningen, trafiknämnden och stadsdelsnämnderna ta fram principer för att skapa mer miljövänliga, hälsosamma och klimatanpassade lekparker och parklekar med höga lekvärden	2027-01-01	2027-12-31
Trafiknämnden ska i samarbete med exploateringsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden och stadsdelsnämnderna samplanera upprustning och utbyggnad av cykelvägnätet. Kostnadseffektiva åtgärder som syftar till att skapa ett tryggt och sammanhängande nät ska prioriteras	2027-01-01	2027-12-31
Trafiknämnden ska i samarbete med idrottsnämnden och stadsdelsnämnderna kartlägga tidigare inventerade gångstråk och ta fram en plan för sammanhängande vägvisning längs dem, oavsett vilken nämnd som förvaltar marken	2027-01-01	2027-12-31
Trafiknämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna och andra berörda nämnder utreda ett sammanhängande gångstråk längs med Mälarens södra strand, från Vårberg till Hammarby sjöstad	2027-01-01	2027-12-31
Trafiknämnden ska i samråd med stadsdelsnämnderna och andra berörda nämnder och bolag utreda och genomföra åtgärder för att ytterligare förbättra snöröjningen och renhållningen	2027-01-01	2027-12-31
Trafiknämnden ska i samråd med stadsdelsnämnderna ta fram och etablera ett arbetssätt för att skapa trygga och tillgängliga stråk till stadens vård- och omsorgsboenden	2027-01-01	2027-12-31
Trafiknämnden ska i samarbete med exploateringsnämnden och Södermalms stadsdelsnämnd ta fram förslag på en badplats med vattenrenande bassäng i Hammarby sjöstad. Sickla udde och Skansbron ska prövas och förslaget ska omfatta kostnad, driftansvar och tidplan	2027-01-01	2027-12-31

En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt

Stadsdelsnämnderna ska säkerställa att staden erbjuder trygga, attraktiva och rena stadsdelar. Stadsdelsnämnderna ska samverka med privata fastighetsägare,

näringsidkare, boende, stadens verksamheter och andra aktörer för att driva utvecklingen framåt.

I Stockholms stadsdelar ska det vara rent, tryggt och snyggt. Det skapar en attraktiv och trivsam stadsmiljö och därmed skapas en trevligare och tryggare stad. Stadsdelsnämnderna ska utöka platssamverkan och involvera fler privata aktörer. Underhållet och upprustningen av parker och naturreservat är fortsatt prioriterat. Fördelningen av medel för parkunderhåll ska stärkas för att säkra bättre underhåll av stadens mest besökta parker. Gärna i samverkan med privatpersoner, företag eller föreningar som vill ta ansvar för en del. Stadsdelsnämnderna bör tillåta företag, skolor och samhällsgrupper att adoptera en park eller grönområde mot att de hjälper till med underhåll och regelbundna städdagar. Stadsdelsnämnderna bör uppmuntra till fler aktiviteter och evenemang i våra parker och grönområden.

Stadsdelsnämnderna ska verka för att förgröna stadsdelens gråa ytor såsom husväggar, tak, områden under broar, öppna asfalterade ytor och ”wasted spaces”. Fler träd bör planteras i trafikkorsningar med stora hårdgjorda ytor. Fler ytor bör anvisas för koloniträdgårdar.

Stadsdelsnämnderna ska arbeta med att tillgängliggöra och trygghetssäkra stadens naturreservat, strandbad och parker. Inte minst vad gäller att stärka belysningen för att göra fler platser trygga och tillgängliga en större del av året. Gångvägar, parker och hundrastgårdar är exempel på platser att lysa upp.

Badmöjligheterna längst stadsdelarnas stränder ska bli fler. Det kan både innebära att anlägga strandbad och bryggbad men också att befintliga badplatser breddas eller utökas. Tillsammans med externa aktörer och berörda nämnder ska stadsdelsnämnderna möjliggöra för tillgänglig kultur i stadsmiljön samt skapa mötesplatser mellan människor över hela staden. Fler populära badplatser behöver rustas upp.

Stadsdelsnämnderna ska fortsätta att utveckla Stockholms gröna värden. Underhållet och upprustningen av parker är fortsatt prioriterat. Tillsammans med trafiknämnden ska stadsdelsnämnderna fortsätta arbetet med Grönare Stockholm samt utreda möjligheten att anlägga mikroparker i stadsmiljön. Med hjälp av strategisk trädplantering tillse att fler trädkronor täcker fler och större hårdgjorda platser där många människor befinner sig och vars ytor i dag ökar genomsnittstemperaturen. Stadsdelsnämnderna ska tillsammans med trafiknämnden fortsätta arbetet med klimatanpassning. Det är prioriterat att beakta behovet av svalkande utomhusmiljöer och förbättrad dagvattenhantering vid utformandet av stadsmiljöer. Krontäckningsgraden bör öka. Stadsdelsnämnderna ska vidareutveckla och säkerställa en stärkt biologisk mångfald och utveckla den ekologiska kompensationen som verktyg.

Stadsdelsnämnderna ska, tillsammans med exploateringsnämnden, stadsbyggnadsnämnden och miljö- och hälsoskyddsnämnden, bidra till inrättandet av ytterligare naturreservat och biotopskyddsområden i Stockholm i syfte att säkerställa att stadens gröna värden görs tillgängliga och bevaras för framtida generationer. I arbetet ska beaktas att bostadsmål och planerad viktig infrastruktur kan genomföras.

Stadsdelsnämnderna ska bidra till att Stockholm ska bli en ledande cykelstad och bistå trafiknämnden i arbetet med att minska konfliktytorna mellan gående och cyklister samt övriga trafikslag. Stadsdelsnämnderna ska verka för att skapa fler cykel- och promenadslingor genom stadsdelen. Arbetet med att utveckla befintliga utegym samt anlägga nya ska fortgå.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Trafiknämnden ska tillsammans med stadsdelsnämnderna omvandla fler hårdgjorda ytor till multifunktionella mikroparker	2027-01-01	2027-12-31
Trafiknämnden ska i samarbete med stadsbyggnadsnämnden och relevanta stadsdelsnämnder ta fram utvecklingsplaner för Fatbursparken, Brunkebergs torg och Odenplan	2027-01-01	2027-12-31
SISAB ska i samarbete med trafiknämnden, utbildningsnämnden, Skärholmens stadsdelsnämnd, AB Stockholmshem, Kulturhuset Stadsteatern samt relevanta lokala aktörer utreda hur Bredholmstorget i högre utsträckning kan utvecklas till ett tryggare och mer och inbjudande torg/skolgård i Skärholmens centrum	2027-01-01	2027-12-31

En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden

Stadsdelsnämnderna ska genom samverkan och kunskapsutbyte vid driftsupphandlingar öka kostnadseffektiviteten, samt genom förebyggande insatser arbeta med att minska stadens kostnader för renhållning. Stadsdelsnämnderna ska verka för en mer kostnadseffektiv, miljövänlig och likvärdig städning i hela staden.

Att utveckla enhetliga arbetssätt vad gäller systematisk uppföljning av entreprenadavtal för vinterväghållning och barmarksrenhållning i syfte att säkerställa att staden erhåller den kvalitet som beställts är prioriterat. Stadsdelsnämnderna ska beakta vikten av reinvesteringar för att förlänga livslängden på befintliga parker.

Kommunfullmäktiges indikatorer

Kommunfullmäktiges indikatorer redovisas i bilaga.

Ekonomiskt bistånd

Våra bidragssystem ska ge alla en grundläggande trygghet under de perioder individen inte kan arbeta eller försörja sig själv. Samtidigt måste målet vara att alla som tar emot ekonomiskt bistånd ska komma i arbete så snart som möjligt för att motverka risken för långvarigt utanförskap. Barns behov och situation ska särskilt uppmärksammas. För att förbättra möjligheterna att uppnå egen försörjning ska det uppsökande arbetet och motiverande arbetet utvecklas. Som försörjningsstödsmottagare ska individen möta skarpa krav på att delta i arbetsmarknadsinsatser. Dessa krav behöver ses över och därför ska riktlinjerna för ekonomiskt bistånd revideras. All utredning inom ekonomiskt bistånd, liksom bedömning och tillgång till insatser, ska ske med hög rättssäkerhet och utifrån likabehandlingsprincipen. Arbetet ska vara snabbt och effektivt med regelbundna avstämningar, samt grunda sig på tillit och respekt för människors självbestämmande och integritet. Som stockholmare ska man alltid vara garanterad en likvärdig biståndsbedömning oavsett var man bor.

Personer som uppbär ekonomiskt bistånd kan ha olika försörjningshinder. Det vanligaste hindret till egen försörjning är arbetslöshet, och därefter sjukskrivning eller sociala/medicinska hinder. Stadsdelsnämnderna ska fortsätta att sänka tröskeln till arbete genom att prioritera arbetet med att utveckla insatser för dessa grupper för att förhindra att personer behöver söka ekonomiskt bistånd under långa perioder. Det har skett ett omfattande nationellt reformarbete som syftar till att stärka incitamenten till arbete genom en modell för aktivitetskrav och bidragstak. Stadsdelsnämnderna ska bejaka och implementera dessa reformer i sina verksamheter.

Med svårare ekonomiska tider påverkas särskilt de med minsta ekonomiska marginaler. Att bli vräkt får ofta stora negativa konsekvenser. Det leder många gånger till hemlöshet och riskerar att leda till att de drabbade blir utestängda från bostadsmarknaden under lång tid. Genom tidiga förebyggande insatser kan vräkning förhindras. Det vräkningsförebyggande arbetet som påbörjats måste utvecklas tillsammans med kommunala och privata fastighetsägare där barnfamiljer prioriteras särskilt.

Ekonomiskt bistånd är en rättighet och ingen ska avstå från att söka det för att det är för komplicerat eller anses vara stigmatiserande. Möjligheten till digitala ansökningar av ekonomiskt bistånd ska införas. Felaktiga utbetalningar ska minimeras och förebyggas, bland annat genom att skapa förutsättningar för de sökande att göra rätt. För att förebygga långvarigt utanförskap och motverka utsatthet ska personer som uppbär ekonomiskt bistånd få stöd och hjälp med att så fort som möjligt bli självförsörjande.

Uppgifter

Stadsdelsnämndernas ansvar omfattar bland annat:

- myndighetsutövning gentemot enskilda som ansöker om ekonomiskt bistånd enligt socialtjänstlagen
- insatser för att den enskilde ska bli självförsörjande

Kommunfullmäktiges inriktning för verksamhetsområdet

Stadsdelsnämnderna ska, utöver det som beskrivs i *Direktiv för samtliga nämnder och bolagsstyrelser*, arbeta enligt de prioriterade inriktningarna nedan.

En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla

Stadsdelsnämnderna ska ge personer som uppbär ekonomiskt bistånd stöd och individuellt utformade insatser för att nå egen försörjning. Individens behov av stöd ska synliggöras och ansvaret kring individens stödbehov ska tydliggöras för att förbättra

möjligheterna för personer utanför arbetsmarknaden att nå egen försörjning. Det ska finnas funktioner för att säkerställa att utbetalat ekonomiskt bistånd har skett på korrekt grund och bättre säkerställa återbetalning av felaktiga utbetalningar, vid behov genom handläggare för felaktig utbetalning.

För att förbättra insatserna för personer som har försörjningsstöd att kunna återgå till arbetsmarknaden, ska riktlinjerna för ekonomiskt bistånd revideras. I de reviderade riktlinjerna ska det finnas fler krav på motprestation om man uppbär ekonomiskt bistånd till följd av arbetslöshet. Hembesök hos de som erhåller ekonomiskt bistånd ska öka. Ekonomiskt bistånd till personer som vistas illegalt i landet ska upphöra.

Stadsdelsnämnderna ska verka för att nyanlända stockholmare utan tillräcklig egen försörjning snabbt får tillgång till kunskaper i svenska och goda förutsättningar att komma ut i arbetslivet.

Stadsdelsnämnderna ska även utveckla arbetet för att motverka hemlöshet samt utveckla och stärka samverkan mellan socialtjänstens olika verksamheter i syfte att hushåll med osäkra boendeförhållanden, särskilt barnfamiljer, ska hitta en varaktig bostad. Stadsdelsnämnderna ska också tillsammans med socialnämnden stärka sitt vräkningsförebyggande arbete med särskilt fokus på barnfamiljer. I detta arbete ska särskilt barns behov när vuxna söker ekonomiskt bistånd beaktas.

Stadsdelsnämnderna ska utveckla det uppsökande arbetet genom till exempel öppna mottagningar, att träffas i personens hemmiljö eller mobila biståndshandläggare för att underlätta stöd och insatser till personer som är särskilt utsatta.

Stadsdelsnämnderna håller en hög tillgänglighet och ger i kontakten med den enskilde ett gott och respektfullt bemötande anpassat till individens förutsättningar, exempelvis utifrån funktionsnedsättning eller behov av språk-/teckentolk. Handläggarna är särskilt uppmärksamma för att kunna upptäcka individer som utsätts för fysiskt, ekonomiskt eller hedersrelaterat våld.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Stadsdelsnämnderna ska tillsammans med socialnämnden revidera riktlinjerna för ekonomiskt bistånd	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska i samarbete med socialnämnden och stadsdelsnämnderna utreda resursfördelningsmodellen för ekonomiskt bistånd	2027-01-01	2027-08-31

Kommunfullmäktiges indikatorer

Kommunfullmäktiges indikatorer redovisas i bilaga.

Arbetsmarknadsåtgärder

Försörjning genom eget arbete är avgörande för möjligheten att leva ett självständigt liv och förverkliga sina livsdrömmar. Stadsdelsnämnderna ska i

enlighet med stadens strategi för arbetsmarknadsinsatser, samarbeta med Jobbtorg Stockholm för att stötta personer med ekonomiskt bistånd som befinner sig utanför arbetsmarknaden. Syftet är att stärka människors ställning på arbetsmarknaden och ge möjligheter till egen försörjning. Personer med social problematik, fysisk och/eller psykisk ohälsa ska erbjudas individuellt utformat stöd av stadsdelsnämnderna i syfte att höja aktivitetsnivån, stärka hälsan, motivera och förbereda inför en arbetsmarknadsinsats.

För många långtidsarbetslösa kan möjligheten till arbetslivserfarenhet vara avgörande för att nå hållbar etablering på arbetsmarknaden. Stadens arbete med arbetsmarknadsinsatser ger viktiga meriter, kontakter och motivation, och väcker samtidigt intresse för staden som arbetsgivare och bidrar till stadens framtida kompetensförsörjning. Feriejobben ska vara meningsfulla och erbjuda ett första steg in på arbetsmarknaden.

Uppgifter

Stadsdelsnämndernas huvudsakliga ansvar omfattar:

- att utreda behov av förberedande eller parallellt stöd för personer som tar del av arbetsmarknadsinsats inom Jobbtorg Stockholm
- arbetsförberedande insatser för arbetslösa som inte omfattas av arbetsmarknadsnämndens verksamhet inom Jobbtorg Stockholm
- stödinsatser i form av lönebidrags- och OSA-anställningar (offentligt skyddat arbete) i samverkan med arbetsmarknadsnämnden
- rekrytering och anställning av feriearbetande ungdomar

Kommunfullmäktiges inriktning för verksamhetsområdet

Stadsdelsnämnderna ska, utöver det som beskrivs i *Direktiv för samtliga nämnder och bolagsstyrelser*, arbeta enligt de prioriterade inriktningarna nedan.

En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla

Stadsdelsnämnderna ska erbjuda ungdomar feriejobb under sommar-, höst- och vinterlov. Fler ungdomar ska ges möjlighet att feriearbeta i ett annat stadsdelsnämndsområde än där de bor. I arbetet ska ungdomar med funktionsnedsättning, med sociala och särskilda skäl, som avbrutit gymnasiestudier eller bedöms ha behov av språkstödjande insats prioriteras vid fördelning av feriejobb.

Stadsdelarna ska i samverkan med berörda nämnder implementera arbetssätt för att CV och personligt brev ska inkluderas vid en ansökan om feriejobb. Befintliga anställningsmöten ska ersättas med anställningsintervju så att den ansökande får praktisera de färdigheter som behövs vid intervjutillfällen.

En förutsättning för att erhålla feriejobb är att den sökande är godkänd i ämnena svenska, engelska och matematik. Den ungdom som saknar ett godkänt betyg i dessa ämnen ska erbjudas lovskola innan feriejobbet kan påbörjas. Ungdomar med funktionsnedsättning, med sociala och särskilda skäl, som avbrutit gymnasiestudier eller bedöms ha behov av språkstödjande insats undantas kravet på godkända betyg i svenska, engelska och matematik. Stadsdelsnämnderna ska sträva efter att hitta partnerskap med företag i branscher där ungdomar med neuropsykiatrisk funktionsnedsättning eller andra utmaningar kan få arbetslivserfarenhet.

Många unga i Stockholm kämpar med att ta sig in på arbetsmarknaden. De traditionella feriejobben, även om de stundtals och för vissa kan vara värdefulla,

erbjuder sällan den kontinuitet eller det djup som krävs för att skapa ett hållbart fotfäste i arbetslivet. Det är därför angeläget att Stockholms stad utvecklar en ny väg för unga att etablera kontakt med arbetsmarknaden. Stockholms stad ska införa SAO-jobb som en ny anställningsmodell för unga enligt den modell som utvecklats av Nästa Generation Sverige (NGS). SAO-jobben är en vidareutveckling av den traditionella PRAO:n, men utökas till en årsanställning där unga jobbar extra vid sidan av studierna. SAO-jobben är kopplade till elevernas studieresultat och riktar sig i första hand till högstadieelever.

Stadsdelsnämnderna ska bistå i arbetet med arbetsmarknadsinsatser såsom Stockholmsjobb, med särskilt fokus på att stödja personer som står långt från arbetsmarknaden. Kunskaper och metoder från insatser för personer långt ifrån arbetsmarknaden ska tillvaratas för att vidareutveckla och sprida effektiva insatser och arbetssätt. Möjligheterna att tillgodose olika gruppers behov av insatser genom regional samverkan med andra stadsdelsnämnder, arbetsgivare och utbildningsinstitutioner, ska stärkas.

Stadsdelsnämnderna ska samverka med arbetsmarknadsnämnden inom ramen för Samordningsförbundet Stockholms stad kring förrehabiliterande insatser som syftar till att överbygga glapp mellan parternas ansvar och kompetensområden och externt med näringsliv och civilsamhälle för att nyanlända ska etableras snabbt på arbetsmarknaden.

Stadsdelsnämnderna ska implementera aktivitetskravet för personer med försörjningsstöd som trädde ikraft 1 juli 2026 och säkerställa att samtliga insatser utformas för att främja egen försörjning, motverka bidragsberoende och öka deltagandet i arbete eller studier. Stadsdelsnämnderna ska fortsätta utvecklingen av insatser för kvinnor som står långt ifrån arbetsmarknaden, där utrikesfödda kvinnor prioriteras.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Stockholm Business Region AB ska i samarbete med utbildningsnämnden, arbetsmarknadsnämnden och berörda stadsdelsnämnder utveckla modellen studiemotiverande arbetslivsorientering (SAO-jobb) på fler skolor och områden	2027-01-01	2027-12-31

Kommunfullmäktiges indikatorer

Kommunfullmäktiges indikatorer redovisas i bilaga.

Arbetsmarknadsnämnden

Arbetsmarknadsnämnden ska erbjuda effektiva och individuellt anpassade arbetsmarknadsinsatser för att förbättra individens förutsättningar för hållbar egen försörjning. Nämnden ska arbeta med att återupprätta arbetslinjen. Den växande långtidsarbetslösheten är en av stadens största utmaningar. Dagens utanförskap är ett allvarligt problem och att bryta utanförskapet ska vara ett av nämndens huvuduppdrag. Stadens arbetsmarknadsinsatser erbjuder individuellt anpassat stöd och insatser för att korta vägen för den enskilde till långsiktig egen försörjning. De individer som står längst ifrån arbetsmarknaden ska prioriteras och utanförskap ska brytas. Nämnden har ett nära samarbete med stadens olika verksamheter, andra myndigheter, näringsliv och det civila samhället, bland annat genom Integrationspakten. Stadens Jobbtorg stöttar och matchar den enskilde till arbete eller studier. I Stockholm gäller arbetslinjen där alla som har möjlighet har ett ansvar att bli självförsörjd och att ansträngning ska löna sig.

Målet är att Stockholm ska vara ett nationellt och internationellt föredöme för snabb etablering av nyanlända på arbetsmarknaden. Då måste vägen till arbete och kunskaper i svenska vara kort där människor snabbt kommer in i egen försörjning. För bryta den höga arbetslösheten behövs en modern och relevant vuxenutbildning och SFI, förbättrad matchning och effektiva arbetsmarknadsåtgärder i samarbete med stadens näringsliv och arbetsgivare. Arbetsmarknadsnämnden ska sträva efter att de utbildningar som erbjuds håller en hög kvalitet och en hög genomströmning.

Nämndens uppgifter

Arbetsmarknadsnämnden ansvarar för kommunövergripande arbetsmarknadsfrågor och för stadens samlade arbetsmarknadsinsatser.
Nämndens huvudsakliga ansvar omfattar:

- verksamheten vid stadens jobbtorg
- samordning och utveckling av feriejobb för ungdomar, samt anskaffning av handledning
- rekrytering och anställning inom Stockholmsjobb
- det kommunala aktivitetsansvaret för 16–19-åringar
- samordningsansvar för stadsdelsnämndernas stödinsatser i form av lönebidrags- och OSA-anställningar (offentligt skyddat arbete)
- samordningsansvar för stadens samverkan med Arbetsförmedlingen
- vuxenutbildning inklusive svenska för invandrare (SFI)
- Implementering och utveckling av aktivitetskravet
- lagstadgad samhällsorientering för nyanlända
- samordning av stadens arbete med mottagande och etablering av nyanlända
- årligen utarbeta en stadsövergripande rapport för verksamhetsområdet inklusive en analys av utvecklingen med särskilt fokus på personer som står långt ifrån arbetsmarknaden
- avtal för förmedlingstjänster avseende ställföreträdare samt stadens förvaltarenhet

Kommunfullmäktiges inriktning för nämnden

För att kommunfullmäktiges mål ska uppnås ska nämnden, utöver det som beskrivs i *Direktiv för samtliga nämnder och bolagsstyrelser*, arbeta enligt kommunfullmäktiges prioriterade inriktning nedan.

En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla

Arbetsmarknadsnämnden ska kontinuerligt anpassa sin verksamhet utifrån konjunkturläget och Arbetsförmedlingens prioriteringar för att säkerställa att stockholmare snabbt når egen försörjning.

Personer med långvarigt behov av ekonomiskt bistånd ska ges förutsättningar för arbete, egen försörjning och delaktighet i samhället. Våra bidragssystem ska ge alla en grundläggande trygghet under de perioder man inte kan arbeta eller försörja sig själv. Samtidigt gäller arbetslinjen, alla som har möjlighet har ett ansvar att anstränga sig för att försörja sig själva.

Stadens mål bör vara att alla som tar emot ekonomiskt bistånd ska komma i arbete så snart som möjligt för att motverka risken för långvarigt utanförskap. Kraven på de som erhåller försörjningsstöd ska skärpas. Det är viktigt att arbetet med att implementera aktivitetskravet prioriteras genom att genomföra en breddad upphandling med fler aktiviteter som är tydligt inriktade på att få människor ifrån bidragsberoende och in i arbete. Fokus ska ligga på att upphandla aktörer med kunskap av att få människor i arbete. Detta ska göras i nära samverkan med näringslivet så aktiviteterna speglar arbetsmarknadens behov. Arbetsmarknadsnämnden ska följa upp att åtgärderna är effektiva och att det inte blir kostnadsdrivande och ineffektiva åtgärder. Vidare måste arbetet mot felaktiga utbetalningar stärkas i samarbete med stadsdelsnämnderna.

Långtids- och ungdomsarbetslösheten på Stockholms arbetsmarknad är stora utmaningar som staden ska möta med ett individanpassat stöd. Många av aspiranterna på jobbtorgen står långt från arbetsmarknaden och har stora behov av stöd och utbildning. Dagens utformning av arbetsmarknadsnämnden bygger på en verklighet som inte längre stämmer med den arbetslöshet vi ser i Stockholm i dag. När nämnden inrättades präglades både Stockholm och Sverige av ett annat problem – många stod relativt nära arbetsmarknaden och hade de färdigheter som arbetsgivarna efterfrågade, men arbetade ändå inte.

Den dåvarande alliansregeringen genomförde därför en framgångsrik reformering av arbetsmarknads-, bidrags- och skattesystemen för att återupprätta arbetslinjen. Jobbtorgen spelade i detta en viktig roll och bidrog till att minska arbetslösheten i staden.

I dag ser situationen annorlunda ut. Arbetslösheten i Stockholm består i huvudsak av långtidsarbetslösa som saknar de färdigheter som efterfrågas på arbetsmarknaden. Den höga invandringen under senare år har också bidragit till att denna grupp vuxit betydligt.

För att möta den långtidsarbetslöshet som vi ser idag i Stockholm behöver vi fokusera om resurserna från jobbtorg till mer individbaserade stödåtgärder. För att möta det stora stöd många arbetslösa idag behöver för att komma ut på arbetsmarknaden behöver arbetsmarknadsnämndens resurser disponeras om under 2027. Jobbtorgen spelar fortfarande en viss roll, men inte i samma omfattning som för några år sedan. Det ekonomiska incitamentet för att gå från bidrag till arbete ska stärkas genom att arbetsmarknadsnämnden inför en lokal jobbpremie. Det finns ett större behov av samverkan mellan arbetsmarknadsnämnden och socialnämnden.

Nämnden ska samverka med stadsdelsnämnderna för att fortsätta att utveckla och anpassa stadens arbetsmarknadsinsatser för att möta målgruppens behov. Insatser riktade till stadens utsatta områden är särskilt prioriterat. Det centrala är att lära sig svenska, kärnämnen i vuxenutbildningen så som matematik, samt att den yrkesutbildning som erbjuds leder till arbete. Därför ska stadsdelsnämnder och arbetsmarknadsnämnden aktivt samverka med näringslivet för att säkerställa att stadens utbildningar speglar behoven på arbetsmarknaden.

Ett gott företagsklimat leder till fler företag, jobb och ett minskat utanförskap. Arbetsmarknadsnämnden ska därför samverka med näringslivet samt aktivt delta i stadens övergripande arbete att skapa ett gott företagsklimat i Stockholm. Arbetslivets närvaro i skolan behöver fortsatt stärkas. I samarbete med Stockholm Business Region och andra relevanta aktörer ska kunskap spridas och vägledning ges till att starta företag för nämndens målgrupper. Nämnden ska även i samverkan med akademi, andra utbildningsaktörer och växande branscher möta stockholmare i behov av omställning och erbjuda snabbspår till jobb. Stockholms dåliga företagsklimat riskerar att allvarligt hämma möjligheterna för fler stockholmare att få ett arbete över tid.

Utbudet av vuxenutbildning ska i nära dialog med näringslivet snabbt anpassas efter efterfrågan samt i linje med arbetsmarknadens behov. Det ska finnas goda möjligheter att kombinera språkstudier med arbete, praktik, yrkesutbildning eller teoretiska kurser inom vuxenutbildningen. Arbetsmarknadsnämnden ska ha god avtalsuppföljning och kvalitetskontroll kring de aktörer som upphandlas. Vuxenutbildning och SFI ska konkurrensutsättas. Nämnden ska inleda ett idéburet offentligt partnerskap med aktörer i civilsamhället som syftar till att möta kvinnor som påbörjat men avbrutit SFI-studier.

Vuxenutbildningen och särskilt studie- och yrkesvägledningen ska utvecklas så att elever väljer den undervisningsform som leder till arbete och egen försörjning. Möjligheten för elever att fatta välgrundade beslut om sin studie- eller yrkeskarriär ska stärkas. Samarbetet med länets kommuner och Region Stockholm kring vuxenutbildningen ska utvecklas för att stockholmare ska mötas av ett bredare utbud av utbildningar.

Arbetsmarknadsnämnden ska prioritera insatser som skapar förutsättningar för nyanlända att snabbt etablera sig på arbetsmarknaden, i samhället samt når egen försörjning. Arbetet med jobbspår i form av kortare utbildningar med hög relevans för arbetsmarknadens behov i kombination med studier i språk, bland annat med stöd av de partnerskap som sluts inom integrationspakten ska fortsätta. Nyanländas möjligheter att validera tidigare utbildning inom stadens vuxenutbildningar ska stärkas och möjligheten till validering av informell kompetens med berörda myndigheter och regionala aktörer ska utvecklas.

Nämnden ansvarar för att samordna stadens samlade insatser för förstärkt integration. Detta görs i första hand genom samverkan med stadsdelsnämnderna och socialnämnden. Fokus ska ligga på att ge ett tidigt, förebyggande och sammanhållet stöd. Insatser ges i syfte att öka nyanländas etablering på arbetsmarknaden och i samhället. Stödet ska även innefatta samverkan med nationella myndigheter för ett bra mottagande och erbjuda SFI-undervisning med hög kvalitet och tydlig koppling till arbetsmarknaden. Samhällsorienteringen för stadens nyanlända ska utvecklas och kompletteras genom ökad samverkan med ideella organisationer och företag genom integrationspakten, samt socialtjänst och relevanta statliga myndigheter, och arbeta för att alla nyanlända ska delta i samhällsorientering och språkundervisning av hög kvalitet. Den minskande invandringen till Sverige gör att arbetsmarknadsnämnden inte behöver lägga lika

mycket resurser på nyanlända som tidigare, utan istället fokusera på integration över tid samt arbetsmarknadsåtgärder.

SFI och svenska som andraspråk ska fortsätta erbjudas för personer som flytt från Ukraina och omfattas av massflyktsdirektivet. För att fler ukrainska flyktingar, inom målgruppen ska nämnden se till att målgruppen ges möjlighet att ta del av vuxenutbildningen. För att ytterligare stötta målgruppen ska lärdomar dras av ESFprojektet Care for Ukrainian Refugees och nämnden ska undersöka vad som kan implementeras i löpande verksamhet.

Arbetsmarknadsnämnden ska fortsätta stärka kopplingen till arbetsmarknaden inom SFI genom aktiviteter som arbetslivsorientering, praktik och matchning, särskilt med hjälp av integrationspaktens partnerskap. För att nå fler kvinnor ska SFI fortsätta att erbjudas för föräldralediga, med fördel på introduktionsförskolorna, och komplettera med integrations- och arbetsfrämjande insatser. Aktivitet i föreningslivet ska uppmuntras och brobyggarverksamheten för romsk inkludering ska fortsatt utvecklas.

För gruppen ensamkommande unga och andra i särskilt behov av studiestöd och vägledning ska detta erbjudas som ett stöd i övergången mellan skola och jobb eller vidare studier. Utvecklingen av anpassade insatser för språkstöd i samband med feriejobb för nyanlända ungdomar ska fortsätta. Nämnden ska fortsatt erbjuda stödinsatser som vägledning och planering till ensamkommande unga i övergången mellan skola och jobb eller vidare studier.

Arbetsmarknadsnämnden ska arbeta aktivt för att unga utan arbete eller studier återgår till gymnasiestudier eller annan sysselsättning. Det uppsökande arbetet för att nå gruppen ska utvecklas och unga som riskerar att hoppa av gymnasiet ska fångas upp tidigt. Vid behov ska de erbjudas parallella insatser från flera parter för att kunna återgå till studier eller komma in på arbetsmarknaden. Samverkan med fristående skolor ska stärkas. En del i det arbetet är insatser för de ungdomar som nås genom stadsdelsnämndernas sociala insatsgrupper. Staden ska arbeta för att öka andelen av de unga vuxna som idag varken studerar eller arbetar att slutföra sin gymnasieexamen eller genom vuxenutbildning samt folkhögskolor, ges möjlighet att komma in på arbetsmarknaden. Arbetet med övergången från anpassad gymnasieskola för att komma ut i arbete eller vidare studier ska fortsätta utvecklas.

Riktade feriejobb till de som har mycket svårt att annars komma in i arbetslivet ser vi som en fortsatt prioritet, men dagens system måste göras om. Många unga i Stockholm kämpar med att ta sig in på arbetsmarknaden. De traditionella feriejobben, även om de stundtals och för vissa kan vara värdefulla, erbjuder sällan den kontinuitet eller det djup som krävs för att skapa ett hållbart fotfäste i arbetslivet. Det är mycket allvarligt att forskning visar att unga riskerar att få en sämre utveckling på arbetsmarknaden om de fått ett kommunalt feriejobb än vad de annars skulle ha.

Det är därför angeläget att Stockholms stad utvecklar en ny väg för unga att etablera kontakt med arbetsmarknaden. Stockholms stad ska införa SAO-jobb som en ny anställningsmodell för unga enligt den modell som utvecklats av Nästa Generation Sverige (NGS). SAO-jobben är en vidareutveckling av den traditionella PRAO:n, men utökas till en årsanställning där unga jobbar extra vid sidan av studierna. SAO-jobben är kopplade till elevernas studieresultat och riktar sig i första hand till högstadieelever. Fortsatt utveckling av SAO-jobb (studiemotiverande arbetslivsorientering) ska vara nämndens fokus under 2027, i samverkan med utbildningsnämnden och Stockholm Business Region.

Arbetet med att erbjuda Stockholmsjobb till personer som står långt ifrån arbetsmarknaden ska utvecklas med fokus på insatsens effektivitet. Nämnden ska stärka möjligheterna och vara pådrivande i arbetet för att personer med funktionsnedsättningar anställs i stadens verksamheter.

Stadens förvaltarenhet ska utvecklas i samverkan med överförmyndarnämnden. Nämnden ska även fortsätta arbetet mot våldsbejakande extremism utifrån erfarenheter, kunskap och forskning inom området. Till unga med tidigare kriminell bakgrund erbjuder nämnden riktade Stockholmsjobb i form av arbetslagsanställningar och introjobb i syfte att underlätta en återintegrering till samhället. Det är viktigt att fortsätta utveckla stockholmsjobbens kvalitet, och följa upp utfallet för de som erbjuds introjobb.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Arbetsmarknadsnämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen och äldrenämnden samt i samråd med stadsdelsnämnderna ta fram utbildningar som riktar in sig på yrkes- och språkkunskaper för befintlig personal	2027-01-01	2027-12-31
Arbetsmarknadsnämnden ska i samverkan med socialnämnden ta fram en strategi för att löpande följa upp effektiviteten i de insatser som ligger inom aktivitetskravet	2027-01-01	2027-06-30
Arbetsmarknadsnämnden ska ta fram riktlinjer och bedömningsgrunder gällande beslut av utökad tid i sfi	2027-01-01	2027-12-31
Stockholm Business Region AB ska i samarbete med utbildningsnämnden, arbetsmarknadsnämnden och berörda stadsdelsnämnder utveckla modellen studiemotiverande arbetslivsorientering (SAO-jobb) på fler skolor och områden	2027-01-01	2027-12-31
Arbetsmarknadsnämnden ska i samarbete med Stockholm Business Region AB intensifiera arbetet mot ungdomsarbetslösheten genom ett stärkt samarbete mellan offentlig sektor, näringsliv och civilsamhälle	2027-01-01	2027-12-31
Arbetsmarknadsnämnden ska i samarbete med berörda branscher pröva möjligheten att inrätta en grundläggande utbildning i tillämpad AI	2027-01-01	2027-12-31
Utbildningsnämnden ska i samarbete med arbetsmarknadsnämnden och socialnämnden utveckla arbetssätt där personer som riskerar hoppa av gymnasiet i högre utsträckning nås av tidiga insatser före skolavbrott. I arbetet ska även samverkan med fristående skolor stärkas	2027-01-01	2027-12-31

En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt

God samverkan och dialog med näringsliv och arbetsgivare är en förutsättning för att studerande och aspiranter i så hög grad som möjligt ska kunna få ett arbete efter avslutade studier eller arbetsmarknadsinsatser. Vuxenutbildningen är en del av arbetslinjen, målet är att människor efter avslutad utbildning ska få ett arbete och egen försörjning.

Arbetsmarknadsnämnden ska implementera den framtagna strategin som visar hur staden ska arbeta med kompetensförsörjningsfrågor riktat till stadens näringsliv där ett fokusområde är att särskilt möta behoven hos branscher i tillväxt och bristyrken. Befintliga forum mellan staden och näringslivet, såsom integrationspakten, ska utvecklas för att tillgodose näringslivets behov av kompetens i samverkan med utbildningsnämnden och Stockholm Business Region AB. För att stärka yrkesprogrammens attraktivitet och koppling till arbetsmarknaden ska nämnden i samverkan med utbildningsnämnden samarbeta med näringslivets branschråd.

Nyföretagarrådgivningen ska flyttas från arbetsmarknadsnämnden till Stockholm Business Region och upphandlas den likt tidigare modell med Starta eget Stockholm och Scale-up.

Samverkan med utbildningsnämnden och näringslivet kring utformning av relevanta utbildningar och arbetsmarknadsinsatser för att tillgodose näringslivets behov av rätt kompetens, inklusive fler yrkesutbildningar i lärlingsform, ska öka. Nämnden ska också verka för fler i arbete genom yrkesutbildningar och kunskapslyft riktat mot bristyrken.

Nämnden ska leda kompetensförsörjningsuppdraget ”International House” och dess kontakter med statens servicecenter inom ramen för nämndens uppdrag.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Arbetsmarknadsnämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen utveckla samverkan med näringslivet för att erbjuda ungdomar som står långt ifrån arbetslivet feriejobb hos privata aktörer	2027-01-01	2027-06-30
Arbetsmarknadsnämnden ska utreda vilka ytterligare aktiviteter som behövs inom aktivitetskravet för att förenkla för personer att komma in på arbetsmarknaden	2027-01-01	2027-06-30
Arbetsmarknadsnämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen leda arbetet med etablering av ett språk- och kompetenscenter i syfte att stärka kompetensutveckling för stadens medarbetare främst riktat till äldre-, barn- och funktionshinderomsorg	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska i samråd med arbetsmarknadsnämnden, exploateringsnämnden, utbildningsnämnden, Södermalms stadsdelsnämnd, SISAB och andra berörda nämnder och bolag i staden ta ett helhetsgrepp om utvecklingen av platsen kring Åsö gymnasium	2027-01-01	2027-12-31
Nämnden ska anpassa vuxen- och yrkesutbildningar så att de speglar arbetsmarknadens behov	2027-01-01	2027-12-31

En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden

Stadens vuxenutbildning ska erbjuda möjligheter för fler av stadens medarbetare att bli behöriga inom sina yrken. I samverkan med kommunstyrelsen ska vuxenutbildningen utvecklas som strategisk aktör inom stadens egen kompetensförsörjning, till exempel genom att rekrytera, matcha och utbilda personer till yrken där staden bedöms ha stora rekryteringsbehov inom välfärdsverksamheterna. Nämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna och äldrenämnden arbeta för att säkerställa den framtida personal och kompetensförsörjningen inom äldreomsorgen med särskilt fokus på språkkompetens hos medarbetarna. Arbetet med kombinationsutbildningar, där SFI kombineras med yrkesutbildning, ska fortsätta utvecklas.

Stadens verksamhets- och avtalsuppföljning inom vuxenutbildningen ska stärkas i syfte att säkerställa hög kvalitet och motverka välfärdsbrottslighet. Utbildningsnämnden ska bistås i arbetet med att utveckla samverkan med externa aktörer så som näringsliv, civilsamhälle, universitet och högskolor för att stärka sambandet mellan praktik och forskning.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Äldrenämnden ska i samarbete med arbetsmarknadsnämnden och stadsdelsnämnderna genomföra en kompetenskartläggning av undersköterskekompetens samt språkkompetens i syfte att ta fram en stadsgemensam kompetensutvecklingsplan, 2027–2029, vilket även ska inkludera kommunal hälso- och sjukvård	2027-01-01	2027-12-31

Kommunfullmäktiges indikatorer

Kommunfullmäktiges indikatorer redovisas i bilaga.

Avfallsnämnden

Nämndens uppgifter

Avfallsnämnden har verksamhetsansvaret för de uppgifter som enligt miljöbalken eller andra författningar åligger staden i fråga om avfallshantering.

Nämnden ansvarar för:

- upprättande av förslag till renhållningsordning
- upprättande av förslag till avfallsplan
- upprättande av förslag till taxor för hämtning, transport och behandling av avfall under kommunalt ansvar

Omfattningen av nämndens uppgifter är därmed reglerad i lag och författning. Utförandet av den faktiska avfallsverksamheten åligger Stockholms Stadshus AB:s dotterbolag Stockholm Vatten och Avfall AB. Verksamheten bedrivs inom dess dotterbolag Stockholm Avfall AB.

Nämndens ledamöter utgör genom personunion även styrelse för Stockholm Avfall AB. Budget för nämndens verksamhet upprättas därför inom Stockholm Avfall AB. Avfallsnämndens verksamhetsplanering upprättas genom nämnda personunion av styrelsen för Stockholm Avfall AB. Styrning av verksamheten sker därmed genom ägardirektiv till bolaget inom Stockholms Stadshus AB.

Exploateringsnämnden

Exploateringsnämnden ska säkerställa ett hållbart samhällsbyggande och bidra till att uppfylla stadens långsiktiga bostadsmål, med tillhörande infrastruktur och samhällsservice. Nämnden ska utveckla och förvalta stadens markinnehav så att en hållbar utveckling av staden säkerställs. En hållbar utveckling inkluderar att verka för att stadens småhus-, trädgårds-, och villastäder skyddas från ovarsam exploatering.

Stockholm ska byggas attraktivt, hållbart och tätt där det passar, samt vara en levande och socialt hållbar stad. Alla stadsdelar ska utvecklas med såväl bostäder som fullgod service i form av arbetsplatser, handel, natur, kultur, idrottsytor, skolor och förskolor. Stadsutvecklingen ska vara hållbar och främja en hög livskvalitet. Därför ska markanvisningar som innehåller småhus och större lägenheter prioriteras under perioden.

Nämndens uppgifter

Nämndens huvudsakliga ansvar omfattar:

- markförvaltning och markexploatering inom stadens gräns
- mark som staden äger utanför stadens gräns som ska exploateras eller avyttras
- frågor om förvärv, överlåtelse eller upplåtelse av fastigheter, tomträtter och andra nyttjanderätter
- genomförande av detaljplaner för gator, vägar, torg, parker och andra allmänna platser på stadens mark och på annan mark som nämnden förvaltar
- myndighetsutövning i hamnfrågor

Kommunfullmäktiges inriktning för nämnden

För att kommunfullmäktiges mål ska uppnås ska nämnden, utöver det som beskrivs i *Direktiv för samtliga nämnder och bolagsstyrelser*, arbeta enligt kommunfullmäktiges prioriterade inriktning nedan.

En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla

För att skapa ett attraktivt och tryggt Stockholm i stadens alla områden ska exploateringsnämnden arbeta för en blandning av arbetsplatser, service och bostäder och för offentliga miljöer som är levande, inkluderande och säkra. En varsam utveckling ska säkerställa att värdefulla grönområden och kulturhistoriskt viktiga stadsbyggnadskaraktärer bevaras och att nybyggnation harmonierar med närområdets kulturhistoriska bebyggelse. Nämnden ska verka för att stadens småhus-, trädgårds-, och villastäder skyddas från ovarsam exploatering Så långt det är möjligt ska ny bebyggelse tillkomma på redan hårdgjord yta. Markanvisningar som innehåller stadsradhus eller andra typer av småhus ska prioriteras, där målet för perioden ska vara minst 4 000 nya småhus.

Utvecklade medborgardialoger och deltagande i stadens arbete med platssamverkan ska bidra till ökad kunskap om lokala behov och förutsättningar, och till effektivare processer. Nämnden ska säkerställa en rutin för proaktiv och tidig dialog/information med näringsidkare som direkt berörs av stadens fysiska åtgärder i stadsmiljön. Vidare ska nämnden öka ansträngningarna för att illegala båtetableringar avlägsnas och för att uppkomsten av olagliga boplatser förebyggs. Nämnden ska genom stadsutvecklingen verka för målet att Stockholm inte ska ha några särskilt utsatta eller utsatta områden. I samband med att nya stadsutvecklingsprojekt planeras ska analyser ur ett trygghetsperspektiv fortsatt ges ett särskilt fokus, som en viktig del av en hållbar stadsutveckling.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Exploateringsnämnden ska i samråd med kommunstyrelsen och miljö- och hälsoskyddsnämnden vidareutveckla modellen för ekologisk kompensation utifrån den pågående utvärderingen och med beaktande av etablerade beräkningsmetoder, i syfte att förbättra mätbarheten av naturvärden och funktioner samtidigt som ekonomiska konsekvenser beaktas. Modellen ska fortsatt utgå från att ianspråktagande av grönområden alltid ska kompenseras i närområdet med ekologiska värden och funktioner på minst motsvarande nivå	2027-01-01	2027-12-31
Exploateringsnämnden ska i samråd med kommunstyrelsen, idrottsnämnden och miljö- och hälsoskyddsnämnden, med utgångspunkt i Stockholms stads strategi för fritidsbåtlivet, ta fram en långsiktig plan för hur sanering av båtuppläggningsplatser i staden kan genomföras. Nämnderna ska inom ramen för uppdraget undersöka lämplig finansieringsmodell för saneringsarbetet och identifiera prioriterade områden för sanering	2027-01-01	2027-12-31
Exploateringsnämnden ska utveckla en process för naturvärdesbedömning inför markanvisning som redovisar naturvärden och hur dessa påverkar möjligheten till fortsatt exploatering och som ingår i beslutsunderlaget inför markanvisning	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska i samråd med exploateringsnämnden, fastighetsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden och stadsbyggnadsnämnden ta fram konsekvensanalys och arbetssätt för stadens implementering av EU:s naturrestaureringsförordning	2027-01-01	2027-12-31
Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska, i samråd med exploateringsnämnden, stadsbyggnadsnämnden samt berörda stadsdelsnämnder utreda och peka ut lämpliga biotoper att restaurera under mandatperioden	2027-01-01	2027-12-31
Stadsbyggnadsnämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen, exploateringsnämnden och miljö- och hälsoskyddsnämnden inrätta naturreservat i Bagarmossenskogen	2027-01-01	2027-12-31
Idrottsnämnden ska i samarbete med exploateringsnämnden, fastighetsnämnden och stadsbyggnadsnämnden utreda tillfälliga etableringar av t.ex. idrottsyor på platser som ska tas i anspråk för annan exploatering längre fram, samt hur sådana initiativ kan finansieras	2027-01-01	2027-12-31
Idrottsnämnden ska tillsammans med fastighetsnämnden och exploateringsnämnden ta fram en handlingsplan för fler privatfinansierade idrottsanläggningar. Planen ska identifiera lämpliga projekt, undanröja administrativa hinder och föreslå modeller för markanvisning, långsiktiga upplåtelser och samverkan med privata investerare	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska i samarbete med exploateringsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden och stadsbyggnadsnämnden, ta fram förslag på nya naturreservat och biotopskyddsområden, med målet att minst sju biotopskyddsområden eller kulturreservat samt minst två naturreservat ska inrättas under mandatperioden	2027-01-01	2027-12-31

Stockholm Vatten och Avfall AB ska i samråd med exploateringsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, andra berörda nämnder och bolag samt akademin planera för att genomföra ett pilotprojekt för att testa att sanera ytterligare områden och vattendrag från gifter genom naturbaserade lösningar, exempelvis växter och vattenlevande djur som absorberar PFAS, samt aktiva kolbarriärer	2027-01-01	2027-12-31
Trafiknämnden ska i samarbete med exploateringsnämnden utreda möjligheten att införa krav på livscykelanalyser (LCA) och gränsvärden för klimatpåverkan vid anläggningsarbeten	2027-01-01	2027-12-31
Exploateringsnämnden ska vid markanvisning införa skarpa gränsvärden för byggnaders klimatpåverkan i linje EU:s klimatmål	2027-01-01	2027-12-31
AB Stockholmshem och AB Svenska Bostäder ska i samarbete med exploateringsnämnden, stadsbyggnadsnämnden och Stockholms Stadshus AB ta fram samlad plan för stadens befintliga modul- och tillfälliga bostäder, i syfte att säkerställa en långsiktigt ändamålsenlig hantering	2027-01-01	2027-12-31
Exploateringsnämnden ska i samarbete med stadsbyggnadsnämnden, trafiknämnden, Järva stadsdelsnämnd och Stockholms Stads Parkerings AB utveckla området kring Tensta centrum i syfte att minska barriärer och skapa ett tryggare, mer levande och sammanhållet centrum. I arbetet ska förslag tas fram för stadsutveckling av parkeringshuset vid Tensta centrum, utan att begränsas till fastighetens nuvarande omfattning eller användning och ska genomföras med beaktande av gällande nyttjanderätter	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska i samarbete med exploateringsnämnden, stadsbyggnadsnämnden, Stockholms Stadshus AB och Stockholms Stads Parkerings AB utreda koncept för mobilitetshus som innefattar en hög grad av hållbara lösningar utöver parkeringsfunktionen för exempelvis elförsörjning och reservkraft, energigenerering och lagring, civil försvarsfunktion såsom skyddsrum, trygghets- och dricksvattenpunkt med mera. Konceptet ska utformas med en hög grad av arkitektonisk kvalitet och utföras med cirkularitet i fokus	2027-01-01	2027-08-31
Kommunstyrelsen ska i samarbete med exploateringsnämnden, stadsbyggnadsnämnden, trafiknämnden, AB Svenska Bostäder, AB Familjebostäder och AB Stockholmshem samordna arbetet och lämna förslag på prioriterade åtgärder för utveckling av prioriterade centrum och centrumområden	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska i samråd med Stockholms Stadshus AB och i samarbete med exploateringsnämnden, socialnämnden, stadsbyggnadsnämnden, AB Stockholmshem och SHIS tydliggöra processer och ansvar för genomgångsbostäder till nyanlända och skyddsbehövande	2027-01-01	2027-08-31
Stadsbyggnadsnämnden ska i samarbete med exploateringsnämnden och miljö- och hälsoskyddsnämnden ta fram en strategi och process för konvertering av kontor och andra byggnader till bostäder	2027-01-01	2027-12-31
Stadsbyggnadsnämnden ska i samarbete med exploateringsnämnden ta fram mål för byggprojekt på hårdgjord yta samt utveckla ett systematiskt arbetssätt	2027-01-01	2027-12-31

för att identifiera hårdgjorda ytor med potential för stadsutveckling		
Trafiknämnden ska i samarbete med exploateringsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden och stadsdelsnämnderna samplanera upprustning och utbyggnad av cykelvägnätet. Kostnadseffektiva åtgärder som syftar till att skapa ett tryggt och sammanhängande nät ska prioriteras	2027-01-01	2027-12-31
Trafiknämnden ska i samarbete med exploateringsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, stadsbyggnadsnämnden och Stockholms Hamn AB påbörja upprustningen och breddningen av Munkbrohamnens kaj till en blågrön parkmiljö med mer grönska och bättre offentliga miljöer, där lokalt genererade stenmassor i första hand återanvänds	2027-01-01	2027-12-31
Trafiknämnden ska i samarbete med exploateringsnämnden, stadsbyggnadsnämnden och Region Stockholm utreda hur staden kan bidra till att säkerställa spårvägstrafiken till Djurgården	2027-01-01	2027-12-31
Trafiknämnden ska i samarbete med exploateringsnämnden och Södermalms stadsdelsnämnd ta fram förslag på en badplats med vattenrenande bassäng i Hammarby sjöstad. Sickla udde och Skansbron ska prövas och förslaget ska omfatta kostnad, driftansvar och tidplan	2027-01-01	2027-12-31
Exploateringsnämnden och stadsbyggnadsnämnden ska verka för att fler tak kan omvandlas till gröna ytor	2027-01-01	2027-12-31

En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt

Exploateringsnämnden ska arbeta för att staden säkerställer goda möjligheter för offentlig service, olika boendetyper, näringsliv, föreningsliv, kultur och rekreation i hela staden. En effektiv stadsutveckling och tillvaratagande av stadsbyggnadspotentialen ska säkerställas genom en samlad produktionsplanering och effektiva processer. Tillsammans med stadsbyggnadsnämnden ska nämnden även möjliggöra för att bryta ut enskilda aktörers projekt från detaljplaner där fler aktörer ingår.

Näringslivsperspektivet ska stärkas. Nämnden ska ha en tydlig organisation och strategiskt, proaktivt och systematiskt arbeta för fler näringslivsetableringar, fler externa utförare och byggare av samhällsfastigheter. Nämnden ska samarbeta med berörda nämnder inom uppdraget etableringsservice (servicekedjor), inklusive tillhörande kommunikation. Under kommunstyrelsens ledning ska nämnden arbeta med utveckling av e-tjänster och det digitala mötet för näringsliv och företag och kommunikation riktad till det lokala näringslivet.

Nämnden ska stärka näringslivsperspektivet i stora stadsutvecklingsprojekt och fastställa projektspecifika mål. Den arbetsplatspotential som finns i Stockholms södra delar och stadens fokusområden ska tillvaratas genom en stadsövergripande styrning och uppföljning av större projekt i enlighet med stadens översiktsplan och investeringsstrategi. Exploateringsnämnden ska styra och samordna berörda nämnder och bolagsstyrelser i uppdraget med platsutveckling av stadens verksamhetsområden och verka för att stadens renodlade verksamhetsområden bevaras.

I genomförandet av Kajstrategi för Stockholms stad ska nämnden sträva efter att effektivt och serviceinriktat möta intresset för etableringar och deltagande i utvecklingen. Exploateringsnämnden ska ha en tillåtande hållning till ändrade användningsområden om det bidrar till kajstrategins visioner och att småbåtslivet främjas.

Nämnden ska verka för att fler större bostäder byggs, exempelvis genom fler markanvisningar av stadsradhus, radhus, villor och större lägenheter. Nämnden har samtidigt att beakta att befintliga villaområden värnas från ovarsam exploatering, i syfte att bevara karaktären på kulturhistoriskt viktiga miljöer. Nämnden ska arbeta för alternativa boende- och upplåtelseformer så som hyrköp/köpoption, kooperativ hyresrätt, coliving, byggemenskaper och kollektivhus. Nämnden ska vara uppmuntrande till friköp för såväl småhus som för bostadsrättsföreningar och även utreda förutsättningar och möjligheter att införa en hyrköpsmodell för friköp av tomträtter, samt vid upplåtelse av mark för bostadsrätter och ägarlägenheter. I stadsdelar där hyresrätten är den dominerande upplåtelseformen ska fokus ligga på att öka den totala andelen ägt boende.

För att säkerställa stadens bostadsförsörjningsansvar ska nämnden planera bostäder för de grupper som kommunen har ett särskilt ansvar för och öka insatserna för fler genomgångsbostäder med flexibel användning för prioriterade grupper, även hos privata fastighetsägare, i samarbete med SHIS och socialnämnden. I arbetet för en äldrevänlig stad ska nämnden i ett tidigt skede beakta stadens mål för seniorbostäder och verka för att öka antalet seniorbostäder som byggs av externa aktörer.

Nämnden ska bidra till att skapa förutsättningar för hållbara transporter och framkomlighet samt arbeta för minskade utsläpp från trafiken genom elektrifiering och ett transporteffektivt samhälle. Nämnden ska arbeta strategiskt och övergripande med genomförandeaspekter som masshantering och ledningsplanering. Samordningen avseende logistik, framkomlighet, infrasystem, försörjningsinfrastruktur och mark- och dagvattenutredningar i alla skeden av planering och genomförande ska säkerställas, i syfte att minska stadens totala investeringsutgifter. Planeringen ska samtidigt ta hänsyn till behov av kommunaltekniska ytor. Trafikstörande schakt- och anläggningsarbeten ska koordineras och kommuniceras så att störningarna minimeras.

Det som byggs ska vara klimatsmart, med hållbara material och transporter. Nämnden ska främja en klimatsmart, resilient och resurseffektiv stadsutveckling samt säkerställa att all byggnation möter kraven om hållbart byggande. Arbetet med livscykelanalyser och miljö- och klimatkrav ska fortsätta. Nämnden ska fasa ut fossila bränslen i upphandlingar av transporter, entreprenader och arbetsmaskiner och säkerställa avtalsvillkor som möjliggör uppföljning.

Nämnden ska arbeta med att säkerställa en stärkt biologisk mångfald och utveckla den ekologiska kompensationen som verktyg. Nämnden ska, tillsammans med miljö- och hälsoskyddsnämnden, stadsbyggnadsnämnden och berörda stadsdelsnämnder, bidra till inrättandet av ytterligare ett antal naturreservat och biotopskyddsområden i Stockholm i syfte att säkerställa att stadens gröna värden behålls för framtida generationer. I arbetet ska beaktas att bostadsmål och planerad viktig infrastruktur kan genomföras.

Mer grönska inne i en storstad tillför svalka, trivsel och löser dagvattenproblematik, men kan också leda till ökad trygghet. Exploateringsnämnden ska därför bidra till att skapa mer gröna ytor i det offentliga stadsrummet, bland annat genom en grön stadspark runt Sergelfontänen. I detta arbete ingår även att sätta ett långsiktigt mål om att införa ett kommunalt mål om andelen grönyta - Halva Stockholm grönt - samt genomföra en översyn av planerade exploateringar i populära grönområden. Stadens centrala styrdokument ska uppdateras utifrån detta perspektiv för att hela staden ska verka för att bevara stadens grönområden som en central del av stadens identitet och livskvalitet.

Ett strukturerat och strategiskt grönt arbete ska genomsyra ny- eller ombyggnadsprojekt där nämnden medverkar. Nämnden ska tillsammans med andra berörda nämnder identifiera och föreslå en utveckling av centrala platser och outnyttjade ytor i staden som är i behov av en positiv förändring, exempelvis genom att anlägga miniparker, kaféer eller skapa plats för möten och spontana aktiviteter.

Nämnden ska fortsätta arbetet med att genomföra åtgärder i enlighet med de lokala åtgärdsprogrammen för stadens vattenförekomster.

Aktivitet	**Startdatum**	**Slutdatum**
Kommunstyrelsen ska i samråd med arbetsmarknadsnämnden, exploateringsnämnden, utbildningsnämnden, Södermalms stadsdelsnämnd, SISAB och andra berörda nämnder och bolag i staden ta ett helhetsgrepp om utvecklingen av platsen kring Åsö gymnasium	2027-01-01	2027-12-31
Exploateringsnämnden och stadsbyggnadsnämnden ska i samråd med kommunstyrelsen utreda åtgärder och förutsättningar för att öka antalet bostäder med alternativa upplåtelseformer som exempelvis hyrköp	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska, tillsammans med exploateringsnämnden och stadsbyggnadsnämnden, analysera och ta fram ett förslag till revidering av stadens långsiktiga bostadsmål	2027-01-01	2027-12-31
Tillsammans med kommunstyrelsen utreda och analysera nivåerna för tomträttsavgälder i Stockholms stad	2027-01-01	2027-12-31
Exploateringsnämnden ska ta fram en redovisning över platser inom Stockholms stad där det bedöms lämpligt och möjligt att tillskapa nya småhus. Detta ska inkludera en potential för helt nya småhusområden.	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska, tillsammans med berörda nämnder, ta fram ett förslag till kommunalt mål för andelen grönyta i staden – halva Stockholm grönt. Uppdraget ska även innehålla en översyn av planerade exploateringar i populära grönområden	2027-01-01	2027-12-31
Tillsammans med kommunstyrelsen utreda förutsättningar och möjligheter till, samt lämna förslag till, en ”hyrköpsmodell” för friköp av tomträtter och för upplåtelse av mark till bostadsrätter och ägarlägenheter	2027-01-01	2027-12-31
Exploateringsnämnden ska, tillsammans med trafiknämnden, Norra innerstadens stadsdelsnämnd och Stockholms Hamnar AB, ta fram en handlingsplan för Strandvägen i syfte att utveckla sträckan med mer grönska, permanenta serveringar och ett enhetligt uttryck	2027-01-01	2027-12-31
Exploateringsnämnden ska, tillsammans med andra berörda nämnder, utreda möjligheterna att skapa en Förbifart Skarpnäck inom ramen för den pågående stadsutvecklingen i Bagarmossen – Skarpnäck	2027-01-01	2027-12-31
Exploateringsnämnden ska, tillsammans med berörda nämnder, ta fram förslag på åtgärder som skapar långsiktighet avseende ekonomi och arrenden för båtklubbarna i Stockholms stad	2027-01-01	2027-12-31
Exploateringsnämnden ska, tillsammans med berörda nämnder, identifiera platser för nya bryggor, daghamnar och småbåtshamnar, samt vilka befintliga platser som är lämpliga att bygga ut	2027-01-01	2027-12-31
Exploateringsnämnden ska, tillsammans med stadsbyggnadsnämnden och Stockholm Globe Arena	2027-01-01	2027-12-31

Fastigheter AB, ta fram en vision för Evenemangsstaden, med fokus på att utveckla fastigheterna och koppla samman arenorna och innehållet i Globenområdet och Slakthusområdet		
Stockholms Stads Parkerings AB ska i samarbete med exploateringsnämnden, och i samråd med kommunstyrelsen, stadsbyggnadsnämnden och trafiknämnden, utveckla arbetet med stadsdelsvisa mobilitetshus och optimering av befintlig parkering som möjliggör friköp av parkeringsplatser	2027-01-01	2027-12-31

En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden

Exploateringsnämnden ska säkerställa det ekonomiska utrymmet för angelägna investeringar inom hela staden genom ökade krav på lönsamhet, ökade försäljningsinkomster, försäljning av icke strategiskt bestånd, en effektiv projektstyrning och ökad samverkan med externa aktörer. Lönsamheten ska öka där det är möjligt för att säkerställa en långsiktig utbyggnadstakt och för att möta ökade kostnader på grund av omvärldsläget. Nämnden ska härigenom möjliggöra långsiktigt hållbara investeringar genom utvecklad prioriteringsförmåga i enlighet med investeringsstrategin och genom att utgå ifrån ett hållbart investerings- och driftsekonomiskt perspektiv.

Givet omvärldsläget ska nämnden ta ett ökat ansvar för samordning och samplanering inom kommunkoncernen genom att vara drivande i ett nämnd- och bolagsövergripande arbete för att identifiera och utreda områden för samordning, exempelvis lagerhållning av verksamhetskritiska insatsvaror och material, upphandlingar och metodutveckling för att minska utgifter och öka lönsamhet där så är möjligt.

Exploateringsnämnden ska på ett tidigt stadium planera och driftoptimera för näringsliv, samhällsservice, idrott, kultur, föreningsliv och grön infrastruktur i hela staden. För att möjliggöra ekonomiska avvägningar tidigt i processerna ska samordningen mellan exploateringsnämndens och stadsbyggnadsnämndens processer öka. Nämnden ska tillämpa driftsnyckeltal i planeringsprocessen för att möjliggöra långsiktigt hållbara driftsekonomiska prioriteringar samt öka förutsägbarheten i kostnaderna för framtida drift av nya områden.

Exploateringsnämnden ska i samband med nybyggnadsprojekt inhämta information från ansvariga verksamhetsnämnder om behovet och omfattningen av samhällsfastigheter och säkerställa behovet, till rimliga villkor för mottagande nämnd, exempelvis genom förbehåll i markanvisnings- och exploateringsavtal. Nämnden ska utveckla processerna för att i ökad grad tillgodose stadens behov av samhällsservice med hjälp av privata aktörer på såväl kommunal som privat mark.

Nämnden ska tidigt planera för tillkommande skolor och idrottsytor och säkerställa att dessa optimeras ur såväl ett ekonomiskt som tidsmässigt perspektiv. Den planeringsinriktning som läggs fast i SAMS ska säkerställas genom att till exempel vid markanvisning av större områden alltid samråda med berörd stadsdelsnämnd och utbildningsnämnden, och reservera mark för kostnadseffektiv skolbyggnation i både egen och fristående regi.

Vid ianspråktagande av idrottsmark eller -anläggning för exploatering ska nämnden samverka med fastighetsnämnden och idrottsnämnden för att identifiera behov av och kostnader för kompenserande åtgärder. Den del av kostnaderna som avser ersättning av befintlig funktion ska som regel kunna täckas av exploateringsprojektet. Ersättning av idrottsfunktionen finansieras som en kompensatorisk investering via fastighetsnämndens budget för idrottsinvesteringar.

Exploateringsnämnden ska bistå kommunstyrelsen i arbetet med att ta fram förslag på en modell för avbetalning samt ”hyrköp” av mark vid upplåtelse av mark för bostadsrätter och ägarlägenheter. Vidare ska nämnden bistå kommunstyrelsen i att utreda förutsättningar och möjligheter till, samt lämna förslag till, ytterligare förändringar av stadens markprismodell i syfte att underlätta för byggstarter av bostäder även i ekonomiskt utmanande tider.

Vid planering av nya bostadsområden ska tillgången till parkering, angöring, leveranser och fungerande trafikförbindelser säkerställas. Staden ska inte planera bort möjligheten att använda bil för de hushåll som behöver den. Större stadsutvecklingsprojekt ska föregås av analyser av hur trafiken påverkas i det nya området och i angränsande stadsdelar.

Nämnden ska delta i arbetet inom stadens sektorsorganisation för civil beredskap. Nämnden ska i samråd med kommunstyrelsen beakta säkerhetsfrågor, med särskilt fokus på att stärka motståndskraften mot terrorhot, och det civila försvaret i stadsutvecklingen.
Därutöver ska nämnden:

- verka för att stadens småhus-, trädgårds-, och villastäder skyddas från ovarsam exploatering
- prioritera markanvisningar som innehåller radhus eller andra typer av småhus, samt bostadsrätter och större lägenheter, bl.a. genom ett snabbspår för småhus
- verka för nya seniorboenden i varje stadsdelsnämndsområde, såväl hyres- som bostadsrätter i olika former och med olika inriktningar
- verka för fler gruppbostäder och servicebostäder för människor med funktionsvariation
- avbryta alla pågående arbeten med nya moskéer i avvaktan på regeringens utredning om förbud mot utländsk finansiering av trossamfund

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Exploateringsnämnden ska stärka sina interna rutiner med ytterligare kontrollfunktioner inom ramen för investeringsprojekt i syfte att motverka att projektbudgetar överskrids	2027-01-01	2027-12-31

Kommunfullmäktiges indikatorer
Kommunfullmäktiges indikatorer redovisas i bilaga.

Fastighetsnämnden

Fastighetsnämndens uppdrag är att tillhandahålla, äga och förvalta lokaler för stadens egna verksamheter på ett ekonomiskt hållbart och långsiktigt sätt. Nämnden ska verka för att stadens lokalkostnader hålls nere genom affärsmässig och effektiv fastighetsförvaltning, låga administrativa kostnader samt driftoptimering med modern teknik, digitala styrsystem och energieffektiva lösningar.

Nämnden ska äga och utveckla byggnader som långsiktigt behövs för stadens uppdrag eller som är av strategiskt värde för Stockholm. Beståndet ska löpande ses över och renodlas genom försäljning av fastigheter som inte bedöms vara strategiskt viktiga eller ekonomiskt hållbara. Avyttringar frigör kapital som stärker stadens investeringsförmåga och bidrar till att minska skuldsättningen.

Nämndens uppgifter

Fastighetsnämnden är stadens centrala fastighetsförvaltande resurs och ansvarar för de byggnader och fastigheter som inte naturligt hör till stadens bolag samt naturvårdsområden och reservat utanför stadens gräns. Uppdraget omfattar förvaltningsbyggnader, kulturfastigheter, idrottsanläggningar, vissa kommersiella fastigheter, inhyrningar och bostadsrätter. Nämnden innehar myndighetsansvar enligt bostadsförvaltningslagen och lagen om arrendenämnder och hyresnämnder med uppgift att vid behov föreslå förvaltare till hyresnämnden.

Nämndens huvudsakliga ansvar omfattar:

- att tillhandahålla och förvalta egna och inhyrda lokaler för stadens verksamheter i förekommande fall även med externa hyresgäster
- att planera för långsiktigt effektiv användning av lokalresurser utifrån verksamheternas behov och invånarnas intressen
- att bedriva aktiv fastighetsförvaltning och kontinuerlig översyn av lokalbeståndet i enlighet med stadens fastighets- och lokalpolicy
- att hantera ärenden om tvångsförvaltning.

Över de närmaste åren ska idrottsanläggningar vara en prioritet för nämnden samtidigt som varje investeringsbeslut ska vara ansvarsfullt. Nämnden ska därför utöka samarbetet med externa aktörer vid nyproduktion och ombyggnad och pröva möjligheten att fler anläggningar byggs och drivs av fristående aktörer. Anläggningar med större reinvesteringsbehov kan överlåtas till externa aktörer vilket bidrar till kostnads- och riskdelning. Nämnden ska löpande ompröva investeringsprojekt och prioritera åtgärder som ger långsiktiga kostnadsbesparingar med fokus på energieffektivisering och driftoptimering.

Kommunfullmäktiges inriktning för nämnden

För att kommunfullmäktiges mål ska uppnås ska nämnden, utöver det som beskrivs i *Direktiv för samtliga nämnder och bolagsstyrelser*, arbeta enligt kommunfullmäktiges prioriterade inriktning nedan.

Stockholms stad ska äga de fastigheter som behövs för stadens uppdrag eller är av strategisk betydelse. Kommersiella fastigheter som staden saknar skäl att äga ska avyttras. Privata aktörer ska bära den kommersiella risken i hotellprojekt. Fastighetsnämnden ska prioritera planerat underhåll av badhus, idrottshallar och kulturlokaler så att stockholmarna kan lita på att anläggningarna fungerar. Stadens

lokalkostnader ska minska genom effektivare förvaltning och bättre nyttjande av befintliga lokaler.

En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla

Fastighetsnämnden ska förebygga otrygghet och brottslighet genom att i dialog med hyresgäster säkerställa en välskött miljö i och omkring nämndens fastigheter. Kamerabevakning bör användas där lagstöd finns efter dokumenterad behovs- och proportionalitetsprövning och efter dialog med berörda. Vakanser ska minimeras. Nämnden ska bidra till utvecklade hyresmodeller som stödjer en ändamålsenlig användning av lokaler. Nämnden ska stödja trafiknämnden i det stadsövergripande arbetet med skadedjursbekämpning och klotter och delta i stadens arbete med platssamverkan. I samverkan med socialnämnden och stadsdelsnämnderna ska nämnden säkerställa att behov av boenden för personer med funktionsnedsättning och behov av lokaler för pedagogiska ändamål tillgodoses i nya projekt. Arbetet med att tillgängliggöra publika lokaler ska fortsätta.

En långsiktig intern hyresmodell

Fastighetsnämnden ska tillsammans med kommunstyrelsen ta fram ett beslutsförslag till en reviderad intern hyresmodell. Modellen ska ge förutsägbara lokalkostnader, långsiktigt finansierat underhåll och incitament för stadens verksamheter att dela lokaler och lämna ytor som de inte behöver.

Modellen ska bygga på transparenta kostnadsunderlag, tydliga effektiviseringskrav och fleråriga underhållsplaner. Förslaget ska omfatta en treårig ekonomisk planeringsram för underhållet och ange hur åtgärder som förskjuts mellan budgetår ska hanteras. Fastighetsägarens ansvar för effektiv förvaltning och hyresgästens ansvar för effektivt lokalnyttjande ska framgå. Genomfört underhåll, kvarstående underhållsbehov och uppnådda effektiviseringar ska följas upp årligen.

Gemensamt nyttjande av stadens lokaler

Fastighetsnämnden ska tillsammans med kommunstyrelsen och berörda nämnder utveckla ett gemensamt utbud av bokningsbara möteslokaler, större konferensrum, tillfälliga arbetsplatser och projektrum. Arbetet ska utgå från befintliga lokaler och prioritera större möten och utbildningar där stadens verksamheter annars bokar externa lokaler.

Uppdraget ska omfatta gemensam bokning, tillträde, service och en ersättningsmodell som gör det enklare att dela lokaler mellan förvaltningar. Lämpliga interna alternativ ska prövas före extern bokning. Nya investeringar ska föregås av en dokumenterad behovsanalys och en ekonomisk kalkyl.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Idrottsnämnden ska i samarbete med fastighetsnämnden inventera förrådsmöjligheter på stadens idrottsanläggningar och föreslå platser där utbyggnader av sådana bör göras	2027-01-01	2027-12-31
Idrottsnämnden ska i samarbete med exploateringsnämnden, fastighetsnämnden och stadsbyggnadsnämnden utreda tillfälliga etableringar av t.ex. idrottsytor på platser som ska tas i anspråk för annan exploatering längre fram, samt hur sådana initiativ kan finansieras	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska i samråd med fastighetsnämnden säkerställa drift och förmåga i fastigheter där kommunstyrelsen identifierat att samhällsviktig verksamhet bedrivs	2027-01-01	2027-12-31
Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska i samråd med fastighetsnämnden och Stockholms Stads Parkerings AB utreda om och var en pilot med dubbelriktad laddning kan genomföras inom stadens bestånd	2027-01-01	2027-06-30

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Idrottsnämnden ska i samarbete med fastighetsnämnden utreda ridsportens förutsättningar inom ramen för de av kommunen ägda ridanläggningarna samt utreda stödsystemen som finns för ridsporten	2027-01-01	2027-12-31

En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt

Nämnden ska bidra till ett positivt företagsklimat genom ett proaktivt och välkomnande förhållningssätt och genom att hålla stadens lokalkostnader nere. Nämnden ska verka för att nya kultur- och idrottsytor beaktas i planeringen med fokus på yteffektivitet och god ekonomi. Fastighetsnämnden ska pröva stadsodling på lämplig mark som nämnden förvaltar. Där annan förvaltning ansvarar för marken kan nämnden medverka genom samverkan. Projekten ska ha tydligt ansvar för skötsel och finansiering.

Fastighetsnämnden ska utveckla ett strukturerat samarbete med det lokala näringslivet i de områden där fastighetskontoret verkar. Syftet är att stärka service till stadens verksamheter, sänka kostnader, korta ledtider och öka trivsel och trygghet i och kring stadens fastigheter. Samarbetet ska vara affärsmässigt och följa upphandlingslagstiftningen. Nämnden ska genom dialogforum, leverantörsdagar och tidiga marknadsdialoger skapa god framförhållning i upphandlingar och underlätta för små och medelstora företag att delta. Inom facility management ska nämnden pröva lokala leverantörslösningar för markskötsel, snöröjning, enklare reparationer och driftstöd när detta är kostnadseffektivt och genomförbart. Samverkan kopplas till platsutveckling och platssamverkan för att samordna skötsel trygghet och drift med lokala aktörer. Miljö och klimat vägs in genom krav på korta transporter fossilfria fordon och resurseffektiva arbetssätt. Samarbetet ska även stödja Energiklivet genom att öppna för lokala aktörer inom energieffektivisering solinstallationer och styrsystem när detta ger god ekonomi och kvalitet. Resultat av samverkan följs i nämndens månatliga rapporter med nyckeltal för svarstider felavhjälpning kostnadsutfall och kundnöjdhet hos interna hyresgäster.

Nämnden ska införa ett system för uppföljning av energiförbrukningen i nämndens fastigheter. Systemet ska ge data om energianvändning och möjliggöra styrning, jämförelser och analys på fastighetsnivå. Syftet är att öka precisionen i Energiklivet och säkerställa att investeringar ger mätbar effekt i form av minskade driftkostnader och lägre energianvändning.

Vid ny- och ombyggnationer ska material väljas med utgångspunkt i livscykelanalys och återbruk. Nämnden ska arbeta för att en växande andel av materialet i nämndens bygg- och ombyggnadsprojekt återanvänds eller återvinns inom etablerade system. Funktionsdugliga byggnader ska alltid prövas för ombyggnad och återbruk före beslut om rivning med affärsmässig bedömning av miljönytta, kostnad och investeringsbehov.

Nämnden ska driva pilotprojekt för cirkulär byggprocess i nära samarbete med marknaden. Samarbetet ska omfatta entreprenörer leverantörer återbruksaktörer och logistik. Syftet är att pröva skalbara och ekonomiskt hållbara modeller för återbruk och resurssnåla materialval och att utveckla arbetssätt som kan införas i hela stadens fastighetsförvaltning.

Nämnden ska säkerställa att driftentreprenader som omfattar fordon och maskiner styrs mot fossilfria alternativ genom krav i upphandlingar och genom uppföljning av entreprenörernas maskinpark.

Det finns ett stort, och växande, behov av idrottshallar i Stockholm efter att flertal projekt lagts i malpåse eller avbrutits under de senaste åren. Det är därför viktigt att nämnden samverkar med både utbildningsnämnden och idrottsnämnden för att säkerställa att projektering påbörjas av nya hallar samt att äldre projekt återstartas i samverkan med näringslivet.

Fastighetsnämnden ska i samverkan med idrottsnämnden ge idrottsföreningar möjlighet att finansiera sin verksamhet genom sponsrad skyltning vid lämpliga idrottsanläggningar. Villkoren ska vara tydliga och tillämpas likvärdigt. Skyltningen ska anpassas till anläggningens utformning och användning.

Nämnden ska förvalta naturreservaten med ambitionen att öka tillgängligheten och stärka de gröna värdena.

Fastighetsnämnden ska verka för långsiktiga och förutsägbara upplåtelsevillkor för koloniföreningar på mark som nämnden förvaltar. Inom ramen för Odla i Ågesta ska nämnden i dialog med berörda föreningar pröva möjligheten att anlägga odlingslotter. En första etapp ska avse odlingslotter utan nya kolonistugor. Valet av plats ska utgå från markens lämplighet för odling, tillgång till vatten, tillgänglighet och hänsyn till naturvärden.

Fastighetsnämnden ska ta fram riktlinjer för biodling i de delar av fastighetsbeståndet där det finns lämpliga förutsättningar. Riktlinjerna ska omfatta placering, driftansvar, finansiering och hänsyn till vilda pollinatörer. Biodling får prövas i samverkan med externa aktörer där den är praktiskt och ekonomiskt motiverad och platsens naturvärden medger det.

Fastighetsnämnden ska pröva att upplåta lämplig mark eller lämpliga byggnader för offentliga bastubad där en extern aktör kan svara för finansiering, drift och underhåll utan nettokostnad för staden.

Aktivitet	**Startdatum**	**Slutdatum**
Järva stadsdelsnämnd ska i samarbete med exploateringsnämnden, fastighetsnämnden, stadsbyggnadsnämnden och trafiknämnden tydliggöra långsiktiga förutsättningar för koloniområden i stadsdelsnämndsområdet	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska i samråd med exploateringsnämnden, fastighetsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden och stadsbyggnadsnämnden ta fram konsekvensanalys och arbetssätt för stadens implementering av EU:s naturrestaureringsförordning	2027-01-01	2027-12-31
Fastighetsnämnden ska i samarbete med AB Familjebostäder, AB Stockholmshem, AB Svenska Bostäder och Micasa Fastigheter i Stockholm AB utreda och identifiera byggnader som staden äger där det finns möjlighet att inrätta lokala energigemenskaper för att använda egenproducerad el mer effektivt	2027-01-01	2027-12-31
Fastighetsnämnden ska ta fram riktlinjer för etablering, drift och uppföljning av biodling i nämndens fastigheter. Nämnden ska redovisa var verksamheten kan prövas och hur förutsättningarna för vilda pollinatörer ska följas upp.	2027-01-01	2027-12-31
Fastighetsnämnden ska i samråd med idrottsnämnden och kulturnämnden: kulturförvaltningen utreda om det finns lämpliga skyddsrum i fastighetsnämndens bestånd för tillfällig aktivering	2027-01-01	2027-12-31

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Fastighetsnämnden ska i samverkan med idrottsnämnden ta fram enhetliga villkor för sponsrad skyltning vid stadens idrottsanläggningar. Förslaget ska omfatta godkännande, placering och omfattning samt ansvar för montering, underhåll och nedtagning. Nämnderna ska föreslå en lämplig anläggning där villkoren kan prövas.	2027-01-01	2027-12-31
Fastighetsnämnden ska, i samverkan med relevanta nämnder inrätta lokala näringslivsforum i prioriterade områden	2027-01-01	2027-12-31
Fastighetsnämnden ska införa ett system för uppföljning av energiförbrukningen i nämndens fastigheter för att säkerställa effektiv styrning och uppföljning inom Energiklivet	2027-01-01	2027-12-31
Idrottsnämnden ska, i samverkan med fastighetsnämnden och externa aktörer, påbörja arbetet med att bygga ut Vårbergs idrottshall	2027-01-01	2027-12-31
Fastighetsnämnden ska inom Odla i Ågesta ta fram ett kostnadsberäknat förslag till en första etapp. Förslaget ska ange lämplig plats, möjligt antal lotter, upplåtelsevillkor, ansvar för skötsel samt kostnader och finansiering för anläggning och drift. Om plats och finansiering kan säkras ska nämnden lägga fram ett genomförandeförslag under budgetåret.	2027-01-01	2027-12-31
Idrottsnämnden ska, tillsammans med fastighetsnämnden, ta fram en stadsövergripande och hållbar definition på en enklare idrottshall	2027-01-01	2027-12-31
Fastighetsnämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen och berörda nämnder och bolag utveckla en funktion som ska jobba aktivt och stadsövergripande med förvaltningsförelägganden, tvångsförvaltning och inlösen i syfte att stärka stadens förmåga att agera mot oseriösa hyresvärdar	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska i samarbete med fastighetsnämnden och kulturnämnden: kulturförvaltningen fortsatt utreda om kulturnämnden ska agera förstahandshyresgäst hos fastighetsnämnden där de externa hyresgästerna är inom kulturnämndens intressesfär	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska i samarbete med fastighetsnämnden, idrottsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, trafiknämnden, stadsdelsnämnderna och Stockholm Vatten och Avfall AB genomföra en kartläggning av dricksvattenpunkter och identifiera var det finns behov av att etablera nya dricksvattenpunkter utifrån värmeproblematiken.	2027-01-01	2027-12-31

En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden

Nämnden ska bedriva en aktiv och långsiktigt hållbar fastighetsförvaltning. Investeringar ska i ökad grad ersättas av underhåll och reinvesteringar när detta är ekonomiskt fördelaktigt. Avyttringen av icke strategiska fastigheter ska intensifieras för att stärka stadens egenfinansieringsgrad och minska skuldsättningen. Nämnden ska fokusera sin ägarroll på för staden verksamhetskritiska byggnader och lokaler vilket motiverar avyttring av övrigt bestånd. Försäljning av bland annat Spybarhuset, Hästa gård och Hötorgshallen ska genomföras. Nämnden ska löpande pröva överföringar av fastigheter och projekt till exploateringsnämnden Stockholms Stads Parkerings AB och Skolfastigheter i Stockholm AB och vid behov samverka med S:t Erik Markutveckling AB. Efter genomförd översyn ska nämnden initiera försäljningsprocesser och effektivisera förvaltningsorganisationen.

Nämnden ska arbeta metodiskt med kostnadsstyrning och prognossäkerhet. Större investeringsprojekt ska styras med beslutsgrindar från behovsanalys till genomförande och omfatta livscykelkalkyl riskanalys och jämförelse av alternativ. Avvikelser mot budget eller tidplan ska rapporteras med åtgärdsplan. Nämnden ska förbättra driftnettot genom omförhandling av externa hyror utvecklad nyckeltalsstyrning och effektiv användning av lokaler. Nämnden ska aktivt minska stadens underhållsskuld genom långsiktiga underhållsplaner systematisk prioritering och styrd finansiering. Nämnden

inför full kostnadsallokering på fastighetsnivå under 2027 vilket innebär att alla kostnader inklusive centrala overheadkostnader allokeras till respektive fastighet för ökad transparens och förbättrad styrning.

Underhåll ska utföras enligt långsiktig plan och professionell bedömning. I stadens kommersiella fastigheter ska drift och förvaltning hanteras av professionella externa aktörer genom upphandlad totalförvaltning när detta är affärsmässigt. Detta möjliggör en effektivisering av fastighetskontorets organisation. Den administrativa effektiviseringen ska följas upp inom nämndens treåriga kostnadsprogram.

Nämnden ska genomföra en översyn av bevakning och säkerhet i syfte att ha en effektiv organisation och höja tryggheten i nämndens fastigheter. Nämnden ska utreda en samlad facility management-strategi för stadens lokaler med en samordnad struktur för drift, underhåll, städ, säkerhet och energi. Strategin ska omfatta konkurrensutsättning av teknisk drift, markskötsel, snöröjning och bevakning för lägsta möjliga kostnad per kvadratmeter samtidigt som kvaliteten bibehålls. FM-konceptet som utvecklats i Tekniska nämndhuset ska utvidgas till att omfatta samtliga fastigheter där stadens interna verksamheter bedrivs för att uppnå samordningsvinster och lägre driftskostnader.

Ett program för varaktigt sänkta kostnader
Fastighetsnämnden ska utreda förutsättningarna för ett treårigt program för varaktigt sänkta kostnader. Målsättningen ska vara att ta fram ett åtgärdsprogram inför nästa budgetprocess för att fram tills 2030 minska den samlade kostnaden för egen personal och motsvarande köpta tjänster inom drift och löpande förvaltning, inklusive arbetsledning och administration, med 20 procent vid jämförbart uppdrag och prisnivå. Energi, vatten, material, hyror, fastighetsavgifter och kapitalkostnader ska undantas från kostnadsbasen.

Programmet ska omfatta effektivare arbetssätt, digitalisering, samordnade inköp och konkurrensutsättning. Organisationen ska anpassas till uppdraget och fastighetsbeståndet. Digitala investeringar ska kopplas till konkreta förändringar som minskar arbetsåtgång och kostnader. Effekter av åtgärder inom den samlade strategin för fastighetsservice ska följas upp i programmet.
Hälften av den verifierade återkommande nettobesparingen ska under genomförandeperioden förstärka det planerade underhållet. Återstoden ska minska stadens nettokostnader.

Nämnden ska genomföra ett samlat program för energieffektivisering under benämningen Energiklivet. Arbetet organiseras med tydlig styrning portföljuppföljning och krav på återbetalning per åtgärd. Åtgärderna omfattar digital övervakning och styrning styr och regleroptimering övergång till LED belysning samt installation av solceller och energilagring där detta är ekonomiskt motiverat. Energianvändningen ska minska väsentligt till utgången av 2027 jämfört med 2024 års nivå.

Nämnden ska betrakta energiskulden som en ekonomisk risk som kan omvandlas till framtida styrka. Genom att ta igen eftersatta investeringar i styrsystem, isolering belysning och värmereglering frigörs driftbesparingar och robusthet i förvaltningen. Nämnden ska utnyttja den energipotential som finns i beståndet genom investeringar med rimlig återbetalningstid och verifierbara effekter på driftkostnad och funktion.

Inom Energiklivet ska fastighetsnämnden pröva möjligheten att dela lokalproducerad el mellan fastigheter. Bedömningen ska bygga på uppmätt produktion och förbrukning,

tekniska förutsättningar, ekonomi och tillämpliga regler. Nämnden ska genomföra och följa upp pilotprojekt där genomförbarhet och ekonomisk nytta kan visas.

Nämnden ska organisera sin förvaltning för att möta krav inom civil beredskap och för att förvalta driva och underhålla objekt med särskilda skyddskrav. Kompetenshöjande insatser ska genomföras. Nämnden ska beakta behovet av alternativa ledningsplatser och delta i stadens sektorsövergripande arbete för civil beredskap. Skyddsrum i de fastigheter som nämnden ansvarar för ska ingå i den ordinarie förvaltningen och underhållsplaneringen.

Den interna kontrollen ska stärkas genom förbättrad underhållsplanering systematisk uppföljning av avtal och skärpt riskhantering. Nämnden ska utreda möjligheterna att införa tillitsbaserad styrning inom fastighetskontoret med fokus på ökat ansvarstagande effektivare beslutsvägar och förbättrad intern samverkan. Nämnden ska varje månad erhålla en uppföljningsrapport med nyckeltal för vakansgrad energianvändning avvikelse mot driftsbudget prognossäkerhet i projekt underhållsinsatser och egenfinansieringsgrad. Uppföljningen ska ligga till grund för beslut om prioriteringar och effektiviseringar i nämndens löpande arbete.

Aktivitet	**Startdatum**	**Slutdatum**
Fastighetsnämnden ska i samråd med kommunstyrelsen ta fram en sammanhållen lista över fastigheter och verksamheter som saknar strategisk betydelse för stadens uppdrag. För varje prioriterat objekt ska nämnden ange kapitalbindning, risk och föreslagen hantering genom försäljning, överföring eller annan åtgärd.	2027-01-01	2027-12-31
Fastighetsnämnden ska genomföra försäljning av Hästa gård, Spybarhuset och Hötorgshallen	2027-01-01	2027-12-31
Fastighetsnämnden ska utreda bevakningsarbetet för att säkerställa en hög och kostnadseffektiv bevakningskvalitet	2027-01-01	2027-12-31
Fastighetsnämnden ska upphandla totalförvaltning av kommersiella fastigheter med professionella aktörer	2027-01-01	2027-12-31
Fastighetsnämnden ska ta fram ett treårigt program för varaktigt sänkta kostnader med kostnadsbas, årliga besparingsmål och genomförandeplan. Varje åtgärd ska ha en ansvarig, en tidsplan och en beräknad besparing.	2027-01-01	2027-06-30
Fastighetsnämnden ska utreda tillitsbaserad styrning inom fastighetskontoret och föreslå en genomförandeplan	2027-01-01	2027-12-31
Fastighetsnämnden ska utveckla en samlad facility management-strategi för stadens lokaler	2027-01-01	2027-12-31
Fastighetsnämnden ska genomföra Energiklivet med tydlig portföljstyrning och uppföljning av lönsamhet	2027-01-01	2027-12-31
Fastighetsnämnden ska välja ut lämpliga fastigheter, jämföra lösningar för delning av el och redovisa kostnad, möjlig mängd delad el och påverkan på effekttoppar. Nämnden ska genomföra och följa upp en pilot där genomförbarhet och ekonomisk nytta kan visas.	2027-01-01	2027-12-31
Fastighetsnämnden ska inom arbetet med att minska underhållsskulden ta fram en prioriterad åtgärdsplan för badhus, idrottshallar och kulturlokaler i nämndens bestånd. Planen ska ange åtgärder, kostnader och tidsplan utifrån anläggningarnas skick och risk för driftavbrott eller stängning.	2027-01-01	2027-12-31
Fastighetsnämnden ska inventera skyddsrummen i de fastigheter som nämnden ansvarar för, kontrollera skick och utrustning, tydliggöra ansvar och rutiner för iordningställande samt redovisa en kostnadsberäknad och prioriterad åtgärdsplan.	2027-01-01	2027-12-31

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Fastighetsnämnden ska genomföra leverantörsdagar och tidiga marknadsdialoger inför större upphandlingar	2027-01-01	2027-12-31
Fastighetsnämnden ska införa full kostnadsallokering på fastighetsnivå (EBIT) under 2027 för att öka transparens och ekonomisk styrning	2027-01-01	2027-12-31
Fastighetsnämnden och idrottsnämnden ska se över investeringsplanen för idrottsinvesteringar i syfte att prioritera idrottshallar som identifierats som särskilt viktiga av idrottsförbunden.	2027-01-01	2027-12-31
Kyrkogårdsnämnden ska i samverkan med fastighetsnämnden utreda hur fastighetsnämnden ska ta över kyrkogårdsnämndens investeringsbudget och att kyrkogårdsnämnden blir en beställarnämnd	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska i samarbete med fastighetsnämnden, kulturnämnden: kulturförvaltningen, socialnämnden, utbildningsnämnden, äldrenämnden, stadsdelsnämnderna, Stockholms Stadshus AB, AB Familjebostäder, AB Svenska Bostäder, AB Stockholmshem, Micasa Fastigheter i Stockholm AB, SISAB och S:t Erik Markutveckling AB se över och ta fram förslag på en modell för omställning av stadens fastigheter till nya verksamhetsändamål eller bostäder i samband med demografiska förändringar, på ett sätt som minimerar ledtider och minskar kommunkoncernens långsiktiga kostnader	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska i samråd med fastighetsnämnden genomföra en genomlysning som stöd för nämndens pågående arbete med att utveckla den ekonomiska styrningen, uppföljningen och prognosarbetet	2027-01-01	2027-12-31
Fastighetsnämnden ska i samråd med kommunstyrelsen intensifiera arbetet med att pröva avyttringar av ej strategiska fastigheter. Relevanta objekt ska därför utredas för försäljning under året.	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska i samarbete med fastighetsnämnden, idrottsnämnden, utbildningsnämnden, SISAB och Stockholms Stadshus AB utreda möjliga former för samfinansiering för skolidrottshallar i de fall sådana byggs fullstora utan att skolan identifierat ett sådant behov för sin verksamhet. Samfinansiering ska i sådana fall ske på ett sätt som inte belastar skolpengen.	2027-01-01	2027-12-31

Kommunfullmäktiges indikatorer

Kommunfullmäktiges indikatorer redovisas i bilaga.

Förskolenämnden

Nämndens ansvar

Ansvaret framgår av nämndens reglemente och omfattar ledning, samordning, stöd och utveckling av stadsdelsnämndernas verksamhet rörande förskola, öppen förskola och introduktionsförskolor. Detta inkluderar även att stödja stadsdelsnämndernas implementering av nya lagar och styrdokument till dess att de är väletablerade i organisationen. Nämnden ansvarar för att leda utvecklingen av det systematiska kvalitetsarbetet inom den kommunala förskolan med grund i läroplansmålen och även för att föra dialog med fristående huvudmän om kvalitets- och utvecklingsfrågor. Förskolenämnden tar årligen fram en stadsövergripande förskolerapport som ger en samlad lägesbild för förskoleverksamheten.

Nämnden ansvarar för tillståndsprövning och tillsyn av fristående förskolor och pedagogisk omsorg samt för ersättningar och bidrag till fristående verksamheter.

Förskolenämnden har ett övergripande ansvar för utveckling och samordning av strategier och insatser för att stärka kompetensförsörjningen i förskolan. Nämnden samordnar verksamhetsförlagd utbildning i förskolan och yrkespraktik för barnskötare. Vidare har nämnden det samordnande ansvaret för stadsdelsnämndernas digitalisering, data- och informationshantering.

Nämnden utgör ett stöd till stadsdelsnämnderna i för dem angelägna områden och juridiska frågor inom förskoleområdet. Nämnden ansvarar för att bedriva ett forsknings- och utvecklingsarbete som stödjer stadsdelsnämndernas verksamhetsutveckling.

Nämnden ansvarar från 1 september 2027 för stadens köhandläggning vid förskoleplaceringar.

Kommunfullmäktiges inriktning för nämnden

För att kommunfullmäktiges mål ska uppnås ska nämnden, utöver det som beskrivs i *Direktiv för samtliga nämnder och bolag*, *Nämndens ansvar* samt i stadens styrdokument arbeta enligt kommunfullmäktiges inriktning nedan.

Nämnden ska stärka arbetet för en mer likvärdig och kompensatorisk förskola av hög kvalitet. Den ska stärka stadens förmåga att bedriva, följa upp och utveckla förskolans kompensatoriska arbete, för alla barns möjlighet att utvecklas utifrån sina förutsättningar och få en god grund inför skolstarten.

Nämnden ska tillhandahålla utbildningsmöjligheter för en ökad andel legitimerade förskollärare och fler utbildade barnskötare. Den ska även säkerställa fortbildningsmöjligheter som stärker verksamhetsutveckling och undervisning samt samordna utbildningsinsatser för stadens förskolor gällande våldsbejakande extremism, våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck. Förskolenämnden ska vidare stödja stadsdelsnämnderna i utvecklingsarbetet för att nå målsättningarna inom personaltäthet, andel förskollärare och barngruppernas storlek samt stödja barnhälsoarbetet, så att barn med behov av stöd tidigt får rätt och likvärdigt stöd oavsett var i staden de bor.

Vidare ska nämnden verka för att alla barn i förskolan utvecklar goda kunskaper i svenska för en framtida god skolgång samt öka inskrivningsgraden och främja hög närvaro i förskolan, särskilt i områden med lågt eller minskande deltagande. Nämnden

ska arbeta för en ändamålsenlig likställighet mellan stadsdelsnämndernas förskoleverksamheter och leda nätverk mellan stadsdelsnämndernas avdelningschefer för förskola och andra yrkesgrupper.

Nämnden ska tillsammans med stadsdelarna främja vattenvana redan i förskolan.

Nämnden ska verka för ökad likställighet i bedömningsgrunderna för barn i behov av särskilt stöd i förskolan och nämnden ska utreda de ekonomiska konsekvenserna för förskolor att erhålla tilläggsbelopp. Nämnden ska även fortsätta arbeta för att nå föräldrar till barn i förskoleålder som kan ha intresse av förskola på ett av de nationella minoritetsspråken.

Samordningen vid övergång från förskola till grundskola ska fortsätta utvecklas för att skapa goda förutsättningar för trygghet och pedagogisk kontinuitet. I samarbete med stadsdelsnämnderna ska årligen en dialog genomföras om barnens språkutveckling i förskolan och övergången till grundskolan. Fristående aktörer ska inkluderas i dialogen och dialogens insikter och resultat ska redovisas för nämnden.

Omsorg och förskola på obekväm arbetstid kan vara en viktig service som underlättar för vårdnadshavares livs- och arbetssituation. Nämnden ska säkra att det är enkelt att hitta information om barnomsorg på obekväm arbetstid för de som behöver den.
Andelen grundskolelärare i den nuvarande förskoleklassen ska öka och vid vakanser som uppstår bör i första hand personal med grundskolekompetens anställas.

Vidare ska nämnden främja inkludering i samhället för att främja likvärdiga förutsättningar i verksamheten samt arbeta för mer näringsriktiga, ekologiska och goda måltider i förskolan med låg klimat- och miljöpåverkan, god livsmedelsberedskap och minskat matsvinn. Förskolenämnden ska stödja stadsdelsnämnderna i att utveckla förskolans fysiska miljö så att den uppfyller kraven på kvalitet, yta, pedagogiska kvalitéer och grönska samt stödja stadsdelsnämndernas verksamheter med att analysera och förebygga risker i samband med extremväder.

Nämnden ska tillsammans med stadsdelsnämnderna säkerställa att arbetet med digitala verktyg inom förskolan främjar kunskapsuppdraget, samt bedriva ett forsknings- och utvecklingsarbete som stödjer stadsdelsnämndernas verksamhetsutveckling.

Förskolenämnden ska bedriva och utveckla arbetssätt, tillstånds- och tillsynsprocesser i dialog med fristående förskolor på ett sätt som säkerställer att skattemedel så långt som möjligt går till förskolans kärnverksamhet och att etablering ska utgå från stadens behov på kort och lång sikt och att stadens förmåga att motverka oseriösa aktörer stärks.

Kommunfullmäktiges aktiviteter

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Förskolenämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen och i samråd med stadsdelsnämnderna utreda förutsättningarna för att utöka vistelsetiden på förskolan för barn till föräldralediga.	2027-01-01	2027-12-31
Förskolenämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna genomföra, fullfölja och sprida lärdomar och metodutveckling från pilotprojekten inom ramen för utvecklingsarbetet Förstärkt förskola.	2027-01-01	2027-12-31
Förskolenämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna och i samråd med kommunstyrelsen föra över funktionen för stadens köhandläggning från stadsdelsnämnderna till förskolenämnden.	2027-01-01	2027-08-31

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Kommunstyrelsen ska i samarbete med förskolenämnden och stadsdelsnämnderna utreda turbundna resor för de kommunövergripande verksamheterna inom förskoleområdet.	2027-01-01	2027-12-31
Stadsdelsnämnderna ska i samråd med förskolenämnden inventera förskolorna utifrån lekvärdesriktlinjerna och funktionsprogrammet för förskolelokaler.	2027-01-01	2027-12-31
Utbildningsnämnden ska i samarbete med förskolenämnden och stadsdelsnämnderna ta fram en gemensam rutin för grundskolornas återkoppling till förskolor gällande kartläggningsmaterialet Hitta språket.	2027-01-01	2027-12-31
Utbildningsnämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen, förskolenämnden, servicenämnden, och stadsdelsnämnderna införa delad faktura för förskole- och fritidshemsavgifter.	2027-01-01	2027-12-31
Förskolenämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen och stadsdelsnämnderna utreda hur alla medarbetare kan ges likvärdiga förutsättningar för en god fysisk arbetsmiljö i stadens förskolor.	2027-01-01	2027-06-30
Förskolenämnden ska utreda förutsättningarna för hemskjutsning av barn med lådcykel, enligt den modell som implementerats i Helsingborgs kommun.	2027-01-01	2027-12-31
Förskolenämnden ska, i samverkan med stadsdelsnämnderna, ta fram en plan för hur ett maxtak gällande antal elever per förskola ska införas.	2027-01-01	2027-12-31

Kommunfullmäktiges indikatorer

Kommunfullmäktiges indikatorer redovisas i bilaga.

Idrottsnämnden

Idrottsnämnden ska arbeta för att alla stockholmare har möjlighet att vara fysiskt aktiva och upptäcka friluftsaktiviteter utifrån sina egna förutsättningar. Idrott är en viktig del av civilsamhället och nämnden ska arbeta nära Stockholms idrottsrörelse. Idrotts- och fritidsytor i form av idrottsanläggningar, utomhusgym, motionsspår, badplatser och skidspår ger stockholmare utökade möjligheter till motion och rörelse i sin närmiljö. Idrottsnämnden ska verka för tryggare idrottsplatser och anläggningar.

I nämndens arbete är den prioriterade gruppen barn och unga där särskild hänsyn ska tas till integrationsfrämjande insatser, jämställdhet, socioekonomiska faktorer samt för de behov som personer med funktionsnedsättning har. Idrottsnämnden ska även verka för att främja äldres hälsa och välbefinnande samt bryta äldres isolering. Satsningar på simkunnighet ska fortsatt vara en prioriterad uppgift för nämnden.
.

Nämndens uppgifter

Nämndens huvudsakliga ansvar omfattar:

- främja stockholmarnas folkhälsa genom att skapa förutsättningar för idrott, föreningsliv och friluftsliv
- ansvara för bidragsgivning och stöd till idrottsföreningar och andra sammanslutningar
- vara stadens kontaktyta gentemot friluftslivet, båtklubbar och fritidsfiske
- vara den primära samtalspartnern med alla idrottsföreningar och regionala idrottsförbund, i såväl bredd- som elitidrottsfrågor
- ansvara för ärenden som rör taxor och subventioner för upplåtelser av anläggningar för idrottsverksamhet
- anordna fritidsverksamhet för barn och unga med funktionsnedsättning
- ansvara för fiskevård inom stadens vatten samt för båtplatser och friluftsverksamhet
- ansvara för att prioritera och planera för stadens nytillskott av idrottsanläggningar
- genom bokningssystemet ansvara för uthyrning av skolidrottshallar och skollokaler.

Kommunfullmäktiges inriktning för nämnden

För att kommunfullmäktiges mål ska uppnås ska nämnden, utöver det som beskrivs i *Direktiv för samtliga nämnder och bolagsstyrelser*, arbeta enligt kommunfullmäktiges prioriterade inriktning nedan.

En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla

Idrott och friluftsliv har en central betydelse för folkhälsan och idrottsrörelsen är en vital del av civilsamhället. Idrotten främjar folkhälsa genom gemenskap, rörelse och motion som ökar människors psykiska och fysiska välbefinnande. Nämnden ska arbeta med att främja den psykiska hälsan hos barn och unga genom fysisk aktivitet och få fler personer med funktionsnedsättning att ta del av idrotts-, friluftsliv- och fritidsutbudet. Det förebyggande arbetet med hälsoåtgärder inriktat på äldre ska utvecklas. Jämställda förutsättningar är centralt och nämnden ska årligen redovisa en analys om idrottande och fördelning av tider ur ett jämställdhetsperspektiv. Denna redovisning ska även

innehålla statistik och analys över beläggningsgraden i samtliga av stadens idrottsanläggningar.

Genom människors engagemang i föreningslivet främjas också de demokratiska värdena i samhället. Idrott och friluftsliv ger människor en meningsfull fritid.

Föreningslivet skapar delaktighet och möten mellan människor med olika bakgrund och utgör ett viktigt verktyg för att främja integrationen i Stockholm. Nämnden ska arbeta uppsökande mot nyanlända för att uppmuntra aktivitet i föreningslivet och tillsammans med utbildningsnämnden arbeta för ett ökat samarbete mellan föreningsliv och skola för att barn ska kunna idrotta i anslutning till skoldagen. Simkunnighet är prioriterat och samarbetet med stadsdelsnämnderna och utbildningsnämnden ska stärkas i syfte att öka simkunnigheten och vattenvana med fokus på de elever som inte klarar godkänt i ämnet ”idrott och hälsa” samt till nyanlända.

Idrottsnämnden ska arbeta aktivt med att tillhandahålla goda möjligheter för alla typer av idrott i staden och arbeta nära föreningar oavsett om det är ridsporten, fotbollsföreningar eller annat. Idrottsnämnden ska aktivt arbeta tillsammans med andra berörda parter för att en permanent tennishall byggs i närheten av Skanstull. Därutöver ska också idrottsnämnden i aktiv samverkan med Region Stockholm se över hur SL-hallen kan bli ett pingiscenter för minsta möjliga kostnad för stockholmarna.

Nämnden ska bidra till en positiv supporterkultur i staden samt motverka idrottsrelaterat våld. Genom utvecklad samverkan med stadens supporterorganisationer kan den kompetens och det engagemang som finns i dessa användas för att skapa en tryggare läktarkultur men också för att bidra till ett mer levande och mer sammankopplat Stockholm.

Tryggheten på stadens idrottsanläggningar och spontanidrottsplatser ska öka och nödvändiga åtgärder, bland annat fler ordningsvakter, ska genomföras så att alla kan känna sig trygga på anläggningarna och i motionsspåren. Arbetet med att delta i stadens arbete med platssamverkan i syfte att skapa en tryggare stad ska fortsätta.

Arbetet med förstärkt uppföljning av föreningsstödet för att säkerställa att ideella aktörer som mottar stöd motverkar diskriminering, trakasserier och kränkande behandling, samt att de inte bedriver verksamheter med odemokratiska eller olagliga inslag ska fortsatt vara prioriterat.

Nämnden ska fortsätta utveckla arbetet mot våldsbejakande extremism i nära samverkan med kommunstyrelsen och stadsdelsnämnderna, samt verka för att könsseparerade badtider i stadens simhallar upphör.

Nämnden ska arbeta med att ta fram ett elitidrottsprogram för Stockholms stad för att garantera stadens plats som Sveriges motor för elitidrott.

Aktivitet	**Startdatum**	**Slutdatum**
Idrottsnämnden ska, tillsammans med berörda stadsdelsnämnder, verka för att könsseparerade badtider i stadens simhallar upphör	2027-01-01	2027-12-31
Idrottsnämnden ska analysera och utvärdera fördelningen av lokaler och träningstider till idrottsföreningarna i staden	2027-01-01	2027-12-31
Idrottsnämnden ska i samarbete med exploateringsnämnden, fastighetsnämnden och stadsbyggnadsnämnden utreda tillfälliga etableringar av t.ex. idrottsytor på platser som ska tas i anspråk för annan exploatering längre fram, samt hur sådana initiativ kan finansieras	2027-01-01	2027-12-31

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Idrottsnämnden ska införa ett prova på-kort för alla pensionärer som innebär gratis inträde till simhallarna i två månader	2027-01-01	2027-12-31
Idrottsnämnden ska i samarbete med fastighetsnämnden utreda ridsportens förutsättningar inom ramen för de av kommunen ägda ridanläggningarna samt utreda stödsystemen som finns för ridsporten	2027-01-01	2027-12-31
Utbildningsnämnden ska i samarbete med idrottsnämnden göra insatser för ökad simkunnighet med fokus på ökade insatser för elever i lågstadiet, både under och i anslutning till skoltid, och på vattenvaneträning inom ramen för fritidsklubbarnas verksamhet	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska i samarbete med idrottsnämnden, kulturnämnden: kulturförvaltningen och Stockholm Business Region AB kartlägga potentiella större nationella och internationella evenemang, stärka samarbetet med aktörerna inom området, och identifiera möjligheter för Stockholm att attrahera och vinna fler evenemang. Arbetet ska även omfatta att ta fram förslag på hur staden långsiktigt kan stärka sin kapacitet att attrahera strategiska evenemang	2027-01-01	2027-12-31
Idrottsnämnden ska i samråd med berörda nämnder skyndsamt pröva förutsättningarna för att möjliggöra en permanent tennishall för Hellas Tennisklubb vid Södra Skanstull	2027-01-01	2027-04-30
Utbildningsnämnden ska i samarbete med idrottsnämnden utreda möjliga former för att idrottsföreningar ska kunna låna eller hyra utrustning i skolidrottshallar.	2027-01-01	2027-12-31
Idrottsnämnden ska i samarbete med berörda nämnder, Region Stockholm och Spårvägens bordtennisklubb arbeta för att utveckla SL-hallen till ett modernt pingiscenter. I detta ingår att utreda förutsättningarna för ett långsiktigt övertagande eller nyttjande av lokalen samt nödvändiga investeringar och organisatoriska lösningar	2027-01-01	2027-06-30

En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt

Nämnden ska bedriva verksamhet och tillgängliggöra idrotts- och friluftsverksamhet i enlighet med Stockholms stads program för idrott, motion och friluftsliv 2023-2027. Det övergripande målet är att genom ökad fysisk aktivitet förbättra folkhälsan och minska ojämlikheter i hälsa.

Nämnden ska verka för nya idrottsanläggningar och vara pådrivande i att skapa fler ytor för spontanidrott i form av exempelvis motionsspår och utegym. I stadsutvecklingen ska nämnden tillsammans med berörda nämnder och bolagsstyrelser tidigt planera för tillkommande idrottsytor och säkerställa att dessa optimeras ur såväl ett ekonomiskt som tidsmässigt perspektiv och tidigt föra dialog med berörda föreningar och idrottsförbund kring nya anläggningar. Stadens strategi för idrottsanläggningar ska brytas ner till utpekade platser lokalt.

Nämnden ska, i samverkan med stadens näringsliv, arbeta för att Stockholm får en medelstor idrottsarena. Nämnden ska prioritera samverkan och dialog med Stockholms hockeyklubbar för att skyndsamt kunna påbörja projekteringen av en ny ishockeyhall i Globenområdet. Det är viktigt att projektet görs i samarbete med idrotten så att inte möjligheterna för stockholmshockeyn försämras under tiden som arbetet med en ny arena genomförs. Stockholmshockey får inte stå utan en hemmaarena. Vidare ska detta inte heller göras på ett sätt så att det skapar en onödig belastning för Stockholms skattebetalare. Målsättningen ska vara att den nya hockeyarenan i Globenområdet utvecklas i nära samarbete med Djurgårdens IF och AIK Hockey. Klubbarna ska ges inflytande över arenans framtida användning, drift och kommersiella möjligheter. Förutsättningarna för att klubbarna ska kunna ta del av intäkter från exempelvis

servering, evenemang och sponsring ska särskilt prövas. En långsiktigt hållbar finansierings- och driftsmodell ska tas fram där även privata aktörers medverkan möjliggörs

Näringslivsperspektivet ska stärkas och nämnden ska ha en tydlig organisation och strategiskt, proaktivt och systematiskt arbeta för att fler externa aktörer utvecklar och driver idrottsanläggningar. Stadens egen idrottsverksamhet ska inte konkurrera med fristående verksamheter. Den externa medverkan vid byggnation och reinvestering av idrottsanläggningar ska öka för att långsiktigt säkerställa stadens förmåga att tillhandahålla lokaler för stadens idrottsutbud. Denna koppling ska vara tydlig i nämndens lokalförsörjningsarbete där branschdialog ska vara ett återkommande inslag. Vårbergs IP är prioriterad att utreda förutsättningarna för att låta bygga i privat regi. Det är ett viktigt pilotprojekt för att senare kunna starta upp övriga projekt som pausats eller avbrutits.

Stockholm ska välkomna privata investeringar i idrottsanläggningar. Idrottsnämnden ska aktivt identifiera projekt där företag, föreningar och andra externa aktörer kan finansiera, bygga och driva nya anläggningar. Staden ska erbjuda tydliga kontaktvägar, skyndsam handläggning och långsiktiga förutsättningar för privata aktörer som vill investera i Stockholms idrottsliv. Kommunala processer ska inte i onödan hindra investeringar som tillför fler idrottsytor.

Nämnden ska tydliggöra ingångarna för den som vill vara med och utveckla idrottsanläggningar och verksamhet. Nämnden ska därför samarbeta med kommunstyrelsen och berörda nämnder och bolagsstyrelser inom uppdraget etableringsservice med tillhörande kommunikation. Vid ny- eller ombyggnation av sim- och idrottsanläggningar ska nämnden planera lokaler avsedda för verksamhet som inte konkurrerar med fristående aktörer. Det är prioriterat att en hög kvalitet på Stockholms simhallar och idrottsnämnden ska samverka med berörda nämnder om detta. Idrottsnämnden ska också arbeta för att det finns en bra spridning av simhallar över Stockholm och prioritera arbetet med att få till en ny simhall på Kungsholmen.

Idrottsnämnden och fastighetsnämnden ska arbeta proaktivt med att anpassa och planera sin verksamhet för att säkerställa en stabil produktion av idrottshallar för att bygga bort den nuvarande kapacitetsbristen. Detta ska göras i nära samverkan med närings- och föreningsliv och inte påverka nämndens ekonomi negativt.

Nämnden har ett ansvar att bevaka att planerade nybyggnationer av idrottsytor inte tas bort eller skjuts på framtiden inom stadens bestånd utan att nämnden kan planera och/eller kompensera för detta. Nämnden ska i samverkan med andra nämnder arbeta med att återstarta arbetet med de planerade idrottsanläggningarna i Riksby. Särskild prioritet ska ges åt de privatfinansierade anläggningarna för tennis, gymnastik och konståkning. I framtiden ska, vid omarbetningar av större stadsutvecklingsprojekt, planerade idrottsytor inte tas bort utan att likvärdiga alternativ säkerställs. När elevantalet viker de kommande åren behöver nämnden ha kontinuerlig kontakt med SISAB för att säkra att detta inte negativt påverkar planeringen av idrottsytor då staden har stora underskott idag.

Nämnden ska delta i stadens arbete med att få en bredd av hållbara evenemang till Stockholm där evenemang som inspirerar till ökat idrottande och fysisk aktivitet ska prioriteras. Nämnden ska också arbeta för att stärka Stockholm som e-sport och en gamingvänlig stad.

Nämnden ska minska miljö- och klimatpåverkan från idrottsverksamheten genom effektiv energianvändning, minskade utsläpp från transporter samt förbättrad hantering av avfall, plast och kemikalier.
Nämnden ska främja småbåtslivet genom att arbeta strategiskt med båtlivsfrågor samt stödja exploateringsnämndens arbete med att skapa förutsättningar för fler småbåtshamnar, gästhamnar och daghamnar.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Idrottsnämnden ska, i samverkan med fastighetsnämnden och externa aktörer, påbörja arbetet med att bygga ut Vårbergs idrottshall	2027-01-01	2027-12-31
Fastighetsnämnden och idrottsnämnden ska se över investeringsplanen för idrottsinvesteringar i syfte att prioritera idrottshallar som identifierats som särskilt viktiga av idrottsförbunden	2027-01-01	2027-12-31
Idrottsnämnden ska, tillsammans med andra berörda nämnder, ta fram fem lämpliga platser att uppföra enklare fullstora idrottshallar på	2027-01-01	2027-12-31
Idrottsnämnden ska utreda möjligheterna att blockhyra idrottshallar från externa aktörer för att kunna hyra ut dessa till föreningslivet i andrahand	2027-01-01	2027-12-31
Idrottsnämnden ska i sin långsiktiga planering av idrottsanläggningar ta in en ny simhall på Kungsholmen och en ny gymnastikhall i Västerort	2027-01-01	2027-12-31
Idrottsnämnden ska i samarbete med SISAB identifiera lämpliga platser inom bolagets fastighetsbestånd där tillfälliga idrottsytor skulle kunna uppföras	2027-01-01	2027-12-31
Fastighetsnämnden ska i samråd med idrottsnämnden och kulturnämnden: kulturförvaltningen utreda om det finns lämpliga skyddsrum i fastighetsnämndens bestånd för tillfällig aktivering	2027-01-01	2027-12-31
Utbildningsnämnden ska i samarbete med idrottsnämnden, kulturnämnden och SISAB öppna upp fler idrottshallar för föreningslivet, även under kvällar och lov, samt fortsätta arbetet med att tillgängliggöra andra skollokaler för förenings- och kulturliv	2027-01-01	2027-12-31
Exploateringsnämnden ska i samråd med kommunstyrelsen, idrottsnämnden och miljö- och hälsoskyddsnämnden, med utgångspunkt i Stockholms stads strategi för fritidsbåtlivet, ta fram en långsiktig plan för hur sanering av båtuppläggningsplatser i staden kan genomföras. Nämnderna ska inom ramen för uppdraget undersöka lämplig finansieringsmodell för saneringsarbetet och identifiera prioriterade områden för sanering	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska i samarbete med idrottsnämnden och Stockholm Globe Arena Fastigheter AB, samt i dialog med Djurgårdens IF och AIK Hockey, ta fram förslag på finansiering, ägande, drift och fördelning av kommersiella intäkter för den nya hockeyarenan i Globenområdet	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska i samarbete med idrottsnämnden och Stockholms Stadshus AB genomföra en övergripande analys av hur arenabeståndet möter dagens och framtidens behov av större arenor för olika typer av evenemang	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska i samarbete med fastighetsnämnden, idrottsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, trafiknämnden, stadsdelsnämnderna och Stockholm Vatten och Avfall AB genomföra en kartläggning av dricksvattenpunkter och identifiera var det finns behov av att etablera nya dricksvattenpunkter utifrån värmeproblematiken	2027-01-01	2027-12-31

En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden

Prioriteringar av reinvesteringar och nyinvesteringar i idrottsytor ska göras utifrån den långsiktiga investeringsplanen och ett hållbart driftkostnadsperspektiv. Samplanering och samutnyttjande av idrottsytor ska öka mellan stadens nämnder och bolagsstyrelser.

Genom att tillgängliggöra skolidrottshallar kan tillgänglig idrottskapacitet öka och ge föreningar, barn och unga möjlighet till idrottande. Nämnden ska utveckla det strategiska arbetet med lokalförsörjning för att säkerställa effektiva och ändamålsenliga lokaler och en långsiktigt hållbar ekonomi. Nämnden ska planera för att fristående aktörer ska bygga och upprusta idrottsanläggningar samt driva verksamhet. Särskilt ska nämnden undersöka möjligheten till upphandling av driftverksamheter, till exempel av utomhusbassänger. Idrottsföreningar ska ges bättre möjligheter att stärka sin ekonomi genom sponsring, reklam och kommersiella samarbeten. Stadens regelverk ska underlätta för föreningar att sälja reklamplatser, där det är rättsligt möjligt och lämpligt. Kommunala regler ska inte i onödan begränsa föreningarnas möjligheter att finansiera sin verksamhet och utveckla sina anläggningar

Planeringen ska ske utifrån behovsanalyser ska utvecklas och nämnden ska regelbundet genomföra dialogprocesser med marknadens aktörer. Det är av vikt att säkerställa att erforderlig kompetens finns för att utveckla och möjliggöra projekt med privata aktörer.

Lokaleffektiviteten ska vara hög och nämndens lokaler ska nyttjas så att fler får tillgång till dessa. Nämnden ska därför i samverkan med bland annat utbildningsnämnden och Skolfastigheter i Stockholm AB arbeta för ett ökat nyttjande av idrottshallar och årligen i lokalförsörjningsplanen analysera och redovisa till kommunstyrelsen hur nyttjandegraden utvecklas. När fler barn och unga får möjlighet att idrotta på flera av våra uteanläggningar även under vinterhalvåret så kan vi avlasta inomhushallarna och på så vis även nyttja våra anläggningar mer effektivt. Därför gäller nolltaxa för barn- och ungdomar i stadens idrottsanläggningar under hela året.

Där det är möjligt ska idrottshallar byggas fullstora för att tillgodose idrottsrörelsens behov samt där det är möjligt bygga anläggningar med utrymme för dubbla basketplaner. Fullstora idrottshallar ska i första hand ges ett enklare uppförande i syfte att minska kostnaden och öka det totala utbudet av idrottsyta. Nämnden ska tillsammans med utbildningsnämnden och SISAB verka för att tillgängliggöra nybyggda skolidrottshallar för idrotts-, kultur- och föreningsverksamhet, samt vid behov möjliggöra uthyrning av befintliga skollokaler och skolidrottshallar. Den regionala samverkan kring specialidrottsanläggningar ska utvecklas.

Givet omvärldsläget ska en prioritering och motivering ske av kommande och pågående investeringar. Nya tillkommande lokaler och reinvesteringar ska göras om de är nödvändiga och motiveras helt utifrån exempelvis prestation (nya barn/elever), myndighetskrav m.m.

Teknikutveckling och innovation ska vara en integrerad del av nämndens verksamhetsutveckling. Tillsammans med fastighetsnämnden ska nämnden arbeta för att ta tillvara möjligheterna med digitalisering och teknikutveckling för att åstadkomma en effektiv lokalanvändning. Ett nytt system som stödjer verksamhetsutveckling för bokningsstöd och uppföljning är högt prioriterat.
Nämnden ska delta i arbetet med Digital Futures i syfte att genom digital teknik möta samhällsutmaningar som staden står inför.

Aktivitet	**Startdatum**	**Slutdatum**
Kommunstyrelsen ska i samarbete med fastighetsnämnden, idrottsnämnden, utbildningsnämnden, SISAB och Stockholms Stadshus AB utreda möjliga former för samfinansiering för skolidrottshallar i de fall sådana byggs fullstora utan att skolan identifierat ett sådant behov för sin verksamhet. Samfinansiering ska i sådana fall ske på ett sätt som inte belastar skolpengen	2027-01-01	2027-12-31

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Idrottsnämndens ska återstarta samverkan med förenings- och näringsliv för nybyggnation av idrottshallar	2027-01-01	2027-12-31
Idrottsnämnden ska, tillsammans med fastighetsnämnden, ta fram en stadsövergripande och hållbar definition på en enklare idrottshall	2027-01-01	2027-06-30
SISAB ska i samarbete med idrottsnämnden, kulturnämnden: kulturförvaltningen och utbildningsnämnden arbeta för att tillgängliggöra och anpassa skollokaler och skolidrottshallar för permanenta och tillfälliga idrotts-, kultur- och föreningsverksamheter samt stadens fritidsverksamheter	2027-01-01	2027-12-31
Idrottsnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna kartlägga vilka idrottsytor som finns på stadsdelsmark som idag har låg nyttjandegrad och hur dessa kan aktiveras	2027-01-01	2027-12-31
Idrottsnämnden ska se över förutsättningarna för implementering av de reviderade hyresstöden	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska i samråd med idrottsnämnden utreda former för och inrätta en samordningsfunktion för att stärka samarbetet mellan stadens förvaltningar och föreningsliv gällande idrottsinvesteringar och reinvesteringar under kommande planperiod	2027-01-01	2027-12-31
Trafiknämnden ska i samråd med idrottsnämnden, kyrkogårdsnämnden, stadsdelsnämnderna, AB Svenska Bostäder, AB Familjebostäder, AB Stockholmshem, SISAB och Micasa Fastigheter i Stockholm AB genomföra och utvärdera ett pilotprojekt inklusive övning avseende samverkan vid extrema väderhändelser	2027-01-01	2027-12-31
Fastighetsnämnden ska, i samverkan med idrottsnämnden, ta fram en ny skyltpolicy för idrottsanläggningar som används av externa hyresgäster för att uppmuntra till alternativa inkomstkällor	2027-01-01	2027-12-31

Kommunfullmäktiges indikatorer

Kommunfullmäktiges indikatorer redovisas i bilaga.

Kulturnämnden: kulturförvaltningen

Kulturnämnden ska skapa förutsättningar för ett rikt kulturliv för alla stockholmare där aktiviteter för barn och unga samt stadens bibliotek prioriteras. Kultur ska finnas tillgänglig i stadsmiljön och skapa mötesplatser mellan människor över hela staden. Stockholms kulturpolitik ska premiera det fria kulturlivet, en ökad grad av självfinansiering samt tillgängliggöra stadens kulturarv.

Kulturskolan är en viktig verksamhet för barn och ungdomars möjlighet att själva skapa kultur. Genom kulturskolans verksamhet El Sistema nås grupper där deltagandet i ordinarie kulturskola hittills varit begränsat. Fristående kultur- och föreningsverksamheter ska uppmuntras och ha gynnsamma förutsättningar och villkor att verka på. Stadens kulturstöd ska främja självfinansiering och fördelas enligt tydliga, demokratiska och transparenta principer som gynnar självständighet och en mångfald av verksamheter. Om reglerna inte efterlevs ska stöd kunna dras in och krävas tillbaka.

Biblioteken ska vara öppna och trygga verksamheter som bidrar till bildning, kunskap, forskning, läslust och som gynnar demokrati och gemenskap. Biblioteken ska finnas på platser där stockholmarna rör sig och nya bibliotek ska öppnas i takt med att staden växer.

I och med att Medeltidsmuseet flyttat från lokalerna på Helgeandsholmen behövs en plan för att tillgängliggöra museet innan inflyttningen i Börshuset.

Nämndens uppgifter

Nämndens huvudsakliga ansvar omfattar:

- ansvar för huvuddelen av stadens kulturverksamhet, vilket inbegriper Stadsmuseet med Medeltidsmuseet samt Stockholmsforskningen, Stockholms stadsbibliotek, Liljevalchs konsthall, Stockholm konst, Kulturskolan Stockholm samt vissa evenemang
- skapa goda förutsättningar för både stadens institutioner och det fria kulturlivet så att kulturupplevelser av hög kvalitet och bredd erbjuds
- följa och främja utvecklingen av kulturlivet i staden och inom sitt verksamhetsområde sköta stadens bidragsgivning till kulturell verksamhet samt stödet till de allmänna samlingslokalerna och hemgårdarna
- bevara, levandegöra och pedagogiskt förmedla stadens kulturhistoriska värden till dagens och framtidens stockholmare och besökare
- utgöra stadens kompetens i arkeologiska och bygghistoriska frågor
- i nära samverkan med stadsdelsnämnder och idrottsnämnden ansvara för samordning av stadens arbete inom verksamhetsområdet barn, kultur och fritid inklusive stadens sommarkolloverksamhet

Kommunfullmäktiges inriktning för nämnden

För att kommunfullmäktiges mål ska uppnås ska nämnden, utöver det som beskrivs i *Direktiv för samtliga nämnder och bolagsstyrelser*, arbeta enligt kommunfullmäktiges prioriterade inriktning nedan.

En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla

Fler unga ska få möjlighet att prova på eget skapande genom Kulturskolan och El Sistema. Kulturnämnden ska verka för att nå bredare socioekonomiska grupper exempelvis genom att säkerställa ett breddat utbud samt utvecklandet av kulturskolans digitala metoder. Kulturskolans verksamhet ska i större utsträckning involveras i skolans och fritidshemmens verksamhet.

Kulturskolans samverkan med utbildningsnämnden, stadsdelsnämnderna och fristående aktörer ska fortsätta verka för att fler barn i förskolor och skolor genom Kulanpremien kommer i kontakt med kulturverksamheter anpassade efter deltagarnas behov.

Utifrån fritidsgårdsstratgin ska det systematiska kvalitetsarbetet på stadens fritidsgårdar utvecklas och nämnden ska bistå stadsdelsnämnderna med strategisk kompetens och modeller för uppföljning av verksamheten.

Nämnden ska arbeta för ökad trygghet i stadens bibliotek, museer och evenemang samt delta i stadens arbete med platssamverkan i syfte att skapa en trygg, säker och levande stad genom exempelvis platsaktivering och tillgängliga kulturverksamheter.

Nämnden stödjer stadsdelsnämndernas arbete med Fritid fri från våld för att stärka det våldsförebyggande arbetet. Arbetet mot våldsbejakande extremism utvecklas i nära samverkan med kommunstyrelsens centrala samordnare och stadsdelsnämnderna.

Vidare är det av stor vikt att nämnden säkerställer att riktlinjer för föreningsstöd utgår från principer som är tydliga och transparenta. Arbetet med att motverka att kulturstöd går till verksamhet som är olaglig eller antidemokratisk ska stärkas. Kraven för återbetalning efter felaktiga utbetalningar behöver också förtydligas.

Staden ska öka civilsamhällets och näringslivets delaktighet i stadens evenemang. Nämnden ska underlätta för fristående aktörer att bidra och vara delaktiga i stadens kulturliv. Bland annat genom att säkerställa god tillgång till lokaler. Flera av stadens ateljéer och produktionsplatser för konst ska prövas att avyttras, i första hand till fristående kulturaktörer.

Flera av Stockholms äldre har stor tillgång till kulturlivet i dess olika former, men inte alla. Nämndens verksamheter ska i större utsträckning sträva efter att nå dessa målgrupper. Nämnden ska verka för att skapa en generationsöverskridande mötesplats för äldre och unga genom kulturen. Verksamheten med kulturturnéer ska utvecklas på äldreboenden och andra boendeformer samt tillgängliggöra stadens ägda konst inom äldre- och LSS-verksamheter.

Aktivitet	**Startdatum**	**Slutdatum**
Kommunstyrelsen ska i samarbete med kulturnämnden stärka arbetet för att motverka att stöd från kulturförvaltningen betalas ut till antidemokratiska verksamheter.	2027-01-01	2027-12-31
AB Stockholmshem ska i samarbete med kulturnämnden, Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd och externa aktörer utreda att omvandla AB Stockholmshems panncentral i Solberga till ett kulturhus/allaktivitetshus där etablering av lokalt föreningsliv och fritidsverksamhet ingår. Projektet ska huvudsakligen finansieras genom extern finansiering.	2027-01-01	2027-12-31
Kulturnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna införa ett stadsgemensamt system för dokumentation och uppföljning inom stadens fritidsverksamheter i syfte att kvalitetssäkra verksamheterna.	2027-01-01	2027-12-31
Kulturnämnden ska fortsätta att utveckla öppethållandet av stadens bibliotek.	2027-01-01	2027-12-31
Kulturnämnden ska genomföra en analys av hur målgruppen unga 13–18 år bättre kan nås i stadens biblioteksverksamhet, samt lämna förslag på åtgärder för att i högre utsträckning nå dessa på ett mer målgruppsanpassat sätt.	2027-01-01	2027-12-31

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Utbildningsnämnden ska i samarbete med idrottsnämnden, kulturnämnden och SISAB öppna upp fler idrottshallar för föreningslivet, även under kvällar och lov, samt fortsätta arbetet med att tillgängliggöra andra skollokaler för förenings- och kulturliv.	2027-01-01	2027-12-31

En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt

När Stockholm växer ska kulturen finnas med i den fysiska och innehållsmässiga planeringen. Kulturförvaltningen behöver tidigare vara en del av planeringen och utformningen av nya platser för att kulturen ska vara en del av stadsrummet utan att det blir ett kostsamt tillägg i efterhand.

Nämnden ska söka samarbeten med kulturinstitutioner som är lokaliserade i staden i syfte att underlätta och samfinansiera utbyggnad av den kulturella infrastrukturen i staden. Samverkan mellan stadens kulturverksamheter och andra kulturinstitutioner och aktörer som verkar i staden ska utvecklas i syfte att stärka Stockholm som en levande kulturstad i världsklass och möjliggöra ett mångfacetterat och fritt kulturliv.

Utifrån samverkansöverenskommelsen med utbildningsnämnden ska nämnden arbeta för att skapa en långsiktig och hållbar förutsättning för att kulturskolan ska kunna bedriva verksamhet i skolans lokaler.

Förutsättningarna för stadens kulturella och kreativa näringar ska stärkas i samarbete med Stockholm Business Region AB. Nämnden ska vidareutveckla samarbetet med relevanta branscher inom kulturella och kreativa näringar och tillsammans med berörda nämnder främja stadens kultur- och nöjesliv, bland annat genom att tillämpa stadens strategi för nattklubbar och livescener, för att underlätta en nattklubbs- och livescensvänlig stad.

Nämnden ska skapa fler lockande läsmiljöer som inspirerar barnen att läsa samt involverar föräldrar i barnens läsning genom att utöka och permanenta pilotverksamheten kring förskolebiblioteken.

Nämnden ska arbeta för att biblioteken ska vara trygga och inbjudande miljöer för alla. Visionen är att skapa spännande och nytänkande biblioteksverksamheter där organisationsstrukturerna inbjuder medarbetarna till delaktighet och där det går snabbt från idé till handling. Aktiviteter som gynnar bildning, demokrati, mångfald, språkutveckling och fler öppna samtal ska vara fokus för bibliotekens verksamhet. Biblioteken ska utveckla tillgängligheten genom innovativa bibliotekstjänster, mer generösa öppettider en större del av året samt olika former av öppethållande. Utvalda bibliotek i Stockholm ska vara öppna nattetid under bland annat sportlovet, Stockholms kulturnatt och läslovet för barn och deras familjer. Särskild hänsyn ska tas till barn med funktionsnedsättning möjlighet att delta i aktiviteterna. Nämnden ska skapa förutsättningar för det ukrainska kulturcentrum som inrättats att fortsätta sin verksamhet.

I samarbete med trafiknämnden, stadsdelsnämnderna och fristående aktörer ska nämnden verka och underlätta för fler historiska skyltar, bilder och konstnärliga utsmyckningar i stadsmiljön.

Tillsammans med miljö- och hälsoskyddsnämnden och Stockholm Business Region AB ska nämnden verka för att stadens evenemang är socialt och miljömässigt hållbara,

bland annat genom minskning av plastprodukter och förstärkt avfallshantering och återvinning.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Kulturnämnden ska verka för att utvalda bibliotek i Stockholm ska vara öppna nattetid under bland annat sportlovet, Stockholms kulturnatt och läslovet för barn och deras familjer. Särskild hänsyn ska tas till barn med funktionsnedsättnings möjlighet att delta i aktiviteterna.	2027-01-01	2027-12-31
Stockholms stadsbibliotek ska ta fram en plan för att involvera lokala författare i syfte att öka läslusten bland stadens barn och unga.	2027-01-01	2027-12-31

En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden

Inriktningen är att Stockholm ska växa med kultur. Konst, kultur och kreativa näringar är viktiga förklaringar till varför människor och företag väljer att besöka och etablera sig i Stockholm.

Det kulturstrategiska arbetet ska utgå från stadens kulturstrategiska program och ha fokus på hur lokaler kan samnyttjas mer effektivt samt hur kulturperspektiven ska vara en integrerad del i Stockholms stadsutveckling där kulturlivet görs mer tillgängligt i det offentliga rummet.

De kulturella och kreativa näringarna spelar en stor och viktig roll för Stockholm – inte minst ur besöks-och tillväxtsynpunkt. Kulturnämnden ska tillsammans med kommunstyrelsen och miljö-och hälsoskyddsnämnden verka för en mer tillåtande hantering av buller från musikverksamheter. För att skapa förutsättningar för än starkare och mer mångfacetterat kulturliv, ska Stockholm införa kulturella frizoner – platser där kulturen får ges utrymme utan omfattande tillståndskrav. Kulturnämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen och andra berörda förvaltningar utreda möjligheterna att etablera dessa i Frihamnen, Skeppsholmen, Slakthusområdet och Sätra. Samarbetet med Nobel Week Lights ska fortsätta.

Externa aktörer ska få möjlighet att bidra till kulturens plats i stadsutvecklingen samt de kulturella och kreativa näringarnas behov i en växande stad.

Det måste bli enklare för privata aktörer att vara med och bidra till Stockholms kulturliv. Då behöver staden bättre kommunikation och stöd till de aktörer som hör av sig. Här finns både kommuner i Sverige och städer i andra länder som kan vara föredömen. I det näringslivsfrämjande arbetet ska nämnden stärka sin lotsfunktion i syfte att etablera och säkerställa lokaler för konstnärlig produktion, underlätta genomförandet av arrangemang samt stötta nya etableringar av live- och kulturscener och klubbar. Stadens kulturlotsfunktion ska tillgängliggöras det fria kulturlivet.

Nämnden ska verka för ökad samordning och dialog mellan Region Stockholm, statliga institutioner och stadens befintliga kulturverksamheter.

Kulturnämnden ska skapa strategisk och framsynt planering för att frigöra resurser inom den befintliga verksamheten för att möta ökade hyres-, drift- och kapitalkostnader. I det arbetet är samnyttjandet av kulturlokaler viktigt för att nå en långsiktigt hållbar utveckling för verksamheten. Samverkan med kulturnämnden: stadsarkivet i områden där en effektiv samordning av resurser kan ske ska fortsätta.

Stockholms stad ska visa sitt stöd för Sveriges judar och stå starka emot antisemitismen. Kulturnämnden bör i samarbete med kommunstyrelsen och andra berörda nämnder

fortsätta arbetet med etableringen i Tullhuset på Blasieholmen för Sveriges museum om förintelsen.

Kulturnämnden ska svara för stadens kulturmiljövård. Nämndens verksamheter inrymmer ett stort antal föremål från Stockholms historia som förvaltas, förmedlas och berättas om i utställnings- och forskningsverksamhet. Stockholmarnas minnen, erfarenheter och föremål behöver fortsatt tillvaratas inför framtiden. Register ska därför hållas intakta och aktuella för att inte förlora information och därmed proveniens och historik. Genom att upprätta, alternativt uppdatera befintliga, handlingsplaner ska kulturmiljöer, arkivhandlingar och föremål, med fokus på det gemensamma kulturarvet, skyddas även i en kris- eller krigssituation.

Kulturnämnden ska tillsammans med kommunstyrelsen arbeta för ökad trygghet i stadens bibliotek, museer och på evenemang. Nämnden ska delta i arbetet inom stadens sektorsorganisation för civil beredskap.

Nämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen, idrottsnämnden, trafiknämnden och Stockholm Business Region AB samverka med föreningen Stockholm Pride.

Aktivitet	**Startdatum**	**Slutdatum**
Kulturnämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen utreda möjligheterna för kulturella frizoner samt ta fram en strategi för dessa.	2027-01-01	2027-12-31
Fastighetsnämnden ska i samråd med idrottsnämnden och kulturnämnden: kulturförvaltningen utreda om det finns lämpliga skyddsrum i fastighetsnämndens bestånd för tillfällig aktivering.	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska i samarbete med fastighetsnämnden och kulturnämnden: kulturförvaltningen fortsatt utreda om kulturnämnden ska agera förstahandshyresgäst hos fastighetsnämnden där de externa hyresgästerna är inom kulturnämndens intressesfär.	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska i samarbete med fastighetsnämnden, kulturnämnden: kulturförvaltningen, socialnämnden, utbildningsnämnden, äldrenämnden, stadsdelsnämnderna, Stockholms Stadshus AB, AB Familjebostäder, AB Svenska Bostäder, AB Stockholmshem, Micasa Fastigheter i Stockholm AB, SISAB och S:t Erik Markutveckling AB se över och ta fram förslag på en modell för omställning av stadens fastigheter till nya verksamhetsändamål eller bostäder i samband med demografiska förändringar, på ett sätt som minimerar ledtider och minskar kommunkoncernens långsiktiga kostnader.	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska i samarbete med kulturnämnden: kulturförvaltningen, stadsbyggnadsnämnden, trafiknämnden, Norra innerstadens stadsdelsnämnd och Stockholm Business Region AB ta fram ytterligare åtgärder för att utveckla City till en attraktiv, grön, trygg och levande stadskärna för stockholmare, besökare, handel, kultur och näringsliv. Åtgärderna ska komplettera arbetet med gatumiljöplanen för City.	2027-01-01	2027-12-31
Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska i samarbete med kulturnämnden: kulturförvaltningen, trafiknämnden och stadsdelsnämnderna ta fram principer för att skapa mer miljövänliga, hälsosamma och klimatanpassade lekparker och parklekar med höga lekvärden.	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska i samarbete med idrottsnämnden, kulturnämnden: kulturförvaltningen och Stockholm Business Region AB kartlägga potentiella större nationella och internationella evenemang, stärka samarbetet med aktörerna inom området, och identifiera möjligheter för Stockholm att attrahera och vinna fler evenemang. Arbetet ska även omfatta att ta fram förslag på hur staden långsiktigt kan stärka sin kapacitet att attrahera strategiska evenemang.	2027-01-01	2027-12-31

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Kommunstyrelsen ska i samarbete Stockholm Business Region AB och i samråd med kulturnämnden: kulturförvaltningen vidareutveckla Stockholm Music Week som del i positioneringen av Stockholm som en ledande kulturell och kreativ världsstad.	2027-01-01	2027-12-31
Kulturnämnden: kulturförvaltningen ska i samråd med miljö- och hälsoskyddsnämnden utreda förutsättningarna för aktörer att ta del av stöd till kulturetablering och utveckling för vissa bullerreducerande åtgärder samt om stödet i sådant fall kan beviljas för fler typer av aktörer än idag.	2027-01-01	2027-06-30
Kulturnämnden: kulturförvaltningen och trafiknämnden ska ta fram en långsiktig plan för hur de kulturella inslagen kan stärkas i Levande Stockholm och vid andra former av platsutveckling och tillfällig aktivering.	2027-01-01	2027-12-31
Kulturnämnden: kulturförvaltningen ska i samarbete med miljö- och hälsoskyddsnämnden, stadsbyggnadsnämnden, trafiknämnden och Stockholm Business Region AB revidera Stockholms stads strategi för nattklubbar och livescener.	2027-01-01	2027-12-31
Kulturnämnden: kulturförvaltningen ska i samarbete med utbildningsnämnden och SISAB utreda förutsättningarna för en ny form av kulturskoleverksamhet som bedrivs på skolor, fritidsklubbar eller skolnära verksamhet efter ordinarie undervisningstid och som utformas för att nå en bred gruppbarn och unga.	2027-01-01	2027-06-30
Kulturnämnden: kulturförvaltningen ska i samarbete med äldrenämnden och stadsdelsnämnderna utreda hur tillgången till kultur för äldre som har svårt att ta sig utanför hemmet kan stärkas.	2027-01-01	2027-06-30
Kulturnämnden: kulturförvaltningen ska utreda förutsättningar för att etablera en lokal för anpassad kulturskoleverksamhet i Västerort.	2027-01-01	2027-12-31
Kulturnämnden: kulturförvaltningen ska utreda förutsättningarna att komplettera kulturskolans uppsökande verksamhet med en mobil kulturskola samt lämpliga former för en sådan.	2027-01-01	2027-06-30
Kyrkogårdsnämnden ska i samråd med kulturnämnden: kulturförvaltningen uppmärksamma Norra begravningsplatsens 200-årsjubileum.	2027-01-01	2027-12-31
SISAB ska i samarbete med idrottsnämnden, kulturnämnden: kulturförvaltningen och utbildningsnämnden arbeta för att tillgängliggöra och anpassa skollokaler och skolidrottshallar för permanenta och tillfälliga idrotts-, kultur- och föreningsverksamheter samt stadens fritidsverksamheter.	2027-01-01	2027-12-31
Stadsdelsnämnderna ska i samråd med kulturnämnden: kulturförvaltningen möjliggöra för stadens fritidsledare och parklekspersonal att delta i stadens nya utbildningspaket i syfte att höja andelen personal med relevant utbildning.	2027-01-01	2027-12-31
Trafiknämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna och kulturnämnden: kulturförvaltningen underlätta för foodtrucks, cafévagnar, loppisar och uteserveringar, bland annat genom att etablera fler avgiftsfria upplåtelseplatser (zon W).	2027-01-01	2027-12-31
Utbildningsnämnden ska i samarbete med kulturnämnden: kulturförvaltningen förbättra tillgängligheten till kulturskolan genom att underlätta för mer kulturskoleverksamhet på plats i skolans lokaler.	2027-01-01	2027-12-31
Kulturnämnden: kulturförvaltningen ska verka för att ändra Statens fastighetsverks hyresmodell förallmännyttiga och kulturella verksamheter.	2027-01-01	2027-12-31
Kulturnämnden: kulturförvaltningen ska stödja en öppen minnestund på Förintelsens minnesdag samt stödja den romska minoriteten för att synliggöra minnesdagen för folkmordet på romer under Förintelsen.	2027-01-01	2027-12-31
Kulturnämnden: kulturförvaltningen ska i samarbete med kommunstyrelsen, stadsbyggnadsnämnden, Stockholm Business Region AB och externa aktörer uppmärksamma 100-årsjubileet av Stockholmsutställningen 1930.	2027-01-01	2027-12-31

Kommunfullmäktiges indikatorer

Kommunfullmäktiges indikatorer redovisas i bilaga.

Kulturnämnden: stadsarkivet

Nämndens ansvar

Ansvaret framgår av nämndens reglemente och omfattar ansvar för Stockholms stadsarkiv i dess roll som arkivmyndighet. I uppdraget ingår att främja en god arkivvård och verka för att stadens arkiv är tillgängliga för allmänhet och forskning. Kulturnämnden: stadsarkivet ansvarar för förvaltning och vidareutveckling av stadsgemensamma system för digital informationsförvaltning samt för att stödja stadens verksamheter i arbetet med en hållbar och ändamålsenlig informationshantering.

Kulturnämnden: stadsarkivet är en av förutsättningarna för att offentlighetsprincipen ska fungera. Tillgång till arkivinformation ger dagens och framtidens stockholmare insyn i de offentliga beslutsprocesserna och Stadsarkivet ska underlätta för forskning kopplat till materialet. Tillgängligheten till Stadsarkivets material och kunskap ska på bästa sätt komma alla stockholmare till del. E-arkiv Stockholm är stadens gemensamma digitala arkiv

Stockholms stadsarkiv spelar en viktig roll i att belysa stockholmarnas liv genom historien. För att tillgängliggöra stadens historiska källmaterial ska Stadsarkivet fortsätta arbetet med digitalisering av arkiverat material.

Under kulturnämnden: stadsarkivet finns kulturnämndens arkivutskott.

Kommunfullmäktiges inriktning för nämnden

För att kommunfullmäktiges mål ska uppnås ska nämnden, utöver det som beskrivs i *Direktiv för samtliga nämnder och bolag*, *Nämndens ansvar* samt i stadens styrdokument arbeta enligt kommunfullmäktiges inriktning nedan.

En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla

Stadsarkivets publika verksamheter ska utvecklas i nära samarbete med Stadsmuseet, stadens bibliotek samt andra aktörer så att material och kunskap är tillgängliga för stockholmare och forskare.

Nämnden ska fortsätta förstärka Stadsarkivets karaktär av öppen publik institution med särskilt fokus på att nå nya grupper som idag sällan använder arkivets resurser, särskilt barn och unga. Digitaliserings- och publiceringsarbetet är prioriterat i arbetet med att öka tillgången till arkiven och nå en bredare publik. Nämnden ska delta i projektet City Memories.

I syfte att invånare och akademi på ett enklare sätt ska kunna bidra till arkiven, till exempel genom crowdsourcing, ska metoder utvecklas för ökad användbarhet och digitalisering.

En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt

Stadsarkivet ska inom sin verksamhet bidra till en långsiktigt hållbar utveckling. Det handlar bland annat om att hålla ned mängden lokaler och på så vis resursanvändningen.

Stadsarkivet ska verka för att fler av stadens verksamheter överlämnar sina arkiv till stadsarkivet. De nya lokalerna i Liljeholmskajen erbjuder större lagringskapacitet och bättre åtkomst för användare. Samtidigt måste hänsyn tas till en ökad beredskap och de risker en allt för koncentrerad samling kan innebära.

En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden

Nämnden ansvarar centralt för stadens arkivfunktioner och ska bidra till andra nämnders verksamhet genom tillsyn, expertkunskap och rådgivning. I arbetet ska nämnden stödja stadens verksamheter i att hantera sin information på ett sätt som underlättar tillgången och upprätthåller offentlighetsprincipen och andra lagkrav inom informationsområdet, exempelvis kravet om digital anslagstavla. Nämnden ska verka för att fler verksamheter levererar sina arkiv, både på papper och digitalt till e-arkivet.

Förvaltningsorganisationen för eDok ska vara kostnadseffektiv i syfte att minimera driftskostnadskonsekvenser för användarna i staden. Stadsarkivets samverkan med forskning bidrar med viktig kunskap och utveckling av samhället. Därför ska samverkan med forskning stärkas och utvecklas.

Arbetet med att utveckla digitaliseringen av stadens informationshantering i nära samarbete med stadens övriga nämnder som bidrar till snabbare processer, tillgänglighet och effektivisering ska ha en högt prioritet.

Nyttjandegraden av Stadsarkivets lokaler av stadens förvaltningar och bolag samt externa parter ska öka. Samverkan med kulturnämnden: kulturförvaltningen ska ske för att uppnå ökad verksamhetsnytta och effektivitet genom att samordna resurser, samt presentera goda exempel på former för samverkan som kan användas i hela staden. Stadsarkivet ska även söka lokalsamverkan med andra aktörer för att sänka sina egna lokalkostnader samt bidra till ett bättre lokalutnyttjande för hela Stockholms stad.

Nämnden ska delta i arbetet inom stadens sektorsorganisation för civil beredskap.

Kommunfullmäktiges aktiviteter

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Kulturnämnden: stadsarkivet ska uppmärksamma och synliggöra historisk förföljelse av utsatta grupper och bidra till upprättelse för de drabbade.	2027-01-01	2027-12-31

Kommunfullmäktiges indikatorer

Kommunfullmäktiges indikatorer redovisas i bilaga.

Kyrkogårdsnämnden

Kyrkogårdsnämnden har en viktig roll för att erbjuda stockholmarna vackra, rofyllda och trygga begravningsplatser. På stadens begravningsplatser och vid ceremonilokaler ska möjlighet och utrymme ges för olika begravningstraditioner så att alla oavsett livsåskådning kan få den begravningsceremoni som önskas.

Stadens begravningsplatser är en del av kulturarvet, men fyller samtidigt en funktion som park- och naturmiljö. Dessa kvaliteter ska bevaras och utvecklas. Begravningsplatserna ska vara tillgängliga och upplevas som trygga och säkra.

Nämndens uppgifter

Kyrkogårdsnämnden är huvudman för begravningsverksamheten i Stockholms stad och ansvarar för förvaltning av begravningsplatser. Verksamheten är finansierad via begravningsavgiften.

Nämndens huvudsakliga ansvar omfattar:

- stadens egna begravningsplatser
- åt staden upplåtna begravningsplatser
- frågor som rör begravningsverksamheten enligt begravningslagen
- förvaltning av världsarvet Skogskyrkogården

Kommunfullmäktiges inriktning för nämnden

För att kommunfullmäktiges mål ska uppnås ska nämnden, utöver det som beskrivs i *Direktiv för samtliga nämnder och bolagsstyrelser*, arbeta enligt kommunfullmäktiges prioriterade inriktning nedan.

En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla

Kyrkogårdsnämnden verkar för att den konfessionsneutrala inriktningen upprätthålls och att alla, oavsett livsåskådning, kan erbjudas den begravningsceremoni som önskas.

Nämnden ska skapa trygga och säkra begravningsplatser för anhöriga och besökande och vidta såväl preventiva som reaktiva åtgärder för att uppnå detta. Belysningen på kyrkogårdarna är viktig ur trygghets- och säkerhetssynpunkt och där behov av ytterligare belysning finns ska sådan sättas upp. Placering av grönska, statyer och dylikt är också viktigt att ta i beaktande vad gäller tryggheten på våra begravningsplatser. Nämnden ska utreda och vid behov anlägga nya gravplatser på stadens kyrkogårdar.

En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt

Nämnden ansvarar för att erbjuda rofyllda och vackra begravningsplatser, liksom att förvalta kulturarv samt park- och naturmiljövärden vid stadens begravningsplatser. Nämnden ska sträva efter att energieffektivisera byggnader och belysning på begravningsplatserna för att minska energiförbrukningen samtidigt som de stämningsfulla ljussatta inom- och utomhusmiljöerna behålls.

Nämnden ska fasa ut fossila bränslen i arbetsfordon och maskiner där så är möjligt. Stadens begravningsplatser har höga naturvärden och grönskötseln ska bidra till biologisk mångfald.

En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden

Nämnden ska säkerställa en kostnadseffektiv verksamhet och en låg begravningsavgift på såväl kort som lång sikt. Driftkostnadsperspektivet ska vara i fokus och nämnden ska

långsiktigt hålla en god nivå på underhållet vid stadens begravningsplatser genom långsiktig underhålls- och investeringsplanering. Nämnden ska stärka sin investeringsstyrning, förbättra budgetföljsamhet, prognossäkerhet samt styrning av investeringsprojekt.

Begravningsplatserna ska vara välskötta och trygga platser och underhållet ska förbättras.

Kyrkogårdsnämnden ska bli en beställare av byggprojekt från fastighetsnämnden varpå fastighetsnämnden ska ta över uppdraget att projektera nybyggnationer för kyrkogårdsnämnden. Därmed bör kyrkogårdsnämndens investeringsbudget överföras till fastighetsnämnden.

Nämnden ska delta i arbetet inom stadens sektorsorganisation för civil beredskap.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Kyrkogårdsnämnden ska i samverkan med fastighetsnämnden utreda hur fastighetsnämnden ska ta över kyrkogårdsnämndens investeringsbudget och att kyrkogårdsnämnden blir en beställarnämnd	2027-01-01	2027-12-31
Trafiknämnden ska i samråd med idrottsnämnden, kyrkogårdsnämnden, stadsdelsnämnderna, AB Svenska Bostäder, AB Familjebostäder, AB Stockholmshem, SISAB och Micasa Fastigheter i Stockholm AB genomföra och utvärdera ett pilotprojekt inklusive övning avseende samverkan vid extrema väderhändelser	2027-01-01	2027-12-31
Kyrkogårdsnämnden ska i samråd med kulturnämnden: kulturförvaltningen uppmärksamma Norra begravningsplatsens 200-årsjubileum	2027-01-01	2027-12-31

Kommunfullmäktiges indikatorer

Kommunfullmäktiges indikatorer redovisas i bilaga.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Miljö- och hälsoskyddsnämnden utgör en kommunal myndighet med ansvar för den lokala tillsynen av lagar som rör miljö och hälsa. Nämndens myndighetsutövning och tillsynsarbete ska prioriteras och utvecklas i syfte att säkerställa stockholmarnas hälsa och säkerhet samt lika och rättvisa regler för företag inom Stockholms stad. En god service och tillgänglighet gentemot stadens invånare och företag ska stå i fokus för verksamhetsutvecklingen.

Nämnden har en viktig roll i stadens arbete att skapa en miljö- och klimatsmart stad med god livskvalitet för stadens invånare. Det ska vara lätt för stockholmarna att leva hållbart och invånarnas ekologiska fotavtryck ska minska.

Nämnden bidrar med underlag i stadsutvecklingen där inte minst miljöövervakning är en viktig del av verksamheten. Nämnden bidrar även med expertkunskap inom klimat- och energifrågor samt luft- och kemikaliefrågor. Stockholmarnas hälsa ska gynnas genom ett långsiktigt arbete med att säkerställa en stadsmiljö med frisk luft, rent vatten och en natur av hög kvalitet samt en sund inomhusmiljö.

Nämndens uppgifter

Nämndens huvudsakliga ansvar omfattar:

- stadens övergripande miljö- och hälsoskyddsarbete
- tillsyn enligt miljöbalken, livsmedels-, foder-, strålskydds-, smittskydds- och tobakslagstiftningen samt lagen om sprängämnesprekursorer
- prövning av tillstånd för vissa av de verksamheter som omfattas av nämnda lagstiftningar
- miljö- och luftövervakning samt bullerbekämpning
- planering och samordning av stadens åtgärder inom miljöskydds- och naturvårdsområdet
- stöd till stadens nämnder och bolagsstyrelser i deras miljöarbete
- information om miljö- och hälsofrågor till stadens invånare och företag
- kommunkoncernens gemensamma fordonshantering och ansvar för inköpskategorin Fordon.

Kommunfullmäktiges inriktning för nämnden

För att kommunfullmäktiges mål ska uppnås ska nämnden, utöver det som beskrivs i *Direktiv för samtliga nämnder och bolagsstyrelser*, arbeta enligt kommunfullmäktiges prioriterade inriktning nedan.

En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla

Nämnden har tillsyn och miljöövervakning som sina huvuduppgifter. Nämnden kontrollerar bland annat att de som bedriver livsmedelsverksamhet följer gällande lagstiftning för att livsmedel ska vara säkra och korrekt märkta. Nämnden ska följa och prioritera arbetet med att minska framför allt barn och ungas exponering för skadliga kemikalier och stötta berörda nämnder och bolagsstyrelser i arbetet för en sund utomhus- och inomhusmiljö i förskolor och skolor. Nämnden ska också arbeta med att förhindra spridning av PFAS-ämnen. Nämnden ska bidra till att invånarna lätt kan ta del av digital information om livsmedelssäkerhet och datummärkning, i syfte att minska matsvinn utan att äventyra hälsan. Nämnden ska bidra till en riskbaserad kartläggning

av PFAS i mark och vatten som underlag för prioritering av fortsatta undersökningar och åtgärder.

Nämnden ska delta i arbetet inom stadens sektorsorganisation för civil beredskap och ska i samverkan med berörda nämnder, stadens bostadsbolag och myndigheter fortsätta motverka organiserad brottslighet vid tillståndsgivning och tillsyn. Nämnden har därmed en viktig roll i stadens arbete för att öka tryggheten i Stockholm. Nämnden ska även verka för skärpt tillsyn av avfall för att motverka fusk och nedskräpning. Nämnden ska tillsammans med kommunstyrelsen inrätta ett program mot organiserad brottslighet genom riktad tillsyn mot fusk inom avfall och restaurang. Nämnden ska även verka för att masshanteringen sker så cirkulärt och energieffektivt som möjligt. Tillsynen ska vara riskbaserad och utvecklas i samverkan med Polismyndigheten och andra berörda aktörer, med särskilt fokus på illegal avfallshantering och fusk vid masshantering. Enskilda som gör oavsiktliga fel ska mötas med tydlig information och vägledning, medan misstänkta miljöbrott, svart ekonomi och organiserat fusk ska hanteras skyndsamt inom ramen för nämndens befogenheter.

Nämnden ska verka för att öka tillgängligheten för alla till stadens parker och naturområden. Alla människor skall ha tillgänglighet till Stockholmsnaturen för avkoppling och kunskapsinhämtning. Därför är trygghet och god naturskötsel viktigt för att alla ges möjlighet till goda naturupplevelser. Nämnden ska i samverkan med berörda nämnder bidra till att parker och naturområden blir mer tillgängliga även för personer med funktionsnedsättning.

Aktivitet	**Startdatum**	**Slutdatum**
Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska tillsammans med kommunstyrelsen och berörda nämnder utveckla en samordnad digital ingång för restaurangföretag samt förbättra informationen om handläggning, tillsyn och avgifter.	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska tillsammans med miljö- och hälsoskyddsnämnden inrätta ett program mot organiserad brottslighet genom riktad tillsyn mot fusk inom avfall och restaurang.	2027-01-01	2027-12-31
Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska, i samråd med exploateringsnämnden, stadsbyggnadsnämnden samt berörda stadsdelsnämnder utreda och peka ut lämpliga biotoper att restaurera under mandatperioden	2027-01-01	2027-12-31
Stadsbyggnadsnämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen, exploateringsnämnden och miljö- och hälsoskyddsnämnden inrätta naturreservat i Bagarmossenskogen	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska i samarbete med exploateringsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden och stadsbyggnadsnämnden, ta fram förslag på nya naturreservat och biotopskyddsområden, med målet att minst sju biotopskyddsområden eller kulturreservat samt minst två naturreservat ska inrättas under mandatperioden	2027-01-01	2027-12-31
Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska i samråd med fastighetsnämnden och Stockholms Stads Parkerings AB utreda om och var en pilot med dubbelriktad laddning kan genomföras inom stadens bestånd	2027-01-01	2027-06-30
Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska i samarbete med kulturnämnden: kulturförvaltningen, trafiknämnden och stadsdelsnämnderna ta fram principer för att skapa mer miljövänliga, hälsosamma och klimatanpassade lekparker och parklekar med höga lekvärden	2027-01-01	2027-12-31

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Kommunstyrelsen ska i samarbete med miljö- och hälsoskyddsnämnden samt Stockholm Business Region AB utveckla hur stadens engagemang i Stockholm Water Foundation och de internationella vattenpriserna kan användas för att stärka Stockholms position som en ledande, hållbar och innovativ stad. Arbetet ska bidra till ökad nationell och internationell synlighet för Stockholm inom vatten-, miljö- och klimatfrågor och stödja stadens arbete med att attrahera kompetens, investeringar, besökare och internationella samarbeten	2027-01-01	2027-12-31
Kulturnämnden: kulturförvaltningen ska i samarbete med miljö- och hälsoskyddsnämnden, stadsbyggnadsnämnden, trafiknämnden och Stockholm Business Region AB revidera Stockholms stads strategi för nattklubbar och livescener	2027-01-01	2027-12-31

En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt

Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska prioritera och utveckla myndighetsutövning och tillsynsarbete i syfte att säkerställa stockholmarnas hälsa och miljöskydd. Vidare ska nämnden bidra till stadens arbete med att förbättra stadens näringslivsklimat i vilket stadens myndighetsutövning är central. I kontakten med näringslivet är målet att staden ska uppfattas som tydlig, samordnad och serviceinriktad. Nämnden ska samarbeta med berörda nämnder i tillsynsuppdrag för att utveckla och erbjuda en sammanhållen och gemensam tillsyn hos företag. Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska tillsammans med kommunstyrelsen och kulturnämnden verka för en mer tillåtande hantering av buller från musikverksamheter. Nämnden ska tillsammans med berörda nämnder utveckla en samordnad ingång för restaurangföretag, så att tillsyn, anmälningar och tillståndsfrågor blir enklare att förstå och hantera. Samordningen ska ske med respekt för respektive nämnds ansvar. Nämnden ska slopa rutinkontrollerna för företag som bevisat har skött sig under lång tid.

Nämnden spelar en viktig roll för Stockholms företagsklimat. Det kräver konkurrensneutralitet samt en mer näringstillvänd, förutsägbar och tydlig kommunikation och hantering inom tillsyn och kontroll. Nämnden ska ge tydlig information om hur tillsynsavgifter och debiterad tid beräknas samt arbeta för en effektiv handläggning och återkoppling till företag och bostadsrättsföreningar.

Nämnden ska ha en aktiv och framåtlutad roll för att underlätta och främja Stockholms lokala näringsliv. Bland annat genom att medverka till att staden uppnår ett resultat om minst 70 i NKI (Nöjd Kund Index) genom att utveckla den egna verksamheten samt medverka i gemensamma utvecklingsprocesser med övriga nämnder. Nämnden ska ingå i den samordning som kommunstyrelsen leder i kommunikation för målgruppen det lokala näringslivet samt den samordning som kommunstyrelsen leder kring utveckling av e-tjänster och det digitala mötet för målgruppen näringsliv och företag. Med den snabba tekniska utvecklingen med AI ska nämnden se över hur tekniken kan användas för att förenkla kontakten med företagare för att minska antalet debiterade timmar samt korta handläggningstiderna. Digitala tjänster ska vara begripliga och göra det lättare att lämna uppgifter och följa ärenden. Användning av AI ska prövas i avgränsade tillämpningar med hänsyn till sekretess, rättssäkerhet och mänsklig kontroll. Effekter på handläggningstid, kvalitet och kostnader ska följas upp.

Nämnden ska även bistå kulturnämnden i arbetet med att underlätta för stadens kultur- och nöjesliv. Vidare ska nämnden stödja andra nämnder och bolagsstyrelser i arbetet att implementera och följa upp antagna handlingsplaner inom miljö- och klimatområdet samt bistå kommunstyrelsen i arbetet med uppföljning av miljöprogrammet och klimathandlingsplanen inklusive klimatbudget. Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska

tillsammans med berörda nämnden och bolag utreda möjligheterna att i högre utsträckning automatisera tillståndsprocesser för att möjliggöra kortare handläggningstider. Nämnden ska tillsammans med berörda nämnder och bolag identifiera hinder för återbruk av byggmaterial och bidra till förbättrad information, samordning och relevanta myndighetsprocesser.

Nämnden har en viktig roll i stadens arbete för en stad där tillväxt och hållbarhet förenas. Därför ska nämnden tillsammans med berörda nämnder och bolagsstyrelser arbeta för en stad där stadsbyggandet spelar en viktig roll för att skapa trivsamma och trygga miljöer. Nämnden ska bistå i arbetet för att minska utsläppen från trafiken genom elektrifiering, biodrivmedel och ett transporteffektivt samhälle. Nämnden ska i samverkan med trafiknämnden se över möjligheter att premiera eldrivna fordon i innerstaden, utan att det påverkar företagare och boende negativt. Nämnden ska bidra med miljö- och hälsounderlag i arbetet med att bygga ut laddinfrastrukturen för lätta och tunga fordon. Inom den gemensamma fordonshanteringen ska nämnden tillsammans med berörda aktörer utreda möjligheterna till smartladdning och återföring av el från elfordon.

Nämnden ska tillsammans med relevanta bolag främja utbyggnaden av solpaneler på byggnader som staden äger för att öka den egna energiproduktionen samt verka för ett helhetsgrepp om stadens möjligheter till energibesparing i de egna verksamheterna. Stockholm ska vara en sammanhållen stad där bebyggelse och grönstruktur samspelar. Nämnden ska tillsammans med trafiknämnden och stadsdelsnämnderna fortsätta arbetet med Grönare Stockholm.

Nämnden ska arbeta med att säkerställa en stärkt biologisk mångfald och utveckla den ekologiska kompensationen som verktyg. Därför ska nämnden, tillsammans med exploateringsnämnden, stadsbyggnadsnämnden och berörda stadsdelsnämnder, bidra till inrättandet av ytterligare naturreservat i Stockholm i syfte att säkerställa att stadens gröna värden behålls och stärks för framtida generationer. Därutöver ska nämnden verka för att inrätta ytterligare ett antal mindre naturreservat i Stockholm, i syfte att säkerställa att stadens gröna värden behålls för framtida generationer. Vidare ska grönkilar och spridningskorridorer bevaras och om möjligt utökas. Stockholms grönområden ska i mesta möjliga mån bevaras. Nämnden ska utreda vilka områden som kan vara aktuella för biotopskydd och bidra med underlag om ekologiska spridningssamband i stadsutvecklingen.

Nämnden har ett viktigt uppdrag vad gäller att utreda klimatanpassande åtgärder – inte minst kopplat till att öka stadens motståndskraft gentemot värmeböljor och kraftiga regn. Vidare ska nämnden se över möjligheten att identifiera platser för fler träd och gröna mikroparker för att öka krontäckningsgraden samt möjliggöra fler odlingar på gröna tak och odlingslotter.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska tillsammans med berörda stadsdelsnämnder stärka skötseln av Stockholms parker och naturområden. Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska tillsammans med berörda nämnder och Stockholm Vatten och Avfall AB fortsätta och stärka arbetet med att ta fram och genomföra lokala åtgärdsprogram för stadens vattenförekomster samt förbättra skyfallshanteringen. Åtgärder som förbättrar badvattenkvaliteten, den ekologiska statusen och underlättar för stadsutveckling ska prioriteras. Nämnden ska fortsatt stötta de stadsdelsnämnder som har vattenförekomster i sitt geografiska område i arbetet med genomförande av åtgärder. Nämnden ska i samverkan med Stockholm Vatten och Avfall AB och andra berörda aktörer bidra med miljöövervakning och tillsyn som underlag för åtgärder mot bräddningar och utsläpp. Nämnden ska undersöka var förbättrad mätning, inklusive realtidsmätning där det är

ändamålsenligt, kan bidra till att identifiera utsläppskällor och prioritera vattenvårdsinsatser.

Nämnden ska delta i stadens internationella samverkansytor samt samverka med kommuner, region, näringsliv, akademi och andra relevanta aktörer för att bidra till att nå stadens miljö- och klimatmål. Nämnden ska även i samarbete med kommunstyrelsen och trafiknämnden verka för att EU, regering och riksdag möjliggör ändring av styrmedel och regelverk och ökad finansiering för att nå de högt ställda miljö- och klimatmålen.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska utreda hur man inför AI för att korta handläggningstiderna, med bibehållen rättssäkerhet, sekretess och mänsklig kontroll. Nämnden ska pröva tekniken i en avgränsad pilot och följa upp effekterna på kvalitet och kostnader.	2027-01-01	2027-12-31
Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska tillsammans med Stockholm Vatten och Avfall AB och övriga berörda aktörer ta fram ett riskbaserat underlag om PFAS i mark och vatten samt undersöka var förbättrad mätning kan bidra till att identifiera utsläppskällor.	2027-01-01	2027-12-31
Exploateringsnämnden ska i samråd med kommunstyrelsen och miljö- och hälsoskyddsnämnden vidareutveckla modellen för ekologisk kompensation utifrån den pågående utvärderingen och med beaktande av etablerade beräkningsmetoder, i syfte att förbättra mätbarheten av naturvärden och funktioner samtidigt som ekonomiska konsekvenser beaktas. Modellen ska fortsatt utgå från att ianspråktagande av grönområden alltid ska kompenseras i närområdet med ekologiska värden och funktioner på minst motsvarande nivå	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska i samråd med exploateringsnämnden, fastighetsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden och stadsbyggnadsnämnden ta fram konsekvensanalys och arbetssätt för stadens implementering av EU:s naturrestaureringsförordning	2027-01-01	2027-12-31
Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska i samarbete med stadsbyggnadsnämnden utreda hur arbetet gällande avfallsminimering och återbruk kopplat till bygg- och anläggningsprojekt samt rivning kan utvecklas inom miljötillsynen kopplat till bygglovsprocessen	2027-01-01	2027-12-31
Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska i samarbete med Stockholm Vatten och Avfall AB införa mått på avfallsmängder för de materialflöden inom stadens organisation där det saknas och skapa mätvärden för att kunna följa effekter av cirkulära insatser, samt följa upp dessa	2027-01-01	2027-12-31
Trafiknämnden ska i samarbete med miljö- och hälsoskyddsnämnden ta fram en nollvision i syfte att minska dödsfall och allvarliga sjukdomar orsakade av trafikens luftföroreningar, samt en plan för att nå dit	2027-01-01	2027-12-31
Kulturnämnden: kulturförvaltningen ska i samråd med miljö- och hälsoskyddsnämnden utreda förutsättningarna för aktörer att ta del av stöd till kulturetablering och utveckling för vissa bullerreducerande åtgärder samt om stödet i sådant fall kan beviljas för fler typer av aktörer än idag	2027-01-01	2027-06-30
Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska stärka den riktade bostadstillsynen genom förbättrad uppföljning, effektivare ingripanden mot brister och säkerställa att förvaltningen har befogenheter att skyndsamt besluta om tillräckligt höga viten för att säkerställa att förelägganden följs	2027-01-01	2027-12-31
Trafiknämnden ska i samarbete med exploateringsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden och stadsdelsnämnderna samplanera upprustning och utbyggnad av cykelvägnätet. Kostnadseffektiva åtgärder som syftar till att skapa ett tryggt och sammanhängande nät ska prioriteras	2027-01-01	2027-12-31

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Trafiknämnden ska i samarbete med exploateringsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, stadsbyggnadsnämnden och Stockholms Hamn AB påbörja upprustningen och breddningen av Munkbrohamnens kaj till en blågrön parkmiljö med mer grönska och bättre offentliga miljöer, där lokalt genererade stenmassor i första hand återanvänds	2027-01-01	2027-12-31
Trafiknämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen och berörda nämnder ta fram ett investeringsprogram för grönska, som under mandatperioden totalt omfattar 500 miljoner kronor, med fokus på trädplantering, biologisk mångfald och gröna samband, som även stärker den sociala hållbarheten	2027-01-01	2027-06-30
Exploateringsnämnden ska i samråd med kommunstyrelsen, idrottsnämnden och miljö- och hälsoskyddsnämnden, med utgångspunkt i Stockholms stads strategi för fritidsbåtlivet, ta fram en långsiktig plan för hur sanering av båtuppläggningsplatser i staden kan genomföras. Nämnderna ska inom ramen för uppdraget undersöka lämplig finansieringsmodell för saneringsarbetet och identifiera prioriterade områden för sanering	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska i samarbete med exploateringsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden och stadsbyggnadsnämnden, ta fram förslag på nya naturreservat och biotopskyddsområden, med målet att minst sju biotopskyddsområden eller kulturreservat samt minst två naturreservat ska inrättas under mandatperioden.	2027-01-01	2027-12-31

En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden

Nämndens verksamhet ska vara ekonomiskt hållbar och bedrivas på ett kostnadseffektivt sätt där arbetssätten kontinuerligt utvecklas och förbättras. Nämnden ska säkerställa en fortsatt hög nivå på intäktsfinansieringsgraden med särskild bevakning av införandet av efterhandsdebitering samt fortsätta utreda hur en högre finansieringsgrad kan uppnås. Effektiviteten i tillsynen ska följas upp och informationen om avgifternas innehåll och beräkning vara tydlig för dem som berörs.

Inköp, samverkan, kommunikation och innovation är prioriterade arbetssätt för att nå stadens miljö- och klimatmål. Nämnden ska i samverkan med kommunstyrelsen och servicenämnden säkerställa att miljökrav inkluderas i inköpsprocessen för de centrala avtalsområdena samt stödja nämnder och bolag i arbetet med egna avtal. Nämnden ska även i samarbete med kommunstyrelsen, trafiknämnden och Stockholm Vatten och Avfall AB samordna nämnder och bolagsstyrelser för en tydlig och strategisk stadsövergripande kommunikation i miljö- och klimatfrågor samt genomföra kommunikationsinsatser inom nämndens ansvarsområden i syfte att skapa engagemang och ge kunskap om hur invånare och verksamma i Stockholm kan minska sin påverkan på klimat och miljö. Nämnden ska inom ramen för sitt stöd till inköpsprocessen bidra till att möjligheterna till längre produktlivslängd, reparation och återbruk beaktas där det är lämpligt. Nämnden ska även samverka med Stockholm Vatten och Avfall AB och andra berörda aktörer för att underlätta återbruk och förbättra informationen om avfallsinsamling.

Nämnden ska delta i arbetet med Digital Futures i syfte att genom digital teknik möta de samhällsutmaningar som staden står inför. I syfte att utveckla och effektivisera myndighetsutövningen samt tillgängliggöra miljödata ska nämnden bedriva ett aktivt digitaliseringsarbete. Nämnden ska vid digitalisering och prövning av nya tekniska lösningar säkerställa att rättssäkerhet, sekretess och mänsklig kontroll beaktas.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen genomföra en kartläggning av större produktkategorier i stadens verksamheter och identifiera engångsartiklar, ej reparerbara eller ej återvinningsbara produkter som har förutsättningar att fasas ut, utan att påverka verksamheternas kvalitet, samt föreslå mål för reduktion inom respektive kategori	2027-01-01	2027-12-31
Stockholm Vatten och Avfall AB ska i samråd med exploateringsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, andra berörda nämnder och bolag samt akademin planera för att genomföra ett pilotprojekt för att testa att sanera ytterligare områden och vattendrag från gifter genom naturbaserade lösningar, exempelvis växter och vattenlevande djur som absorberar PFAS, samt aktiva kolbarriärer	2027-01-01	2027-12-31

Kommunfullmäktiges indikatorer

Kommunfullmäktiges indikatorer redovisas i bilaga.

Servicenämnden

Servicenämnden ska inom ramen för sitt uppdrag arbeta med att effektivisera stadens administrativa funktioner. Detta ska leda till sänkta kostnader för stadens övriga nämnder eller bolag till förmån för kärnverksamheterna. Servicenämnden ska säkerställa en ändamålsenlig balans mellan kostnadseffektivitet, kvalitet och service. Finansiering och prissättning av servicenämndens tjänster ska utvecklas för att möjliggöra fortsatta effektiviseringsvinster. Ökad transparens i prissättning och fokus på uppföljning av administrativa kostnader möjliggör långsiktig effektivisering.

Utveckling av stadens upphandlingsverksamhet ska prioriteras och upphandlingarna ska användas som ett medel att driva utvecklingen i innovativ och hållbar riktning. Uppföljning av ingångna avtal är en viktig del av detta arbete.

Kommunstyrelsens strategiska råd för verksamhet inom servicenämnden fattar beslut kring uppdrag och inriktning, som ligger till grund för nämndens arbete inom samtliga verksamhetsområden. Tillämpningsanvisningar gällande omfattning, inriktning och avgränsningar för funktionen utfärdas av stadsdirektören.

Nämndens uppgifter

Servicenämndens kärnverksamhet är administrativa tjänster. På uppdrag av kommunstyrelsen och andra nämnder eller bolag ska servicenämnden svara för genomförandet av gemensamma administrativa processer. Nämndens huvudsakliga ansvar omfattar:

- Ekonomiadministration
- Löneadministration
- kontaktcenter Stockholm
- genomförande av centralupphandlingar samt upphandlingsstöd
- e-handelsstöd
- rekryteringsstöd
- förvalta stadens kontaktcenterplattform
- gemensam växel
- stöd i lokalplanering
- hyresförhandlingsfunktion
- beställningscentral persontransporter
- kommunkoncernens handel av el i enlighet med elhandelspolicyn inklusive kommunkoncernens gemensamma inköpskategori för Elkraft
- kommunkoncernens gemensamma inköpskategorier för Måltider och livsmedel samt Inredning
- samordna kommunkoncernens arbete med beredskapslager

Kommunfullmäktiges inriktning för nämnden

För att kommunfullmäktiges mål ska uppnås ska nämnden, utöver det som beskrivs i *Direktiv för samtliga nämnder och bolagsstyrelser*, arbeta enligt kommunfullmäktiges prioriterade inriktning nedan.

En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla

Servicenämnden ska säkerställa en hög grad av tillgänglighet och service till stockholmarna samt effektivisera stadens administrativa funktioner och använda de möjligheter som en ökad digitalisering ger. Servicenämnden ska informera

stockholmarna om olika alternativ gällande äldreomsorg, förskola och andra verksamheter. Genom att kontinuerligt se över kommunikationsvägar, resurser och arbetssätt ska information och kontaktvägar förbättras inom staden samt för stockholmare, brukare och företag.

Genom sociala klausuler eller sysselsättningskrav ska nämnden tillgängliggöra arbetsplatser i fler av stadens upphandlingar där så är lämpligt och möjligt. Servicenämnden ska tillsammans med kommunstyrelsen, Stockholm Business Region AB, arbetsmarknadsnämnden, och Södermalms stadsdelsnämnd fortsätta utveckla International House och stärka möjligheten till kvalificerad arbetskraftsinvandring.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Servicenämnden ska i samråd med representanter från funktionshinderråden revidera avtalen för skolskjuts	2027-01-01	2027-06-30

En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt

Servicenämnden ska bidra till en hållbar utveckling genom att säkerställa att miljö- och klimatkrav inkluderas i inköpsprocessen för de centrala avtalsområdena. I upphandlingar ska fossila bränslen med särskilt fokus på transporter, entreprenader och arbetsmaskiner fasas ut och andelen plastprodukter och plastförpackningar i sortimentet på de centrala avtalen ska minska. Servicenämnden ska underlätta för mindre aktörer och företag där så är lämpligt och möjligt genom att genomföra fler upphandlingar med delade kontrakt.

Kompetens inom miljö- och klimatområdet ska säkerställas och utvecklingen ska följas för att kunna ställa relevanta miljö- och klimatkrav vid inköpsprocessen. Servicenämnden ska även bidra till ökad cirkularitet genom att ställa krav på hållbar design samt möjlighet till återbruk eller återtillverkning av de produkter och varor som köps in där så är lämpligt och möjligt.

En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden

Servicenämnden ska säkerställa möjligheter till innovation, digitalisering och nytänkande. Servicenämnden ska därför verka för fler innovationsupphandlingar när så är lämpligt och för en stärkt upphandlingskompetens. Samtidigt har varje centralupphandling blivit mer komplex att genomföra och följa upp. För att säkra kvalitet och att upphandlade varor och tjänster uppfyller uppsatta hållbarhetskrav bör hållbarhetsfunktionen hos serviceförvaltningen utökas. Nämnden ska prioritera stöd och inriktning i upphandlingsarbete till stadens nämnder och bolag samt tillhandahålla utbildning, support och stöd inom upphandling och inköp. För att kunna bedriva utveckling och resultat i enlighet med politiska intentioner behöver varje nytt eller utökat uppdrag finansieras. Serviceförvaltningen ska därför inte genomföra den planerade flytten till fastighetskontorets lokaler, en flytt som skulle öka förvaltningens hyreskostnader drastiskt.

I samråd med stadens processägare ska nämnden tillvarata och utveckla digitala arbetssätt och tjänster för ökad kvalitet och effektivitet och kostnader för staden som helhet ska alltid beaktas. Servicenämnden ska säkerställa att finansiering och prissättning av nämndens tjänster utformas så att kostnadsmedvetenheten ökar och att fortsatta effektiviseringar kan genomföras.

Det finns ett utvecklingsbehov avseende hur effektiviseringar av nämndens tjänster bedöms, för att säkra att effektiviseringen ger reell effekt för stadens övriga nämnder och bolag. Servicenämndens intäktsmodeller kräver att hänsyn behöver tas till både pris,

volym, kvalitet och kostnadsökningar som inflationen medför i syfte att säkra reell effektivisering. Löneskulder behandlas nu olika inom staden, ett stadsgemensamt regelverk för hantering av dessa skulle kunna leda till effektiviseringsvinster.

Nämnden ska fortsätta att utveckla prismodellen i enlighet med nyligen genomförd översyn av prismodell i verksamhetsområde ekonomi, med särskilt fokus på kontaktcenter.

Servicenämnden ska utveckla kategoribaserad inköpsstyrning, gemensamma processer samt systemstöd för upphandling, avtalshantering och inköpsanalys. Förutsättningarna för att etablera ytterligare inköpskategorier i stadens gemensamma kategoriorganisation ska löpande utredas. I samråd med kommunstyrelsen ska nämnden bidra till ökad e-handel med stadens leverantörer.

Servicenämnden ska delta i arbetet inom stadens sektorsorganisation för civil beredskap.

Ökad inköpskompetens

I stadens program för inköp pekas funktionen inköpsansvarig ut som viktig för att underlätta såväl interna som externa kontakter. För att uppfylla ansvaret ska nämnder och bolag utse de funktioner som bedöms nödvändiga. En viktig roll för stadens inköpsprocess är förvaltningarnas inköpssamordnare. Dessa har ett nära samarbete med rekvirenter och attestanter och borgar för att staden har en hög avtalstrohet. Denna roll borde vara obligatorisk på samtliga förvaltningar. Ett sätt att stärka inköpskompetensen ytterligare vore att göra det obligatoriskt att genomgå en inköpsutbildning för att få behörighet att beställa i Agresso inköp.

Servicenämnden ska skapa förutsättningar för att stödja stadens nämnder vid ansökningar om internationella bidrag från andra organisationer och stödja stadens nämnder och bolag vid ansökning samt genomförande av EU-finansierade projekt. Som tjänst ska servicenämnden erbjuda nämnderna att registrera inhyrningsavtal avseende lokaler och lägenheter i stadens lokaladministrativa system LOIS. Efter besked från kommunstyrelsen justera sådana bostadshyror i andra hand som genom förhandlingsordning förhandlats mellan parterna på bostadsmarknaden. Omfattande hyreshöjningar för andrahandshyresgäster ska införas stegvis.

Aktivitet	**Startdatum**	**Slutdatum**
Kommunstyrelsen ska i samarbete med servicenämnden inrätta en funktion hos servicenämnden som ger operativt stöd till nämnder och bolag i syfte att förebygga och upptäcka välfärdsbrott, bland annat genom avtalsuppföljning och arbetsplatskontroller	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska i samråd med berörda nämnder och bolag utreda möjligheten att samla tillstånds- och tillsynsverksamhet för näringsverksamheter under en ansvarig nämnd i syfte att underlätta företagares kontakt med staden	2027-01-01	2027-12-31
Servicenämnden ska ta fram förslag till obligatorisk inköpsutbildning	2027-01-01	2027-12-31
Utbildningsnämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen, förskolenämnden, servicenämnden och stadsdelsnämnderna införa delad faktura för förskole- och fritidshemsavgifter	2027-01-01	2027-12-31

Kommunstyrelsen ska i samarbete med servicenämnden ta fram en modell för hur kostnader för upphandling, avtalsuppföljning och tillsyn ska synliggöras och vägas in i kostnadsjämförelser med egen regi	2027-01-01	2027-12-31
Servicenämnden ska utreda förutsättningar och möjligheter att lägga ut återbrukscentralen i Frihamnen på entreprenad, alternativt att föra över den till annan del av stadens organisation	2027-01-01	2027-12-31

Kommunfullmäktiges indikatorer
Kommunfullmäktiges indikatorer redovisas i bilaga.

Socialnämnden

Socialtjänsten ska vara rustad att möta människor i behov av stöd och hjälp, erbjuda snabb, rättssäker och evidensbaserad hjälp, samtidigt som fokus ligger på individens egenmakt och vägen till självständighet. Stockholm ska vara en stad där alla har makten över sina egna liv. Grundläggande värderingar om individens frihet måste gälla alla, alltid. Staden måste alltid finnas till hands för de mest utsatta i samhället och socialnämnden ska därför prioritera nämndens kärnverksamhet. Socialnämnden ska i samverkan med stadsdelsnämnderna verka för att säkerställa en god arbetsmiljö för socialtjänstens personal och motverka desinformation och otillåten påverkan.

Att växa upp i Stockholm som barn ska vara en extra skyddsfaktor. Ett tydligt barnperspektiv ska genomsyra allt arbete som berör barn och unga. Arbetet mot våld i hemmet är särskilt prioriterat och barn som växer upp i utsatta familjer ska få hjälp att skapa sig en hoppfull framtid. Den som har en funktionsnedsättning ska i så hög utsträckning som möjligt kunna leva som andra och utifrån sina förutsättningar utbilda sig, arbeta, ha en bostad och delta i samhällslivet.

Socialnämnden ska vara en aktiv part i stadens brottsförebyggande arbete och samverka med berörda nämnder och myndigheter. Socialtjänstens arbete kring att fånga upp de individer som är i riskzon att rekryteras till organiserad brottslighet ska intensifieras. Socialnämnden ska ha ett effektivt arbete för att motivera individer i kriminell miljö att lämna densamma. I samverkan med stadsdelarna ska uppföljningen kring minderåriga som är familjehemsplacerade eller som vistats på SiS- eller HVB-hem stärkas.

Stockholms historiska ledarskap i arbetet mot hemlöshet ska återupprättas där den som lever i hemlöshet ska få en väg till ett eget boende. Det vräkningsförebyggande arbetet, särskilt riktat mot barnfamiljer och äldre, är avgörande. Stödet till vuxna med missbruk och samsjuklighet ska stärkas.

Nämndens uppgifter

Nämndens huvudsakliga ansvar omfattar:

- kommunövergripande frågor rörande individ- och familjeomsorg inklusive socialpsykiatri
- kommunövergripande frågor rörande stöd och service till personer med funktionsnedsättning
- kommunövergripande frågor rörande ekonomiskt bistånd
- samordning av stadens arbete med felaktiga utbetalningar och bidragsbrott
- samordning av innehållet i stadens relationsvåldscentrum, avseende målgrupp och insatser samt de länsövergripande verksamheterna Mikamottagningen, KAST och Origo
- kommunövergripande frågor rörande våldsbejakande extremism
- avhopparverksamhet
- insatser för nyanlända, mottagande, bosättning och initial samhällsvägledning
- samarbete med frivilligorganisationer inom det sociala området
- bidrag till ideella föreningar som bedriver verksamheter inom socialtjänstens område
- drog- och brottsförebyggande arbete
- dödsboutredningar
- forsknings- och utvecklingsverksamhet inom socialtjänstens område
- tillståndsgivning för försäljning av alkohol och tobak

- tillsyn av försäljning av alkohol, folköl, tobak, receptfria läkemedel, e-cigaretter och tobaksfria nikotinprodukter
- familjerådgivning
- jourverksamhet
- uppsökande verksamhet
- socialrådgivning på nätet
- skyddade boenden
- hem för vård eller boende (HVB)
- boende och insatser för ensamkommande barn, vuxna hemlösa personer och personer med missbruksproblematik
- tak över huvudet-garanti
- råd- och stödverksamhet och härbärgesplatser till utsatta EU-medborgare och tredjelandsmedborgare
- förvaltning och uppföljning av stadens avtal med SHIS Bostäder och samordnande part för stadsdelsnämndernas samverkan med SHIS Bostäder avseende målgrupp, behov och arbetssätt
- beställaransvar för grupp- och servicebostäder/stödboenden enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) och socialtjänstlagen (SoL)
- hälso- och sjukvård upp till sjuksköterskenivå inom LSS-insatserna daglig verksamhet och bostad med särskild service
- kris- och katastrofberedskap samt beredskap för psykosocialt omhändertagande vid kris
- omvärldsbevakning och ledning av implementeringen av välfärdsteknik och digitaliseringsarbetet inom individ- och familjeomsorgen och omsorgen om personer med funktionsnedsättning
- utveckling och effektivisering av verksamhetsnära förvaltning av sociala system samt förvaltning av gemensamt system för föreningsstöd tillsammans med stadsdelsnämnderna
- samordning av arbetet med stadens årliga boendeplan för bostäder för personer med funktionsnedsättning
- framtagande av årlig stadsövergripande rapport för verksamhetsområdet inklusive en analys av utvecklingen inom området

Kommunfullmäktiges inriktning för nämnden

För att kommunfullmäktiges mål ska uppnås ska nämnden, utöver det som beskrivs i *Direktiv för samtliga nämnder och bolagsstyrelser*, arbeta enligt kommunfullmäktiges prioriterade inriktning nedan.

En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla

Den nya socialtjänstlagen har lett till omfattande förändringar och kräver en omställning och utveckling av hela Stockholms socialtjänst. Socialnämnden ska stödja stadsdelsnämnderna i en skyndsam implementering av den nya socialtjänstlagen och dess ökade fokus på tillgänglighet, förebyggande perspektiv och evidensbaserade insatser. Särskilt barnperspektivet ska beaktas i den omställning som den nya socialtjänstlagen innebär. Socialnämnden ska också vara ledande i arbetet för att stärka tilliten till socialtjänsten och stödja stadsdelsnämnderna i arbetet mot desinformation och otillåten påverkan. Att medborgare känner tillit och förtroende för stadens socialtjänst är en förutsättning för att kunna ge ett effektivt och tidigt stöd till den som är i behov av samhällets skyddsnät. Mot bakgrund av det låga förtroendet för socialtjänsten ska socialnämnden inrätta en socialtjänstkommission. Kommissionen ska samla socialtjänsten, skolan, civilsamhället, forskare samt berörda unga och vårdnadshavare för att stärka tilliten till socialtjänsten.

Socialnämnden ska leda utvecklingsarbetet i staden i syfte att stärka likvärdigheten mellan stadsdelarnas socialtjänster. En del i det arbetet är att socialtjänst- och funktionshinderinspektörer följer upp och granskar socialtjänstverksamheter. En genomlysning av stadsdelsnämndernas rutiner kring hanteringen av förhandsbedömningar av orosanmälningar ska genomföras.

Socialnämnden ska i samverkan med civilsamhället fortsätta att arbeta med insatser riktade till personer i prostitution som inte är folkbokförda i Sverige. Socialnämnden ska i samverkan med berörda myndigheter och Region Stockholm utveckla en uppsökande avhopparverksamhet inom ramen för Mikamottagningen riktad mot individer i prostitution och trafficking.

Socialnämnden ska stärka samverkan med Region Stockholm. Arbetet med personer som är i behov av samordnade insatser av både socialtjänst och hälso- och sjukvård ska utvecklas. Socialnämnden ska verka för närmare samverkan mellan stadens uppsökande verksamhet och regionens psykiatri genom tvärprofessionella team. Vidare ska socialnämnden stötta stadsdelsnämnderna i arbetet med att tillsammans med Region Stockholm och utbildningsnämnden utveckla hållbara strukturer för samverkan kring barn med behov av stöd från skola, sjukvård och socialtjänst. Förekomsten av samordnad individuell plan (SIP) ska öka och barn som behöver neuropsykiatriskt stöd ska få hjälp snabbare. Socialnämnden ska vidare stödja stadsdelsnämnderna i uppföljningen av utskrivningsklara patienter utifrån Lagen om samverkan vid utskrivning från sluten hälso- och sjukvård.

Engagerade föräldrar och stark vuxennärvaro är viktiga komponenter i barn och ungas utveckling. För att öka antalet deltagande föräldrar i stadens föräldrastödsprogram ska socialnämnden, tillsammans med utbildningsförvaltningen, organisera föräldraskapsstödsprogram i anslutning till skolorna. Socialnämnden ska tillsammans med stadsdelsnämnderna fortsatt erbjuda föräldrastödsprogram till föräldrar med yngre barn och till föräldrar i behov av riktat stöd. Socialnämnden ska i samverkan med Region Stockholm utreda lokalisering av ytterligare familjecentraler i kommunen och stötta stadsdelsnämnderna i att utöka hembesöksprogrammen inom ramen för BVC.

Skolan är en av de främsta skyddsfaktorerna för barn och unga. Samverkan mellan förskolan, skolan, socialtjänsten och polisen ska stärkas för att tidigt identifiera barn i riskzon, följa upp orosanmälningar samt stabilisera barns och ungas skolgång. Nämnden ska arbeta för att stärka samverkan mellan socialtjänsten och de fristående förskolorna och skolorna. Socialnämnden ska också stödja stadsdelarnas arbete med att utöka socialtjänstens närvaro i skolan, fritidshem och fritidsklubbar.

Socialnämnden och utbildningsnämnden ska fortsätta och vidareutveckla arbetet med skolsociala team för att motverka skolavbrott och öka möjligheterna för alla elever att nå måluppfyllelse. De skolsociala teamens (SST) ansvar ska omfatta hela grundskolan och gymnasiet och gäller såväl kommunala som fristående skolor. Skolpersonalens kunskap och kännedom om de skolsociala teamens arbete ska öka. Målet är även fortsatt att motverka skolavbrott och öka möjligheterna för alla elever att nå måluppfyllelse men förhoppningen med en gemensam modell mellan teamen är att kunna komma in i ett tidigare skede.
Arbetet med placerade barn och unga behöver utvecklas och stärkas för att säkerställa att varje barn får en trygg uppväxt, en fungerande skolgång och goda förutsättningar för ett självständigt vuxenliv. Detta gäller barn och unga som är placerade i familjehem, jourhem, HVB och på SiS-institutioner. Ett arbetssätt för att rekrytera, utbilda och stödja professionella familjehem behöver utvecklas för att säkerställa tillgång till trygga

och kvalificerade placeringsalternativ. Stöd efter kontorstid till jour- och familjehem som anlitas av staden ska kunna ges dygnet runt. Uppföljning av familjehem och HVB-hem ska ske kontinuerligt för att säkerställa en hög kvalitet i stödet till barn och unga, oanmälda hembesök ska regelbundet utföras.

Skolgången för placerade barn och unga ska prioriteras och stärkas genom en utveckling av Skolfam samt inrättandet av ett särskilt lärteam med uppdrag att stödja de barn och unga som av olika skäl inte kommer till skolan. Därtill ska ett strukturerat eftervårdsprogram utvecklas för att bättre förbereda och stödja unga i övergången från placering till ett självständigt ungdoms- och vuxenliv. Socialnämnden, stadsdelarna och utbildningsnämnden ska samverka kring att följa och kartlägga skolresultaten och hälsan för placerade barn.

Socialnämnden ska med stöd av kommunstyrelsen leda och samordna arbetet i kommunövergripande brottsförebyggande frågor inom socialtjänstens ansvarsområde. Socialnämnden ska bistå stadsdelsnämnderna i arbetet med att nå målet om att inte ha något särskilt utsatt eller utsatt område inom Stockholms stad. Nämnden ska också bistå stadsdelsnämnderna i arbetet med att ta fram lägesbilder och när så behövs med åtgärder i det lokala trygghet- och brottsförebyggande arbetet. Nämnden ska tillsammans med stadsdelsnämnderna säkerställa att socialsekreterare finns samlokaliserade med polis i alla stadens lokalpolisområden.

Förstärkningsteamet är en viktig resurs för att avlasta stadsdelsnämndernas socialtjänster. Socialnämnden ska utöka förstärkningsteamet med erfarna socialsekreterare som har särskild kompetens kring barn och unga i gängmiljö och organiserad brottslighet. Förstärkningsteamet ska bidra till att stärka den lokala socialtjänstens kompetens kring gängrelaterad brottslighet genom att handleda socialsekreterare i de lokala organisationerna.

Stadens avhopparverksamhet ska stärkas och ska i samverkan med berörda myndigheter utvecklas för att även omfatta minderåriga och deras anhöriga. Tillsammans med kommunstyrelsen och stadsdelsnämnderna ska nämnden arbeta för att motverka det dödliga våldet i kriminella miljöer. Socialnämnden ska tillsammans med utbildningsnämnden utvärdera effekterna av arbetet med mentorer i våldsprevention (MVP) och stödja stadsdelsnämndernas arbete med Fritid fri från våld för att stärka det våldsförebyggande och trygghetsskapande arbetet.

De öppna drogscenerna i Stockholms stad ska försvinna och öppna drogscener vid skolor och förskolor ska särskilt prioriteras. Socialnämnden, kommunstyrelsen, trafiknämnden, utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna ska tillsammans med Polisen arbeta för att hitta och implementera platsspecifika lösningar. Socialtjänsten ska även ha ett upparbetat samarbete med stadens ordningsvakter vid områden där unga rör sig.

Individer som vill lämna kriminaliteten ska skyndsamt erbjudas insatser och en första kontakt ska ske inom 24 timmar. Samverkan med berörda myndigheter och civilsamhället ska stärkas och utvecklas. Socialnämnden ska också i samarbete med polisen stärka och utveckla samarbete med andra kommuner så att personer kan lämna Stockholm snabbt om det behövs för att kunna bryta helt med kriminaliteten. Insatsen Särskilt kvalificerad kontaktperson (SKKP) ska utvecklas och nå fler unga.

Tillsammans med kommunstyrelsen och stadsdelsnämnderna ska nämnden arbeta för att motverka det dödliga våldet i kriminella miljöer bland annat genom intensifierad samverkan med polis och kriminalvård inom ramen för Trefas. Socialnämnden ska

tillsammans med Region Stockholm arbeta aktivt för att utveckla en smidig och snabb samverkan gällande individer i målgruppen för Trefas, med målet att få fler individer att påbörja och fullfölja en avhopparprocess.

Socialnämnden har en viktig roll i stadens arbete mot våldsbejakande extremism. Nämnden ska fortsätta att inom socialtjänstens område samordna och stödja stadsdelsnämndernas insatser i arbetet mot våldsbejakande extremism samt samla och sprida kunskaper om effektiva och evidensbaserade metoder.

Socialnämnden ska arbeta för att höja medvetenheten och kunskaperna om våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck inom stadens verksamheter. Samarbetet med Polisen är prioriterat och arbetet kring samverkansöverenskommelsens prioriterade samverkansområde ”särskilt utsatta och sårbara brottsoffer” är särskilt viktigt. Det innefattar även att öka kunskap om ekonomiskt våld och om sexuellt våld oberoende av relation. Socialnämnden ska stärka det förebyggande arbetet mot våld i nära relationer bland unga. Nämnden ska i samverkan med stadsdelsnämnderna bistå bostadsbolagen i samband med att en våldsutsatt tar över ett hyreskontrakt i enlighet med den reviderade uthyrningspolicyn. Nämnden ska stärka det förebyggande arbetet mot våld i nära relationer bland unga samt fortsätta att utveckla stödinsatser vid placering av hotade eller våldsutsatta barn och vuxna på skyddade boenden.

Socialnämnden arbetar för att förhindra barnäktenskap, tvångsäktenskap och könsstympning. Vidare ska nämnden utveckla stödet till barn och vuxna efter avslutad placering samt utveckla stöd och insatser till barn inom ramen för relationsvåldscentrum, i första hand de barn där någon av föräldrarna, våldsutövaren eller den våldsutsatta, får eget stöd hos RVC. Socialnämnden ska även stärka kompetensen om psykisk ohälsa inom stadens RVC.

Skyddat boende ska garanteras för den som behöver skydd. De skyddade boenden som staden anvisar till ska hålla hög nivå. Nämnden ska därför erbjuda stöd och kunskap om trygghets- och säkerhetsarbete till de kvinnojourer som önskar. Syftet är att tillsammans med jourerna säkerställa hög kvalitet på säkerheten för våldsutsatta. En god samverkan med kvinnojourerna är viktig för att säkra att alla som har drabbats och drabbas av våld i nära relationer och sexuellt våld får stöd. Vidare ska nämnden fortsätta att utveckla stödinsatser vid placering av hotade eller våldsutsatta barn och vuxna på skyddade boenden. Kunskaperna om gömda kvinnor och barn och deras trygghet och rättigheter ska vara goda. Föreningar och andra organisationer i civilsamhället som erbjuder stöd till våldsutsatta är viktiga och nämnden ska verka för att de ska ha stabila förutsättningar.

Socialnämnden ska, i samarbete med stadsdelsnämnderna, verka för att unga som är utsatta för hedersrelaterat våld och förtryck får ett gott stöd i och efter den akuta fasen och ett skyddsnät när individen skapar sig ett nytt liv. Att arbetet även bedrivs i samverkan med civilsamhället är av central betydelse. Arbetet för att förhindra barnäktenskap, tvångsäktenskap och könsstympning ska fortsätta. Socialnämnden ska tillsammans med utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna arbeta förebyggande mot att barn olagligen förs utomlands och skyndsamt följa rutinerna för anmälan om utreseförbud. Nämnden ska kartlägga hedersförtrycket i stadens skolor och ta fram en handlingsplan, och inrätta ett pilotprojekt med lokala hedersteam inom socialtjänsten som stödjer verksamheter som arbetar med unga.

Arbetet mot missbruk och hemlöshet ska vara långsiktigt och det förebyggande arbetet är prioriterat. Insatser till personer med skadligt bruk och beroende som socialtjänsten ansvarar för ska vara av hög kvalitet. Det uppsökande arbetet ska stärkas och nya vägar

hittas för personer som lider av både missbruk och psykisk sjukdom genom en förbättrad samverkan med Region Stockholm. Arbetet med att säkerställa en hållbar boendesituation för personer som skrivs ut från tvångsvård ska förbättras. Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna rusta sig inför att samsjuklighetsutredning förslag kan realiseras.

Socialnämnden ska utveckla arbetet med äldre personer som lever i hemlöshet eller riskerar att bli hemlösa och genom stadens äldrelotsar vägleda dem till kontakt med socialtjänst och äldreomsorg. Socialnämnden ska arbeta för att få till en förbättring i samarbetet mellan socialtjänst och sjukvård kring de som både lider av psykisk sjukdom och missbruk. Rätten till arbete, oavsett funktionsförmåga, är grundläggande, och socialnämnden ska fortsätta arbeta för att personer inom socialpsykiatrin eller som är sjukskrivna kan ta del av stadens arbetsmarknadsinsatser och komma ut i arbetslivet samt bistå arbetsmarknadsnämnden i arbetet med att utveckla insatser för att underlätta för personer med högfungerande autism att delta i arbetslivet.

Inriktningen för stöd och service till personer med funktionsnedsättning är att identifiera och främja det som skapar delaktighet i samhället och ett självständigt liv. Insatser ska utformas med respekt för den enskildes önskemål. Staden kan och ska motverka hälsorisker bland personer med funktionsnedsättning.

Den enskilde har rätt till insatser av god kvalitet som motsvarar dennes behov oavsett ålder. Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna fortsatt samla och följa statistik över antal ansökningar, beslut och avslag avseende ledsagning/ledsagarservice och biträde av kontaktperson i syfte att säkerställa likställighet. Ärenden som avser personlig assistans är ofta omfattande och komplexa. För att säkerställa likställighet i staden ska socialnämnden fortsätta att samordna och utveckla arbetet med handläggning och genomförande av personlig assistans.

Aktivitet	**Startdatum**	**Slutdatum**
Utbildningsnämnden ska i samarbete med socialnämnden utreda vilka insatser som kan vidtas för att i samverkan med regionen åstadkomma ett snabbspår som säkerställer att elever i behov av neuropsykiatriskt stöd får skyndsam hjälp.	2027-01-01	2027-12-31
Stadsdelsnämnderna ska i samverkan med socialnämnden och utbildningsnämnden utveckla breda föräldrastödsprogram som ges i skolmiljö.	2027-01-01	2027-12-31
Socialnämnden ska utvärdera tak-över-huvudet-garantin.	2027-01-01	2027-12-31
Socialnämnden, stadsdelsnämnderna och utbildningsnämnden ska genomföra en kartläggning av skolresultaten och hälsan bland placerade barn.	2027-01-01	2027-12-31
Socialnämnden ska i samarbete med Region Stockholm utreda lokalisering av ytterligare familjecentraler.	2027-01-01	2027-12-31
Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna revidera riktlinjerna för ekonomiskt bistånd.	2027-01-01	2027-12-31
Socialnämnden, kommunstyrelsen och stadsdelsnämnderna ska i samarbete utreda förutsättningar och ekonomiska konsekvenser av en modell med icke biståndsbedömd ledsagning.	2027-01-01	2027-12-31
Socialnämnden ska utveckla stödet efter kontorstid till jour- och familjehem.	2027-01-01	2027-12-31
Socialnämnden ska i samråd med utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna fortsätta utvecklingen av en sammanhållen skolsocial stödkedja, med en utvidgad målgrupp där även lågstadiet och gymnasiet ingår.	2027-01-01	2027-12-31

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Socialnämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen utreda ersättningsmodellen för boendestöd för att möjliggöra för staden att kunna erbjuda likställt boendestöd av hög kvalitet.	2027-01-01	2027-12-31
Socialnämnden ska i samråd med SHIS och stadsdelsnämnderna verka för att minska antalet personer i tillfälliga boenden genom att utveckla möjligheten att erbjuda alternativa boendelösningar inom SHIS verksamhet.	2027-01-01	2027-12-31
Socialnämnden ska i samråd med stadsdelsnämnderna utreda förutsättningarna för införande av digitalt boendestöd.	2027-01-01	2027-12-31
Socialnämnden ska i samråd med stadsdelsnämnderna och Region Stockholm utreda möjligheten att införa ACT-team, tvärprofessionella team som arbetar med personer med komplex samsjuklighet.	2027-01-01	2027-12-31
Socialnämnden ska i samarbete med utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna utvidga insatsen skolsamordnare till fler målgrupper.	2027-01-01	2027-12-31
Utbildningsnämnden ska i samarbete med arbetsmarknadsnämnden och socialnämnden utveckla arbetssätt där personer som riskerar hoppa av gymnasiet i högre utsträckning nås av tidiga insatser före skolavbrott. I arbetet ska även samverkan med fristående skolor stärkas.	2027-01-01	2027-12-31
Nämnden ska kartlägga hedersförtrycket i staden, inrätta lokala hedersteam och ta fram en handlingsplan.	2027-01-01	2027-12-31

En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt

I Stockholm behövs bostäder för personer med olika behov. Det ska finnas god tillgång på bostäder för personer med funktionsnedsättning, personer i hemlöshet, våldsutsatta, barnfamiljer i osäkra boendeförhållanden och andra grupper med en utsatt ställning på bostadsmarknaden. Särskilda bostäder måste komma in tidigt i planeringsprocessen. Tak-över-huvudet-garantin och bostad-först ska utvärderas och justeras för att på bästa möjliga sätt matcha nuvarande målgruppers behov.

Socialnämnden ska leda, samordna och utveckla samverkan med SHIS för att analysera, följa upp och samordna de årliga behovsbedömningar av genomgångsbostäder för personer som är i behov av en tillfällig bostad, eller mer varaktigt boende med visst boendestöd. Nämnden ska kontinuerligt utvärdera boende- och ersättningsmodeller för att säkerställa att SHIS kan uppfylla sitt bostadssociala uppdrag samt att de tillgodoser behovet av genomgångsbostäder för målgruppen våldsutsatta som tvingats flytta. Vidare ska nämnden i samarbete med bostadsförmedlingen, bostadsbolagen och SHIS tillhandahålla genomgångsbostäder för barnfamiljer som under lång tid levt i osäkra boendeförhållanden.

Nämnden ska säkerställa att mark reserveras i samband med stadsutveckling samt i ökad omfattning beställa olika typer av boendelösningar för personer inom grupp- och servicebostäder/stödboenden LSS och SoL, i synnerhet boendetyper där det idag råder underskott.

Nämnden samarbetar med berörda nämnder i tillsynsuppdrag för att utveckla och erbjuda en sammanhållen och gemensam tillsyn hos företag. Nämndens verksamhetsutveckling inom tillsyn och kontroll ska ta hänsyn till näringslivsperspektivet och arbetssätten ska vara förutsägbara och tydliga för företagarna. I hanteringen av serveringstillstånd ska socialnämnden ge snabb, korrekt och rättssäker service till Stockholms företagare. Stadens hantering av serveringstillstånd ska möjliggöra för Stockholm att vara en levande storstad, i kombination med socialt ansvar. Tydliga krav på ordning i ekonomin förhindrar ekonomisk brottslighet.

Socialnämnden ska tillsammans med miljö- och hälsoskyddsnämnden samt berörda myndigheter samverka kring kriminalitet och den svarta ekonomin. Nämnden ska medverka i arbetet med samordnad tillsyns- och tillståndsprocess samt informationsdelning inom staden genom projektet Gemensam tillsyn som leds av kommunstyrelsen. Vidare ska socialnämnden ingå som berörd nämnd i den samordning som kommunstyrelsen leder kring utveckling av e-tjänster och det digitala mötet för målgruppen näringsliv och företag.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Trafiknämnden ska i samarbete med socialnämnden och berörda stadsdelsnämnder revidera och förenkla riktlinjer för uteserveringar inklusive satellituteserveringar i syfte att minimera barriäreffekter i gaturummet och skapa en trivsammare stadsmiljö.	2027-01-01	2027-12-31

En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden

Socialnämnden ska leda arbetet med att införa ny teknik och nya arbetssätt inom socialtjänsten. Arbetet med välfärdsteknik ska utvecklas. Inom detta område finns en stor potential att förbättra stödet till och friheten för den enskilde. Arbetet med att motverka felaktiga utbetalningar och fusk ska förstärkas. Staden ska samarbeta med Skatteverket och i varje del av stadens verksamhet ska det finnas kompetens för att upptäcka och motverka fusk.

Det fortsatta arbetet med utveckling av digitala verksamhetssystem är av största betydelse för socialtjänstens framtida kvalitet, effektivitet och kostnadseffektivitet. Socialnämnden ska arbeta för att stadens socialtjänst ska bli mer effektiv och innovativ genom att utveckla myndighetsutövningen så att den blir tydligare och mer ändamålsenlig för både den enskilde och företag, inte minst genom digitalisering och innovation. Nämnden ska verka för att boenden med särskild service ska tillhandahålla bättre möjligheter till digital kommunikation och att fler boende ska kunna tillgodogöra sig de möjligheter som digitaliseringen erbjuder. Vidare ska nämnden ansvara för utvecklingen av stadens sociala system och säkerställa framtida process-/systembehov.

Socialnämnden ska vara drivande i stadens arbete för att såväl allmänhet som personal har tillgång till användarvänliga och enkla digitala kontaktvägar och system. En nära dialog med brukar- och intresseorganisationer är en viktig kvalitetsfråga och socialnämnden ska fortsätta att utveckla samarbetet med brukar- och intresseorganisationer.

Stockholms socialtjänst ska, i så väl inom socialnämnden som inom stadsdelsnämnderna, vara en långsiktigt hållbar och attraktiv arbetsgivare för såväl medarbetare som chefer. Möjligheten till vidareutveckling och fortbildning ska finnas. Socialnämnden ska, tillsammans med stadsdelsnämnderna, fortsätta och prioritera arbetet för att förbättra arbetssituationen för medarbetarna, med fokus på socialsekreterare och biståndshandläggare. Stadens handlingsplan för en hållbar arbetssituation inom socialtjänsten utgör en viktig grund för det omfattande arbete som krävs för att stadens socialtjänst ska attrahera nya och behålla medarbetare. Chefer ska säkerställa att incidenter avseende hot och våld alltid rapporteras in och nödvändiga åtgärder ska vidtas om en medarbetare utsätts för otillåten påverkan. Nolltolerans mot hot och våld gäller i Stockholms stad.

Nämnden ska delta i arbetet inom stadens sektorsberedskap för civil beredskap samt fortsätta vidta förmågehöjande åtgärder inom måltidsberedskap.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Kommunstyrelsen ska i samarbete med socialnämnden och stadsdelsnämnderna utreda om budgettilldelningen för boenden inom socialpsykiatrin kan göras utefter prestation i likhet med stöd och service till personer med funktionsnedsättning.	2027-01-01	2027-08-31
Socialnämnden ska i samråd med kommunstyrelsen och stadsdelsnämnderna utreda och påbörja arbetet med en gemensam, digital kontaktväg till socialtjänsten för invånare i Stockholms stad.	2027-01-01	2027-12-31
Socialnämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen och stadsdelsnämnderna ta fram en nollvision för hemlöshet. Inom ramen för det arbetet ska även Stockholms stads program för att motverka hemlöshet revideras.	2027-01-01	2027-08-31
Socialnämnden ska i samråd med regionen utreda och komma med förslag om hur anhörigstödet kan stärkas.	2027-01-01	2027-12-31
Socialnämnden ska i samråd med stadsdelsnämnderna, polismyndigheten, Region Stockholm och andra berörda myndigheter utveckla och införa arbetssätt för att ge ett samlat stöd till de som utsätts för våld i nära relation med inspiration från Eskilstunas StopCenter.	2027-01-01	2027-12-31
Socialnämnden ska revidera Stockholms stads ANDTS-program.	2027-01-01	2027-12-31
Socialnämnden ska revidera Stockholms stads program mot våld i nära relationer, hedersrelaterat våld och förtryck, prostitution, människohandel för sexuella ändamål samt sexuellt våld oberoende av relation.	2027-01-01	2027-06-30
Socialnämnden ska revidera Stockholms stads strategi för att förhindra att barn och unga och unga vuxna dras in kriminalitet.	2027-01-01	2027-12-31
Äldrenämnden ska i samarbete med socialnämnden och stadsdelsnämnderna leda införandet av Lifecare Stockholm med start i delprojekt hemtjänst.	2027-01-01	2027-12-31
Socialnämnden ska i samråd med kommunstyrelsen och stadsdelsnämnderna utreda och lämna förslag på hur likställigheten inom socialtjänstens verksamhetsområden, exempelvis barns rättigheter, kan stärkas.	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska i samarbete med fastighetsnämnden, kulturnämnden: kulturförvaltningen, socialnämnden, utbildningsnämnden, äldrenämnden, stadsdelsnämnderna, Stockholms Stadshus AB, AB Familjebostäder, AB Svenska Bostäder, AB Stockholmshem, Micasa Fastigheter i Stockholm AB, SISAB och S:t Erik Markutveckling AB se över och ta fram förslag på en modell för omställning av stadens fastigheter till nya verksamhetsändamål eller bostäder i samband med demografiska förändringar, på ett sätt som minimerar ledtider och minskar kommunkoncernens långsiktiga kostnader.	2027-01-01	2027-12-31
Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna säkerställa en kontinuerlig och anpassad kunskapsutveckling för de anställda inom socialtjänsten genom att ansluta staden till Yrkesresan.	2027-01-01	2027-12-31
Socialnämnden ska i samråd med kommunstyrelsen utreda hälso- och sjukvårdsansvaret inom daglig verksamhet (LSS) samt den ekonomiska ersättningen för detta.	2027-01-01	2027-12-31
Socialnämnden ska utreda förutsättningarna för och behovet av en stadsgemensam organisering av övervakat umgänge. I uppdraget ingår även att bedöma behovet av en central verksamhet för att avlasta stadsdelsnämnderna samt säkerställa en likvärdig hantering i hela staden.	2027-01-01	2027-12-31
Socialnämnden ska utreda effekterna av stadens implementering av lågtröskelboenden.	2027-01-01	2027-12-31
Trafiknämnden ska i samarbete med socialnämnden och Södermalms stadsdelsnämnd ta fram en åtgärdsplan för Fatbursparken och Mariakvarteren, som förenar riktade trygghetsinsatser med uppsökande socialt arbete.	2027-01-01	2027-12-31

(M)
SoN:10

Kommunfullmäktiges indikatorer

Kommunfullmäktiges indikatorer redovisas i bilaga.

Stadsbyggnadsnämnden

Stadsbyggnadsnämnden ska säkerställa ett hållbart samhällsbyggande med tillhörande infrastruktur och samhällsservice och bidra till att uppfylla stadens långsiktiga bostadsmål. Nämnden ska ha ett långsiktigt helhetsperspektiv då staden planeras. Stockholm ska byggas attraktivt, grönt och hållbart och vara en levande och socialt hållbar stad där livskvalitet främjas. En hållbar utbyggnad inkluderar att verka för att stadens grönska, småhus-, trädgårds-, och villastäder skyddas från ovarsam exploatering och att nybyggnation harmonierar med närområdets kulturhistoriska bebyggelse. Alla stadsdelar ska utvecklas med såväl bostäder som fullgod service i forma av arbetsplatser, handel, natur, kultur, idrottsytor, skolor och förskolor. Stadsutvecklingen ska ske utifrån kunskap och omsorg om befintliga värden och med kvalitet i byggande och gestaltning samt med ekonomiskt genomförandeperspektiv.

Nämndens uppgifter

Nämndens huvudsakliga ansvar omfattar:

- övergripande fysisk planering för bland annat bostadsförsörjning, arbetsplatser, miljö, infrastruktur och skola
- myndighetsansvar för planprocess, bygglov, bygganmälan och namngivning
- stadens fristående mätnings- och kartläggningsverksamhet
- inrättande och upphävande av naturreservat, kulturreservat och djur- och växtskyddsområden enligt miljöbalken
- beslut om bidrag till bostadsanpassning för personer med funktionsnedsättning enligt lagen om bostadsanpassningsbidrag
- handläggning av ärenden om anmälan från allmänheten om otillgänglig miljö, så kallat enkelt avhjälpta hinder

Kommunfullmäktiges inriktning för nämnden

För att kommunfullmäktiges mål ska uppnås ska nämnden, utöver det som beskrivs i *Direktiv för samtliga nämnder och bolagsstyrelser*, arbeta enligt kommunfullmäktiges prioriterade inriktning nedan.

En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla

Stadsbyggnadsnämnden ska arbeta aktivt för att göra det offentliga rummet tryggare, mer attraktivt och levande. Strategierna för stadens gestaltning ska fortsätta implementeras och tillämpas för att säkra att Stockholm utvecklas med kvalitet och hänsyn till stadens historia och karaktär. Intentionerna och riktlinjerna i styrdokumenten för gestaltning, arkitekturpolicy och strategi för småhus- och villaområden ska tillämpas och stadens småhus-, trädgårds-, och villastäder ska skyddas från ovarsam exploatering så att deras stadsbyggnadskaraktärer bevaras. Stockholms kulturvärden ska värnas och ovarsamma rivningar i stadsmiljön, liksom intrång i grönområden, ska undvikas. Så långt det är möjligt ska ny bebyggelse tillkomma på redan hårdgjord yta. Nämnden ska inte bidra till planering av flerbostadshus i stadens kulturhistoriskt värdefulla småhus- och villaområden.

Medborgardialoger och deltagande i stadens arbete med platssamverkan ska bidra till ökad kunskap om lokala behov och förutsättningar och till effektivare processer.

Stadsbyggnadsnämnden ska genom stadsutvecklingen verka för målet att Stockholm inte ska ha några särskilt utsatta eller utsatta områden. I samband med att nya stadsutvecklingsprojekt planeras ska analyser ur ett trygghetsperspektiv fortsatt ges ett särskilt fokus, som en viktig del av en hållbar stadsutveckling.

Nämnden ska fortsätta verka för att City utvecklas till en mer grönskande, attraktiv, levande och trygg stadsmiljö dygnet runt. Ett gestaltningsprogram för stadens torgverksamheter ska tas fram tillsammans med trafiknämnden.

Såväl stadsbyggnadsnämnden som andra berörda nämnder ska aktivt verka för förverkligandet av kajstrategins intentioner, t.ex. genom att levandegöra mer mark och ytor med fler aktiviteter och etablissemang runt stadens strandlinjer och vid kajerna. Stadsbyggnadsnämnden ska ha en tillåtande hållning till ändrade användningsområden om det bidrar till kajstrategins visioner och att småbåtslivet främjas.

Etablering av tillfälliga verksamheter ska underlättas i stadsutvecklingsområden. Genom att nyttja oanvända ytor ska fler mikroparker etableras som kan erbjuda flera ekosystemtjänster och gröna rum för stockholmarna. Nämnden ska, tillsammans med exploateringsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden och berörda stadsdelsnämnder bidra till inrättandet av ytterligare ett antal naturreservat och biotopskyddsområden i Stockholm i syfte att säkerställa att stadens gröna värden behålls för framtida generationer. Vid planering av nya bostadsområden ska tillgången till parkering, angöring, leveranser och fungerande trafikförbindelser säkerställas. Staden ska inte planera bort möjligheten att använda bil för de hushåll som behöver den. Större stadsutvecklingsprojekt ska föregås av analyser av hur trafiken påverkas i det nya området och i angränsande stadsdelar. Det innebär även att nämnden ska prioritera möjligheten att tillskapa bilpooler inom såväl nya som befintliga detaljplaner.

Aktivitet	**Startdatum**	**Slutdatum**
Kommunstyrelsen ska i samråd med exploateringsnämnden, fastighetsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden och stadsbyggnadsnämnden ta fram konsekvensanalys och arbetssätt för stadens implementering av EU:s naturrestaureringsförordning	2027-01-01	2027-12-31
Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska i samarbete med stadsbyggnadsnämnden utreda hur arbetet gällande avfallsminimering och återbruk kopplat till bygg- och anläggningsprojekt samt rivning kan utvecklas inom miljötillsynen kopplat till bygglovsprocessen	2027-01-01	2027-12-31
Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska, i samråd med exploateringsnämnden, stadsbyggnadsnämnden samt berörda stadsdelsnämnder utreda och peka ut lämpliga biotoper att restaurera under mandatperioden	2027-01-01	2027-12-31
Stadsbyggnadsnämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen, exploateringsnämnden och miljö- och hälsoskyddsnämnden inrätta naturreservat i Bagarmossenskogen	2027-01-01	2027-12-31
Exploateringsnämnden och stadsbyggnadsnämnden ska verka för att fler tak kan omvandlas till gröna ytor	2027-01-01	2027-12-31
Kulturnämnden: kulturförvaltningen ska i samarbete med kommunstyrelsen, stadsbyggnadsnämnden, Stockholm Business Region AB och externa aktörer uppmärksamma 100-årsjubileet av Stockholmsutställningen 1930.	2027-01-01	2027-12-31
Trafiknämnden ska i samarbete med stadsbyggnadsnämnden och relevanta stadsdelsnämnder ta fram utvecklingsplaner för Fatbursparken, Brunkebergs torg och Odenplan	2027-01-01	2027-12-31

En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt

Nämnden ska säkerställa en långsiktigt hållbar stadsutveckling och bostadsförsörjning genom en samlad produktionsplanering med effektiva processer och arbetssätt som

tillgodoser stadens behov av bostäder, kultur, rekreation, näringsliv och samhällsservice. Nämnden ska tillsammans med exploateringsnämnden analysera stadsutvecklingsprocesser, samordna och effektivisera gränssnittet mot externa aktörer samt genomföra nödvändiga strukturella förändringar. Tillsammans med exploateringsnämnden ska nämnden även möjliggöra för att bryta ut enskilda aktörers projekt från detaljplaner där fler aktörer ingår. Detta i syfte att enskilda aktörers projekt ska kunna byggstarta även om andra behöver mer tid på sig.

Näringslivsperspektivet ska stärkas. Nämnden ska ha en tydlig organisation och proaktivt arbeta för fler näringslivsetableringar och fler externa utförare och byggare av samhällsfastigheter. Nämnden ska samarbeta med kommunstyrelsen, berörda nämnder och bolagsstyrelser inom uppdraget etableringsservice (servicekedjor) inklusive tillhörande kommunikation. Under kommunstyrelsens ledning ska nämnden arbeta med utveckling av e-tjänster och det digitala mötet för näringsliv och företag och kommunikation riktad till det lokala näringslivet. Nämnden ska också stärka sitt arbete med digitalisering av planhandlingar i syfte att dessa ska vara kompletta och fullt tillgängliga för såväl allmänhet som nämndens ledamöter inför beslut.

Stadsbyggnadsnämnden ska tillsammans med berörda nämnder och bolagsstyrelser utveckla den gemensamma bilden av Stockholms stad ur ett näringslivsperspektiv. Staden ska uppfattas som tydlig, samordnad och serviceinriktad. Samordning mellan nämnder i kontakter med näringslivet är därför prioriterat. Nämnden ska samarbeta med berörda nämnder i tillsynsuppdrag för att utveckla och erbjuda en sammanhållen och gemensam tillsyn hos företag. Nämnden ska fortsätta arbeta med den särskilda satsningen på tillsynsverksamheten med syftet att hantera fler tillsynsärenden och uppnå målet om en mer trygg och attraktiv stad.

Nämnden ska utifrån översiktsplanens inriktning värna och utveckla stadens renodlade verksamhetsområden och ge dessa långsiktiga förutsättningar. Nämnden ska vid utveckling av ytor nära eller i verksamhetsområdena genomföra näringslivskonsekvensanalyser. Nämnden ska ombesörja en uppdatering av stadens översiktsplan i syfte att stärka skyddet för bland annat småhus- och villaområden och renodlade företagsområden, men också för att ta höjd för en övergripande planering som säkerställer behovet av fler större bostäder liksom en ökad planering för fler småhus.

Mer grönska inne i en storstad tillför svalka, trivsel och löser dagvattenproblematik, men kan också leda till ökad trygghet. Stadsbyggnadsnämnden ska därför bidra till att skapa mer gröna ytor i det offentliga stadsrummet, bland annat genom en grön stadspark runt Sergelfontänen. I detta arbete ingår även att sätta ett långsiktigt mål om att införa ett kommunalt mål om andelen grönyta -Halva Stockholm grönt - samt genomföra en översyn av planerade exploateringar i populära grönområden. Stadens centrala styrdokument ska uppdateras utifrån detta perspektiv för att hela staden ska verka för att bevara stadens grönområden som en central del av stadens identitet och livskvalitet.

Ett strukturerat och strategiskt grönt arbete ska genomsyra ny- eller ombyggnadsprojekt där nämnden medverkar. Nämnden ska tillsammans med andra berörda nämnder identifiera och föreslå en utveckling av centrala platser och outnyttjade ytor i staden som är i behov av en positiv förändring, exempelvis genom att anlägga miniparker, kaféer eller skapa plats för möten och spontana aktiviteter.

Nämnden ska verka för fler arbetsplatser och prioritera arbetsplatsetableringar i enlighet med identifierad arbetsplatspotential i syfte att optimera genomförbarheten. Den arbetsplatspotential som finns i Stockholms södra delar och i stadens fokusområden ska tillvaratas genom en stadsövergripande styrning och uppföljning av större projekt.

Nämnden ska utreda förutsättningarna för en högre andel arbetsplatser inom stadsutvecklingsområdena Älvsjö-Örby och Söderstaden och kraftigt stärka förutsättningarna för framförallt arbetsplatser och företagande. Nämnden ska även verka för att utveckla Ringvägen till ett grönt stråk med en sammanhängande bebyggelse.

Nämnden ska arbeta för att främja stadens kultur- och nöjesliv och fortsätta samverka för att uppnå stadens vision om Slakthusområdet för att bland annat skapa ett modernt, levande kultur- och nöjesliv samt att öka antalet arbetsplatser i stadens södra delar. I arbetet ska ingå att, tillsammans med exploateringsnämnden och Stockholm Globe Arena Fastigheter AB, utveckla fastigheterna och koppla samman arenorna och innehållet i Globenområdet och Slakthusområdet.

Stadsbyggnadsnämnden har tillsammans med exploateringsnämnden ett utökat ansvar för samordning av stadens bostadsbyggande. Nämnden ska verka för att fler större bostäder byggs, exempelvis i form av radhus, småhus och större lägenheter. Detaljplaner som innehåller stadsradhus eller andra typer av småhus ska prioriteras, där målet för perioden ska vara minst 4 000 nya småhus Takten i byggandet av hyresrätter genom externa aktörer ska öka. Nämnden ska i arbetet för en äldrevänlig stad i ett tidigt skede beakta stadens mål för seniorbostäder, vilket inkluderar ett positivt och samarbetsinriktat förhållningssätt till externa aktörer som vill bygga attraktiva seniorbostäder med hög servicenivå och god tillgång till kringaktiviteter runt om i staden.

För att säkerställa stadens bostadsförsörjningsansvar ska nämnden delta i planeringen av bostäder för de grupper som kommunen har ett särskilt ansvar för och öka insatserna för fler genomgångsbostäder med flexibel användning för stadens prioriterade grupper.

Handläggningstiderna ska kortas exempelvis genom byggaktörsdrivna planprocesser eller att låta bygglovsprocessen löpa parallellt med detaljplaneprocessen där det är möjligt. I syfte att öka stadens planberedskap ska nämnden också öka sin planering av områden där ännu ingen markanvisning skett. Det är viktigt inte minst i tider då bostadsbyggandet är osäkert. Ett sådant planarbete ska bland annat startas på Järva, längs med Kymlingelänken mellan Kista och Rinkeby, men också i Älvsjö på platsen för nuvarande mässverksamhet.

Nämnden ska stärka sitt arbete för att korta handläggningstiderna för bygglov generellt. För detta tilldelas nämnden extra budgetmedel 2027, men nämnden ska även utreda möjligheten att använda AI som stöd vid bygglovsansökningar, samt höja bygglovsavgifterna för större aktörer i syfta använda den intäkten till att korta handläggningstider i enskilda projekt.

Nämnden ska säkerställa att planeringen tar hänsyn till behov av ytor för teknisk infrastruktur och stärka samordningen avseende logistik, infrasystem, försörjningsinfrastruktur och mark- och dagvattenutredningar i alla skeden av planering och genomförande i syfte att minska stadens totala investeringsutgifter.

Nämnden ska främja en klimatsmart, resilient och resurseffektiv stadsutveckling. Det handlar bland annat om att verka för fler solceller på byggnaders tak och väggar, men också att bidra till att skapa fysiska strukturer som gör det lätt att leva klimatsmart samt arbeta för minskade utsläpp från trafiken genom elektrifiering och ett transporteffektivt samhälle. Det är därför centralt att nämnden arbetar aktivt med att tillskapa laddmöjligheter för elbilar när nya detaljplaner tas fram, även vid mindre

förtätningsprojekt. Det är även viktigt att nämnden utvecklar service och digitala system för effektiva planprocesser, utökad rådgivning och snabbare hantering av bygglov, inklusive halverad handläggningstid för bygglov för solceller.

Nämnden ska beakta effekter av ett förändrat klimat såsom skyfall och värmeböljor i planeringen och utveckla kompetensen kring dagvatten och skyfallshantering.

Nämnden ska stötta kommunstyrelsen i arbetet med att utveckla kommunkoncernens organisation och strategiska planering och uppföljning för att säkerställa en långsiktigt hållbar energi- och elförsörjning och fortsätta planeringsarbetet i enlighet med lagen om kommunal energiplanering.

Nämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen och miljö- och hälsoskyddsnämnden stärka den regionala samverkan på klimatområdet samt arbetet med att stärka regionens attraktionskraft genom strategisk forskning och innovation..

Aktivitet	**Startdatum**	**Slutdatum**
Stadsbyggnadsnämnden ska utreda potentialen att tillskapa fler bostäder i Stockholm genom omvandling av källare och vindar samt lokaler som t.ex. kontor	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska i samarbete med exploateringsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden och stadsbyggnadsnämnden, ta fram förslag på nya naturreservat och biotopskyddsområden, med målet att minst sju biotopskyddsområden eller kulturreservat samt minst två naturreservat ska inrättas under mandatperioden	2027-01-01	2027-12-31
AB Stockholmshem och AB Svenska Bostäder ska i samarbete med exploateringsnämnden, stadsbyggnadsnämnden och Stockholms Stadshus AB ta fram samlad plan för stadens befintliga modul- och tillfälliga bostäder, i syfte att säkerställa en långsiktigt ändamålsenlig hantering	2027-01-01	2027-12-31
Stadsbyggnadsnämnden ska beaktande informationssäkerhet utreda och implementera vilka typer av bygglovs- och anmälningsärenden som kan automatiseras med utgångspunkt i de systemstöd och AI-baserade stöd som staden använder, för att effektivisera bygglovshandläggningen och bostadsanpassningen samt korta handläggningstiderna	2027-01-01	2027-12-31
Stadsbyggnadsnämnden ska samla, kvalitetssäkra och tillgängliggöra befintliga planeringsunderlag i stadens nya gemensamma geodataplattform. Detta innefattar underlag inför kommande översiktsplan såsom data om ekosystemtjänster, sociotoper och annan stadsövergripande data	2027-01-01	2027-12-31
Exploateringsnämnden ska i samarbete med stadsbyggnadsnämnden, trafiknämnden, Järva stadsdelsnämnd och Stockholms Stads Parkerings AB utveckla området kring Tensta centrum i syfte att minska barriärer och skapa ett tryggare, mer levande och sammanhållet centrum. I arbetet ska förslag tas fram för stadsutveckling av parkeringshuset vid Tensta centrum, utan att begränsas till fastighetens nuvarande omfattning eller användning och ska genomföras med beaktande av gällande nyttjanderätter	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska i samarbete med exploateringsnämnden, stadsbyggnadsnämnden,	2027-01-01	2027-08-31

Stockholms Stadshus AB och Stockholms Stads Parkerings AB utreda koncept för mobilitetshus som innefattar en hög grad av hållbara lösningar utöver parkeringsfunktionen för exempelvis elförsörjning och reservkraft, energigenerering och lagring, civil försvarsfunktion såsom skyddsrum, trygghets- och dricksvattenpunkt med mera. Konceptet ska utformas med en hög grad av arkitektonisk kvalitet och utföras med cirkularitet i fokus		
Kommunstyrelsen ska i samarbete med kulturnämnden: kulturförvaltningen, stadsbyggnadsnämnden, trafiknämnden, Norra innerstadens stadsdelsnämnd och Stockholm Business Region AB ta fram ytterligare åtgärder för att utveckla City till en attraktiv, grön, trygg och levande stadskärna för stockholmare, besökare, handel, kultur och näringsliv. Åtgärderna ska komplettera arbetet med gatumiljöplanen för City	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska i samarbete med exploateringsnämnden, stadsbyggnadsnämnden, trafiknämnden, AB Svenska Bostäder, AB Familjebostäder och AB Stockholmshem samordna arbetet och lämna förslag på prioriterade åtgärder för utveckling av prioriterade centrum och centrumområden	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska i samråd med Stockholms Stadshus AB och i samarbete med exploateringsnämnden, socialnämnden, stadsbyggnadsnämnden, AB Stockholmshem och SHIS tydliggöra processer och ansvar för genomgångsbostäder till nyanlända och skyddsbehövande	2027-01-01	2027-08-31
Stadsbyggnadsnämnden ska i samarbete med exploateringsnämnden och miljö- och hälsoskyddsnämnden ta fram en strategi och process för konvertering av kontor och andra byggnader till bostäder	2027-01-01	2027-12-31
Stadsbyggnadsnämnden ska i samarbete med exploateringsnämnden ta fram mål för byggprojekt på hårdgjord yta samt utveckla ett systematiskt arbetssätt för att identifiera hårdgjorda ytor med potential för stadsutveckling	2027-01-01	2027-12-31
Stadsbyggnadsnämnden ska utreda arbetssätt och riktlinjer för återbruk och konvertering och hur dessa kan integreras tidigt i planprocessen	2027-01-01	2027-12-31
Stadsbyggnadsnämnden ska utreda möjlighet till pilotprojekt med relevanta partner för att pröva om planprocessen kan inledas där det finns en överenskommen maxtid för antagande	2027-01-01	2027-12-31
Stadsbyggnadsnämnden ska utreda möjligheten att använda mindre omfattande utredningar eller PM utifrån befintligt material som alternativ till externa utredningar för detaljplaner av mindre omfattning	2027-01-01	2027-12-31
Trafiknämnden ska i samarbete med exploateringsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, stadsbyggnadsnämnden och Stockholms Hamn AB påbörja upprustningen och breddningen av Munkbrohamnens kaj till en blågrön parkmiljö med mer grönska och bättre offentliga miljöer, där lokalt genererade stenmassor i första hand återanvänds	2027-01-01	2027-12-31
Trafiknämnden ska i samarbete med exploateringsnämnden, stadsbyggnadsnämnden och Region Stockholm utreda hur staden kan bidra till att säkerställa spårvägstrafiken till Djurgården	2027-01-01	2027-12-31

Kulturnämnden: kulturförvaltningen ska i samarbete med miljö- och hälsoskyddsnämnden, stadsbyggnadsnämnden, trafiknämnden och Stockholm Business Region AB revidera Stockholms stads strategi för nattklubbar och livescener	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska, tillsammans med berörda nämnder, ta fram ett förslag till kommunalt mål för andelen grönyta i staden – halva Stockholm grönt. Uppdraget ska även innehålla en översyn av planerade exploateringar i populära grönområden	2027-01-01	2027-12-31
Exploateringsnämnden och stadsbyggnadsnämnden ska i samråd med kommunstyrelsen utreda åtgärder och förutsättningar för att öka antalet överkomliga bostäder exempelvis genom alternativa upplåtelseformer som hyrköp	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska, tillsammans med exploateringsnämnden och stadsbyggnadsnämnden, analysera och ta fram ett förslag till revidering av stadens långsiktiga bostadsmål	2027-01-01	2027-12-31
Stadsbyggnadsnämnden ska uppdatera stadens översiktsplan med anledning av nya centrala riktlinjer och vägledningar som småhus- och villastrategin, byggnadsordningen och stadens arkitekturpolicy	2027-01-01	2027-12-31
Stadsbyggnadsnämnden ska genomföra ett pilotprojekt med uppdaterade detaljplaner i syfte att hitta juridiskt hållbara sätta att skydda befintliga småhusområden från ovarsam exploatering	2027-01-01	2027-12-31
Stadsbyggnadsnämnden ska ta fram en handlingsplan samt åtgärder för att förenkla tillskapandet av fler attraktiva seniorbostäder	2027-01-01	2027-12-31
Idrottsnämnden ska i samarbete med exploateringsnämnden, fastighetsnämnden och stadsbyggnadsnämnden utreda tillfälliga etableringar av t.ex. idrottsytor på platser som ska tas i anspråk för annan exploatering längre fram, samt hur sådana initiativ kan finansieras	2027-01-01	2027-12-31
Stadsbyggnadsnämnden ska genomföra en översyn av stadens äldre detaljplaner för trädgårds-, villa- och småstugeområden, d.v.s. upphäva de äldre före detta stadsplanerna och därmed anta nya detaljplaner för aktuella områden i syfte att stärka skyddet för desamma	2027-01-01	2027-12-31
Exploateringsnämnden ska, tillsammans med stadsbyggnadsnämnden och Stockholm Globe Arena Fastigheter AB, ta fram en vision för Evenemangsstaden, med fokus på att utveckla fastigheterna och koppla samman arenorna och innehållet i Globenområdet och Slakthusområdet	2027-01-01	2027-12-31
Stockholms Stads Parkerings AB ska i samarbete med exploateringsnämnden, och i samråd med kommunstyrelsen, stadsbyggnadsnämnden och trafiknämnden, utveckla arbetet med stadsdelsvisa mobilitetshus och optimering av befintlig parkering som möjliggör friköp av parkeringsplatser	2027-01-01	2027-12-31

En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden

Stadsbyggnadsnämnden ska utgå ifrån ett långsiktigt hållbart investerings- och driftskostnadsperspektiv och säkerställa kostnadseffektiva lösningar tillsammans med berörda nämnder och bolagsstyrelser. Nämnden ska säkra utrymmet för investeringar genom att göra prioriteringar i enlighet med investeringsstrategin och stärka förmåga att göra tidiga ekonomiska avväganden i planeringsprocessen.

Övergripande ekonomiska konsekvensanalyser ska vara en integrerad del av

planprocessens alla skeden. För att möjliggöra ekonomiska avvägningar i tidiga skeden ska samordningen mellan exploateringsnämndens och stadsbyggnadsnämndens processer öka. För att långsiktigt säkerställa genomförbarheten i projekten ska nämnden ytterligare fördjupa samverkan med marknadens aktörer.

Nämnden ska i samband med nybyggnadsprojekt inhämta information från ansvariga verksamhetsnämnder om behovet och omfattningen av samhällsfastigheter, och säkerställa behovet, till rimliga villkor för mottagande nämnd, exempelvis genom detaljplaner med lägre detaljeringsgrad där det är möjligt. Nämnden ska tidigt planera för tillkommande skolor och idrottsytor och säkerställa att dessa optimeras ur såväl ett ekonomiskt som tidsmässigt perspektiv.

Nämnden ska delta i arbetet inom stadens sektorsorganisation för civil beredskap samt i samråd med kommunstyrelsen beakta det civila försvaret i stadsutvecklingen.

Därutöver ska nämnden:

- verka för att stadens småhus-, trädgårds-, och villastäder skyddas från ovarsam exploatering
- prioritera detaljplaner som innehåller radhus eller andra typer av småhus, samt bostadsrätter och större lägenheter, bl.a. genom ett snabbspår för småhus
- avbryta alla pågående arbeten med nya moskéer i avvaktan på regeringens utredning om förbud mot utländsk finansiering av trossamfund

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Stadsbyggnadsnämnden ska ta fram åtgärds- och handlingsplan i syfte att höja Nöjd kund-index (NKI) avseende bygglov	2027-01-01	2027-12-31
Trafiknämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen, stadsbyggnadsnämnden och Region Stockholm arbeta med trygghetsfrämjande åtgärder i anslutning till kollektivtrafikens infrastruktur och bytespunkter	2027-01-01	2027-12-31

Kommunfullmäktiges indikatorer

Kommunfullmäktiges indikatorer redovisas i bilaga.

Trafiknämnden

Trafiknämnden ska möjliggöra för ett levande Stockholm som är tryggt, grönt och ger mer utrymme för människor och stadsliv.

Nämnden har en viktig roll i att bidra till att Stockholm har ett välfungerande transportsystem där utsläppen från vägtrafiken minskar. Nämnden ska planera för förändringar i stadens infrastruktur och samtidigt prioritera att befintlig infrastruktur underhålls löpande.

Stockholm ska ligga i framkant i arbetet med elektrifiering, och ska genom positiva incitament driva på för en elektrifiering av fordon som rör sig i innerstaden. Elektrifiering är en av de mest centrala åtgärderna där trafiknämnden har ett viktigt samordningsuppdrag.

Stockholm ska vara en säker, ren och välskött stad och standarden ska vara likvärdig i hela staden. Nämnden som ansvarig för renhållning av gator och torg ska bidra till minskad nedskräpning och stärkt arbete mot klotter. Nämnden, som ansvarig för utveckling av stadens parker och grönområden, ska bidra till att förbättra luftkvaliteten, minska bullret och göra staden mer klimatanpassad. Dessa ska rustas upp och utvecklas.

Nämndens uppgifter

Nämnden är huvudman för allmänna platser och väghållare enligt plan- och bygglagen.

Nämndens huvudsakliga ansvar omfattar:

- skötsel av stads- och gatumiljön samt vissa parker (Kungsträdgården, Berzelii park, Norra Bantorget, Strömparterren och Järva friområde)
- investeringar i gator och vägar samt ovan nämnda parker
- samordning och utveckling av stadsdelsnämndernas stadsmiljöverksamhet
- skötseln av stadens samtliga träd på gatumark
- markupplåtelser
- upplåtelse av torgplatser och tillsyn av torghandeln
- utveckling av stadens torg
- strategisk trafikplanering i staden
- utveckling av trafiksäkerheten
- trafik- och parkeringsövervakning
- branddammar
- dammsäkerhet
- utgöra stadens skyfallsfunktion
- kommunkoncernens gemensamma inköpskategori Tekniska konsulter – bygg- och projektledning samt inköpskategori Park, gata och parkering.
- i samarbete med stadsdelsnämnderna skapa fler kajbad, fler vinterbadplatser med bastu och verka för tillkomsten av ett kallbadhus

Kommunfullmäktiges inriktning för nämnden

För att kommunfullmäktiges mål ska uppnås ska nämnden, utöver det som beskrivs i *Direktiv för samtliga nämnder och bolagsstyrelser*, arbeta enligt kommunfullmäktiges prioriterade inriktning nedan.

En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla

Det ska vara lätt att ta sig fram i Stockholm. Mer rörelse både inom och till vår stad möjliggör tillväxt, nya möten och att fler väljer att skapa sig sin framtid i Stockholm. Det kräver trafikpolitik som löser trafikutmaningar, skapar plats för mer stadsliv samt säkrar trygga, offentliga platser.

Stockholm ska vara en ren och välskött stad. Städningen ska hålla en hög nivå i hela staden. Trafiknämnden ska intensifiera insatserna för ett rent, snyggt och tryggt Stockholm och arbeta strategiskt i samverkan med stadsdelsnämnderna för att styra stadsmiljöverksamheten mot gemensamma inriktningar och mål. Bland annat ska entreprenörers arbete följas upp för att säkerställa att avtalade åtgärder genomförs och att en likvärdig och hög standard erhålls i hela staden. Nämnden ska säkerställa att städning, tömning av offentliga papperskorgar och klottersanering sker inom 24 timmar efter anmälan samt samordna implementering och genomförande av handlingsplaner för minskat klotter. Nämnden ska leda arbetet inom den tvärfunktionella inköpskategorin Park, gata och parkering.

Parkeringsplatser ska värnas i hela Stockholm. När befintliga platser tas bort genom stadens projekt ska de som huvudregel ersättas i närområdet utifrån lokala behov. Trafiknämnden ska särskilt prioritera parkeringsmöjligheter vid lokala centrum, handelsplatser och kollektivtrafikens bytespunkter. Fler garage, mobilitetshus och infartsparkeringar ska möjliggöras. Genom att arbeta mer kreativt kring ytorna kan stadens parkeringsplatser utökas. Antalet boendeparkeringar i innerstan ska bli fler, inte färre, och avgifterna ska hållas låga. Möjligheterna för in- och utfartsparkering i anslutning till kollektivtrafik i ytterstaden ska förbättras. Trafiknämnden ska tillsammans med exploateringsnämnden, stadsbyggnadsnämnden och i samråd med kommunstyrelsen arbeta för att förbättra bytespunkter – inte minst i trygghetsskapande syfte. Nämnden bör även göra en översyn kring var i staden nya parkeringsplatser kan tillskapas.

Stockholm ska vara en trygg och tillgänglig stad för alla. I de stadsmiljöer som trafiknämnden ansvarar för ska nämnden i samverkan med stadsdelsnämnderna prioritera lokala trygghetsskapande och brottsförebyggande åtgärder med särskilt fokus utifrån lokal lägesbild på de mest otrygga och utsatta platserna. Målsättningen är att inte ha något särskilt utsatt eller utsatt område inom Stockholms stad. Nämnden ska delta i stadens arbete med platssamverkan i syfte att skapa en trygg, säker och levande stad. Trafiknämnden ska tillsammans med socialnämnden och stadsdelsnämnderna delta i det förstärkta regionala samverkansarbetet gällande att minska antalet öppna drogscener i länet. Nämnden ska också bistå kommunstyrelsen vid inrättande av medborgarzoner.

Det offentliga rummet ska stärkas och nämnden ska i samarbete med kulturnämnden och stadsdelsnämnderna samt relevanta privata och ideella aktörer öka och underlätta för närvaron av kultur i det offentliga rummet samt arbeta för att främja stadens kultur- och nöjesliv, bland annat genom att utveckla stadens strategi för nattklubbar och livescener.

Det har förekommit våldsamheter som en konsekvens av att antidemokratiska krafter får tillstånd att anordna offentlig tillställning på stadens mark. Därför bör kommunstyrelsen tillsammans med trafiknämnden få i uppdrag att ta fram motsvarande riktlinjer för upplåtelse av stadens mark. Riktlinjerna ska utformas i enlighet med det utrymme som ordningslagen medger kommuner att ta övergripande samhällsintressen i beaktande vid upplåtelse av mark för offentlig tillställning. För oss är det en självklart att de skarpa villkor som gäller för att få använda stadens lokaler även måste gälla när man vill använda stadens mark.

Stockholms torg ska vara levande, trygga och trivsamma mötesplatser med goda förutsättningar för torghandel samt restaurang- och krogverksamhet. Tillsammans med näringsidkarna och berörda stadsdelsnämnder ska torghandelsverksamheten utvecklas. Torgen ska också upplevas vara städade och trygga. Samverkan med interna och externa parter för att stävja brottslighet kopplad till torghandeln ska utökas.

Stockholms unika placering vid Mälaren och Östersjön ska nyttjas bättre. Nämnden ska sträva efter att effektivt och serviceinriktat möta intresset för etableringar och deltagande i utvecklingen av stadens kajer samt i övrigt verka för att levandegöra stadens kajer och vattennära platser. Tillsammans med Stockholms Hamnar, stadsdelsnämnderna och fristående aktörer ska trafiknämnden möjliggöra levandegörandet av Stockholms vattennära platser med kajbalkonger, bastubad, badbryggor och badstränder. Med de regelförenklingar som genomförts nationellt för alkoholtillstånd ska nämnden arbeta med att aktivera stadens kajer. Trafiknämnden ska tillsammans med STOHAB och externa aktörer möjliggöra mer transport på vattnet.

Trafiknämnden ska tillsammans med kommunstyrelsen, kulturnämnden, andra berörda nämnder och bolag samt privata aktörer utreda möjligheterna att återinföra vattenfestivalen.

Stadsmiljön ska vara tillgänglig för alla, oavsett funktionsförmåga varpå tillgänglighetsperspektivet ska vara integrerat i verksamheten. Nämnden ska utveckla arbetssätt kopplat till stadens branddammar, i samarbete med Storstockholms brandförsvar.

Det är angeläget att utveckla och förbättra vintervägh̊llningen för alla trafikslag. Bland annat genom strategisk samverkan med stadsdelsnämnderna i syfte att styra verksamheten mot gemensamma inriktningar och mål. Effektiva metoder för snöröjning och mer sopsaltning av gångbanor ska utvecklas och inkluderas i ordinarie driftverksamhet. Vidare ska nämnden påbörja ett pilotprojekt där GPS används för stadens snöröjning så att stockholmare i realtid kan följa hur snöröjningen fungerar i staden. Stockholms snöröjning ska fungera bättre. Trafiknämnden ska prioritera tydliga kvalitetskrav, skarpare avtalsuppföljning och bättre samordning mellan entreprenörerna. Stadens fokus ska ligga på att stockholmarnas gator och trottoarer snöröjs snabbt och effektivt, inte på att föra över verksamheter till kommunal egen regi eller ideologiska prestigeprojekt. Förslag om förändrad driftsform ska alltid föregås av en tydlig analys av kostnader, kvalitet och konsekvenser. En dåligt fungerande snöröjning slår hårt mot stockholmare i allmänhet men mot utsatta grupper såsom äldre och personer med funktionsnedsättningar i synnerhet. Med tanke på att inga justeringar har gjorts av avtalen sedan förra vintern är risken överhängande att det uppstår problem även under 2027 och nämnden ska därför utreda hur bilar kan undantas från parkeringsavgifter under kraftigt snöfall.

Aktivitet	**Startdatum**	**Slutdatum**
Exploateringsnämnden ska, tillsammans med trafiknämnden, Norra innerstadens stadsdelsnämnd och Stockholms Hamnar AB, ta fram en handlingsplan för Strandvägen i syfte att utveckla sträckan med mer grönska, permanenta serveringar och ett enhetligt uttryck	2027-01-01	2027-12-01
Trafiknämnden ska påbörja ett pilotprojekt där GPS används för stadens snöröjning så att stockholmare i realtid kan följa hur snöröjningen fungerar i staden	2027-01-01	2027-09-30
Trafiknämnden ska i samarbete med Stockholms Parkerings AB se över hur man mer effektivt använder stadens parkeringar	2027-01-01	2027-09-30

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Trafiknämnden ska se över snöröjningsavtalen för att prioritera effektivitet	2027-01-01	2027-06-30
Trafiknämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen, stadsbyggnadsnämnden och Region Stockholm arbeta med trygghetsfrämjande åtgärder i anslutning till kollektivtrafikens infrastruktur och bytespunkter	2027-01-01	2027-12-31
Trafiknämnden ska inom Levande Stockholm utöka antalet gågator såväl tillfälliga som permanenta	2027-01-01	2027-12-31
Trafiknämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna och kulturnämnden: kulturförvaltningen underlätta för foodtrucks, cafévagnar, loppisar och uteserveringar, bland annat genom att etablera fler avgiftsfria upplåtelseplatser (zon W)	2027-01-01	2027-12-31
Trafiknämnden ska i samarbete med exploateringsnämnden och Södermalms stadsdelsnämnd ta fram förslag på en badplats med vattenrenande bassäng i Hammarby sjöstad. Sickla udde och Skansbron ska prövas och förslaget ska omfatta kostnad, driftansvar och tidplan	2027-01-01	2027-12-31
Kulturnämnden: kulturförvaltningen ska i samarbete med miljö- och hälsoskyddsnämnden, stadsbyggnadsnämnden, trafiknämnden och Stockholm Business Region AB revidera Stockholms stads strategi för nattklubbar och livescener	2027-01-01	2027-12-31
Kulturnämnden: kulturförvaltningen och trafiknämnden ska ta fram en långsiktig plan för hur de kulturella inslagen kan stärkas i Levande Stockholm och vid andra former av platsutveckling och tillfällig aktivering	2027-01-01	2027-12-31
Trafiknämnden ska i samråd med stadsdelsnämnderna ta fram och etablera ett arbetssätt för att skapa trygga och tillgängliga stråk till stadens vård- och omsorgsboenden	2027-01-01	2027-12-31
Trafiknämnden ska i samråd med stadsdelsnämnderna och andra berörda nämnder och bolag utreda och genomföra åtgärder för att ytterligare förbättra snöröjningen och renhållningen	2027-01-01	2027-12-31
Trafiknämnden ska i samarbete med utbildningsnämnden se över trafiksituationen vid ett flertal skolor	2027-01-01	2027-12-31
Trafiknämnden ska i samarbete med Stockholms Hamn AB och S:t Erik Markutveckling AB aktivera Stadsgårdskajen med serveringar, lek och grönska	2027-01-01	2027-12-31
Trafiknämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna och andra berörda nämnder utreda ett sammanhängande gångstråk längs med Mälarens södra strand, från Vårberg till Hammarby sjöstad	2027-01-01	2027-12-31
Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska i samarbete med kulturnämnden: kulturförvaltningen, trafiknämnden och stadsdelsnämnderna ta fram principer för att skapa mer miljövänliga, hälsosamma och klimatanpassade lekparker och parklekar med höga lekvärden	2027-01-01	2027-12-31
Stockholms Hamn AB ska i samarbete med kommunstyrelsen, trafiknämnden och Stockholms Stadshus AB förbereda genomförandet av en första etapp av överföringen av förvaltningen av innerstadskajerna till trafiknämnden, omfattande Norr Mälarstrand, Söder Mälarstrand och Munkbrohamnen. Inför överföringen ska finansiering och investeringsförutsättningar för trafiknämndens långsiktiga utveckling av kajerna vara klarlagda	2027-01-01	2027-12-31
Trafiknämnden ska analysera och redovisa gator där det är lämpligt att plantera träd och grönska	2027-01-01	2027-06-30
Trafiknämnden ska i samarbete med exploateringsnämnden utreda möjligheten att införa krav på livscykelanalyser (LCA) och gränsvärden för klimatpåverkan vid anläggningsarbeten	2027-01-01	2027-12-31

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Kommunstyrelsen ska i samarbete med exploateringsnämnden, stadsbyggnadsnämnden, trafiknämnden, AB Svenska Bostäder, AB Familjebostäder och AB Stockholmshem samordna arbetet och lämna förslag på prioriterade åtgärder för utveckling av prioriterade centrum och centrumområden	2027-01-01	2027-12-31
Trafiknämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen och berörda nämnder ta fram ett investeringsprogram för grönska, som under mandatperioden totalt omfattar 500 miljoner kronor, med fokus på trädplantering, biologisk mångfald och gröna samband, som även stärker den sociala hållbarheten	2027-01-01	2027-06-30

En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt

Stockholm behöver bygga ut laddinfrastrukturen i snabbare takt. Utbyggnaden av laddinfrastrukturen ska göras enligt målsättningen om 100 procent laddplatser i egna anläggningar samt på driftade ytor och anläggningar till år 2030 i både inner- och ytterstaden. Trafiknämnden ska hålla ihop stadens samlade arbete med elektrifieringen av transportsektorn. Bland annat genom att leda arbetet med Elektrifieringspakten.

För att klara omställningen ska nämnden leda arbetet för att även den privata laddinfrastrukturen ska byggas ut i fastigheter, bostadsrättsföreningar och småhus. Nämnden ska arbeta för kortare handläggningstider och större tydlighet kring hur privata aktörer kan bidra till ökad elektrifiering.

I förlängningen ger elektrifieringen att fler tysta transporter kan göras nattetid för ökad framkomlighet och minskat buller. I upphandlingar av transporter, entreprenader och arbetsmaskiner ska fossila bränslen fasas ut och avtalsvillkor som möjliggör uppföljning ska säkerställas.

Införandet av miljözoner, stadsmiljözoner eller andra insatser som innebär stora ingrepp i rådande trafikflöden behöver föregås av information, grundliga utredningar och dialog med lokala boende och företagare. Här är småföretagarrådet under kommunstyrelsen ett användbart redskap för att undvika att näringslivsperspektivet missas i exempelvis omvandlandet av platser eller renoveringar. Att införa Miljözon klass 3 och ett generellt förbud mot bensin-, diesel- och laddhybridbilar i Stockholms innerstad är inte aktuellt. Stockholms klimatomställning ska genomföras i en takt som stockholmarna och företagen kan följa med i. Nämnden ska verka för att trängselavgiften ska bli lägre för elbilar. Nya trafikrestriktioner ska alltid föregås av rättsliga och samhällsekonomiska konsekvensanalyser som tydligt redovisar effekterna för rörlighet, näringsliv och boende. Det ska vara enkelt att ta sig runt i Stockholm, oavsett hur man väljer att resa.

Stockholms luftkvalitet har de senaste åren förbättrats och klarar idag miljökvalitetsnormerna på stadens gator. Framöver behöver luftkvaliteten fortsätta förbättras. För att skynda på utfasningen av äldre bensin- och dieselbilar och därmed främja både luftkvaliteten och utsläppsminskningarna bör nämnden utreda möjligheterna till införandet av fler Miljözon klass 2-områden. Men innan trafiknämnden beslutar om större trafikförändringar, nya förbud eller permanenta avstängningar ska konsekvenserna för restider, trafikflöden, parkeringsmöjligheter, näringsliv och blåljusverksamhet redovisas. Särskild hänsyn ska tas till risken att trafik flyttas från huvudleder till bostadsgator. Berörda boende och företagare ska ges möjlighet till dialog innan beslut fattas. Genomförda förändringar ska också följas upp och vid behov omprövas.

Vidare bör staden arbeta aktivt med att driva på riksdagen i att lagstifta om förbud av tvåtaktare samt se över möjligheter att införa åtgärder för att minska närvaron av dessa

i Stockholm fram tills att ny lagstiftning är på plats. Dessa ska införas främst för att effektivt förbättra luftkvaliteten, likt under införandet av miljözon klass 2 på Hornsgatan. Konsekvensanalyser ska genomföras innan beslut, och utgångspunkten ska vara att det inte leder till ökad trängsel och försämrad rörlighet.

Nämnden ska leda stadens arbete i samarbete med Stockholms Hamn AB och andra berörda för att samverka med Region Stockholms planering för kollektivtrafik på stadens vatten. Utvecklingen av mobilitetstjänster och delningsekonomi ska beaktas. Tillsammans med Stockholms Stads Parkerings AB ska fler fasta parkeringsplatser för bilpoolsbilar tas fram. Trafiknämnden ska tillsammans med Stockholms Stads Parkerings AB se över hur man genom samverkan med företag som exempelvis Parklet bättre kan nyttja stadens parkeringsplatser. Staden ska utreda förutsättningarna till ett pilotprojekt. Syftet är att öka tillgången till parkering utan att behöva anlägga nya parkeringsytor.

Elektrifieringen av leverans- och godstrafiken är viktig varpå möjligheterna till snabbladdning behöver förbättras. För att möjliggöra tysta nattleveransen i hela staden ska nämnden arbeta framsynt för paket- och godsleveranser. Exempelvis vad gäller att upplåta mark för paketboxar.

För att öka rörligheten för alla stockholmare – oavsett hur de tar sig fram genom Stockholm – ska trafiknämnden revidera stadens framkomlighetsstrategi. Målet är högre trafiksäkerhet, kortare restider samt minskade trafikstockningar och köer. I detta arbete ska nämnden identifiera specifika platser där bilköer regelbundet uppstår. Trafiknämnden behöver också underlätta för bilar att köra ut från innerstan i syfte att minska biltrafiken i gatumiljö – därför behöver biltunnlar som exempelvis Klaratunneln och Söderledstunneln användas mer effektivt.

Förbindelsen mellan Södermalm och Norrmalm är viktig för Stockholms trafiksystem. Staden har nyligen genomfört omfattande investeringar i Slussen för att säkra fungerande trafikflöden. Ytterligare avstängningar riskerar att skapa längre omvägar, försämrad tillgänglighet och ökade trafikproblem på omkringliggande gator. Trafiknämnden ska värna rörligheten och särskilt beakta konsekvenserna för boende och företagare.

För att minska genomfartstrafiken i Stockholm och via exempelvis Gamla stan behöver ringleden färdigställas som gör det möjligt att leda trafik runt innerstaden i stället för genom den. Trafiknämnden ska tillsammans med kommunstyrelsen verka för att Östlig förbindelse förverkligas och aktivt driva frågan gentemot staten och Region Stockholm. Stadens trafikplanering ska stödja en framtida ringled och inte försvåra dess genomförande. En färdig ringled minskar genomfartstrafiken genom Stockholm och belastningen på stadens vägar samt underlättar för andra trafikslag. i innerstaden.

Mer behöver göras för att underlätta för cykelpendling från ytterstaden och kranskommunerna – bland annat vad gäller bättre cykelbanor och belysning i ytterstaden, samt fler infartsparkeringar för cykel i anslutning till kollektivtrafik. Mer behöver också göras för att hantera konflikter och trafiksäkerhet mellan gående och cyklister. Därför ska trafiknämnden se över och föreslå typlösningar för hantering av vanligt förekommande konflikter mellan gående och cyklister.

Det måste också bli lättare att byta mellan cykeln och andra transportmedel – inte minst kollektivtrafiken. Utöver fler infartsparkeringar för cyklister, bör trafiknämnden i Stockholms stad i samverkan med Region Stockholm och andra berörda kommuner införa ett nytt och långsiktigt hyrcykelsystem integrerat med kollektivtrafiken.

Underhållet av cykelnätet behöver förbättras och fler delar av ytterstaden ska ha tillgång till trygga, snabba cykelstråk. Det behövs fler cykelställ längs med pendeltågsstationerna och fler låsstolpar behöver placeras på strategisk viktiga punkter för att möjliggöra mer cykelpendling och färre cykelstölder. Skyltningen längst med cykelvägnätet behöver förbättras och för att öka trafiksäkerheten för alla fordon behöver staden göra mer för att åtgärda potthål.

En grönare stad är en stad där många trivs och mår bra. Nämnden ska arbeta för att öka krontäckningsgraden genom som en central del av stadens klimatanpassning samt i arbetet för att förbättra luftkvaliteten och stärka den biologiska mångfalden. Nämnden ska också utgöra stöd för stadens samlade skyfallsarbete genom skyfallsfunktionen och utreda ansvar för skyfallsanläggningar under mark. Hårdgjorda ytor ska minska för att kunna tillföra mer grönska och hantera nederbörd. Vidare ska Trafiknämnden utveckla förmågan att samlat beakta skyfallsproblematik, behov av fler träd, skuggande växtlighet och lokalt omhändertagande av dagvatten i samband med investeringar och reinvesteringar i gatugröna miljöer.

Nämnden ska utreda vilka av stadens återkommande och uppskattade sommargågator som skulle kunna göras permanenta. Stockholm ska ha fler attraktiva stadsmiljöer med grönska, uteserveringar och plats för människor. Men permanenta gågator och avstängningar får inte genomföras på bekostnad av fungerande trafikflöden och tillgänglighet. Trafiknämnden ska prioritera utvecklingen av stadslivet på platser där det finns lokalt stöd och där framkomligheten inte försämras. Befintliga trafikomläggningar som medfört betydande negativa konsekvenser ska omprövas.

Arbetet med träd ska stärkas i staden. Trafiknämnden ska öka sin strategiska trädkompetens och öka ambitionerna kring trädplantering. Nämnden ska tillsammans med miljö- och hälsoskyddsnämnden och stadsdelsnämnderna fortsätta att utveckla arbetet inom Grönare Stockholm för att fortsätta att utveckla Stockholms parker, gröna stråk, naturområden och gatumiljö. Exempelvis genom att göra om delar av Sergels torg till en park. Möjligheterna till stadsodling ska förbättras.

Nämnden ska tillsammans med stadsdelsnämnderna utreda mikroparker i stadsmiljö och de hårdgjorda ytorna ska bli färre till förmån för mer grönska. Trafiknämnden ska tillsammans med stadsdelsnämnderna slå vakt om stadens policy att plantera två träd för varje träd som behöver tas bort.

Nämnden ska utveckla arbetet med klimatanpassning i syfte att mildra effekterna av extrema väderrelaterade händelser och utgöra stöd för stadens samlade skyfallsarbete genom nämndens skyfallsfunktion. Nämnden ska öka kunskapen och beakta behovet av svalkande utomhusmiljöer vid utformandet av olika typer av stadsmiljöer.

I samarbete med kommunstyrelsen, miljö- och hälsoskyddsnämnden och Stockholm Vatten och Avfall AB ska nämnden samordna nämnder och bolagsstyrelser för en tydlig och strategisk stadsövergripande kommunikation i miljö- och klimatfrågor.

Stockholm ska vara en roligare stad att både leva i och besöka. Trafiknämnden behöver med andra berörda nämnder möjliggöra aktivering av fler platser och skapa bättre förutsättningar för stadsglädje. Tillsammans med andra berörda nämnder och polisen behöver tillståndshantering också bli kortare och mer effektiv. Trafiknämnden ska utreda möjligheterna för kortare handläggningstider för handläggning gentemot restauranger med uteserveringar. Restaurang-, bar- och caféverksamhet som inte får ett avslag från trafiknämnden för uteserveringstillstånd inom sex veckor bör automatiskt få

tillåtelse att ha den uteservering man ansökt om. Nämnden ska säkerställa en rutin för proaktiv och tidig dialog och information med och till näringsidkare som direkt berörs av stadens fysiska åtgärder i stadsmiljön. Befintliga lagar och regleringar ska tillämpas på ett framåtlutat sätt som möjliggör för Stockholms företagare att bidra till en trevligare och mer levande stadsmiljö.

Stadens kajer ska utvecklas till attraktiva promenadstråk samtidigt som sjöfartens möjligheter och vattenspegeln ska beaktas.

Nämnden ska tillsammans med berörda delar av Stockholms stad och externa aktörer verka för en ny gång och cykelbro mellan Strandvägen och Djurgården i syfte att avlasta Djurgårdsbron och öka trafiksäkerheten för gående och cyklister.

Trafiknämnden ska prioritera arbetet med att utveckla en samlad produktionsplanering med utgångspunkt i översiktsplanen och utbyggnaden av kollektivtrafik. Stockholms stad ska aktivt bidra till att förbättra kollektivtrafikens framkomlighet och tillgänglighet. Trafiknämnden ska i samverkan med Region Stockholm prioritera framkomlighetsåtgärder för bussar och spårvagnar, förbättra bytespunkter och verka för att indragna kollektivtrafikförbindelser återställs. Stadens trafikpolitik ska göra det enklare att välja kollektivtrafiken utan att samtidigt försvåra för dem som behöver bilen.

Nämnden ska samarbeta med berörda nämnder i tillsynsuppdrag för att utveckla och erbjuda en sammanhållen och gemensam tillsyn hos företag och delta i uppdraget platsutveckling av stadens renodlade verksamhetsområden enligt näringslivspolicyn. Vidare ska nämnden förbättra framkomligheten för näringslivets transporter och delta i arbetet med att effektivisera varudistributionen till stadens verksamheter. Stockholms företagare är beroende av fungerande transporter. Trafiknämnden ska säkerställa tillgången till ändamålsenliga lastplatser och möjligheter för leveranser, servicefordon och hantverkare att ta sig fram och parkera nära sina kunder. Vid större gatuombyggnader och trafikomläggningar ska näringslivets behov analyseras särskilt. Staden ska inte genom trafikbegränsningar försvåra för butiker, restauranger och småföretag att bedriva sin verksamhet.

Nämnden ska bistå exploateringsnämnden i samordningen avseende logistik, masshantering och försörjningsinfrastruktur i alla skeden av planering och genomförande av stadsutvecklingsprojekt. Näringslivets behov och förutsättningar vid större infrastruktursatsningar ska beaktas tidigt i stadsutvecklingsprocessen och i planering av trafikmiljö. I samarbete med andra nämnder ska tillgången till kommunaltekniska ytor säkerställas.

Kista Science City ska fortsätta utvecklas till ett modernt innovationsdistrikt med ett levande och konkurrenskraftigt näringsliv och goda förutsättningar för teknik och innovation. Stadens arbete för att bidra till utvecklingen behöver öka genom satsningar på goda etableringsförhållanden, på levande och trygga stadsmiljöer.

Stockholm ska ligga i framkant vad gäller smart teknik och automatisering av trafiksystemet. Trafikdata ska användas för att skapa större effektivitet och bättre framkomlighet. Exempelvis för att effektivt minska köbildning, skapa gröna vågor för prioriterad trafik samt som underlag för framtida trafikomläggningar och förändringar av transportsystemet. Stockholm ska vara en ledande stad för utvecklingen av ny transportteknik. Nämnden ska aktivt möjliggöra försök med självkörande fordon och automatiserade transporttjänster. Det ska göras i samarbete med näringslivet och berörda myndigheter. Staden ska inte i onödan försvåra tester av ny teknik som kan

förbättra trafiksäkerheten, öka framkomligheten och bidra till effektivare transporter. Stockholm ska välkomna innovation, inte motarbeta den.

Nämnden ska arbeta för minskade trafikstörningar vid lednings-, bygg- och infrastrukturprojekt genom att koordinera och kommunicera egna och andras aktiviteter och utveckla samordningen och samarbetet med ledningsägare. Att minimera vägarbetens trafikstörningar är avgörande för framkomligheten och för att blåljustrafik och räddningstjänst ska kunna ta sig fram. Det är mycket allvarligt att framkomligheten för just blåljuspersonal försämrats längst med Sveavägen, och nämnden ska skyndsamt återställa Sveavägen för att säkerställa fungerande trafikflöden på både Sveavägen och på närliggande gator. Det nuvarande läget har försämrat för boenden i området och har lett till ökat trafik på mindre sidogator och långa bilköer. Företagare på Sveavägen har drabbats mycket hård när flödena är sämre och parkeringsmöjligheterna obefintliga. Åtgärder för ökad framkomlighet ska prioriteras på huvudstråk där trafikbegränsningar skapat köbildning och flyttat trafik till mindre bostadsgator. Trafiknämnden ska redovisa konkreta åtgärder för att korta restiderna och förbättra framkomligheten för såväl privatbilister som nyttotrafik och blåljuspersonal.

Vidare ska trafiknämnden identifiera trafikpunkter där framkomligheten behöver förbättras samt presentera lösningar för dessa – exempelvis Brommaplan, Sockenvägen och Gamla Tyresövägen. Framkomligheten på Södermalm behöver de kommande åren prioriteras till följd av de många trafikomläggningarna och renoveringarna som görs på och omkring stadsdelen.

Aktivitet	**Startdatum**	**Slutdatum**
Trafiknämnden ska i samarbete med stadsbyggnadsnämnden och relevanta stadsdelsnämnder ta fram utvecklingsplaner för Fatbursparken, Brunkebergs torg och Odenplan	2027-01-01	2027-12-31
Trafiknämnden ska i samarbete med stadsbyggnadsnämnden och Södermalms stadsdelsnämnd ta fram en åtgärdsplan för Fatbursparken och Mariakvarteren, som förenar riktade trygghetsinsatser med uppsökande socialt arbete	2027-01-01	2027-12-31
Trafiknämnden ska tillsammans med Stockholms Parkerings AB se över marknaden för företag som hyr ut parkeringsplatser under delar av dygnet och utreda förutsättningarna för ett pilotprojekt där staden samverkar med en relevant aktör	2027-01-01	2027-06-30
Trafiknämnden ska utreda hur ett förbud av tvåtaktsmopeder kan utformas	2027-01-01	2027-06-30
Trafiknämnden ska utreda och föreslå förbättringar av trafiksituationen i Sköndal	2027-01-01	2027-12-31
Trafiknämnden ska se över stadens signalanläggningar i syfte att förbättra framkomligheten och trafiksäkerheten	2027-01-01	2027-12-31
Trafiknämnden ska i samarbete med exploateringsnämnden, stadsbyggnadsnämnden och Region Stockholm utreda hur staden kan bidra till att säkerställa spårvägstrafiken till Djurgården	2027-01-01	2027-12-31
Trafiknämnden ska i samarbete med exploateringsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, stadsbyggnadsnämnden och Stockholms Hamn AB påbörja upprustningen och breddningen av Munkbrohamnens kaj till en blågrön parkmiljö med mer grönska och bättre offentliga miljöer, där lokalt genererade stenmassor i första hand återanvänds	2027-01-01	2027-12-31
SISAB ska i samarbete med trafiknämnden, utbildningsnämnden, Skärholmens stadsdelsnämnd, AB Stockholmshem, Kulturhuset Stadsteatern AB samt relevanta lokala aktörer utreda hur Bredholmstorget i högre utsträckning kan utvecklas till ett tryggare och mer inbjudande torg/skolgård i Skärholmens centrum	2027-01-01	2027-12-31

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Trafiknämnden ska i samarbete med exploateringsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden och stadsdelsnämnderna samplanera upprustning och utbyggnad av cykelvägnätet. Kostnadseffektiva åtgärder som syftar till att skapa ett tryggt och sammanhängande nät ska prioriteras	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska i samarbete med kulturnämnden, kulturförvaltningen, stadsbyggnadsnämnden, trafiknämnden, Norra innerstadens stadsdelsnämnd och Stockholm Business Region AB ta fram ytterligare åtgärder för att utveckla City till en attraktiv, grön, trygg och levande stadskärna för stockholmare, besökare, handel, kultur och näringsliv. Åtgärderna ska komplettera arbetet med gatumiljöplanen för City	2027-01-01	2027-12-31
Exploateringsnämnden ska i samarbete med stadsbyggnadsnämnden, trafiknämnden, Järva stadsdelsnämnd och Stockholms Stads Parkerings AB utveckla området kring Tensta centrum i syfte att minska barriärer och skapa ett tryggare, mer levande och sammanhållet centrum. I arbetet ska förslag tas fram för stadsutveckling av parkeringshuset vid Tensta centrum, utan att begränsas till fastighetens nuvarande omfattning eller användning och ska genomföras med beaktande av gällande nyttjanderätter	2027-01-01	2027-12-31
Trafiknämnden ska i samarbete med miljö- och hälsoskyddsnämnden ta fram en nollvision i syfte att minska dödsfall och allvarliga sjukdomar orsakade av trafikens luftföroreningar, samt en plan för att nå dit	2027-01-01	2027-12-31
Trafiknämnden ska ta fram en plan för hur tippning av snö i stadens sjöar och Östersjön ska minska under mandatperioden med mål att helt upphöra	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska i samråd med trafiknämnden och berörda nämnder, bolag och stadsdelsnämnderna utreda och tydliggöra ansvarsgränser för snöröjning i syfte att vidareutveckla arbetet med att bekämpa halka.	2027-01-01	2027-12-31
Trafiknämnden ska i samråd med kommunstyrelsen säkerställa att stadens terrorhinder är väl placerade utifrån ett säkerhetsperspektiv samt placeras beaktande trafiksäkerheten för oskyddade trafikanter.	2027-01-01	2027-12-31

En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden

Trafiknämndens verksamhet ska vara ekonomiskt hållbar och skapa största möjliga nytta och mervärde för stockholmarna. I samband med beslut om investeringar och reinvesteringar ska nämnden analysera drift- och underhållskonsekvenserna samt upprätta och följa noggranna drift- och underhållsplaner. Samordningen med exploateringsnämnden är fortsatt viktig för att öka nämndens möjligheter att planera och påverka de investeringar som är en konsekvens av exploateringsverksamheten.

På grund av omvärldsläget och trafiknämndens ansträngda ekonomi, ska nämnden se över sin planering och prioritera investeringsprojektens omfattning och genomförandetid samt kostnadseffektivitet. Projekt med nytta för ökad framkomlighet och minskade utsläpp ska prioriteras. Nämnden ska utreda möjligheterna för ökade intäkter från reklamvitriner på stadens mark. Bland annat genom mindre samhällsinformation och färre förbud mot reklam gällande exempelvis flygresor och bilar.

Prognossäkerheten inom investeringsverksamheten ska förbättras. Nämnden ska fortsätta arbeta med den interna kontrollen genom att bland annat förbättra avtalsuppföljning, kostnadskontroll och projektkalkyler. Tillsammans med stadsdelsnämnderna ska enhetliga arbetssätt utvecklas vad gäller systematisk uppföljning av entreprenadavtal för vinterväghållning och barmarksrenhållning i syfte att säkerställa att staden erhåller den kvalitet som beställts.

Nämnden ska använda, dela och tillgängliggöra öppen trafikdata i samverkan med offentliga och privata aktörer. I arbetet med bland annat framkomlighetsfrågor ska

nämnden integrera och strategiskt nyttja teknikutveckling och innovationer, som till exempel sensorer, i syfte att optimera trafiksystemet, minska resursförbrukning och öka effektiviteten. Nämnden ska också utveckla återkopplingen kring ärenden som kommer in via TyckTill-appen samt synliggöra dessa på aggregerad nivå för att möjliggöra en bättre dialog med allmänheten.

Trafiknämnden ska tillsammans med andra berörda nämnder och bolagsstyrelser bidra i stadsdelsnämndernas och polisens arbete med att ta fram lokala lägesbilder, orsaksanalyser och åtgärder i arbetet med de lokala samverkansöverenskommelserna med polisen. Nämnden ska delta i arbetet inom stadens sektorsorganisation för civil beredskap.

Nämnden ska arbeta för innovativ gatuladdning, i syfte att underlätta för marknaden att skapa möjlighet för laddinfrastruktur i gatumiljö. Genom projektet Smart stad utnyttjas digitaliseringen för att göra livet bättre för stockholmarna och för näringslivet. Vägen till att göra Stockholm till en smart och uppkopplad stad går genom innovation och ny teknik. Verktyg som multisensorer finns redan idag men behöver etableras och utvecklas brett i staden. Genom multisensorer kan trafikläget läsas av i realtid för att främja såväl framkomlighet som säkerhet och miljöaspekter. Nämnden ska också verka för att installera styrbelysning för trygga och inbjudande parker, gator och torg.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Trafiknämnden ska i samråd med kommunstyrelsen utreda och föreslå beslutsfattande vid extrema väderhändelser	2027-01-01	2027-06-30
Trafiknämnden ska i samråd med idrottsnämnden, kyrkogårdsnämnden, stadsdelsnämnderna, AB Svenska Bostäder, AB Familjebostäder, AB Stockholmshem, SISAB och Micasa Fastigheter i Stockholm AB genomföra och utvärdera ett pilotprojekt inklusive övning avseende samverkan vid extrema väderhändelser	2027-01-01	2027-12-31
Stockholms Stads Parkerings AB ska i samarbete med exploateringsnämnden, och i samråd med kommunstyrelsen, stadsbyggnadsnämnden och trafiknämnden, utveckla arbetet med stadsdelsvisa mobilitetshus och optimering av befintlig parkering som möjliggör friköp av parkeringsplatser	2027-01-01	2027-12-31
Stockholms Hamn AB ska i samarbete med trafiknämnden utreda investeringsbehov för Hammarbyslussen	2027-01-01	2027-12-31

Kommunfullmäktiges indikatorer

Kommunfullmäktiges indikatorer redovisas i bilaga.

Utbildningsnämnden

Genom kunskap öppnar sig världen. Att ha gått i en kommunal skola i Stockholm ska vara synonymt med att uppnå goda kunskapsresultat. I Stockholms kommunala skolor ska varje elev mötas av höga förväntningar och få växa efter sina förmågor. Nämnden ska därför verka för att alla elever går ut grundskolan med behörighet till gymnasiet och att alla elever går ut gymnasiet med examensbevis. Skolutvecklingen i Stockholm ska vila på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet. Alla barn i Stockholms förskolor och skolor ska ges möjlighet till god kunskapsutveckling, vilket innebär att både elever som behöver särskilt stöd och elever som behöver större utmaningar ska få det.

Nämnden ska arbeta för att Stockholm ska ha Sveriges nöjdaste elever, vårdnadshavare och anställda. Trenden av växande skolklasser och barngrupper ska brytas och utvecklingen vändas. Under kommande år ska klasstorlekarna minska och lärartätheten öka i syfte att varje elev ska få mer tid med sin lärare och studieron i klassrummet ska öka. Genom mer strukturerad undervisningstid i de tidigare årskurserna rustas elever med grundläggande kunskaper som ytterligare färdigheter kan byggas vidare på. Att främja elevernas läsförmåga och matematikkunskaper är särskilt prioriterat. Elevers kunskaper ska mätas kontinuerligt och likvärdigt i Stockholms skolor. Tillgången till läromedel i Stockholms skolor ska vara god.

Utbildningsnämnden ska vara en långsiktigt hållbar och attraktiv arbetsgivare för såväl medarbetare som chefer. Ryggraden i skolan utgörs av personalen som fyller skoldagen med kunskap, stöttning och motivation. Stockholms stad ska vara Sveriges bästa arbetsgivare för skolpersonal. Möjligheten till karriärsutveckling för lärare måste stärkas, utan att hamna långt bort från undervisningen.

För att kunna uppfylla skolans kunskapsuppdrag är det viktigt med ett kraftfullt stöd från, och samverkan med, socialtjänsten, barn- och ungdomspsykiatrin och andra relevanta samhällsaktörer. Fokus ska ligga på skolnärvaro, och det närvarofrämjande arbetet ska därför inkludera elever i hela grundskolan, såväl som gymnasieskolan.

Nämnden ska verka för att den psykiska hälsan bland stadens elever förbättras. Nämnden ska fortsatt satsa på elevhälsan, särskilt på kuratorer och psykologer. En digital elevhälsa ska byggas ut som ett komplement till den fysiska elevhälsan. Rätten till utbildning för barn med neuropsykiatriska diagnoser och särskilda behov i såväl kommunal som fristående regi ska säkerställas.

Det ska råda nolltolerans mot våld och kränkningar i Stockholms skolor. Att skolmiljön och miljön i klassrummet präglas av trygghet, förutsägbarhet och lugn är viktigt för att främja god hälsa och minska stress bland elever. Det ska råda gemensamma och transparenta ordningsregler i samtliga skolor.

Nämndens uppgifter

Nämndens huvudsakliga ansvar omfattar:

- kommunens uppgifter som huvudman för förskoleklass, grundskola, anpassad grundskola, gymnasieskola, anpassad gymnasieskola, fritidshem och fritidsklubb
- elevhälsans förebyggande och hälsofrämjande insatser i kommunala skolor
- aktivitetsansvaret enligt skollagen för ungdomar som inte fullföljt gymnasiet, i samverkan med arbetsmarknadsnämnden

- verksamhetsförlagd utbildning i skola
- insyn i fristående skolor samt bevakning av fristående skolors planering och eventuella förändringar i verksamheten
- samordning av frågor som är gemensamma för förskoleverksamheten, i nära samverkan med stadsdelsnämnderna och i dialog med fristående aktörer
- godkännande och tillsyn av fristående förskolor, fristående fritidshem och pedagogisk omsorg
- tillståndsprövning för och insyn i fristående verksamhetsutövare av barnomsorg på obekväm arbetstid
- omsorg på kvällar, nätter och helger för barn fram till vårterminen då de fyller tretton år, inklusive hantering av ansökningar
- utveckling och förvaltning av gemensamma systemstöd för de pedagogiska verksamheterna
- administration av bidrag till utomstående organisationer som bedriver verksamheter inom skolans område
- att söka statsbidrag som gäller de verksamheter nämnden ansvarar för
- framtagande av årlig rapport om trygghet och studiero i stadens skolor
- kommunkoncernens gemensamma inköpskategori för lokalvård
- att årligen rapportera om arbetet med det systematiska elevhälsoarbetet, baserat på elevhälsoplanerna

Kommunfullmäktiges inriktning för nämnden

För att kommunfullmäktiges mål ska uppnås ska nämnden, utöver det som beskrivs i *Direktiv för samtliga nämnder och bolagsstyrelser*, arbeta enligt kommunfullmäktiges prioriterade inriktning nedan.

En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla

Utbildningsnämnden ska främja alla elevers utveckling och lärande. Tidiga insatser som syftar till att stötta kunskapsinlärningen ska vara i fokus. Samverkan med vårdnadshavare, förskola, socialtjänst, psykiatri, polis och andra aktörer är central för att tidigt identifiera och ge barn och elever i behov av stöd rätt insatser med fokus på det förebyggande och uppsökande sociala arbetet.

Stadens förväntansdokument ska tydligare betona ordning och vårdnadshavarens engagemang och ansvar. Utbildningsnämnden ska också utreda och implementera gemensamma ordningsregler för samtliga kommunala skolor vars syfte är att öka tryggheten och studieron i skolan. Ordningsreglerna ska även inkludera en konsekvenstrappa som ska tillämpas vid brott mot skolans ordningsregler.

För att stärka tryggheten och studieron ska ett pilotprojekt med studieroteam införas på ett antal skolor där behovet är stort. Studieroteamen ska snabbt kunna stödja läraren vid störningar, ta hand om elever utanför klassrummet och följa upp situationen med vårdnadshavare. Utbildningsnämnden ska vidareutveckla arbetssättet och utvärdera pilotprojektet inför ett eventuellt införande på fler skolor.

Goda kunskapsresultat ska vara möjliga oaktat val av skola i Stockholm. Likvärdigheten mellan skolorna och inom skolorna ska förbättras och andelen elever som blir behöriga till gymnasieskolan, liksom får examensbevis från gymnasieskolan, ska öka. Nämnden ska verka för att resultaten förbättras på alla skolor och vidta åtgärder när kommunala skolor över tid inte presterar. Utbildningsnämnden ska utveckla ett nytt klassificeringssystem för de kommunala skolorna inspirerat av regelverket för resultat- och anslagsenheter. De skolor som strukturellt underpresterar och där en substantiell andel av eleverna konsekvent inte når behörighet till gymnasiet, även när åtgärder är

vidtagna, ska placeras under en centraliserad och förstärkt ledning. De skolorna som trots den förstärkta ledningen och ytterligare stöd inte lyckas vända resultaten till det positiva, med fler elever som når behörighet till gymnasiet, ska stängas.

Skolans kompensatoriska uppdrag är särskilt viktigt för att ge elever, oavsett bakgrund, likvärdiga villkor för en god skolgång med höga förväntningar på elevernas kunskapsresultat. Verksamheten och resursfördelningen i Stockholms stads skolor ska vila på evidens och utbildningsnämnden ska därför i samverkan med akademin utvärdera stadens socioekonomiska tilläggsanslag och effekten på skolans kunskapsresultat över tid. Skolorna ska, oavsett socioekonomisk status, ha förutsättningar att ge elever en kvalitativ utbildning samt en god arbetsmiljö för både elever och personal.

Stödet till särbegåvade/högpresterande elever behöver stärkas och bli mer systematiskt. Elever som har förutsättningar att nå längre ska ges rätt stimulans, utmaningar och stöd för att kunna utvecklas och nå sin fulla potential. För att säkerställa att dessa elever uppmärksammas och får ett likvärdigt stöd ska särskilda team inrättas med uppdrag att identifiera behov, utveckla arbetssätt och stödja skolorna i arbetet med att möta högpresterande elevers behov.

Den anpassade grund- och gymnasieskolan ska utvecklas de kommande åren med fokus på att elever ska nå höjda kunskaper, få en ökad livskvalitet och bättre förberedas för resten av livet. Andelen behöriga lärare ska öka och nya sätt att mäta och jämföra kunskapsutvecklingen hos eleverna samt verksamheterna som helhet ska tas fram. Antalet incidenter av hot och våld ska minska och förebyggas. Insatser för att motverka gängrekrytering ska genomföras tillsammans med relevanta aktörer. Elever och vårdnadshavare ska kunna lita på att skolskjutsen fungerar för de elever som behöver den och att den håller god kvalitet.

Utbildningsnämnden ska vara aktiv i arbetet för att säkerställa sitt utbudsansvar av skolplatser och föra kontinuerlig dialog med fristående aktörer. Utbildningsnämnden ska präglas av ett synsätt som bygger på att vi ser och känner ansvar för alla elever oavsett vilken verksamhet de väljer eller vilken stadsdel de bor i. Det synsättet ska ligga till grund för att utbildningsnämnden arbetar med övergången mellan skolformerna oavsett driftsform och att samverkan mellan skolverksamheter och andra myndigheter underlättas vid behov.

Alla stadens skolor ska ha tillgång till professionell studie- och yrkesvägledning och elever ska få bättre möjligheter att fatta väl avvägda beslut om sina vidare studier. Det ska även vara enkelt att jämföra skolor oavsett skolform. Nämnden ska möjliggöra för erfarenhetsutbyte och fortbildning för studie- och yrkesvägledare i samverkan med stadens yrkesgymnasium. Möjligheten till praktik för gymnasieelever ska stärkas och i samverkan med näringslivet ska en praktikbank inrättas. Nämnden ska säkerställa att yrkesprogrammen är attraktiva, håller hög kvalitet och leder till arbete samt underlätta för elever på yrkesprogram att tillägna sig högskolebehörighet.

Arbetet med övergången för den enskilde från gymnasieskolan och anpassad gymnasieskola för att komma ut i arbete eller vidare studier ska fortsätta utvecklas. Arbetet med att etablera kontakt med elever i riskzon, för att erbjuda stöd att slutföra utbildningen eller i övergången från skola till arbetsliv, ska fortsätta utvecklas. Möjligheten för minderåriga gymnasieelever som hade varit betjänta av folkhögskolans pedagogiska modell som alternativ till gymnasiet ska stärkas. Elever i anpassad grund- och gymnasieskola ska ges möjlighet, när det är lämpligt för eleven, att delta i undervisning tillsammans med grund- och gymnasieskolans elever.

Utbildningsnämnden ska leda arbetet med att påbörja omställningen till en tioårig grundskola. Den strukturerade undervisningstiden inom ramen för timplanen och den befintliga förskoleklassen ska öka med ett särskilt fokus på läsförståelse och matematik. Andelen grundskolelärare i den nuvarande förskoleklassen ska öka och vid vakanser som uppstår bör i första hand personal med grundskolekompetens anställas. Utbildningsnämnden ska inventera befintlig personal i förskoleklassens kompetenser samt behoven av fortbildning.

Tillförlitlig statistik och kunskap om elevernas förmågor är viktiga verktyg i syfte att rikta insatser och resurser rätt och dit de gör störst skillnad. Utbildningsnämnden ska utveckla riktlinjer för kontinuerlig, standardiserad och enhetlig mätning av elevers läsförmåga. Ett särskilt fokus på uppföljning av elevers läsförmåga ska starta redan i förskoleklass, utfallet ska redovisas för nämnden.

Elever i årskurs 1-9 som riskerar att inte nå kunskapsmålen ska alltid erbjudas lovskola, inklusive simundervisning. Insatserna för ökad simkunnighet och vattenvana ska fortsätta, med särskilt fokus på de elever som inte klarar godkänt i ämnet idrott och hälsa samt till nyanlända. Möjligheterna för elever att få stöd i sina studier i stadens fritidshem och fritidsklubbar ska utvecklas. Samtliga kommunala grundskolor ska bidra till arrangerandet av lovskolor. God bemanning av lovskolorna är av stor vikt för att ge önskat resultat och nämnden ska etablera ett samarbete med de lärosäten som tillhandahåller lärarutbildning att erbjuda studenter i slutet av sin utbildning att undervisa i lovskola. För att se till skoldagens helhet under lovskolan, och skapa glädje samt en meningsfull fritid, är det viktigt att möjliggöra för aktiviteter efter skoldagen, exempelvis genom samarbete med föreningsliv och civilsamhälle.

Utbildningsnämnden ska i samverkan med berörda nämnder, civilsamhälle, föreningsliv och näringsliv samordna arbetet med att utöka fritidsklubbarnas utbud av aktiviteter. Ett strukturerat samarbete mellan ett antal skolor och föreningsliv ska inledas under året för att stärka ett synsätt som betonar en sammanhållen skoldag. Tillgången till läxhjälp i anslutning till fritidsverksamhet ska säkerställas. Kvalitén, likvärdighet och inskrivningsgraden ska öka i fritidsklubbarna. Elevers inflytande över fritidsklubbarnas aktiviteter ska öka och civilsamhället, genom bland annat föreningar och idrottsklubbar, ska i större utsträckning inkluderas i fritidsverksamheten med syftet att fler barn får del av en meningsfull och vuxenledd fritid. I detta arbete ska även samarbete med aktörer som Skol-IF utvecklas, genom breddad upphandling och förstärkt stöd till skolorna. Vidare ska även företagande vara en möjlig aktivitet att prova på för fler unga, genom samarbete med UF Stockholm.

Utbildningsnämnden ska utreda och implementera en differentiering av avgiften till fritidsklubben i syfte att de med lägre inkomster får en nedsatt eller avskaffad avgift. Kompetensförsörjningen för fritidsklubb och fritidshem ska stärkas och en pilotsatsning för en tydligare yrkesutgång på barn- och fritidsprogrammet med inriktning på fritidsklubbarnas verksamhet ska prövas.

Alla skolor ska arbeta aktivt för att förebygga och motverka alla former av sexism och rasism, med grund i handlingsplanen mot rasism. Nämnden ska arbeta för att elever ska kunna göra studieresor till förintelsens minnesplatser samt har möjlighet att besöka relevanta museer och utställningar som tar upp såväl antisemitismens historia som samtid. Skolorna ska samarbeta med aktörer från civilsamhället kring exempelvis föreläsningar och seminarier om antisemitism och judisk kultur.
Utbildningsnämnden bör även stärka profilbidraget till judiska skolor i Stockholm för att värna den särskilt utsatta minoriteten.

Utbildningsnämnden ska i samverkan med berörda nämnder och bolag arbeta för en trygg skolmiljö såväl inomhus som utomhus. Nämnden ska också bidra till det bredare brottsförebyggande arbetet och i det bland annat bistå stadsdelsnämnderna i arbetet med att ta fram lokala lägesbilder, orsaksanalyser och vid behov, åtgärder i syfte att genomföra trygghetsskapande och brottsförebyggande åtgärder. Nämnden ska fortsatt samverka med fritidsverksamhet, föreningsliv, socialtjänst och polis i det förebyggande och uppsökande arbetet för att förebygga ungdomars narkotikaanvändning. Tillsammans med relevanta myndigheter ska blåljussatsningar genomföras, som syftar till att bygga förtroende för blåljusmyndigheter som polis, brandkår och ambulans. Användningen av förebyggande narkotikasök i och runt skolmiljön ska öka.

Utbildningsnämnden ska arbeta för ökad trygghet, säkerhet och för att motverka skadegörelse, klotter, nedskräpning och kriminalitet i stadens skolor. Nämnden ska arbeta förebyggande genom evidensbaserade metoder.

Nämnden ska ta krafttag mot våld i skolan och skydda alla elever och lärare genom att införa tydliga konsekvenser i den reguljära verksamheten samt tillföra mer resurser och verktyg till den anpassade.

Utbildningsnämnden ska stärka arbetet med att höja skolornas förmåga att hantera PDV-händelser och säkerställa att alla skolor har väl fungerande rutiner som övas årligen. Nämnden ska, i samverkan med Polisen, utveckla samt sprida rutiner för att möta vårdnadshavare under och efter PDV-händelser.

Samverkan med framför allt socialtjänsten, men även polisen, är central för att uppnå ökad trygghet, studiero och skolnärvaro samt för att bidra till att barn som behöver socialtjänstens stöd upptäcks i tid. Utbildningsnämnden ska därför bidra till en utvecklad samverkan med socialtjänsten för såväl kommunala som fristående förskolor och skolor. Det befintliga arbetet med akutskolor ska fortsätta och tre nya stationära akutskolor ska inrättas men god geografisk spridning.

Stockholm ska ha en nollvision mot omfattande problematisk skolfrånvaro. Det systematiska arbetet med närvarosamordnare och skolsociala teamska fortsätta utvecklas. Arbetet ska vara likvärdigt över hela staden och innefatta samtliga årskurser i grundskolan såväl som gymnasiet. Kunskapen och kännedomen bland skolpersonal om teamens arbete ska öka. Nämnden ska utveckla riktlinjer för enhetlig uppföljning av insatser och rapportering av upprepad eller längre frånvaro. Individuella och evidensbaserade åtgärder ska sättas in för att motverka frånvaro. Efterlevnad av skolplikten ska stärkas och skolfrånvaron ska också följas upp tillsammans med fristående skolor. Dessutom ska distansundervisningen byggas ut i syfte att ge en väg tillbaka till undervisning för elever med problematisk frånvaro.

Nämnden ska säkerställa att placerade barn och barn i skyddat boende har en väl fungerande och obruten skolgång, samt fortsätta nämndens arbete med skolfam. Skolsamordnare ska finnas i alla stadsdelar och utbildningsnämnden ska bistå i det arbetet. Skolresultaten för barn och unga som placerats ska kartläggas detaljerat och kontinuerligt följas upp. Utbildningsnämnden ska tillsammans med socialnämnden säkerställa tillgången till läromedel för placerade barn på institution såväl som på skyddade boenden och för barn som inte kan närvara i skolan ska ett lärteam finnas på plats.

Elever med NPF-diagnos ska ges anpassat stöd utan dröjsmål. Forskning och evidensbaserade metoder ska tillämpas i arbetet med barn i behov av särskilt stöd.

Övergångarna mellan för- och grundskola samt mellan stadier ska utvecklas för målgruppen. Den specialpedagogiska kompetensen på gymnasiet ska stärkas och gymnasieskolan ska fortsätta rustas för att kunna säkra en god övergång mellan grundskola och gymnasium för elever i behov av särskilt stöd.

Utbildningsnämnden ska säkerställa att alla anställda kan identifiera och hantera elever som utsätts för hedersrelaterat våld och förtryck.Nämnden ska fortsatt arbeta för att förhindra barnäktenskap, tvångsäktenskap och könsstympning och stärka arbetet mot våldsbejakande extremism och radikalisering samt olika former av rasism. Utbildningsnämnden ska tillsammans med socialnämnden och stadsdelsnämnderna arbeta förebyggande mot att barn och unga olovligen förs utomlands. Utbildningsnämnden ska också tillsammans med berörda nämnder utveckla arbetet med att identifiera och kartlägga barn och unga som efter lov misstänks ha förts utomlands.

Nämnden ska även se till att skolorna ökar sin kompetens om hbtqi-personers rättigheter i samverkan med interna och externa aktörer och fortsätta arbetet med diplomutbildning om hbtqi och normkritik i skolornas verksamheter med fokus på de skolor där behoven bedöms vara störst. Nämnden ska även säkerställa elevernas möjlighet att ta del av modersmålsundervisning i stadens skolor för elever som tillhör en av de nationella minoriteterna utifrån de särskilda rättigheter det ger.

Utbildningsnämnden, socialnämnden och stadsdelsnämnderna ska tillsammans verka för att föräldrastödsprogram kan erbjudas i samverkan mellan socialtjänst och grund- samt gymnasieskola. Därtill ska skolor bidra till att sprida information om föräldrastödsprogram och bistå med lokaler för föräldraträffar. Utbildningsnämnden ska samverka med berörda nämnder i arbetet med insatser för de ungdomar som nås genom de sociala insatsgrupperna, för målgruppen 12–18 år.

Tillsammans med berörda nämnder och Region Stockholm ska användningen av samordnade individuella planer öka och hållbara strukturer utvecklas för samverkan kring barn med behov av stöd från skola, sjukvård och socialtjänst. Nämnden ska även, tillsammans med berörda nämnder, fortsätta utveckla dialogen med Region Stockholm angående likvärdig och välfungerande BUS- samverkan. Utbildningsnämnden ska i samverkan med Region Stockholm och civilsamhälle utreda en digital tillgänglighet av elevhälsan utanför skoltid.

Skollokaler ska vara tillgängliga för fler, även under helger och lov. Skolidrottshallar ska tillgängliggöras och vara bokningsbara, även andra typer av skollokaler ska tillgängliggöras för kultur- och föreningsliv.

Skolans demokratiska uppdrag ska värnas. I skolan ska elevers möjlighet till delaktighet och påverkan uppmuntras och skolan ska vara öppen för demokratiska samtal med företrädare för civilsamhällets organisationer, inklusive demokratiska partipolitiska organisationer.

Aktivitet	**Startdatum**	**Slutdatum**
Utbildningsnämnden ska i samarbete med arbetsmarknadsnämnden och socialnämnden utveckla arbetssätt där personer som riskerar hoppa av gymnasiet i högre utsträckning nås av tidiga insatser före skolavbrott. I arbetet ska även samverkan med fristående skolor stärkas.	2027-01-01	2027-12-31
Utbildningsnämnden ska utvärdera hur skolorna arbetar med att tidigt identifiera elever med behov av särskilt stöd, som exempelvis elever med NPF-diagnoser, och föreslå åtgärder på hur skolornas arbete på området kan utvecklas samt hur likvärdigheten kan öka.	2027-01-01	2027-12-31

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Utbildningsnämnden ska genomföra en pilotverksamhet för barn- och fritidsprogrammet med tydlig yrkesutgång med inriktning mot fritidshem- och klubb.	2027-01-01	2027-12-31
Utbildningsnämnden ska i samverkan med Region Stockholm och civilsamhälle utreda tillgången till en central digital elevhälsa i skolan.	2027-01-01	2027-12-31
Utbildningsnämnden ska i samverkan med akademin utvärdera stadens socioekonomiska index, tilläggsanslag och dess effekter på skolresultat.	2027-01-01	2027-12-31
Utbildningsnämnden ska stötta skolledare i deras samverkansgrupper i syfte att minska lärares administrativa arbetsbelastning samt vidta åtgärder för att minska den administrativa belastningen som uppkommer genom centralt beslutade system och processer.	2027-01-01	2027-12-31
Utbildningsnämnden ska utreda och implementera en differentiering av avgiften till fritidsklubben för elever med familjer med lägre inkomst, i linje med hur staden har utformat liknande taxor.	2027-01-01	2027-12-31
Utbildningsnämnden ska i samverkan med lärosäten kartlägga förekomsten av hedersförtryck bland elever i alla skolformer.	2027-01-01	2027-12-31
Utbildningsnämnden ska i samarbete med idrottsnämnden utreda möjliga former för att idrottsföreningar ska kunna låna eller hyra utrustning i skolidrottshallar.	2027-01-01	2027-12-31
Utbildningsnämnden ska verka för att fler barn får del av en meningsfull och vuxenledd fritid under och efterskoltid. I detta arbete ska även samarbete med aktörer som Skol-IF utvecklas, genom breddad upphandling och förstärkt stöd till skolorna. Vidare ska även företagande vara en möjlig aktivitet att prova på för fler unga, genom samarbete med UF.	2027-01-01	2027-12-31
Utbildningsnämnden ska i samarbete med idrottsnämnden, kulturnämnden och SISAB öppna upp fler idrottshallar för föreningslivet, även under kvällar och lov, samt fortsätta arbetet med att tillgängliggöra andra skollokaler för förenings- och kulturliv	2027-01-01	2027-12-31
Utbildningsnämnden ska ta fram en åtgärdstrappa för att motverka skolfrånvaro och förstärka kommunikationen till vårdnadshavare om skolplikten.	2027-01-01	2027-12-31
Socialnämnden ska i samråd med utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna fortsätta utvecklingen av en sammanhållen skolsocial stödkedja, med en utvidgad målgrupp där även lågstadiet och gymnasiet ingår.	2027-01-01	2027-12-31
Utbildningsnämnden ska inrätta ett samarbete mellan utvalda skolor och civilsamhälle och föreningsliv inom ramen för sammanhållen skoldag.	2027-01-01	2027-12-31
Utbildningsnämnden ska inrätta tre nya stationära akutskolor för yngre elever.	2027-01-01	2027-12-31
Utbildningsnämnden ska utreda och implementera gemensamma ordningsregler för de kommunala skolorna, inklusive en konsekvenstrappa.	2027-01-01	2027-06-30
Utbildningsnämnden ska i samarbete med förskolenämnden och stadsdelsnämnderna ta fram en gemensam rutin för grundskolornas återkoppling till kommunala förskolor gällande kartläggningsmaterialet Hitta språket.	2027-01-01	2027-12-31
Utbildningsnämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen, förskolenämnden, servicenämnden, och stadsdelsnämnderna införa delad faktura för förskole- och fritidshemsavgifter.	2027-01-01	2027-12-31
Utbildningsnämnden ska i samarbete med socialnämnden utreda vilka insatser som kan vidtas för att i samverkan med regionen åstadkomma ett snabbspår som säkerställer att elever i behov av neuropsykiatriskt stöd får skyndsam hjälp.	2027-01-01	2027-12-31
Utbildningsnämnden ska stärka distansundervisningen i syfte att ge en väg tillbaka till undervisning för elever med problematisk frånvaro.	2027-01-01	2027-12-31
Socialnämnden, stadsdelsnämnderna och utbildningsnämnden ska genomföra en kartläggning av skolresultaten och hälsan bland placerade barn.	2027-01-01	2027-12-31

(M)
UtbN:8

En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt

Stockholms skolgårdar ska fortsätta rustas för att främja både lärande, idrott och rörelseinriktad lek, med särskilt fokus på mer naturmaterial och grönytor genom en bättre fördelning mellan grönytor och hårdgjord yta. Skolgårdarna ska rustas för att kunna användas utanför ordinarie verksamhets öppettider och upplevas som trygga och tillgängliga. Nybyggda skolidrottshallar ska vara tillgängliga för idrotts-, kultur- och föreningsverksamhet och uthyrning av befintliga skollokaler och skolidrottshallar ska öka.

Utbildningsnämnden ska bistå idrottsnämnden i arbetet för ett ökat samarbete mellan föreningslivet och skolan för att barn ska kunna idrotta i anslutning till skoldagen. Samarbetet mellan skolorna och kulturskolan ska uppmuntras och utökas, i synnerhet vad gäller lokaler, i syfte att nå fler elever.

Miljö- och klimatpåverkan från nämndens verksamhet ska minska, bland annat genom att fortsätta arbetet med en kemikaliesmart skola och att fortsätta arbetet med att minska klimatpåverkan från skolmåltiderna. Detta får dock inte ske på bekostnad av att eleverna äter mindre eller väljer bort skolmåltiderna. Eleverna ska få en varierad kost där de erbjuds både animaliska och vegetabiliska livsmedel under veckan. En större utvärdering av vad eleverna tycker om skolmaten i Stockholm ska genomföras.

Närproducerad mat ska få en större roll vid måltidsplaneringen. Genom etablerade nätverk och med stöd av kategorirådet för livsmedel bidrar nämnden till synergier och en mer samordnad utveckling i staden. Nämnden ska även, tillsammans med övriga berörda nämnder, fortsätta arbetet med att implementera mått och mätmetoder för matsvinn i stadens verksamheter. Slutligen ska nämnden arbeta med klimatrelaterad riskkartläggning och riskavhjälpande genom fysiska åtgärder och verksamhetsanpassning.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Utbildningsnämnden ska i samråd med kommunstyrelsen erbjuda elever i årskurs 8 och 9 att besöka Stadshuset i syfte att lära om den kommunala demokratin och dess historia.	2027-01-01	2027-12-31
Utbildningsnämnden ska genomföra en utvärdering av vad eleverna tycker om skolmaten i Stockholm.	2027-01-01	2027-12-31

En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden

I syfte att uppnå högre kunskapsresultat, ökad studiero och bättre arbetsmiljö i stadens skolor, är det angeläget att minska storleken på skolklasser där dessa är alltför stora. Ett verktyg för att uppnå mindre klasser och ökad lärartäthet är att införa en klassdelningspeng. Utbildningsnämnden ska därför utreda och införa en sådan peng, vars syfte är att minska skolklassernas storlek i grundskolan. Pengen ska fasas in och gälla lika för kommunala och fristående skolor samt villkoras till att användas för utpekat ändamål och återkrävas om villkoren inte följs.

Lärare och skolledare ska ges tid att fokusera på undervisningen och kunskapsuppdraget genom en minskad administrativ börda, då avlastningen från andra yrkesgrupper ska öka. Utbildningsnämnden ska i samverkan med kommunstyrelsen utvärdera effekterna av stadens användning av förstelärare och lektorer. Möjligheten för lärare att utforma och producera läromedel på del- eller heltid ska utredas. Utbildningsnämnden ska säkerställa att digitaliseringsarbetet främjar kunskapsuppdraget och inte är kostnadsdrivande.

Lokalplaneringen ska vara kostnadseffektiv och i tid tillgodose behoven av skolplatser. I processen för, och i arbetet med, lokalförsörjningen ska nämnden ha ett långsiktigt driftkostnadsperspektiv så att kommunkoncernens samlade lokalkostnader hålls nere. Utbildningsnämnden behöver därför säkerställa en kostnadseffektiv lokalplanering med en tydlig koppling mellan planeringsvolymen och de framtida prestationer som ska bära investeringskostnaderna. Nämnden behöver därför än mer prioritera mellan projekt, säkerställa kostnadsfokus och utveckla den ekonomiska styrningen av lokalprojekt. Lokaler i vilka det inte bedrivs skolverksamhet i och som är av stadsövergripande strategisk vikt ska också hanteras av kommunkoncernen på annat sätt än att de belastar skolpengen.

Utbildningsnämnden ska aktivt arbeta utifrån den samordnade skolplaneringen i Stockholm (SAMS) för att säkerställa god samhällsplanering i allmänhet och hållbar skolplanering i synnerhet. Att samplanera skolutbyggnaden med idrotts-, kultur-, förenings- och förskolelokaler är en viktig del av det arbetet.

Stockholm är en stad med stora möjligheter, men också stora skillnader i ungas framtidsutsikter. För att stärka kopplingen mellan skola och arbetsliv, samt ge elever en första rad på deras CV, ska en växling från prao till SAO-jobb genomföras över tid. Tillsammans med Nästa Generation Sverige ska fler skolor väljas ut och erbjudas SAO-jobb underde kommande åren. SAO-jobben ska ha en koppling till elevens närvaro och studieresultat.

Utbildningsnämnden, arbetsmarknadsnämnden och socialnämnden ska fortsatt samverka och utveckla nya arbetssätt för att i ett tidigt skede etablera kontakt och vid behov erbjuda parallella insatser för elever som riskerar att inte slutföra gymnasiet. I detta arbete ska nämnderna även öka samarbetet med fristående skolor. Syftet är att tidigt kunna erbjuda lämpligt stöd, för att eleven ska kunna slutföra utbildningen. Samtidigt ska dessa nämnder även fortsatt utveckla samverkan för att unga vuxna utan gymnasieexamen inom kommunens aktivitetsansvar (KAA) erbjuds insatser som ökar andelen som senare slutför sin gymnasieexamen eller genom vuxenutbildningen ges möjligheter in i arbetslivet. Utbildningsnämnden ska även fortsätta samverka med arbetsmarknadsnämnden kring att utveckla stödet till elever med funktionsnedsättning som går ut gymnasiet.

Utbildningsnämnden ska tillsammans med kommunstyrelsen verka för att den regionala samverkansmodellen för gymnasieskolan utvecklas för att säkerställa den totala skollokalskapaciteten. I lokalplaneringen ska nämnden planera för att andelen barn folkbokförda i Stockholm som går i gymnasieskola i staden, fristående eller kommunal, över tid bibehålls. Utbildningsnämnden ska arbeta för en ökad extern medverkan för att långsiktigt säkerställa stadens förmåga att tillhandahålla kostnadseffektiva lokaler och fördjupa samarbetet och dialogen med fristående skolor i syfte att säkerställa ett bra utbud av skolor för alla elever i staden.

Utbildningsnämnden ska i samverkan med arbetsmarknadsnämnden samarbeta med näringslivets branschråd i syfte att ytterligare stärka gymnasieprogrammens koppling till arbetsmarknaden, ett särskilt fokus ska läggas på yrkesprogrammen. Utbildningsnämnden ska också verka för att stärka kompetensförsörjningen till välfärdens verksamheter.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Utbildningsnämnden ska tillsammans med kommunstyrelsen utveckla behovsanalysen för skolans lokalförsörjning i syfte att tillgängliggöra befintliga lokaler för fler aktörer.	2027-01-01	2027-12-31
Utbildningsnämnden ska utreda möjligheten för lärare att på hel- eller deltid utforma och producera läromedel.	2027-01-01	2027-12-31
SISAB ska arbeta med platssamverkan med andra berörda aktörer så som stadsdelsnämnderna och utbildningsnämnden i syfte att skapa en tryggare miljö kring lokaler i SISAB:s bestånd.	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska i samarbete med fastighetsnämnden, idrottsnämnden, utbildningsnämnden, SISAB och Stockholms Stadshus AB utreda möjliga former för samfinansiering för skolidrottshallar i de fall sådana byggs fullstora utan att skolan identifierat ett sådant behov för sin verksamhet. Samfinansiering ska i sådana fall ske på ett sätt som inte belastar skolpengen.	2027-01-01	2027-12-31
Stockholm Business Region AB ska i samarbete med utbildningsnämnden, arbetsmarknadsnämnden och berörda stadsdelsnämnder utveckla modellen studiemotiverande arbetslivsorientering (SAO-jobb) på fler skolor.	2027-01-01	2027-12-31
Stockholm Business Region AB ska i samarbete med utbildningsnämnden testa en modell med en praktikbank för att stötta skolorna med att tillhandahålla PRAO-platser inom näringslivet för elever i årskurs 8 och 9, med särskilt fokus på bristyrken.	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska i samråd med arbetsmarknadsnämnden, exploateringsnämnden, utbildningsnämnden, Södermalms stadsdelsnämnd, SISAB och andra berörda nämnder och bolag i staden ta ett helhetsgrepp om utvecklingen av platsen kring Åsö gymnasium.	2027-01-01	2027-12-31
SISAB ska i samarbete med trafiknämnden, utbildningsnämnden, Skärholmens stadsdelsnämnd, AB Stockholmshem, Kulturhuset Stadsteatern samt relevanta lokala aktörer fortsätta utreda hur Bredholmstorget i högre utsträckning kan utvecklas till ett tryggare och mer inbjudande torg/skolgård i Skärholmens centrum.	2027-01-01	2027-12-31
Utbildningsnämnden ska i samarbete med idrottsnämnden göra insatser för ökad simkunnighet med fokus på ökade insatser för elever i lågstadiet, både under och i anslutning till skoltid, och på vattenvaneträning inom ramen för fritidsklubbarnas verksamhet.	2027-01-01	2027-12-31
Utbildningsnämnden ska säkerställa att stadens handlingsplaner implementeras och att de pedagogiska verksamheterna inleder arbetet med att genomgå stadens diplomutbildningar.	2027-01-01	2027-12-31
Utbildningsnämnden ska utreda hur uppdraget till elevhälsans medicinska insats kan utformas för att ta höjd för det nya nationella hälsoprogrammet för barn och unga och föreslå relevanta förändringar i arbetssätt som ryms inom den befintliga organisationen.	2027-01-01	2027-12-31
Utbildningsnämnden ska ta fram ett gemensamt mått för matsvinn och utveckla metoder för att löpande kunna mäta, följa upp och minska matsvinn i skolköken. Syftet är att möjliggöra prioritering av närproducerad mat.	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska i samarbete med fastighetsnämnden, kulturnämnden: kulturförvaltningen, socialnämnden, utbildningsnämnden, äldrenämnden, stadsdelsnämnderna, Stockholms Stadshus AB, AB Familjebostäder, AB Svenska Bostäder, AB Stockholmshem, Micasa Fastigheter i Stockholm AB, SISAB och S:t Erik Markutveckling AB se över och ta fram förslag på en modell för omställning av stadens fastigheter till nya verksamhetsändamål eller bostäder i samband med demografiska förändringar, på ett sätt som minimerar ledtider och minskar kommunkoncernens långsiktiga kostnader.	2027-01-01	2027-12-31
Trafiknämnden ska i samarbete med utbildningsnämnden se över trafiksituationen vid ett flertal skolor genom regleringar av biltrafiken, förbättringar av gång- och cykelvägar samt beteendepåverkande åtgärder.	2027-01-01	2027-12-31
SISAB ska i samarbete med idrottsnämnden, kulturnämnden: kulturförvaltningen och utbildningsnämnden arbeta för att tillgängliggöra och anpassa skollokaler och skolidrottshallar för permanenta och tillfälliga idrotts-, kultur- och föreningsverksamheter samt stadens fritidsverksamheter.	2027-01-01	2027-12-31

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Utbildningsnämnden ska i samarbete med kulturnämnden: kulturförvaltningen förbättra tillgängligheten till kulturskolan genom att underlätta för mer kulturskoleverksamhet på plats i skolans lokaler, även efter ordinarie undervisningstid.	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska i samarbete med utbildningsnämnden göra en översyn av resursfördelningen till grundskolan. Utredningen ska se över att strukturersättningen är utformad på ett sätt som bidrar till god måluppfyllelse och likvärdighet samt en resurseffektiv verksamhet.	2027-01-01	2027-12-31
Utbildningsnämnden ska införa avgiftsfria SL-kort under vardagar och terminer för samtliga gymnasieelever folkbokförda i Stockholms stad.	2027-01-01	2027-12-31
Utbildningsnämnden ska införa gemensamma ordningsregler, betyg och konsekvenstrappor.	2027-01-01	2027-12-31
Utbildningsnämnden ska verka för att värna valfriheten i Stockholms skolor samt hålla en god dialog med fristående aktörer för att möta stadens demografiska utmaningar. I detta ingår även att inom ramen för långsiktiga omstruktureringar och kortare evakueringar, prioritera att elever ska kunna gå kvar i en skola i sitt närområde.	2027-01-01	2027-12-31
Utbildningsnämnden ska verka för att stärka simkunnigheten bland unga för att fler ska få fullständiga betyg.	2027-01-01	2027-12-31
Utbildningsnämnden ska kartlägga förekomsten av frånvaro på grund av uppfostringsresor och andra hedersrelaterade företeelser.	2027-01-01	2027-12-31
Utbildningsnämnden ska inrätta en skolskjutskommission som samlar alla relevanta aktörer. Syftet är att skapa transparens och åtgärda den ohållbara situationen verksamheten försatts i.	2027-01-01	2027-12-31
Socialnämnden ska i samarbete med utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna implementera insatsen Sammanhållen skolsocial stödkedja i hela staden.	2027-01-01	2027-12-31
Socialnämnden ska i samarbete med utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna utvidga insatsen skolsamordnare till fler målgrupper.	2027-01-01	2027-12-31
Utbildningsnämnden ska arbeta för att utvidga körkortsstipendierna till fler av stadens yrkesutbildningar.	2027-01-01	2027-12-31
Utbildningsnämnden ska arbeta för att utöka antalet platser på yrkesprogram på de kommunala gymnasieskolorna inom branscher med framtida kompetensbehov.	2027-01-01	2027-12-31
Utbildningsnämnden ska verka för implementering av fler kameror på lämpliga platser i anslutning till stadens skolor i syfte att förebygga våld och annan brottslighet.	2027-01-01	2027-12-31

Kommunfullmäktiges indikatorer

Kommunfullmäktiges indikatorer redovisas i bilaga.

Äldrenämnden

Stockholm ska ha en tillgänglig äldreomsorg med hög kvalitet som präglas av respekt för den enskildes behov och önskemål i såväl lugna som pressade tider. I Stockholm är man aldrig för gammal för att leva ett gott liv som präglas av trygghet, valfrihet och självbestämmande. Äldreomsorgen ska ha den äldres individuella behov i fokus samt präglas av kontinuitet och hög kvalitet i alla insatser. Äldreomsorgen ska främja en hög livskvalitet för den enskilde, oavsett hälsotillstånd och ålder. Det är viktigt att äldreomsorgen erbjuder valfrihet inom såväl hemtjänst som dagverksamhet och boende. Stockholm ska erbjuda en omsorg som utgår från den äldres önskemål och behov och äldrenämnden ska ansvara för att kontinuerligt bevaka hur efterfrågan och preferenser förändras över tid. Kvalitén i äldreomsorgen i Stockholm ska vara hög och likvärdig mellan stadsdelarna.

Ett strukturerat och långsiktigt utvecklingsarbete ska bedrivas i hela staden som ger verksamheten ett tydligt uppdrag och innehåll och säkerställer tillgången till god hälso- och sjukvård och medicinsk kompetens. Det strategiska utvecklingsarbetet tar sikte på ändamålsenlig styrning och organisation, personal med rätt kompetens och bra arbetsförhållanden, att säkerställa grunduppdraget och en värdig omsorg med hög kvalitet.

För att klara den demografiska utvecklingen krävs en samverkan och långsiktig samplanering mellan stadens olika delar. Äldrenämnden ska ha en hög kvalitet i avtalsuppföljningen i syfte att motverka välfärdsbrott. Vi uppmuntrar även fristående aktörer att vara med och bygga fler äldreboenden för att kunna erbjuda hög kvalitet vad gäller innehåll och serviceutbud. Äldrenämnden har en central roll i detta arbete och ska verka för att utveckla stadens äldreomsorg samt stärka medarbetarnas yrkesroll.

Nämndens uppgifter

Nämndens huvudsakliga ansvar omfattar:

- uppföljning, utvärdering och utveckling av äldreomsorgen i syfte att säkerställa hög kvalitet
- uppföljning av myndighetsutövningen inom äldreomsorgen i syfte att säkerställa likställigheten i hela staden
- inspektion av stadens äldreomsorg oavsett utförare
- kvalitetsobservation av stadens äldreomsorg oavsett utförare
- bidragsgivning till ideella organisationer inom äldreomsorgen
- samarbete med Region Stockholm i gemensamma frågor samt inom Stiftelsen Stockholms läns äldrecentrum
- övergripande utbildning, fortbildning och kompetensutveckling av medarbetarna i äldreomsorgen
- stadens jourverksamhet inom äldreomsorg och omsorg om personer med funktionsnedsättning
- hantering av ansökningar om trygghetslarm samt installation och larmmottagning
- köhanteringssystemet för vård- och omsorgsboenden samt servicehus
- genomförande av centrala upphandlingar enligt lagen om valfrihet (LOV)
- förvaltning och uppföljning av stadsövergripande avtal avseende hemtjänst, dagverksamhet samt vård- och omsorgsboende enligt LOV

- genomförande av centrala upphandlingar enligt lagen om offentlig upphandling för korttidsplatser för äldre, förvaltning av avtal, samordning och hantering av korttidsplatser
- där stadsdelsnämnder så önskar i samarbete med servicenämnden och berörda stadsdelsnämnder genomföra stadsövergripande upphandlingar å stadsdelarnas vägnar
- leda och samordna utvecklingen av äldreomsorgen i samarbete med stadsdelsnämnderna inom områdena digitalisering, karriärvägar och utbildning
- årligen till nämnden redovisa en sammanställning av arbetsmiljöarbetet inom äldreomsorgen samt vilka förbättringar som prioriteras
- utveckling och effektivisering av verksamhetsnära förvaltning av sociala system
- samordna arbetet med stadens boendeplan
- årligen utarbeta en stadsövergripande rapport för verksamhetsområdet inklusive en analys av utvecklingen.

Kommunfullmäktiges inriktning för nämnden

För att kommunfullmäktiges mål ska uppnås ska nämnden, utöver det som beskrivs i *Direktiv för samtliga nämnder och bolagsstyrelser*, arbeta enligt kommunfullmäktiges prioriterade inriktning nedan.

En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla

Valfrihet, mångfald och självbestämmande är och ska vara en självklarhet för alla stockholmare. Stockholms stad ska vara en samarbetsinriktad aktör inom både hemtjänsten och vård- och omsorgsverksamheten där man garanterar valfriheten och sätter höga krav på kvalitet. Valfriheten är för stockholmarna en självklarhet och Stockholms äldre vet bäst själva vilken aktör de vill använda för sin omsorg.

Genom att samarbeta med fristående aktörer ska staden införa en närhetsgaranti så att äldre i Stockholm inte behöver flytta från sitt stadsdelsområde när de väljer att flytta in på ett vård- och omsorgsboende. I ett läge där Stockholms äldre blir allt fler behöver staden arbeta med fristående aktörer för att kunna möta morgondagens behov.

Äldrenämnden ska fortsatt arbeta med att förbättra och tillgängliggöra information kring stadens äldreomsorg. Äldrenämnden ska även fortsatt stödja stadsdelsnämnderna i deras arbete med att förbättra arbetsmiljön inom äldreomsorgen. Äldrenämnden ska även stödja stadsdelsnämnderna i deras arbete för att minska andelen timavlönad personal. Äldrenämnden ska tillsammans med stadsdelsnämnderna genomföra kompetenshöjande utbildningsinsatser för att förbättra läkemedelshanteringen inom äldreomsorgen.

Varje person ska behandlas med ett okränkbart värde oavsett ålder och hälsotillstånd. Ett gott bemötande kräver ett systematiskt värdegrundsarbete. Tillgång till kvalitetsvård är grundläggande principer för en välfungerande och värdig äldreomsorg. Alla äldre ska känna sig trygga med den hemtjänstpersonal som kommer hem till dem ska man ha möjlighet att välja kön på personalen.

Stockholms Trygghetsjour ska fortsätta utvecklas för att möta morgondagens behov. Nämnden ansvarar för stadens inspektörer och kvalitetsobservatörer och genom dem ska kvaliteten säkerställas. Äldrenämndens inspektörers verksamhet ska förstärkas i syfte att säkerställa att äldre i staden får en äldreomsorg som är säker, har god kvalitet och bedrivs i enlighet med lagar, föreskrifter, avtal, uppdragsbeskrivningar och kommunfullmäktiges mål och riktlinjer. Oseriösa aktörer ska motverkas, samtidigt som valfriheten ska värnas.

Nämnden ska, i samverkan med privata aktörer, säkerställa att det finns vård- och omsorgsboenden i alla stadsdelsområden. Man ska inte behöva flytta långt bara för att man behöver flytta in på ett vård- och omsorgsboende. Alla äldre på vård- och omsorgsboenden ska erbjudas sociala aktiviteter och utevistelser. Äldrenämnden ska i samarbete med socialnämnden och SHIS fortsätta utveckla arbetet med äldre som lever i hemlöshet eller riskerar att bli hemlösa och genom äldrelotsar vägleda dem till kontakt med socialtjänst och äldreomsorg. Äldrenämnden och socialnämnden ska fortsatt arbeta för att nå personer med missbruksproblematik eller psykisk ohälsa och erbjuda drogfria akutboendeplatser. Utvecklingen av arbetet mot våld i nära relationer, insatser till äldre personer som tillhör sårbara grupper och stärka tillgången till personliga ombud för äldre personer med psykiska funktionsnedsättningar ska fortsätta.

I samverkan med stadsdelsnämnderna ska äldrenämnden vidareutveckla arbetet med anhörigstöd och anhörigportal till närstående i syfte att stödja, vägleda, sprida goda exempel och genom dialog besvara frågor i kontakten med kommunen, regionen eller andra myndigheter. Stadens anhörigstöd ska utvecklas för att möjliggöra en central hantering av klagomål och synpunkter. Äldrenämnden ska i samverkan med samtliga stadsdelsnämnder, brottsförebyggande råd och polisen samordna arbetet för att stoppa och förebygga brott mot äldre. En viktig del i arbetet är att säkerställa att bakgrunds- och registerkontroller görs på samtliga som arbetar inom äldreomsorgen.

I samverkan med stadsdelsnämnderna ska äldrenämnden vidareutveckla arbetet med anhörigstöd och anhörigportal till närstående. Arbetet med digitala fixare och fixartjänsterna ska fortsätta, ett särskilt fokus för de digitala fixarna ska vara att informera äldre om risken för bedrägerier och rådge äldre kring hur bedrägerier kan förebyggas. Inom ramen för matlyftet ska äldrenämnden genomföra utbildningsinsatser för biståndshandläggare kring mat, måltider och nutrition samt fortsätta stödja stadsdelsnämnderna att utveckla digitala måltidsobservationer. Äldrenämnden ska i samverkan med stadsdelarna systematiskt följa upp effekterna av matlyftets insatser samt förstärka insatsen. Äldrenämnden ska utreda effekterna av en förlängd period för erhållna medel för matlyftet. Genom att utreda kosthållning och införa mer diversifierade möjligheter för måltider skulle matsvinnet också kunna minskas på stadens omsorgsboenden. Detta för att minska både klimatpåverkan men också kunna prioritera resurser på andra viktiga delar av vården.

Äldrenämnden ska fortsätta arbetet med att stärka stadens koppling till akademin och arbeta för att studenter gör sin verksamhetsförlagda utbildning (VFU) i stadens äldreomsorg. Samverkan med stadens högskolor ska fortsätta kring forskning och andra samarbeten som till exempel det strategiska partnerskapet med Karolinska institutet.

Äldrenämnden ska tillsammans med stadsdelsnämnder, socialnämnden och kommunstyrelsen ta fram förslag till riktlinjer för social dokumentation inom äldreomsorgen.

Äldrenämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna och Region Stockholm stärka stadens arbetsprocesser inom hälso- och sjukvård med den äldres individuella behov i fokus. Äldrenämnden ska ge stöd till stadsdelsnämnderna i stadens hälso- och sjukvårdsarbete samt intensifiera dialogen med regionen om gränssnittet så att den äldre får en sammanhängande hälso- och sjukvård oavsett huvudman. I samarbete med Region Stockholm ska arbetet med avancerad sjukvård i hemmet, utvecklingsarbetet med palliativ vård vid stadens särskilda boenden utvecklas. Äldrenämnden ska fortsätta utveckla samverkan med Region Stockholm och Storsthlm i syfte att säkerställa en individcentrerad och sammanhållen vård och omsorg av god kvalitet. Kommunalisera

hemsjukvården för en tryggare omsorg. Samarbetet mellan läkarorganisationer och kommunal hälso- och sjukvårdspersonal på stadens särskilda boenden ska stärkas. Utöver detta ska äldrenämnden säkerställa att intentionerna i såväl lagstiftning som regional överenskommelse infrias kring utskrivningsklara patienter från slutenvård och där är arbetssättet med tryggt mottagande i hemmet en viktig del. I uppdraget ligger även att tillsammans med socialnämnden och utbildningsnämnden leda arbetet med omställningen till en god och nära vård samt att tillsammans med socialnämnden, utbildningsnämnden och kommunstyrelsen och i dialog med Region Stockholm kontinuerligt följa upp och utvärdera omställningen till god och nära vård för att säkerställa en välfungerande vård- och omsorgskedja. För att detta ska fungera bättre ska kommunen utveckla samverkan med regionen och ta inspiration från grannliggande kommuner, såsom Nacka.

Arbetet med att utveckla mötet med kultur i äldreomsorgen ska fortsätta och nämnden ska därför, bland annat, informera verksamheterna om stadens kulturturnéer, kulturella aktiviteter på äldreboenden, digitala konstsamlingar och inspelade visningar från museer och konsthallar.

Äldrenämnden ska i samverkan med stadsdelarna genomföra brukar- och attitydundersökningar, en ”Äldrebarometer”, bland stockholmare som är 50 år och äldre om deras syn, preferenser och attityder till äldreomsorgen. Syftet med undersökningen är att fånga upp stockholmares uppfattning kring äldreomsorgen och kan utgöra analysunderlag i framtida beslut rörande omsorgens inriktning och omfattning.

Vidare ska äldrenämnden i samarbete med berörda stadsdelsnämnder och servicenämnden initiera och genomföra stadsövergripande upphandlingar. Det ska även informeras om stadens digitala konstsamlingar och inspelade visningar från museer och konsthallar.

Ett aktivt arbete om hur ensamhet och social isolering bland äldre kan minska ska ske. Arbetet ska vara stadsövergripande och ske tillsammans med civilsamhället. Särskilt prioriterade områden är goda matvanor, fysisk aktivitet, social samvaro och kognitiv stimulans. Under 2027 ska äldrenämnden, tillsammans med andra berörda nämnder, arbeta om stadens nya matprogram med fokus på att maten ska vara god, nyttig och uppskattad istället för att vara fyllt av politiska och ideologiska pekpinnar. I stadens verksamheter riktade mot äldre ska det vara möjlighet att dricka ett glas vin till måltiden. Äldrenämnden ska också bistå stadsdelarna i utvecklingen av träffpunkter för äldre och identifiera träffpunkter inom varje stadsdelsnämndsområde där alkoholservering ska vara tillåtet, för att skapa en guldkant i vardagen.

Aktivitet	**Startdatum**	**Slutdatum**
Äldrenämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna ta fram en plan för hur befintliga platser inom Pensionaten, och platser inom korttidsvården, för anhörigavlastning ska kunna nyttjas mer ändamålsenligt	2027-01-01	2027-12-31
Äldrenämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna ta fram en uppdragsbeskrivning för äldrelotsar för att stärka det uppsökande arbetet i alla stadsdelsnämnder	2027-01-01	2027-12-31
Äldrenämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utveckla Matlyftet för att höja kvaliteten på maten och måltidsupplevelsen inom äldreomsorgen, både i vardagen och vid högtider och särskilda tillfällen. Arbetet ska stärka kompetensen kring nutrition, aptit, konsistenser och måltidsmiljö samt bidra till mer individanpassade, näringsrika och lustfyllda måltider	2027-01-01	2027-12-31

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Äldrenämnden ska, i samverkan med andra berörda nämnder, ta fram ett nytt matprogram utformat efter vad Stockholms seniorer vill äta samtidigt som det är nyttigt och med fokus på svenska råvaror	2027-01-01	2027-12-31
Äldrenämnden ska i samarbete med arbetsmarknadsnämnden och stadsdelsnämnderna genomföra en kompetenskartläggning av undersköterskekompetens samt språkkompetens i syfte att ta fram en stadsgemensam kompetensutvecklingsplan, 2027-2029, vilket även ska inkludera kommunal hälso- och sjukvård	2027-01-01	2027-12-31
Kulturnämnden: kulturförvaltningen ska i samarbete med äldrenämnden och stadsdelsnämnderna utreda hur tillgången till kultur för äldre som har svårt att ta sig utanför hemmet kan stärkas	2027-01-01	2027-06-30
Stadsdelsnämnderna ska tillsammans med socialnämnden och äldrenämnden identifiera träffpunkter inom varje stadsdelsnämndsområde där alkoholservering ska vara tillåtet omgående	2027-01-01	2027-12-31
Äldrenämnden ska, i samverkan med stadsdelsnämnderna, ta fram ett förslag på införandet av en närhetsgaranti för äldre, som säkerställer en äldreboendeplats i den egna stadsdelen	2027-01-01	2027-12-31

En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt

I boendeplaneringen ska staden inte bara utöka antalet vård- och omsorgsboenden utan också utöka antalet och andelen seniorbostäder bland befolkningen över 65 år, vilket ska bidra till utvecklingen av såväl biståndsbedömda som icke biståndsbedömda boendeformer för äldre. I planeringen ska ett stigande antal äldre med psykiska eller fysiska funktionsnedsättningar eller en kombination av de två beaktas. Planeringen ska liksom för vård- och omsorgsboenden vara regional både avseende behov och planerad utbyggnad. Stockholm ska vara en stad med både kommunala och fristående vård- och omsorgsboenden.

Äldre är överrepresenterade i brandolyckor som skulle kunna undvikas med enkla åtgärder, utbildningar och informationssatsningar. Samverkan med Storstockholms brandförsvar ska fortsätta.

Äldrenämnden ska samarbeta med berörda nämnder och bolagsstyrelser inom uppdraget etableringsservice, servicekedjor, med tillhörande kommunikation

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Äldrenämnden ska utveckla samverkan med fristående aktörer för att ta fram en gemensam plan för att möta det kraftigt ökade behovet av vård- och omsorgsboenden under de nästkommande 20 åren	2027-01-01	2027-12-31
Äldrenämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna ta fram en uppdragsbeskrivning för äldrelotsar för att stärka det uppsökande arbetet i alla stadsdelsnämnder	2027-01-01	2027-12-31
Äldrenämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utvärdera och revidera äldreomsorgens stadsövergripande uppföljningsmodell. I samband med revideringen ska även inspektörernas uppdrag och instruktion ses över	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska i samarbete med socialnämnden och äldrenämnden utreda alternativ för att framtidssäkra stadens sociala system och säkerställa att verksamheterna ges bästa möjliga förutsättningar för effektivt användande, ändamålsenligt beslutsstöd samt tillgång till moderna funktioner, såsom AI-baserade stödverktyg och mobila lösningar för arbete i fält	2027-01-01	2027-08-31

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Äldrenämnden ska i samarbete med socialnämnden och stadsdelsnämnderna påbörja ett stegvis införande och förvaltning av trygghetsskapande teknik på särskilda boenden med särskild hänsyn till den enskildes önskemål och integritet inom äldreomsorg och funktionsnedsättning	2027-01-01	2027-12-31

En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden

Äldrenämnden ska ha en ledande roll i att driva och samordna digitaliserings- och utvecklingsarbetet inom äldreomsorgen. Digitalisering kan möjliggöra att en åldrande befolkning i större utsträckning kan bo kvar hemma och ha större självbestämmande över sina liv. Arbetet med välfärdsteknik ska intensifieras, utvecklas och samordnas så att tekniken utvecklas över hela staden. Äldrenämnden ska delta i arbetet med Digital Futures i syfte att genom innovationer och digital teknik möta samhällsutmaningar som staden står inför. Äldrenämnden ansvarar för utvecklingen av stadens sociala system och för att säkerställa framtida process-/systembehov.

I samarbete med stadsdelsnämnderna ska äldrenämnden vara drivande i utvecklingen av digitala hjälpmedel i vården av äldre, till exempel smarta lås, digitala inköp och digital tillsyn ska tillsammans med utveckling av verksamhetsnära system vara prioriterat. I uppdraget ligger även att stötta utförarna med teknisk support för system som äldrenämnden ansvarar över. Äldrenämnden ska utforma och ta ansvaret för förvaltningsorganisationen för smarta lås samt ta fram verksamhetsnära stöd för densamma.

Personal ska ha grundutbildning och tillräckliga kunskaper i svenska språket. Därför ska alla som får anställning inom äldreomsorgen göra ett språktest och få språkutbildning för att klara jobbet. Äldrenämnden ska därför fortsätta arbetet med språklyftet men även med hjälp av kompetensutvecklingsmedel säkerställa att all personal kan utföra yrket på ett tryggt, säkert och professionellt sätt med tillräckliga språkkunskaper. Äldrenämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna och arbetsmarknadsnämnden även arbeta för att säkerställa den framtida personal- och kompetensförsörjningen inom äldreomsorgen med särskilt fokus på språkkompetens hos medarbetarna.. Kompetensförsörjningen riskerar annars att bli akut om några år, och nämnden måste arbeta aktivt med att öka attraktiviteten för att arbeta inom äldreomsorgen. Nämnden bör återinföra parkeringstillstånden för hemtjänsten som infördes under pandemin för att förenkla vardagen för hemtjänstpersonal.

Arbetet med demensteam inom hemtjänsten fortgår och att stärka kompetensen inom demenssjukdomar och geriatrisk specialistkompetens är prioriterat. De medarbetare i Stockholms stad som arbetar eller kommer i kontakt med demenssjuka eller deras anhöriga ska genomgå den senaste versionen av Svenskt Demenscentrums nätbaserade utbildning Demens ABC. Det ska även möjliggöras för medarbetare att vidareutbilda sig till specialistundersköterska. Äldrenämnden ska i samarbete med akademin, brukar och anhörigorganisationer samt stadsdelsnämnderna verka för att höja kompetensen om nya målgrupper inom äldreomsorgen. Exempelvis äldre med funktionsnedsättning, posttraumatiskt stressyndrom eller annat modersmål än svenska. Äldrenämnden ska erbjuda utbildningsinsatser, stöd och rådgivning till chefer och medarbetare inom äldreomsorgen i syfte att upprätthålla basala hygienrutiner samt förebygga vårdrelaterade infektioner och smittspridning bland omsorgstagare och medarbetare. Äldrenämnden ska samordna de akademiska noderna för att i samverkan med universitet och högskolor främja utveckling och innovation inom äldreomsorgen.

Äldrenämnden ska i samarbete med exploateringsnämnden, kommunstyrelsen och Micasa Fastigheter AB inarbeta strategier samt behovs- och efterfrågebedömningar för icke biståndsbedömda seniorbostäder i den årliga hanteringen av den stadsövergripande boendeplanen. Boendeplanen ska ligga till grund för efterföljande års markanvisningar för seniorbostäder. Äldrenämnden ska genom en effektiv köhantering även verka för en hög beläggningsgrad vid korttidsboenden samtidigt som tillgången av dessa också utökas.

Äldrenämnden ska fortsätta att utveckla ett multiprofessionellt arbetssätt inom stadens specialiserade hemtjänstgrupper med inriktning mot personer med demenssjukdom eller kognitiv svikt. Vidare ska äldrenämnden samordna de akademiska noderna för att dessa, i samverkan med universitet och högskolorna, ska främja utvecklingen av äldreomsorgen samt fortsätta arbeta med att stödja väntjänst för de minoriteter där staden inte erhåller riktade statsbidrag och en efterfrågan finns

Nämnden ska delta i arbetet inom stadens sektorsberedskap för civil beredskap samt fortsätta vidta förmågehöjande åtgärder inom måltidsberedskap.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Kommunstyrelsen ska i samarbete med äldrenämnden förbereda för en organisatorisk förflyttning och förändring av arbetsformer för kommunstyrelsens pensionärsråd	2027-01-01	2027-12-31
Äldrenämnden ska i samarbete med socialnämnden och stadsdelsnämnderna leda införandet av Lifecare Stockholm med start i delprojekt hemtjänst	2027-01-01	2027-12-31
Äldrenämnden ska utforma en stödfunktion för schema- och bemanningsplanering som ska stödja utförarverksamheter inom äldreomsorg och omsorg om personer med funktionsnedsättning	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska i samarbete med fastighetsnämnden, kulturnämnden: kulturförvaltningen, socialnämnden, utbildningsnämnden, äldrenämnden, stadsdelsnämnderna, Stockholms Stadshus AB, AB Familjebostäder, AB Svenska Bostäder, AB Stockholmshem, Micasa Fastigheter i Stockholm AB, SISAB och S:t Erik Markutveckling AB se över och ta fram förslag på en modell för omställning av stadens fastigheter till nya verksamhetsändamål eller bostäder i samband med demografiska förändringar, på ett sätt som minimerar ledtider och minskar kommunkoncernens långsiktiga kostnader	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska i samarbete med äldrenämnden och stadsdelsnämnderna utreda möjligheten att inrätta en långsiktig finansieringsmodell för att stärka bemanningen och möjliggöra en utbyggnad av äldreomsorgen	2027-01-01	2027-08-31
Äldrenämnden ska i samråd med kommunstyrelsen utreda förutsättningarna att ta ut en avgift för tekniska produkter som inte återlämnas	2027-01-01	2027-12-31
Äldrenämnden ska upprätta en stödorganisation i syfte att ge operativt och strategiskt stöd till stadsdelsnämnderna gällande nyproduktion, renovering och evakueringsprocesser	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska i samarbete med äldrenämnden, Stockholms Stadshus AB och Micasa Fastigheter i Stockholm AB se över samverkansavtalet mellan staden och dotterbolaget. I samband med detta även titta på finansieringen för nya vård- och omsorgsboenden och öka den externa finansieringen	2027-01-01	2027-12-31
Äldrenämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen genomföra en översyn av avgiftssystem för äldreomsorg	2027-01-01	2027-12-31

Kommunfullmäktiges indikatorer

Kommunfullmäktiges indikatorer redovisas i bilaga.

Överförmyndarnämnden

I Stockholm får alla som inte själva kan sköta sin ekonomi eller bevaka sina rättigheter ett bra stöd av en god man eller en förvaltare. Insatserna ska vara av hög kvalitet och trygga för den enskilde. Överförmyndarnämndens huvuduppgift är att utöva tillsyn över godmanskap och förvaltarskap. För att uppnå detta är en väl fungerande tillsyn av ställföreträdarna grundläggande. Handläggningen ska vara rättssäker och effektiv, och det ska vara lätt att få kontakt med staden. I nämndens arbete är barnrättsperspektivet av särskild vikt.

Nämndens uppgifter

Överförmyndarnämndens uppdrag är reglerat i föräldrabalken. Nämndens huvudsakliga ansvar omfattar:

- rekrytering och byte av gode män och förvaltare
- tillsyn och arvodering av gode män och förvaltare
- information och utbildning av gode män och förvaltare
- särskilt stöd för rekrytering och arvodering av särskilt förordnade vårdnadshavare till ensamkommande flyktingbarn

För finansiering av arvodeskostnader avsätts 20 mnkr i CM3, enligt tidigare principer för finansieringsmodell.

Kommunfullmäktiges inriktning för nämnden

För att kommunfullmäktiges mål ska uppnås ska nämnden, utöver det som beskrivs i *Direktiv för samtliga nämnder och bolagsstyrelser*, arbeta enligt kommunfullmäktiges prioriterade inriktning nedan.

En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla

Stockholmare som behöver hjälp av en god man ska få stöd snabbt. Nämnden ska prioritera arbetet med att korta handläggningstider. Nämnden ska även, tillsammans med kommunstyrelsen, verka för att nämndens nationella ansvar överförs till lämplig statlig myndighet när så är möjligt. I arbetet med utvecklingen av stadens förvaltarenhet behöver överförmyndarnämnden fortsatt samverka med arbetsmarknadsnämnden. Nämnden ska, i avvaktan på att en särskilt förordnad vårdnadshavare utses av tingsrätten, utse god man till alla ensamkommande barn.

Arbetet som ställföreträdare, gode män, och förvaltare gör, är av stort värde för alla som är i behov av hjälp. Genom deras arbete kan den enskildes rättigheter säkerställas. Nämndens arbete för att rekrytera och tillgodose behovet av gode män är centralt för att stödja individer som behöver en god man. Genom rekryteringsinsatser, effektiva utbildningsinsatser och i samarbete med civilsamhället kan rekrytering av gode män och förvaltare ökas. Nämnden ska erbjuda mentorskapsprogram till gode män och förvaltare.

Överförmyndarnämnden har ett viktigt uppdrag i tillsyn över förmyndarskap, det vill säga hur föräldrar förvaltar sina barns tillgångar. Tillsynen ska säkerställa att barn, eller myndiga personer som inte själva kan ta tillvara sin rätt, inte missgynnas ekonomiskt eller rättsligt. Nämnden ska särskilt se till att barnets tillgångar används för barnets nytta och att tillgångarna i övrigt är placerade på ett tryggt sätt som ger en rimlig avkastning.

För att säkra god kvalitet i verksamheten är det centralt att arbetet med att systematiskt förbättra arbetssituationen och arbetsmiljön för de anställda fortsätter. Målsättningen är att nämnden ska vara en dynamisk, professionell och uppskattad arbetsplats.

Nämnden ska kontinuerligt göra lämplighetskontroller av ställföreträdare. Eventuella oegentligheter ska alltid polisanmälas. Om en ställföreträdare förekommer i belastningsregistret ska nämnden föreslå entledigande av denne. Med ett nationellt register kan en ställföreträdare inte vara bedräglig gentemot en huvudman i en kommun, bli påkommen och avförd för att sedan fortsätta vara ställföreträdare i andra kommuner. Vidare skulle ett nationellt register kunna erbjuda utbildning och stöd i hela landet. Det skulle underlätta för nyrekrytering och få ställföreträdare att stanna kvar.

I och med att nämnden har ett särskilt uppdrag att genomföra tillsyn över förmyndarskapet är det viktigt att ständigt arbeta med uppföljning och utvärdering ur ett barnrättsperspektiv. Nämnden kan bidra med att sprida kunskap till medarbetare, chefer, vuxen- och barnhandläggare i arbetet med att systematiskt säkerställa barnets bästa.

Nämnden ska fortsätta arbetet med att fortbilda stadens biståndshandläggare och socialsekreterare om uppdraget som god man och förvaltare. Överförmyndarnämnden ska samarbeta med relevanta aktörer så att även ideella krafter tas tillvara samt fortsätta den dialog som inletts med funktionshinderrådet. I samarbete med äldrenämnden och stadsdelsnämnderna ska förbättrade rutiner för effektiv och säker hantering och redovisning av enskildas pengar och inköp för dessa inom äldreomsorgen tas fram.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Överförmyndarnämnden ska säkerställa att erfarenheterna från tillsynsrapporter som kommit från bland annat länsstyrelsen under de senaste åren tas tillvara. Ett sådant arbete ska resultera i att brister som identifieras ska åtgärdas.	2027-01-01	2027-12-31

En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden

Överförmyndarnämnden ska fortsätta att utveckla och effektivisera verksamhetssystem för nämndens verksamhet. Arbetet med nämndens nationella uppdrag ska organiseras och struktureras på ett sätt så att det är urskiljbart i kostnadsredovisningen.

Överförmyndarnämnden ska fortsätta arbetet med att ta fram metoder och nyckeltal för att mäta kvalitet, tillgänglighet, bemötande, rättssäkerhet, effektivitet samt huvudmännens och ställföreträdarnas uppfattning om verksamheten, på ett sätt som gör det möjligt att jämföra bakåt i tiden och med andra överförmyndarnämnder i framförallt Stockholms län.

Den interna kontrollen ska utvecklas i syfte att säkerställa att verksamheten bedrivs i enlighet med gällande lagstiftning och kommunstyrelsens anvisningar. Nämnden ska säkerställa att den är aktiv och integrerad i organisationen. I detta arbete ska särskilt beaktas eventuell kritik från granskningsmyndigheter såsom länsstyrelsen och Justitieombudsmannen.

Nämnden ska delta i arbetet inom stadens sektorsorganisation för civil beredskap.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Överförmyndarnämnden ska genomföra en rekryteringskampanj för att höja kunskapen om och intresset för uppdraget som god man	2027-01-01	2027-12-31
Överförmyndarnämnden ska samverka med arbetsmarknadsnämnden i deras pågående arbete med hur rekryteringen av professionella ställföreträdare kan stärkas.	2027-01-01	2027-12-31

Central medelsreserv

Kommunstyrelsen sätter av medel i centrala medelsreserver för oförutsedda behov och politiska satsningar. Nedan redovisas preliminära kostnader för de olika posterna. Kommunstyrelsen äger full rätt att omfördela medel inom ramen för respektive medelsreserv 1-5.

I central medelsreserv: 1. *Till kommunfullmäktiges förfogande för oförutsedda behov* reserveras 5,0 mnkr.

I central medelsreserv: 2. *Till kommunstyrelsens förfogande för oförutsedda behov* reserveras 959,7, mnkr samt medel för nedanstående ändamål. I central medelsreserv avsätts medel för att staden ska ha en beredskap inför oförutsedda händelser, för kostnader som beslutas av kommunstyrelsen utifrån förutsättningar som inte är kända vid budgetens antagande samt för satsningar på stadens verksamheter. Medel för satsningar tilldelas nämnderna antingen efter ansökan eller utan särskild ansökan.

- Trygghetsinsatser
- Miljö- och klimatinsatser
- Insatser för levande och demokratisk stad
- Välfärdsinsatser
- Kostnader till följd av regelverk och lagstiftning
- Snöröjning

I central medelsreserv: 3. *Till kommunstyrelsens förfogande för prestationsförändringar* reserveras 237,7 mnkr för prestationsförändringar inom förskola, fritidshem, fritidsklubb grundskola, gymnasieskola, vuxenutbildning, anpassad grund- och gymnasieskola, svenskundervisning för invandrare (sfi), flyktingmottagande, stöd och service till personer med funktionsnedsättning, kommunalt bostadstillägg för funktionsnedsatta, ekonomiskt bistånd, familjerådgivning, LSS-kollo samt arvoden med mera inom överförmyndarnämnden. Prestationsförändringarna beräknas i huvudsak utifrån stadens befolknings- och elevantalsprognoser.

I central medelsreserv: 4. *Till kommunstyrelsens förfogande för oförutsedda investeringsutgifter* reserveras 520,0 mnkr samt medel för följande ändamål:

- Ombudgeteringar verksamhetsberättelse
- Trygghetsinvesteringar
- Större investeringar i parkmark
- Åtgärder i stadsmiljö i prioriterade ytterstadsområden
- Klimatmiljard, utöver budgeterade investeringar i nämnder
- Investeringar i trädplantering, biologisk mångfald och gröna samband
- Parklekar
- Träd (klimatkompensation)
- Skolrenoveringar och ökad trygghet

I central medelsreserv: 5. *Till kommunstyrelsens förfogande för oförutsedda behov* reserveras 546,6 mnkr, i huvudsak för ej aktiverbara utgifter kopplade till investeringsprojekt som ska klassificeras som driftkostnader.

Finansförvaltning

Förslag till budget 2027 och inriktning för 2028 och 2029

Under Finansförvaltningen redovisas de samlade kostnaderna för pensioner och arbetsgivaravgifter, stadens skatteintäkter, intäkter för fastighetsavgifter med mera. Finansförvaltningen tillgodogörs interna ersättningar för pensioner och personalomkostnadspålägg från nämnderna. Här upptas finansiellt resultat, aktieutdelning samt interna ränteersättningar från nämnder för investeringar.

Exploateringsinkomster vid markförsäljning, motsvarande det bokförda värdet, tas upp under exploateringsnämnden. De samlade budgeterade investeringsinkomsterna framgår av investeringsplanen.

(M)
Fi:2

Pensioner, arbetsgivaravgifter m.m.

Pensioner

Här redovisas stadens samlade kostnader för pensioner för så väl aktiv som pensionerad personal. Staden redovisar pensionskostnader enligt blandmodellen. För anställda inom staden gäller avgiftsbestämda pensionsavtalet AKAP-KR. Somliga anställda födda 1985 och tidigare har valt att vara kvar i tidigare pensionsavtalet vilket är delvis förmånsbestämt. Pensionsskulden avser förmånsbestämd ålderspension och avtalspension. Skulden beräknas enligt beräkningsmodellen, RIPS 21. Den del av skuldförändringen som avser ränta budgeteras under finansiella kostnader.

Arbetsgivaravgifter

Stadens nämnder betalar lagstadgade arbetsgivaravgifter, avtalsförsäkring och pensioner genom ett personalomkostnadspålägg, som läggs på lönesumman. För arbetstagare födda 1960 och senare har detta beräknats till 40,0 procent för 2027. Pålägget består av följande poster: Lagstadgade arbetsgivaravgifter om 31,42 procent, avtalsförsäkringar om 0,20 procent och kalkylerade kostnader för avtalspension om 8,4 procent. Pålägget för personer födda 1959 och tidigare uppgår till 16,0 procent. Riktlinjen är att förändrade arbetsgivaravgifter eller avtalsförsäkringar, som beslutas om året innan budgetåret, ska påverka personalomkostnadspålägg, som tas ut budgetåret.

Skatteintäkter och begravningsavgifter

Skatteunderlag och skatteberäkningar

Prognosen över skatteunderlaget för 2027, det vill säga kommuninvånarnas förvärvsinkomster under 2025, är uppräknad med en bedömning av utvecklingen under inkomståren 2026 och 2027. Gällande prognos utgår från Sveriges Kommuner och Regioners bedömning den 27 augusti 2026. Skatteunderlaget beräknas öka med 3,5 procent år 2026 och 5,1 procent år 2027. Stadens skatteinkomster är beräknade på en skattesats om 17,74 kr.

Begravningsavgift

Begravningsverksamheten finansieras genom en särskild avgift som tillgodogörs staden på samma sätt som skattemedel. Begravningsavgiften uppgår till 8,0 öre av uppräknat skatteunderlag.

Utjämning och fastighetsavgift

Utjämningssystemet

Kommuner och regioner garanteras genom inkomstutjämningen 115 procent av medelskattekraften i riket. Stockholms stad och andra kommuner som har en skattekraft över den så kallade *garantinivån* betalar en inkomstutjämningsavgift till staten. Det slutliga utfallet av inkomstutjämningen kommer att fastställas under december månad 2026.

LSS-utjämning

LSS-utjämningen utjämnar för kostnadsskillnader i kommunernas LSS-verksamhet Kostnadsutjämningssystem för verksamhet enligt lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) infördes 2004. Gällande prognos för LSS-utjämningen utgår från SCB:s prognos i juni 2026.

Fastighetsavgift

Från och med år 2008 har den statliga fastighetsskatten ersatts av en kommunal avgift. Fastighetsavgiften baseras på ett taxeringsvärde med ett högsta tak som justeras årsvis. Detaljerade regler utfärdas av Skatteverket.

Utdelning

Flertalet av stadens bolag ingår i koncernen Stockholms Stadshus AB. Vissa bolag i koncernen erlägger koncernbidrag till moderbolaget Stockholms Stadshus AB, som i sin tur tillskjuter bidrag till mottagande bolag. Utdelning till staden sker från moderbolagets egna kapital.

I budget föreslås en preliminär utdelning om 0 mnkr från Stockholms Stadshus AB. Det slutliga beloppet beslutas i samband med tertialrapport 2 och därtill eventuellt hörande extra bolagsstämma för Stockholms Stadshus AB. Vid ordinarie årsstämma 2027 beslutas inte om någon utdelning från koncernen.

Kommunstyrelsen agerar genom stadsledningskontoret som kommunkoncernens samlade finansfunktion. Samtliga upplånings- och placeringsbehov sker genom stadsledningskontorets internbank. Finanspolicyn för kommunkoncernen Stockholms stad anger ramar för finansverksamheten i kommunkoncernen, det vill säga Stockholms stad, Stockholms Stadshus AB och dess majoritetsägda bolag samt stadens övriga helägda bolag. Finanspolicyn ska fastställas av kommunfullmäktige årligen och revideras vid behov. En riskkontrollfunktion övervakar att de finansiella riskerna håller sig inom de ramar och regler som finns angivna i finanspolicyn.

Enligt finanspolicyn för kommunkoncernen Stockholms stad ska staden och samtliga bolag erhålla upplåning och placering med villkor motsvarande kommunkoncernens externa finansieringskostnad med utrymme för en marknadsmässig kreditmarginal och eventuell omkostnadsersättning.

Övriga finansiella intäkter utgörs i första hand av ersättning som tas ut i samband med att staden går i borgen. Enligt gällande regler för stadens borgenshantering ska staden vara restriktiv avseende nya borgensåtaganden. Övriga finansiella kostnader utgörs i huvudsak av kostnader för rating, syndikerat låneavtal (betalningsberedskap) och marknadsprogram samt bankavgifter. Den del av pensionsskulden som är att betrakta som en finansiell kostnad inklusive löneskatt redovisas under finansiella kostnader.

Begravningsfond

Begravningsverksamheten finansieras genom en begravningsavgift. Överskott/underskott inom verksamheten avsätts centralt för balansering av resultat, som återförs till avgiftskollektivet.

Internränta

Kommunfullmäktige fastställer stadens internränta i samband med budget. Staden eftersträvar en internränta som är relativt stabil och som reflekterar kommunkoncernens genomsnittliga finansieringskostnad de kommande åren. Kommunfullmäktige fastställer stadens internränta för 2027 till 2,8 procent, (2,8 procent 2026). Räntan för bostadsrättsinnehav motsvarar internräntan.

Kommunfullmäktige fastställer därutöver kalkylräntan för enskilda projekt till 5,0 procent.

Räntan för markinnehav motsvarar avgäldsräntan för tomträtter, som uppgår till 3,0 procent (3,0 procent 2026).

Kapitalkostnadsberäkning

Vid beslut om ny-, om- och tillbyggnadsprojekt gällande lokaler och bostadslägenheter med kostnadsbaserad hyresberäkning, och med Skolfastigheter i Stockholm AB, Micasa Fastigheter i Stockholm AB och fastighetsnämnden som hyresvärd, baseras dessa på en mer långsiktig kapitalkostnadsberäkning. Den del som avser kostnaden för en kapitalskuld beräknas med en bestämd procentsats, en kalkylberäkningsprocent. Kalkylberäkningsprocenten ska gälla vid bedömning av ett projekt i samband med beslut och därefter vara fast för detta specifika projekt i samband med uppföljning under hela genomförandetiden. Hyresofferter från berörda bolag och fastighetsnämnden ska avseende kapitalskulden kompletteras med denna kalkylberäkningsprocent.

Förslag till budget och ägardirektiv 2027 och inriktning 2028–2029 för koncernen Stockholms Stadshus AB

Bolagskoncernen Stockholms Stadshus AB

Bolagskoncernen Stockholms Stadshus AB:s uppgifter

Koncernen Stockholms Stadshus AB omfattar merparten av Stockholms stads aktiebolag. Stockholms Stadshus AB är moderbolaget i koncernen som består av 17 aktiva dotterbolag eller underkoncerner, samt ett intressebolag.

Styrelsen för Stockholms Stadshus AB, koncernstyrelsen, ska fatta de principiella beslut som krävs för att kommunfullmäktiges mål ska nås. Dotterbolagens styrelser och verkställande ledningar har det operativa ansvaret för att kommunfullmäktiges beslut verkställs.

Bolagskoncernen ska under perioden prioritera affärsmässiga investeringar som är nödvändiga för stadens utveckling. Investeringsnivån måste skyndsamt anpassas till ett läge som ger hållbara finanser över tid. Bolagskoncernen ska verka för att kommunkoncerns skuld minskar.

Moderbolaget Stockholms Stadshus AB

Moderbolaget Stockholms Stadshus AB:s uppgifter

Stockholms Stadshus AB har en sammanhållande funktion för huvuddelen av Stockholms stads aktiebolag och leder bolagskoncernen. I kommunfullmäktiges direktiv ingår att svara för övergripande utveckling, strategisk planering, löpande översyn och omprövning, utöva ekonomisk kontroll och uppföljning, samt att utveckla styrformer och samspelet mellan ägare, koncernledning och dotterbolag. Moderbolaget följer upp av kommunfullmäktige beslutade indikatorer och av kommunfullmäktige gemensamma direktiv för samtliga nämnder och bolagsstyrelser, i samverkan med stadsledningskontoret. Moderbolaget ska inom ramen för kommunstyrelsens uppsiktsplikt återföra väsentlig och strategisk information till kommunstyrelsen.

Stockholms Stadshus AB ska kontinuerligt följa större investeringsprojekt med särskilt fokus på projekt med långsiktiga effekter för stadens tillväxt, ekonomi och omställningen till en hållbar stad. Moderbolaget har det övergripande ansvaret för dotterbolagens investeringsstyrning i syfte att säkerställa att projekt genomförs i enlighet med beslutad tid, omfattning och budget. Moderbolaget ska tillsammans med dotterbolagen bedriva ett aktivt arbete med att minska koncernens finansiella skuld och för en långsiktigt positiv resultatutveckling.

Ägardirektiv för 2027–2029

Utöver det som beskrivs i *Direktiv för samtliga nämnder och bolagsstyrelser* ska bolaget

En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla

- fortsätta följa dotterbolagens arbete med att minska brottsligheten och öka tryggheten för stockholmare i hela staden

En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt

- tillsammans med kommunstyrelsen och i samråd med Stockholm Business Region AB styra, samordna och följa upp dotterbolagens näringslivsarbete i syfte att Stockholm ska få ett bättre näringslivsklimat

En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden

- utveckla och samordna kommunkoncernens investeringsstyrning tillsammans med kommunstyrelsen
- tillsammans med dotterbolagen bedriva ett aktivt arbete med att begränsa koncernens finansiella skuldutveckling och för en långsiktigt positiv resultatutveckling och ökad egenfinansieringsgrad
- delta i arbetet med att säkerställa en effektiv lokaltillgång för stadens verksamheter tillsammans med kommunstyrelsen och berörda bolag
- tillsammans med kommunstyrelsen inom ramen för stadens samordnade äldreboendeplanering (SÄB), intensifiera arbetet för att möta stadens behov av vård- och omsorgsboenden

Kommunfullmäktiges aktiviteter

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Kommunstyrelsen ska i samarbete med Stockholms Stadshus AB göra en fördjupad ekonomisk framtidsutredning och ta fram en prognos som underlag till en framtidssäkrad hållbar ekonomi för kommunkoncernen.	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen och Stockholms Stadshus AB ska utreda hur stadens organisation kan möta behovet av en hög egenfinansieringsgrad, samtidigt som prioriterade investeringar genomförs.	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska i samarbete med Stockholms Stadshus AB vidta åtgärder för att minska kommunkoncerns skuld genom att reducera investeringsvolymen, öka egenfinansieringsgraden, öka den privata externa finansieringen och införa bättre styrning och kostnadskontroll.	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska i samarbete med Stockholms Stadshus AB utreda organisatoriska strukturer för stadens näringslivsarbete.	2027-01-01	2027-12-31
Stockholms Stadshus AB ska uppdatera finanspolicyn för att tillåta investeringar i europisk vapenindustri i syfte att Stockholm stad ska bidra till landets upprustning.	2027-01-01	2027-12-31
Stockholms Stadshus AB ska tillsammans med kommunstyrelsen utreda förutsättningarna för att inrätta ett finanspolitiskt råd för Stockholms stad i syfte att oberoende granska och bedöma om finanspolitiken är förenlig med långsiktigt hållbara offentliga finanser.	2027-01-01	2027-12-31
Stockholms Stads Parkerings AB, AB Familjebostäder, AB Stockholmshem och AB Svenska Bostäder ska i samarbete med Stockholms Stadshus AB pröva att föra över förvaltningen eller ägarskap av delar av existerande parkeringsyta till Stockholms Stads Parkerings AB i syfte att påskynda utbyggnaden av laddinfrastruktur. Under tiden som detta arbete pågår ska bostadsbolagen fortsätta arbetet med utbyggnad av laddinfrastruktur i egen förvaltningsform, där Stockholms Stads Parkerings AB har hyres- eller arrendeavtal ska fortsatt utrullning av laddinfrastruktur ske inom redan tecknade avtal.	2027-01-01	2027-12-31
AB Stockholmshem och AB Svenska Bostäder ska i samarbete med exploateringsnämnden, stadsbyggnadsnämnden och Stockholms Stadshus AB ta fram samlad plan för stadens befintliga modul- och tillfälliga bostäder, i syfte att säkerställa en långsiktigt ändamålsenlig hantering.	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska i samarbete med fastighetsnämnden, kulturnämnden: kulturförvaltningen, socialnämnden, utbildningsnämnden, äldrenämnden, stadsdelsnämnderna, Stockholms Stadshus AB, AB Familjebostäder, AB Svenska Bostäder, AB Stockholmshem, Micasa Fastigheter i Stockholm AB, SISAB och S:t Erik Markutveckling AB se över och ta fram förslag på en modell för omställning av stadens fastigheter till nya verksamhetsändamål eller bostäder i samband med demografiska förändringar, på ett sätt som minimerar ledtider och minskar kommunkoncernens långsiktiga kostnader.	2027-01-01	2027-12-31

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Kommunstyrelsen ska i samarbete med Stockholms Stadshus AB genomföra en analys av Stockholms resiliens kopplat till miljö- och klimatrelaterade risker.	2027-01-01	2027-12-31
Stockholms Hamn AB ska i samarbete med kommunstyrelsen, trafiknämnden och Stockholms Stadshus AB förbereda genomförandet av en första etapp av överföringen av förvaltningen av innerstadskajerna till trafiknämnden, omfattande Norr Mälarstrand, Söder Mälarstrand och Munkbrohamnen. Inför överföringen ska finansiering och investeringsförutsättningar för trafiknämndens långsiktiga utveckling av kajerna vara klarlagda.	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska i samarbete med exploateringsnämnden, stadsbyggnadsnämnden, Stockholms Stadshus AB och Stockholms Stads Parkerings AB utreda koncept för mobilitetshus som innefattar en hög grad av hållbara lösningar utöver parkeringsfunktionen för exempelvis elförsörjning och reservkraft, energigenerering och lagring, civil försvarsfunktion såsom skyddsrum, trygghets- och dricksvattenpunkt med mera. Konceptet ska utformas med en hög grad av arkitektonisk kvalitet och utföras med cirkularitet i fokus.	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska i samråd med Stockholms Stadshus AB och i samarbete med exploateringsnämnden, socialnämnden, stadsbyggnadsnämnden, AB Stockholmshem och SHIS tydliggöra processer och ansvar för genomgångsbostäder till nyanlända och skyddsbehövande.	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska i samråd med Stockholms Stadshus AB göra en översyn av stadens investeringsfrämjande arbete och lämna förslag på hur det framöver kan utvecklas för att stärka stadens position långsiktigt.	2027-01-01	2027-12-31

Kommunfullmäktiges indikatorer

Kommunfullmäktiges indikatorer redovisa i bilaga.

Bostadsbolagen

Gemensamt för de tre bolagen

De kommunala allmännyttiga bostadsbolagen ska finnas till för de många stockholmarna. Allmännyttan ska finnas för stockholmarna när de flyttar hemifrån, separerar eller när livet på annat sätt förändras och man behöver ett billigare boende. Det är därför inte allmännyttans roll att erbjuda de högsta hyrorna i nyproduktion, utan de lägsta hyrorna i det befintliga beståndet.

Bolagens huvudsakliga uppgift ska vara att förvalta bostäder professionellt och effektivt och därmed öka värdet av bolagen. De allmännyttiga bostadsbolagen ska inte ha som målsättning att bli större utan snarare är det de privata hyresvärdarna som ska uppmuntras att ta ett större ansvar för stadens bostadsförsörjning.

Bolagen utgör en stor del av stadens och stockholmarnas samlade förmögenhet och måste därför skötas på ett allmännyttigt och affärsmässigt sätt. Bolagen ska vara ekonomiskt starka och medverka till att Stockholm får en väl fungerande bostadsmarknad som kännetecknas av trygghet, god rörlighet, tillgänglighet och rimliga hyror. Genom att både de kommunala allmännyttiga bolagen och de privata hyresvärdarna bidrar till stadens bostadsförsörjning skapas rörlighet så att även unga, studenter och andra grupper med svag ställning på bostadsmarknaden kan får ett förstahandskontrakt.

Bolagens lönsamhet ska öka genom effektiviseringar på drift och administration, en benchmarking mot de stora börsnoterade bostadsbolagen ska göras. Bolagens ökade kostnadsfokus under perioden ska inte innebära någon ambitionssänkning för det planerade fastighetsunderhållet. Ett väl underhållet bestånd är en förutsättning för att värdet består.

I samband med lönsamma investeringsplaner ska även en finansieringsplan tas fram. Bolagen ska minska sin skuldökningstakt och räntekänsligheter genom att öka sin egenfinansieringsgrad för lönsamma nybyggnadsprojekt och renoveringar. Egenfinansieringen kan komma från aktiv fastighetsförvaltning, där man avyttrar kommersiella lokaler som kontor och köpcentrum men även ombildningar och beståndsförsäljningar ska vara aktuella. Detta arbete ska stärkas under perioden. Bolagen ska inte äga kommersiella lokaler där staden själv inte bedriver verksamhet.

Bolagen ska också, tillsammans med berörda nämnder och styrelser, medverka till åtgärder för ökad trygghet och attraktivitet i stadsmiljön. Det gäller inte minst på Järva, där Svenska Bostäder ska utreda och ta fram förslag till konkreta åtgärder i syfte att öka sitt långsiktiga trygghetsfokus inom ramen för det befintliga beståndet.

Utöver det som beskrivs i *Direktiv för samtliga nämnder och bolagsstyrelser* ska bolagen

En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla

- genom ett samlat grepp och fokuserade insatser göra Stockholm till en tryggare stad för de boende i samverkan med kommunstyrelsen, berörda nämnder, bolag och andra relevanta aktörer. Med hjälp av lärdomar från tidigare dialogdrivna områdesprojekt i ytterstaden bidrar bolagsstyrelserna till målet om att inte ha några utsatta eller särskilt utsatta områden
- hyresgäster ges en tydlig väg in till respektive bostadsbolag för att föreslå trygghetsskapande åtgärder

- sätta upp fler trygghetskameror för att öka tryggheten i beståndet, särskilt på otrygga platser
- inom ramen för platssamverkan bistå med kunskap, erfarenhet, renhållning och trygghetsskapande åtgärder tillsammans med berörda förvaltningar, fastighetsägare, bolag, polis och andra intressenter
- förstärka sitt arbete med Trygga Trappan
- klottersanera inom 24 timmar
- aktivt verka för social hållbarhet
- i möjligaste mån erbjuda feriejobb för ungdomar med fokus på socialt utsatta områden
- i samarbete med socialnämnden, stadsdelsnämnderna och Bostadsförmedlingen i Stockholm AB motverka oriktiga hyresförhållanden i bostadsbolagen samt bistå berörda nämnder och myndigheter så den kan agera med lämpliga åtgärder
- fortsätta arbetet mot oriktiga hyresförhållanden, olovlig andrahandsuthyrning och bostadsrelaterade bedrägerier enligt best practice bland bolagen
- i samverkan med miljö- och hälsoskyddsnämnden, socialnämnden, stadsdelsnämnderna samt rättsvårdande myndigheter och Skatteverket motverka den svarta ekonomin och organiserad brottslighet
- säkerställa trygga och säkra fastigheter och källarutrymmen i allmännyttan via trygghetsinventeringar
- verka för att den våldsutsatta kan bo kvar snarare än våldsutövaren, att den våldsutsatta kan ta över hyreskontraktet om så önskas och få bostaden säkrad genom låsbyte och säkerhetsdörr
- delta i arbetet inom stadens sektorsorganisation för civil beredskap

Aktivitet	**Startdatum**	**Slutdatum**
Bostadsbolagen ska genomlysa sina hyreskontrakt i syfte att hitta eventuella svartkontrakt och vräka obehöriga hyresgäster	2027-01-01	2027-12-31
Socialnämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen, stadsdelsnämnderna, AB Familjebostäder, AB Stockholmshem, AB Svenska Bostäder och Micasa Fastigheter i Stockholm AB utreda och ta fram förslag på stadsövergripande rutiner för vräkningsförebyggande arbete, med fokus på tidig uppsökande kontakt med hyresgäster och en gemensam väg in för hyresvärdar när en hyresgäst riskerar uppsägning	2027-01-01	2027-12-31
Fastighetsnämnden ska i samarbete med AB Familjebostäder, AB Stockholmshem, AB Svenska Bostäder och Micasa Fastigheter i Stockholm AB utreda och identifiera byggnader som staden äger där det finns möjlighet att inrätta lokala energigemenskaper för att använda egenproducerad el mer effektivt	2027-01-01	2027-12-31
Stockholms Stads Parkerings AB, AB Familjebostäder, AB Stockholmshem och AB Svenska Bostäder ska i samarbete med Stockholms Stadshus AB pröva att föra över förvaltningen eller ägarskap av delar av existerande parkeringsyta till Stockholms Stads Parkerings AB i syfte att påskynda utbyggnaden av laddinfrastruktur. Under tiden som detta arbete pågår ska bostadsbolagen fortsätta arbetet med utbyggnad av laddinfrastruktur i egen förvaltningsform, där Stockholms Stads Parkerings AB har hyres-	2027-01-01	2027-12-31

eller arrendeavtal ska fortsatt utrullning av laddinfrastruktur ske inom redan tecknade avtal		
AB Familjebostäder, AB Stockholmshem och AB Svenska Bostäder ska utreda tekniska, juridiska och ekonomiska förutsättningar för att dela egenproducerad el mellan sina fastigheter	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska i samarbete med fastighetsnämnden, kulturnämnden: kulturförvaltningen, socialnämnden, utbildningsnämnden, äldrenämnden, stadsdelsnämnderna, Stockholms Stadshus AB, AB Familjebostäder, AB Svenska Bostäder, AB Stockholmshem, Micasa Fastigheter i Stockholm AB, SISAB och S:t Erik Markutveckling AB se över och ta fram förslag på en modell för omställning av stadens fastigheter till nya verksamhetsändamål eller bostäder i samband med demografiska förändringar, på ett sätt som minimerar ledtider och minskar kommunkoncernens långsiktiga kostnader	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska i samarbete med exploateringsnämnden, stadsbyggnadsnämnden, trafiknämnden, AB Svenska Bostäder, AB Familjebostäder och AB Stockholmshem samordna arbetet och lämna förslag på prioriterade åtgärder för utveckling av prioriterade centrum och centrumområden	2027-01-01	2027-12-31
Trafiknämnden ska i samråd med idrottsnämnden, kyrkogårdsnämnden, stadsdelsnämnderna, AB Svenska Bostäder, AB Familjebostäder, AB Stockholmshem, SISAB och Micasa Fastigheter i Stockholm AB genomföra och utvärdera ett pilotprojekt inklusive övning avseende samverkan vid extrema väderhändelser		
Bostadsbolagen ska ta fram ett förslag på hur det sociala perspektivet kan utvecklas genom att exempelvis tillhandahålla hela fastigheter eller enskilda lägenheter som t ex Stadsmissionen kan hyra och sedan i sin tur hyra ut i andra hand till behövande.	2027-01-01	2027-12-31

En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt

- beakta befintligt bestånd lokalt där man bygger nytt och bygger om i syfte att, där det är tillämpligt och ekonomiskt hållbart, bygga större bostäder anpassade för barnfamiljer
-
- välja fjärrvärme som uppvärmningsmetod vid nyproduktion eller ombyggnad utifrån lönsamhetskrav och ett stadsövergripande perspektiv på kraftfrågor, eleffekt och klimat
- bidra till en effektiv stadsutveckling genom att delta i en samlad produktionsplanering tillsammans med kommunstyrelsen, exploateringsnämnden, stadsbyggnadsnämnden, trafiknämnden och andra berörda nämnder och bolagsstyrelser
- inte genomföra några köp av bostäder eller lokaler från privata bolag
- frysa sina respektive lånelimitar för år 2027

En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden

- minska sin totala låneskuld och räntekänslighet genom att öka egenfinansieringsgraden för renoveringar samt i ökad takt amortera befintliga

lån. Lägre kostnader för bostadsbolagen kan i sin tur ge lägre hyror för de boende
- stärka sitt arbete med att genomföra försäljningar av kommersiella lokaler där staden inte har ett långsiktigt strategiskt behov av ägande
- renoveringar och andra projekt ska alltid vara lönsamma
- bostadsbolagen ska inte eftersöka eller genomföra nybyggnadsprojekt i värdefulla grönområden eller inom stadens kulturhistoriskt viktiga småhus- och villaområden
- ta fram och implementera en plan för förbättrade ekonomiska resultat genom lägre kostnader, såväl på kort som på lång sikt
- vid renovering och eventuell nybyggnation utreda om solceller ger lägre driftskostnader som kan göra projektet mer lönsamt

Kommunfullmäktiges indikatorer
Kommunfullmäktiges indikatorer redovisas i bilaga.

AB Svenska Bostäder

Bolaget ska erbjuda bästa möjliga förhållanden för sina hyresgäster så att goda hyresgästrelationer bevaras samtidigt som boendet ska kunna anpassas efter de behov som uppkommer i livets olika faser. Bolaget ska eftersträva en hög kvalitet i underhåll och service.

Bolaget har ett omfattande fastighetsbestånd på Järva och därmed goda förutsättningar att ytterligare stärka sin roll som central aktör för att skapa en långsiktigt hållbar och trygg boende- och stadsmiljö i området. Bolaget ska därför ska utreda och ta fram förslag till konkreta åtgärder i syfte att öka sitt långsiktiga trygghetsfokus inom ramen för det befintliga beståndet. Detta bör inkludera en möjlighet till att bilda ett dotterbolag för beståndet på Järva.

Bolagets uppgift
Bolagets huvudsakliga uppgift är att förvalta bostäder och därmed bidra till stadens bostadsförsörjning. Dotterbolaget AB Stadsholmen äger och förvaltar bostäder och lokaler av stort kulturhistoriskt värde. Bolaget ska förena kulturarvet med en långsiktig affärsmässighet.

Ägardirektiv för 2027-2029
Utöver det som beskrivs i *Direktiv för samtliga nämnder och bolagsstyrelser* ska bolaget

En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla
- upprätthålla boendekvaliteten och de kulturhistoriska värdena i AB Stadsholmens bestånd

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
I samverkan med kommunstyrelsen utreda och ta fram förslag till konkreta åtgärder i syfte att öka bolagets långsiktiga trygghetsfokus inom ramen för sitt befintliga bestånd på Järva	2027-01-01	2027-12-31
AB Stockholmshem och AB Svenska Bostäder ska i samarbete med exploateringsnämnden, stadsbyggnadsnämnden och Stockholms Stadshus AB ta fram samlad plan för stadens	2027-01-01	2027-12-31

befintliga modul- och tillfälliga bostäder, i syfte att säkerställa en långsiktigt ändamålsenlig hantering		

En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden

- Ta fram en handlingsplan med tidplan och aktiviteter för positiv resultatutveckling baserat på en analys utifrån kärnverksamhetens förutsättningar och prioriterade behov
- ansvara för kommunkoncernens gemensamma inköpskategori Vitvaror

Kommunfullmäktiges indikatorer
Kommunfullmäktiges indikatorer redovisas i bilaga.

AB Familjebostäder

Bolaget ska erbjuda bästa möjliga förhållanden för sina hyresgäster så att goda hyresgästrelationer bevaras samtidigt som boendet ska kunna anpassas efter de behov som uppkommer i livets olika faser. Bolaget ska eftersträva en hög kvalitet i underhåll och service.

Bolagets uppgift

Bolagets huvudsakliga uppgift är att förvalta bostäder och därmed bidra till stadens bostadsförsörjning.

Ägardirektiv för 2027-2029

Utöver det som beskrivs i *Direktiv för samtliga nämnder och bolagsstyrelser* ska bolaget

En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt

- bistå SHIS i dess verksamhet och i byggandet av bostäder inom ramen för stadens bostadsförsörjningsansvar

Kommunfullmäktiges indikatorer
Kommunfullmäktiges indikatorer redovisas i bilaga.

AB Stockholmshem

Bolaget ska erbjuda bästa möjliga förhållanden för sina hyresgäster så att goda hyresgästrelationer bevaras samtidigt som boendet ska kunna anpassas efter de behov som uppkommer i livets olika faser. Bolaget ska eftersträva en hög kvalitet i underhåll och service.

Bolagets uppgift

Bolagets huvudsakliga uppgift är att förvalta bostäder och därmed bidra till stadens bostadsförsörjning.

Ägardirektiv för 2027-2029

Utöver det som beskrivs i *Direktiv för samtliga nämnder och bolagsstyrelser* ska bolaget

En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt

- bistå SHIS i dess verksamhet och i byggandet av bostäder inom ramen för stadens bostadsförsörjningsansvar
- intensifiera utbyggnaden av solceller på sina fastigheter där det kan öka driftnettot eller avkastningen
- intensifiera utbyggnaden av laddinfrastruktur för elbilar på platser i sitt fastighetsbestånd där hyresgäster efterfrågar laddmöjligheter, med särskilt fokus på områden där avkastningen kan optimeras.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
AB Stockholmshem ska i samarbete med kulturnämnden, Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd och externa aktörer utreda att omvandla AB Stockholmshems panncentral i Solberga till ett kulturhus/allaktivitetshus där etablering av lokalt föreningsliv och fritidsverksamhet ingår. Projektet ska huvudsakligen finansieras genom extern finansiering	2027-01-01	2027-12-31
AB Stockholmshem och AB Svenska Bostäder ska i samarbete med exploateringsnämnden, stadsbyggnadsnämnden och Stockholms Stadshus AB ta fram samlad plan för stadens befintliga modul- och tillfälliga bostäder, i syfte att säkerställa en långsiktigt ändamålsenlig hantering	2027-01-01	2027-12-31
SISAB ska i samarbete med trafiknämnden, Skärholmens stadsdelsnämnd, AB Stockholmshem och Kulturhuset Stadsteatern AB fortsätta ett arbete för utveckling av Bredholmstorget i Skärholmen	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska i samråd med Stockholms Stadshus AB och i samarbete med exploateringsnämnden, socialnämnden, stadsbyggnadsnämnden, AB Stockholmshem och SHIS tydliggöra processer och ansvar för genomgångsbostäder till nyanlända och skyddsbehövande	2027-01-01	2027-08-31

Kommunfullmäktiges indikatorer

Kommunfullmäktiges indikatorer redovisas i bilaga.

Micasa Fastigheter i Stockholm AB

Micasa Fastigheter i Stockholm AB ansvarar för att tillhandahålla och skapa fler välskötta, trygga och tillgängliga bostäder till stadens äldre och personer med funktionsnedsättning samt till stadens prioriterade grupper. Bolagets fastigheter ska vara fria från skadegörelse, klotter och nedskräpning. Bolaget ska prioritera underhållsåtgärder i fastigheter med stora underhållsbehov. Bolaget ska öka sin egenfinansieringsgrad.

Det är angeläget att bolaget har en ledande roll i stadens äldreboendeplanering och försörjning. Bolaget ska bidra till att uppfylla stadens bostadsmål för personer över 85 år. Bolaget ska också med berörda nämnder och andra parter delta i planeringen för boenden inom bolagets målgrupp. Plan för nybyggnad av seniorboenden anger inriktningen för det fortsatta arbetet med boendeformen. All nyproduktion ska ske kostnadseffektivt. Bolaget ska bidra till att stadens kostnader för lokaler hålls så låga som möjligt.

Bolagets uppgifter

Micasa Fastigheter i Stockholm AB äger, anskaffar, bygger och förvaltar, vård- och omsorgsboenden, servicehus, seniorbostäder, LSS-boenden, HVB och bostäder för grupper med svag ställning på bostadsmarknaden. Bolaget ska skötas på ett allmännyttigt och affärsmässigt sätt.

Utöver det som beskrivs i *Direktiv för samtliga nämnder och bolagsstyrelser* ska bolaget

En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla

- i samarbete med Bostadsförmedlingen i Stockholm AB fortsätta att medverka till att göra resultatet av tillgänglighetsinventeringen sökbart för bostads-sökande

En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt

- tillsammans med Stadshus AB, kommunstyrelsen och äldrenämnden fortsätta att se över bolagets strategi för utbyggnad av seniorbostäder, vård och omsorgsboenden utifrån stadens definition och behov, i enlighet med Boendeplanen, detta med fullt fokus på kärnverksamheten
- fortsätta arbetet med klimatanpassning av fastighetsbeståndet med särskiltfokus på värmebölja
- se över möjligheterna för avyttringar, särskilt av bestånd som inte härör till bolagets kärnverksamhet

En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden

- bidra till en aktiv fastighetsförvaltning för att skapa utrymme för investeringar samt genomföra försäljningar av fastigheter som staden inte har ett långsiktigt, strategiskt behov av
- minska administrativa och driftkostnader med 1% och öka satsningen på underhåll med motsvarande belopp
- medverka i arbetet med samordnad tillsyn och informationsdelning som leds av kommunstyrelsen i syfte att förebygga, upptäcka och hantera välfärdsbrott
- delta i arbetet inom stadens sektorsorganisation för civil beredskap

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Kommunstyrelsen ska i samarbete med äldrenämnden, Stockholms Stadshus AB och Micasa Fastigheter i Stockholm AB se över samverkansavtalet mellan staden och dotterbolaget. I samband med detta även titta på finansieringen för nya vård- och omsorgsboenden och öka den externa finansieringen	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska i samverkan med Micasa Fastigheter i Stockholm AB genomföra en analys och prioritering av renoveringsbehovet i bolagets fastighetsbestånd.	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska i samarbete med fastighetsnämnden, kulturnämnden: kulturförvaltningen, socialnämnden, utbildningsnämnden, äldrenämnden, stadsdelsnämnderna, Stockholms Stadshus AB, AB Familjebostäder, AB Svenska Bostäder, AB Stockholmshem, Micasa Fastigheter i Stockholm AB, SISAB och S:t Erik Markutveckling AB se över och ta fram förslag på en modell för omställning av stadens fastigheter till nya verksamhetsändamål eller bostäder i samband med demografiska förändringar, på ett sätt som minimerar ledtider och minskar kommunkoncernens långsiktiga kostnader.	2027-01-01	2027-12-31
Socialnämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen, stadsdelsnämnderna, AB Familjebostäder, AB Stockholmshem, AB Svenska Bostäder och Micasa Fastigheter i Stockholm AB utreda och ta fram förslag på stadsövergripande rutiner för vräkningsförebyggande arbete, med fokus på tidig uppsökande kontakt med hyresgäster och en gemensam väg in för hyresvärdar när en hyresgäst riskerar uppsägning.	2027-01-01	2027-12-31
Fastighetsnämnden ska i samarbete med AB Familjebostäder, AB Stockholmshem, AB Svenska Bostäder och Micasa Fastigheter i Stockholm AB utreda och identifiera byggnader som staden äger där det finns möjlighet att inrätta lokala energigemenskaper för att använda egenproducerad el mer effektivt.	2027-01-01	2027-12-31
Trafiknämnden ska i samråd med idrottsnämnden, kyrkogårdsnämnden, stadsdelsnämnderna, AB Svenska Bostäder, AB Familjebostäder, AB Stockholmshem, SISAB och Micasa Fastigheter i Stockholm AB genomföra och utvärdera ett pilotprojekt inklusive övning avseende samverkan vid extrema väderhändelser.	2027-01-01	2027-12-31

Kommunfullmäktiges indikatorer

Kommunfullmäktiges indikatorer redovisas i bilaga.

Bostadsförmedlingen i Stockholm AB

Bostadsförmedlingen i Stockholm AB ska medverka till en effektiv bostadsförmedling och förmedla lägenheter i ett öppet och transparent system efter kötid.

Bostadsförmedlingen i Stockholm AB ska vara öppen för alla. I de fall det finns intresse från fastighetsägare i kringliggande kommuner ska bostadsförmedlingen därför kunna förmedla bostäder även i Stockholms arbetsmarknadsregion. Bolaget ska med sin verksamhet trygga en väl fungerande regional marknadsplats för hyresrätter. För att tillgången på bostäder ska öka behöver bolaget ingå fler samarbeten med privata fastighetsägare.

Bolagets uppgifter

Bolagets uppgift är att svara för reguljär bostadsförmedling, evakuering och förmedling av förturslägenheter inklusive försöks- och träningslägenheter, förmedling av lägenheter till stadens bostadsbolags internköer samt förmedling av kategoribostäder såsom student- och seniorboenden.

Ägardirektiv för 2027-2029

Utöver det som beskrivs i *Direktiv för samtliga nämnder och bolagsstyrelser* ska bolaget

En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla

- fortsätta att stärka kontrollen av intyg i syfte att säkerställa rättssäkerheten inom förmedlingsprocessen
- öka antalet inlämnade lägenheter från privata fastighetsägare/förvaltare
- bidra till stadens mål om att förmedla försöks- och träningslägenheter inklusive Bostad Först
- fortsatt samverkan med bostadsbolagen, SHIS Bostäder, stadsdelsnämnderna och socialnämnden, i den mån det behövs
- i samarbete med socialnämnden, stadsdelsnämnderna och stadens bostadsbolag samverka kring oriktiga hyresförhållanden på bostadsmarknaden
- säkerställa att de skyddade boenden som idag har lägenheter i stadens bostadsbolag kan byta dessa mot jämförbara lägenheter när verksamheten av skyddsskäl så kräver
- säkerställa att personer med stora behov av anpassningsåtgärder i hemmet erbjuds förtur till anpassade lägenheter i samarbete med bostadsbolagen säkerställa tillgången till skyddade boenden för våldsutsatta
- säkerställa att våldsutsatta i nära relationer erbjuds att ta över förövarens kötid i bostadsförmedlingen, i den mån sådan finns.
- i samarbete med bostadsbolagen och Micasa AB göra resultatet av tillgänglighetsinventeringen sökbart för bostadssökande

Kommunfullmäktiges indikatorer

Kommunfullmäktiges indikatorer redovisas i bilaga.

Skolfastigheter i Stockholm AB (SISAB)

SISAB ska vara en aktiv ägare som och förvaltar attraktiva och trygga skolor och förskolor i Stockholm. Det är viktigt att bolagets fastigheter, där pedagogisk verksamhet bedrivs, är i gott skick, trygga och säkra, samt är fria från skadegörelse, klotter och nedskräpning. Planeringsprocessen av bostäder, förskolor och skolor behöver samordnas och vara prognossäker. Befintliga lokalresurser ska utnyttjas fullt ut. SISAB ska tillsammans med utbildningsnämnden, exploateringsnämnden, stadsbyggnadsnämnden och övriga berörda nämnder säkerställa att planering av nya områden sker med hänsyn till behovet av nya förskolor och skolor samt att skol- och förskolebyggnationen förenar ändamålsenlighet och kostnadseffektivitet. SISAB ska tillsammans med utbildningsnämnden, exploateringsnämnden, stadsbyggnadsnämnden och övriga berörda nämnder säkerställa att planering av nya områden sker med ett skoltal samt att skol- och förskolebyggnationen förenar ändamålsenlighet och kostnadseffektivitet. Planeringen av skol- och förskolegårdar ska tas med tidigt i byggprocessen. I det fall nybyggnationen minskar behöver SISAB stärka sin förvaltningskapacitet för att långsiktigt värna värdet i befintliga skolor och förskolor. Tillsammans med utbildningsnämnden, stadsbyggnadsnämnden och andra berörda aktörer ska SISAB arbeta för en effektiv planering, hållbar förvaltning och ett ändamålsenligt användande av stadens utbildningslokaler.Bolaget förväntas, sett över tid, redovisa någon ekonomisk vinst för den löpande verksamheten. Bolaget ska öka sin soliditet.

Bolagets uppgift

Bolaget ska tillhandahålla ändamålsenliga, kvalitativa, trygga, säkra, miljömässigt hållbara, flexibla och kostnadseffektiva lokaler och utemiljöer för stadens förskole- och skolverksamhet.

Utöver det som beskrivs i *Direktiv för samtliga nämnder och bolagsstyrelser* ska bolaget

En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla

- fortsätta det aktiva arbetet med att öka tryggheten i den fysiska miljön i skolfastigheterna och på skolgårdar
- aktivt verka för installerandet av trygghetsfrämjande teknik som kan användas vid in- och utrymning av skollokaler inklusive trygghetskameror.
- verka för att tillgängliggöra nybyggda skollokaler och skolidrottshallar för idrotts-, kultur-, föreningsverksamhet och stadens fritidsverksamheter samt möjliggöra uthyrning av fler befintliga skollokaler och skolidrottshallar.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
SISAB ska tillsammans med berörda nämnder tillgängliggöra och möjliggöra för att fler lokaler ska kunna hyras av föreningsliv och civilsamhälle.	2027-01-01	2027-12-31

En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt

- med hänsyn till kostnad och genomförbarhet planera förskolors och skolors gestaltning med hänsyn till områdets karaktär och omkringliggande bebyggelse
- utöka antalet solceller vid nybyggnation såväl som på befintliga fastigheter

- Med hänsyn till klimatförändringar planera förskole- ock skolgårdar så att skuggade platser bildas.

En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden

- verka för att förbättra bolagets ekonomiska resultat, den ekonomiska styrningen av lokalprojekt samt stärka kvalitet i egenkontrollen.
- säkerställa att all nyproduktion, ombyggnationer och renoveringar sker kostnadseffektivt, ur ett kommunkoncernperspektiv
- efter beställning ansvara för inhyrningar gentemot externa aktörer av pedagogiska lokaler och i förekommande fall tillhörande idrottsfunktion. Ansvaret omfattar endast lokalanskaffning med LOU-moment
- genomföra försäljningar av fastigheter där staden inte har ett långsiktigt strategiskt behov
- genomföra en inventering över vilka fastigheter i bolagets bestånd som bedöms som oersättliga med hänsyn till lokalisering och kulturhistoriskt värde
- kontinuerligt genomföra en inventering och riskanalys av bolagets fastigheters underhållsbehov
- fortsätta det aktiva arbetet med att öka tryggheten och säkerheten samt förebygga kriminalitet på skolgårdar och ytor i anslutning till bolagets fastigheter.
- ingå i utvecklingsarbetet med samordnad tillsyn, som leds av kommunstyrelsen i syfte att förebygga, upptäcka och hantera välfärdsbrott samt ingå i utvecklingsarbetet med ett gemensamt digitalt verktyg för delad information.
- delta i arbetet inom stadens sektorsorganisation för civil beredskap

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Kommunstyrelsen ska i samarbete med fastighetsnämnden, idrottsnämnden, utbildningsnämnden, SISAB och Stockholms Stadshus AB utreda möjliga former för samfinansiering för skolidrottshallar i de fall sådana byggs fullstora utan att skolan identifierat ett sådant behov för sin verksamhet. Samfinansiering ska i sådana fall ske på ett sätt som inte belastar skolpengen	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska i samråd med arbetsmarknadsnämnden, exploateringsnämnden, utbildningsnämnden, Södermalms stadsdelsnämnd, SISAB och andra berörda nämnder och bolag i staden ta ett helhetsgrepp om utvecklingen av platsen kring Åsö gymnasium	2027-01-01	2027-12-31
SISAB ska delta i platssamverkan med andra berörda aktörer så som stadsdelsnämnderna och utbildningsnämnden i syfte att skapa en tryggare och säkrare miljö i och kring lokaler i SISAB:s bestånd.	2027-01-01	2027-12-31
SISAB ska i samarbete med trafiknämnden, utbildningsnämnden, Skärholmens stadsdelsnämnd, AB Stockholmshem, Kulturhuset Stadsteatern samt relevanta lokala aktörer utreda hur Bredholmstorget i högre utsträckning kan utvecklas till ett tryggare och mer och inbjudande torg/skolgård i Skärholmens centrum	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska i samarbete med fastighetsnämnden, kulturnämnden: kulturförvaltningen, socialnämnden, utbildningsnämnden, äldrenämnden, stadsdelsnämnderna, Stockholms Stadshus AB, AB Familjebostäder, AB Svenska Bostäder, AB Stockholmshem, Micasa Fastigheter i Stockholm AB, SISAB och S:t Erik Markutveckling AB se över och ta fram förslag på en modell för omställning av stadens fastigheter till nya verksamhetsändamål eller bostäder i samband med demografiska förändringar, på ett sätt som minimerar ledtider och minskar kommunkoncernens långsiktiga kostnader	2027-01-01	2027-12-31
Trafiknämnden ska i samråd med idrottsnämnden, kyrkogårdsnämnden, stadsdelsnämnderna, AB Svenska Bostäder, AB Familjebostäder, AB Stockholmshem, SISAB och Micasa Fastigheter i Stockholm AB genomföra och utvärdera ett pilotprojekt inklusive övning avseende samverkan vid extrema väderhändelser	2027-01-01	2027-12-31
Idrottsnämnden ska i samarbete med SISAB identifiera lämpliga platser inom bolagets fastighetsbestånd där tillfälliga idrottsytor skulle kunna uppföras	2027-01-01	2027-12-31
SISAB ska i samarbete med idrottsnämnden, kulturnämnden: kulturförvaltningen och utbildningsnämnden arbeta för att tillgängliggöra och anpassa skollokaler och skolidrottshallar för permanenta och tillfälliga idrotts-, kultur- och föreningsverksamheter samt stadens fritidsverksamheter	2027-01-01	2027-12-31

Kommunfullmäktiges indikatorer

Kommunfullmäktiges indikatorer redovisas i bilaga.

Stockholm Vatten och Avfall AB

Stockholm Vatten och Avfall AB ska med fortsatt tydlig miljöprofil säkerställa leverans av hälsosamt och gott vatten till hushåll och verksamheter i Stockholm och ombesörja avloppshantering av god kvalitet med så liten miljöpåverkan som möjligt. Bolaget ska arbeta för att kunna öka återvinningen av näringsämnen från avloppshanteringen utan att miljöbelastningen ökar samt säkerställa teknik och metodval för läkemedelsrening av avloppsvatten.

Bolaget ska verka för att förebygga uppkomsten av avfall, samt verka för en effektiv och hållbar avfallshantering och återvinning i staden för att uppnå målet om ett resurssmart Stockholm.

Avgifterna för allmänna vattentjänster ska sättas på en nivå som motsvarar och säkerställer en långsiktigt hållbar finansiering av verksamheten, det vill säga för säker dricksvatten- och avloppshantering och ökat underhåll av VA-nätet. Det är av yttersta vikt att bolaget gör noggranna bedömningar av möjliga prioriteringar i tiden av olika projekt i syfte att säkerställa att investeringsbudgeten inte överskrids.

Sedan 2024 har bolaget ansvar för förpackningsavfallet i staden. Samma datum trädde även kravet om utsortering och separat insamling av bioavfall från hushåll och verksamheter i kraft. Sammanlagt innebär detta att Stockholm Vatten och Avfall AB fått ett ökat ansvar för avfalls- och förpackningsavfall. I de fall då det är behövligt ska bolaget söka dispenser.

Bolagets uppgifter

Bolaget levererar dricksvatten och renar avloppsvatten i Stockholms stad och Huddinge kommun, samt ansvarar för avfallshanteringen i Stockholms stad. Bolagets ansvar omfattar också att äga och sköta ledningsnäten för vatten och avlopp, samt pumpstationer och vattenreservoarer i Stockholm och Huddinge. Bolaget ska även driva stadens miljöstationer och ansvara för Stockholms återvinningscentraler.

Ägardirektiv för 2027-2028

Utöver det som beskrivs i *Direktiv för samtliga nämnder och bolagsstyrelser* ska bolaget

En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt

- arbeta med åtgärder i enlighet med lokala åtgärdsprogram för stadens vattenförekomster för att uppnå god ekologisk och kemisk status och prioritera åtgärder som bidrar till stadsutveckling
- bidra med expertis inom sjörestaurering vid genomförandet av lokala åtgärdsprogram för god vattenstatus
- utreda gränssnitt mellan skyfallslösningar och dagvattenlösningar samt aktivt söka möjliga externa finansieringskällor
- arbeta förebyggande i enlighet med avfallstrappan för att minska uppkomsten av avfall och skapa förutsättningar för ökat återbruk
- fortsatt verka för utfasning av fossil plast i samhället och i stadens fjärrvärmeproduktion, bland annat genom ökad utsortering och materialåtervinning av plast
- fortsätta arbetet med en permanent ersättningsplats för Sätra ÅVC som tar emot trädgårdsavfall

- slutföra utredningen av möjlighet och förutsättningar för att installera läkemedelsreningsteknik vid Henriksdals reningsverk för att möta kommande lagkrav
- ansöka om dispens hos Naturvårdsverket i de fall då separat insamling eller sortering inte är möjlig
- intensifiera arbetet med att öka insamlingen av matavfall hos restauranger, butiker och storhushåll
- verka för ökad produktion av biogas
- fortsätta utreda potentialen för energiåtervinning från VA-nätet tillsammans med Stockholm Exergi
- med stöd i genomförd utredning verka för en storskalig samförbränning av slam och biobränsle tillsammans med Stockholm Exergi
- kartlägga flödena av odebiterat vatten och ta fram en strategi för hur mängden odebiterat vatten ska minska i syfte att minska framtida investeringsbehov och energianvändning
- fortsatt samverka med stadsdelsnämnder och trafiknämnden för att underlätta installationen av dricksvattenfontäner i områden som är inom riskzonen för värmeöeffekter
- bistå exploateringsnämnden med kompetens gällande utformning av skyfallsanläggningar under mark
- vid utformandet av skyfallsanläggningar under mark i samband med stadsutvecklingsprojekt, samverka med trafiknämnden och exploateringsnämnden med hänsyn till anläggningarnas drift och funktion
- utveckla samarbetet med exploateringsnämnden för att säkerställa en effektiv och ändamålsenlig planering av VA-infrastruktur
- etablera solcellsanläggningar i de egna verksamheterna där det är ekonomiskt hållbart.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska i samarbete med Stockholm Vatten och Avfall AB införa mått på avfallsmängder för de materialflöden inom stadens organisation där det saknas och skapa mätvärden för att kunna följa effekter av cirkulära insatser, samt följa upp dessa	2027-01-01	2027-12-31
Stockholm Vatten och Avfall AB ska i samråd med exploateringsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, andra berörda nämnder och bolag samt akademin planera för att genomföra ett pilotprojekt för att testa att sanera ytterligare områden och vattendrag från gifter genom naturbaserade lösningar, exempelvis växter och vattenlevande djur som absorberar PFAS, samt aktiva kolbarriärer	2027-01-01	2027-12-31
Stockholm Exergi Holding AB ska i samråd med kommunstyrelsen och Stockholm Vatten och Avfall AB ta fram en plan för att fasa ut användningen av fossil olja och plast från fjärrvärmeproduktionen	2027-01-01	2027-12-31
Stockholm Vatten och Avfall AB ska inför kommande upphandling av insamling av förpackningsavfall från flerfamiljshus utreda vilken metod som ger bäst nytta för boende samtidigt som det är kostnadseffektivt	2027-01-01	2027-12-31

En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden

- Säkerställa styrning, utveckla den interna kontrollen, prioriteringar och uppföljning i pågående och kommande investeringsprojekt samt säkerställa en för detta ändamålsenlig egen organisation för att minska riskerna för fördyringar.
- delta i arbetet inom stadens sektorsorganisation för civil beredskap samt bidra till återkommande kommunikationsinsatser om egenberedskap till stadens invånare
- arbeta långsiktigt med att minska behovet av taxehöjning genom samordning med exploateringsnämnden i tidiga skeden, undersöka möjligheten till statliga stöd och genom stärkt ekonomisk styrning.

- ta fram och implementera en plan för att förbättra det ekonomiska resultatet i syfte att motverka behov av taxeökningar
- genomföra en översyn över bolagets verksamheter som ligger utanför det lagstadgade ansvaret och föreslå besparingar där så är motiverat
- se över investeringarna i syfte att minska investeringsvolymen och prioritera bort icke nödvändiga investeringar.
- säkerställa att äldre avtal med andra kommuner och aktörer omförhandlas så att prisbilden ligger i nivå med den nu gällande.
- utreda om fler verksamheter kan konkurrensutsättas istället för att drivas i egen regi

Aktivitet	**Startdatum**	**Slutdatum**
Utvärdera den fastighetsnära insamlingen och föreslå förenklingar för fastighetsägare utifrån bland annat antal kärl, dispenser och krav på anläggningars utförande	2027-01-01	2027-12-31

Stockholms Hamn AB

Stockholm är en sjöfartsstad och våra hamnar utgör ett viktigt gods- och logistiknav för Mälarregionen. Stockholms Hamn AB har också en viktig roll i besöksnäringen när det gäller passagerar- och kryssningstrafiken i Östersjön. Verksamheten har påverkats väsentligt. Först av pandemin och nu senare av Rysslands invasion av Ukraina. Det är av stor vikt att återhämtning kan ske för fortsatt tillväxt. Verksamheten ska stimulera och vara ett föredöme för ett miljövänligt transportarbete. Särskild vikt ska läggas vid klimatsmarta transporter vid Stockholm Norvik Hamn.

Stockholms Hamn AB ska medverka till att målen i färdplanen för en fossilbränslefri stad 2040 uppnås. Att minska utsläppen från fartyg som ligger i hamn i staden är därför angeläget.

Stockholms Hamn AB är en av stadens huvudaktörer för förverkligandet av kajstrategin. Att levandegöra stadens kajer och ge stockholmarna möjlighet att vistas nära vattnet är ett prioriterat uppdrag för bolaget.

Bolagets anläggningar utgör porten till Stockholm för besökarna och dessa ska vara trygga, tillgängliga och välkomnande. Bolagets utmanande ekonomiska situation kräver aktsamhet om resurserna, fokuserad samverkan för att öka intäkter och minska kostnaderna samt strategisk planering för framtiden.

Bolagets uppgifter

Bolaget ska medverka till att säkerställa och utveckla goda förutsättningar för sjöfarten, besöksnäringen och regionens varuförsörjning för att därigenom främja regionens utveckling och hållbara tillväxt samt där tillhörande landinfrastruktur för att nå största nytta i investeringarna.

Ägardirektiv för 2027-2029

Utöver det som beskrivs i *Direktiv för samtliga nämnder och bolagsstyrelser* ska bolaget

En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla

- bidra till stadens arbete med tillskapandet av fler bad- och bastuplatser i Stockholm

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Trafiknämnden ska i samarbete med Stockholms Hamn AB och S:t Erik Markutveckling AB aktivera Stadsgårdskajen med serveringar, lek och grönska	2027-01-01	2027-12-31

En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt

- I genomförandet av Kajstrategi för Stockholms stad tillsammans med berörda nämnder sträva efter att effektivt och serviceinriktat möta intresset för etableringar och deltagande i utvecklingen och levandegörandet av stadens kajer samt skapa större förutsättningar för stadsliv
- skapa goda förutsättningar för att kryssningstrafiken ska kunna utvecklas och vara en del av tillväxten samt genomföra riktade insatser för att återfå kryssningstrafik
- implementera åtgärder som gör Stockholms hamnar till hållbar premiumdestination för internationell kryssning

- tillsammans med exploateringsnämnden och Stockholm Business Region AB utveckla Frihamnspiren för kryssningsfartyg, företagande och innovation
- bistå i trafiknämndens uppdrag med elektrifiering av transportsektorn, bland annat genom Elektrifieringspakten
- i genomförandet av Kajstrategi för Stockholms stad tillsammans med berörda nämnder sträva efter att effektivt och serviceinriktat möta intresset för etableringar och deltagande i utvecklingen av stadens kajer med särskilt fokus på att skapa förutsättningar för stadsliv och rekreation utmed Söder Mälarstrand
- möjliggöra för elektrifiering av, stimulera och underlätta för den kommersiella sjöfarten och stuveriverksamheten i samarbete med bolagets kunder
- öka andelen transporter med godståg till och från Stockholm Norvik Hamn samt utveckla hamnen till en innovativ HUB med hamnnära infrastruktur för elektrifiering, framtida bränslen och mer hållbara godstransporter på land och vatten i Stockholm och Mälardalsregionen.
- utreda Stockholm Norvik Hamn som ett möjligt logistiknav för koldioxidavskiljning och lagring (BECCS och CCS)
- samverka med regionen kring planering för utökat kollektivt resande på stadens vatten samt kring förbättrad sammanbindning mellan olika färdslag
- fortsätta arbetet med energieffektivisering och öka den egna energiproduktionen
- tillsammans med trafiknämnden ta fram mål och förslag på åtgärder för att öka överflytten av gods från väg till vatten
- i genomförandet av Kajstrategi för Stockholms stad tillsammans med berörda nämnder sträva efter att effektivt och serviceinriktat möta intresset för etableringar och deltagande i utvecklingen av stadens kajer med särskilt fokus på att skapa förutsättningar för stadsliv och rekreation utmed Söder Mälarstrand

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Stockholms Hamn AB ska i samarbete med trafiknämnden utreda investeringsbehov för Hammarbyslussen	2027-01-01	2027-12-31
Stockholms Hamn AB ska i samarbete med Stockholm Vatten och Avfall AB samordna en gemensam och stationär lösning för hantering av grå- och svartvatten	2027-01-01	2027-12-31

En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden

- Fortsätta arbeta mot en ekonomi i balans, inte minst i ett ekonomiskt svårt läge
- fortsätta arbetet med att utveckla och förädla bolagets fastigheter, vårda byggnader som har kulturhistoriska värden, samt effektivisera driften av byggnader och anläggningar samt se över möjligheten att successivt öka hyresintäkterna i bolagets fastighetsbestånd
- utarbeta en långsiktig finansiell strategi för att minska upplåningen i Stockholms Stadshus AB
- säkerställa bolagets förmåga att långsiktigt nå en god resultatnivå genom hög affärsmässighet och kundfokus
- avyttra fastigheter som inte är strategiskt viktiga för staden.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Stockholms Hamn AB ska i samarbete med kommunstyrelsen, trafiknämnden och Stockholms Stadshus AB förbereda genomförandet av en första etapp av överföringen av förvaltningen av innerstadskajerna till trafiknämnden, omfattande Norr Mälarstrand, Söder Mälarstrand och Munkbrohamnen. Inför överföringen ska finansiering och investeringsförutsättningar för trafiknämndens långsiktiga utveckling av kajerna vara klarlagda	2027-01-01	2027-12-31
Trafiknämnden ska i samarbete med exploateringsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, stadsbyggnadsnämnden och Stockholms Hamn AB påbörja upprustningen och breddningen av Munkbrohamnens kaj till en blågrön parkmiljö med mer grönska och bättre offentliga miljöer, där lokalt genererade stenmassor i första hand återanvänds	2027-01-01	2027-12-31
Trafiknämnden ska i samarbete med Stockholms Hamn AB och S:t Erik Markutveckling AB aktivera Stadsgårdskajen med serveringar, lek och grönska	2027-01-01	2027-12-31

Kommunfullmäktiges indikatorer

Kommunfullmäktiges indikatorer redovisas i bilaga.

AB Stokab

Stokab ska fortsätta utveckla stamnätsinfrastrukturen, inklusive noder och knutpunkter, för att klara den framtida ökade generella efterfrågan och garantera tillgången på konkurrensneutral svartfiber. Den fortsatta utbyggnaden av fibernätet skapar förutsättningar för klimatsmarta lösningar och att digital delaktighet kan ske i hela staden. Något som sker i takt med efterfrågan och utifrån bedömningar av marknadens utveckling och krav. Framväxten av en allt mer uppkopplad värld kombinerat med 5G, förväntas också leda till ett behov av en mer utbyggd digital infrastruktur.

Bolaget bedriver en verksamhet med ansvar för en ytterst viktig funktion för infrastrukturen i Stockholm. Detta innebär att bolaget behöver ha ett systematiskt säkerhetsarbete, god resiliens och ett kontinuerligt arbete med förmågehöjande åtgärder.

Bolaget ska ha fortsatt hög egenfinansieringsgrad.

Bolagets uppgifter

Bolagets uppgift är att bygga, hyra ut samt underhålla ett passivt och säkert fibernät i Stockholm. Syftet med infrastrukturen och verksamheten är att stimulera en positiv utveckling för Stockholm genom att bidra till goda förutsättningar för IT-utvecklingen i regionen.

Ägardirektiv för 2027-2029

Utöver det som beskrivs i *Direktiv för samtliga nämnder och bolagsstyrelser* ska bolaget

En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt

- vara behjälpligt i trafiknämndens uppdrag att samordna gatuarbeten med övriga ledningsdragande bolag i staden samt Trafikverket, SL, Fortum och andra aktörer för att främja framkomligheten
- fortsätta att i samarbete med kommunstyrelsen stödja arbetet med att utveckla Stockholm som en innovativ och smart stad
- fortsätta medverka till användandet av smarta lösningar i trafiken, såsom multisensorer som möjliggör att trafikläget kan läsas av i realtid

Kommunfullmäktiges aktiviteter

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
AB Stokab ska i samråd med kommunstyrelsen utreda förutsättningar för en gemensam kameraplattform för stadens verksamheter	2027-01-01	2027-12-31

En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden

- ansvara för att fibernätet fortsätter byggas ut och förtätas för att möta framtida efterfrågan inom 5G och IoT (Internet of Things)
- delta i arbetet inom stadens sektorsorganisation för civil beredskap

Kommunfullmäktiges indikatorer

Kommunfullmäktiges indikatorer redovisas i bilaga.

Stockholms Stads Parkerings AB

Stockholms Stads Parkerings anläggningar ska öka framkomligheten i staden samt verka för att parkeringskapacitet utnyttjas optimalt. Bolaget ska initiera förslag och finansiera nya garage för detta syfte. För att stimulera användningen av elbilar ska laddningsmöjligheter installeras i bolagets anläggningar. Bolaget ska öka sin egenfinansieringsgrad. Bolaget ska möjliggöra och främja den gröna omställningen av trafiken genom snabbare utbyggnad av laddinfrastrukturen och underlätta för delningstjänster och hållbar mobilitet.

Bolagets uppgifter

Bolaget bygger och driver parkeringsanläggningar som verkar på den kommersiella marknaden samt anläggningar som har som enda syfte att avlasta gatunätet.

Ägardirektiv för 2027-2029

Utöver det som beskrivs i *Direktiv för samtliga nämnder och bolagsstyrelser* ska bolaget

En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla

- Arbeta aktivt för att öka tryggheten, tillgängligheten och säkerheten i bolagets anläggningar med särskilt fokus på ytterstaden, genom att bland annat säkerställa underhåll, skötsel och renhållning.

En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt

- Utreda förutsättnignarna för att använda Stockholms stads pakeringsbestånd mer effektivt för att både öka beläggningsgraden och intäkterna.
- Tillgodose behovet av ett ökat antal parkeringsplatser vid in- och utfartsparkeringar i anslutning till kollektivtrafik, bland annat genom samverkan med exploateringsnämnden, AB Storstockholms Lokaltrafik och berörda grannkommuner
- arbeta med hållbar mobilitet där cykel, nya mikromobilitetslösningar och parkeringsplatser för bilpool är en integrerad del
- arbeta för fler fasta parkeringsplatser för bilpoolsbilar
- tillsammans med trafiknämnden leda stadens arbete med elektrifiering av transportsektorn, bland annat genom Elektrifieringspakten.
- fortsätta utbyggnaden av laddinfrastruktur enligt stadens målsättning om 100 procent laddplatser i egna anläggningar till år 2027, 100 procent laddplatser i driftade anläggningar och ytor i innerstaden till år 2030 samt 80 procent laddplatser i driftade anläggningar och ytor utanför innerstaden till år 2030
- skapa fler cykelparkeringsplatser som en integrerad del i en mobilitetslösning samt anlägga cykelboxar på nya ytor
- planera för och skapa fler korttidsparkeringar samt parkeringshus.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Trafiknämnden ska tillsammans med Stockholms Stads Parkerings AB se över marknaden för företag som hyr ut parkeringsplatser under delar av dygnet och utreda förutsättningarna för ett pilotprojekt där staden samverkar med en relevant aktör	2027-01-01	2027-06-31
Stockholms Stads Parkerings AB, AB Familjebostäder, AB Stockholmshem och AB Svenska Bostäder ska i samarbete med Stockholms Stadshus AB pröva att föra över förvaltningen eller ägarskap av delar av existerande parkeringsyta till Stockholms Stads Parkerings AB i syfte att påskynda utbyggnaden av laddinfrastruktur. Under tiden som detta arbete pågår ska bostadsbolagen fortsätta arbetet med utbyggnad av laddinfrastruktur i egen förvaltningsform, där Stockholms Stads Parkerings AB har hyres- eller arrendeavtal ska fortsatt utrullning av laddinfrastruktur ske inom redan tecknade avtal	2027-01-01	2027-12-31
Exploateringsnämnden ska i samarbete med stadsbyggnadsnämnden, trafiknämnden, Järva stadsdelsnämnd och Stockholms Stads Parkerings AB utveckla området kring Tensta centrum i syfte att minska barriärer och skapa ett tryggare, mer levande och sammanhållet centrum. I arbetet ska förslag tas fram för stadsutveckling av parkeringshuset vid Tensta centrum, utan att begränsas till fastighetens nuvarande omfattning eller användning och ska genomföras med beaktande av gällande nyttjanderätter	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska i samarbete med exploateringsnämnden, stadsbyggnadsnämnden, Stockholms Stadshus AB och Stockholms Stads Parkerings AB utreda koncept för mobilitetshus som innefattar en hög grad av hållbara lösningar utöver parkeringsfunktionen för exempelvis elförsörjning och reservkraft, energigenerering och lagring, civil försvarsfunktion såsom skyddsrum, trygghets- och dricksvattenpunkt med mera. Konceptet ska utformas med en hög grad av arkitektonisk kvalitet och utföras med cirkularitet i fokus	2027-01-01	2027-08-31

En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden

- Genomföra prisjusteringar när marknaden så medger
- fortsätta att arbeta med att öka trygghet och trivsel för kunderna
- delta i arbetet inom stadens sektorsorganisation för civil beredskap.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Stockholms Stads Parkerings AB ska i samarbete med exploateringsnämnden, och i samråd med kommunstyrelsen, stadsbyggnadsnämnden och trafiknämnden, utveckla arbetet med stadsdelsvisa mobilitetshus och optimering av befintlig parkering som möjliggör friköp av parkeringsplatser	2027-01-01	2027-12-31

Kommunfullmäktiges indikatorer

Kommunfullmäktiges indikatorer redovisas i bilaga.

Kulturhuset Stadsteatern AB

Kulturhuset Stadsteatern finns för alla stockholmare där yttrandefriheten och den konstnärliga friheten utgör grunden. Kulturhuset Stadsteaterns verksamhet ska bli angelägen för fler med särskilt fokus på människor i de grupper som idag sällan tar del av verksamheten. Genom att samspela med nya och externa aktörer ska verksamheten nå ut till fler stockholmare, förstärka sin betydelse för alla stockholmare samt utveckla attraktiva koncept som kan bidra till att bredda bolagets finansiering och därmed öka affärsmässigheten i verksamheten.

Kulturhuset Stadsteaterns hela verksamhet såväl i city som i ytterstaden ska värna och utveckla sin roll som öppna och inbjudande hus. Kulturhuset Stadsteaterns verksamhet ska präglas av ett sammanhållet värdskap med bra service, ett välkomnande bemötande, inkluderande på flera språk och god tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning.

Bolagets uppgifter

Kulturhuset Stadsteatern ska erbjuda verksamhet i form av teater-, dans- och scenkonst, musik, konst, design, film, litteratur, samtal/debatt, bibliotek och annan kulturell verksamhet av hög kvalitet samt ansvara för stadens två platser inom stadens fristadsprogram.

Ägardirektiv för 2027-2029

Utöver det som beskrivs i *Direktiv för samtliga nämnder och bolagsstyrelser* ska bolaget

En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla

- Stärka arbetet med nationella minoriteter
- stärka och utveckla kulturhusets bibliotek för att möta ett ökat behov under den tid då Stadsbiblioteket håller stängt
- fortsatt utveckla verksamheten riktad mot målgruppen barn, unga och unga vuxna

En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt

- Fortsatt vidta åtgärder för att nå nya grupper, samtidigt som befintlig publik värnas
- fortsatt utveckla samarbetet med fria dans-, cirkus- och teatergrupper
- utveckla det internationella samarbetet.

En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden

- fortsätta arbetet med energieffektiviseringar
- förbättra det ekonomiska resultatet genom breddad finansiering samt verka för att koncernbidraget går till att skapa så mycket konstnärlig och publik verksamhet som möjligt
- utveckla arbetet med att vara en attraktiv arbetsgivare.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
SISAB ska i samarbete med trafiknämnden, utbildningsnämnden, Skärholmens stadsdelsnämnd, AB Stockholmshem, Kulturhuset Stadsteatern samt relevanta lokala aktörer utreda hur Bredholmstorget i högre utsträckning kan utvecklas till ett tryggare och mer inbjudande torg/skolgård i Skärholmens centrum.	2027-01-01	2027-12-31

Kommunfullmäktiges indikatorer

Kommunfullmäktiges indikatorer redovisas i bilaga.

Stockholm Globe Arena Fastigheter AB

Målet för verksamheten är att stärka Stockholms internationella konkurrenskraft och aktivt bidra till utvecklingen av Stockholm som en ledande, klimatvänlig och inkluderande evenemangsstad. Utveckling och modernisering av bolagets arenor pågår. Bolagets arbete ska utgå ifrån ett tydligt ekonomiskt ansvarstagande, där det för moderniseringsprojektet är särskilt viktigt att säkerställa kostnadseffektiva och konkurrensneutrala upphandlingar och inköp.

Bolagets uppgifter

Stockholm Globe Arena Fastigheter AB ska tillhandahålla och utveckla ändamålsenliga arenor för evenemangsverksamhet av god kvalitet.

Ägardirektiv för 2027-2029

Utöver det som beskrivs i *Direktiv för samtliga nämnder och bolagsstyrelser* ska bolaget

En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla

- arbeta för ökad trygghet och säkerhet i arenaområdet och arenorna

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Stockholm Globe Arena Fastigheter AB ska säkerställa att rutiner för åtgärder vid antagonistiska hot upprättas och underhålls, samt att tillhörande övningsverksamhet genomförs regelbundet	2027-01-01	2027-06-30
Exploateringsnämnden ska, tillsammans med stadsbyggnadsnämnden och Stockholm Globe Arena Fastigheter AB, ta fram en vision för Evenemangsstaden, med fokus på att utveckla fastigheterna och koppla samman arenorna och innehållet i Globenområdet och Slakthusområdet	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska i samarbete med idrottsnämnden och Stockholm Globe Arena Fastigheter AB, samt i dialog med Djurgårdens IF och AIK Hockey, ta fram förslag på finansiering, ägande, drift och fördelning av kommersiella intäkter för den nya hockeyarenan i Globenområdet	2027-01-01	2027-12-31

En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt

- fortsätta att följa utvecklingen av nationella och internationella arenor och arbeta med utveckling av arenorna och arenaområdet för att bibehålla och stärka Globenarenornas attraktions- och konkurrenskraft
- driva processen med en ny detaljplan för bolagets markinnehav norr om Globen i syfte att utveckla en ny ishockeyarena och övrig relevant stadsutveckling på platsen, i samarbete med kommunstyrelsen, Stockholms Stadshus AB och övriga berörda nämnder och bolag
- arbeta kontinuerligt med energieffektivisering och återvinning i syfte att bidra till stadens högt ställda miljö- och klimatmål

En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden

- arbeta tillsammans med Stockholms Stadshus AB, kommunstyrelsen och exploateringsnämnden med att utreda och utveckla bolagets befintliga markinnehav, så att avyttring kan genomföras

- utveckla arenorna affärsmässigt med målet om en självfinansierad verksamhet

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Stockholm Globe Arena Fastigheter AB ska, i samråd med Stockholms Stadshus AB, undersöka möjligheten till en internförsäljning av byggrätter till S:t Erik Markutveckling AB i syfte att stärka bolagets finanser	2027-01-01	2027-12-31

Kommunfullmäktiges indikatorer
Kommunfullmäktiges indikatorer redovisas i bilaga.

Stockholm Business Region AB (SBR)

Stockholm ska erbjuda bästa möjliga förutsättningar för befintliga företag att växa, och för nya företag att starta och etablera sig, i vår stad. Målet är att göra Stockholm till Europas ledande hållbara tillväxtregion och möjliggöra en levande stad.

Bolaget har uppdraget att utveckla och marknadsföra Stockholm internationellt och ska verka för att få fler internationella och nationella evenemang till Stockholms stad.

Det regionala samarbetet inom näringslivsfrågor fortsätter inom Stockholm Business Alliance (SBA) med syfte att attrahera utländska investeringar till regionen. Bland annat genom att förbättra näringslivsservicen vid kommunernas myndighetsutövning. Bolaget har också till uppgift att samordna och utveckla regionen gentemot tillväxtföretag och investerare.

Bolagets uppgifter

Stockholm Business Region AB bidrar till att stadens nämnder och bolag utvecklar sitt näringslivsarbete samt andra kontakter med näringslivet. Bolaget har även till uppgift att samordna och utveckla regionen gentemot näringslivet och investerare.

Ägardirektiv för 2027-2029

Utöver det som beskrivs i *Direktiv för samtliga nämnder och bolagsstyrelser* ska bolaget

En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla

- Främja och stötta nyföretagande och entreprenörskap
- fokusera på tillväxtuppdraget i den lokala näringslivsutvecklingen i stadens samtliga stadsdelsområden.
- verka för att bredda kopplingen mellan arbetsmarknad och akademisk utbildning för att minska kompetensbrist och matchningsproblematik.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Stockholm Business Region AB ska i samarbete med utbildningsnämnden testa en modell med en praktikbank för att stötta skolorna med att tillhandahålla PRAO-platser inom näringslivet för elever i årskurs 8 och 9, med särskilt fokus på bristyrken	2027-01-01	2027-12-31
Kulturnämnden: kulturförvaltningen ska i samarbete med kommunstyrelsen, stadsbyggnadsnämnden, Stockholm Business Region AB och externa aktörer uppmärksamma 100-årsjubileet av Stockholmsutställningen 1930	2027-01-01	2027-12-31

En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt

- Bidra i nämnders och bolags arbete i att förbättra Stockholms företagsklimat
- medverka till att staden ska uppnå ett resultat på minst 70 i NKI (Nöjd Kund Index) genom att dels utveckla den egna verksamheten samt medverka i gemensamma utvecklingsprocesser med övriga nämnder för att öka stadens totala NKI
- ingå i den samordning som kommunstyrelsen leder kring utveckling av e-tjänster och det digitala mötet för målgruppen näringsliv och företag
- tillsammans med kommunstyrelsen förbättra företagsklimatet genom kommunikation samt kortare och tydligare tillsyns- och tillståndsprocesser
- samarbeta med berörda nämnder inom uppdraget etableringsservice, servicekedjor, inklusive tillhörande kommunikation

- i samverkan med berörda nämnder fortsätta att utveckla Kista Science City till ett modernt innovationsdistrikt med ett levande och konkurrenskraftigt näringsliv
- öka stadens arbete för att bidra till goda etableringsförhållanden genom satsningar på stadsmiljö, trygghet samt tillsyns- och tillståndsverksamhet
- bidra till arbetet med platsutveckling genom att bland annat aktivt attrahera företag att lokalisera verksamhet i dessa
- tillsammans med kommunstyrelsen, arbetsmarknadsnämnden och utbildningsnämnden utveckla befintliga forum mellan staden och näringslivet för att tillgodose näringslivets behov av kompetens
- ta över ansvaret för nyföretagarrådgivningen från arbetsmarknadsnämnden och upphandla den likt tidigare modell med Starta eget Stockholm och Scale-up
- återinträda i Connect Sweden för att förbättra flygförbindelserna till Stockholm och främja flygets gröna omställning
- öka den internationella tillgängligheten till Stockholm, bland annat genom att vara en konstruktiv och framåtlutad part i att utveckla Arlanda och tillgängligheten till densamma
- uppdra åt SBR att tillsammans med kommunstyrelsen lägga upp en plan för att kommunfullmäktiges ledamöter under en dag ska genomföra totalt 100 företagsbesök i kommunen i syfte att höja kunskapen om det lokala företagsklimatet
- överta ansvaret för Ung Företagsamhet (UF) från utbildningsförvaltningen
- inom ramen för SBA-samarbetet främja utländska investeringar och etableringar av såväl små som stora företag i Stockholmsregionen samt bistå befintliga utlandsägda företag att bibehålla och utveckla sin konkurrenskraft
- inom ramen för SBA samarbetet stödja och stärka stadens myndighetsutövning och service till de lokala företagen genom utveckling av NKI och NUI
- bidra till att utveckla Stockholm med fokus på den internationella marknaden som turist- och besöksdestination
- tillsammans med kulturnämnden och kulturaktörer stärka stadens kulturliv samt attraktions- och konkurrenskraft bidra till och arbeta för att öka den internationella tillgängligheten
- samverka med arbetsmarknadsnämnden i arbetet med kompetensattraktion och International House för att attrahera kvalificerad arbetskraft, entreprenörer, studenter och forskare till Stockholms stad.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Kommunstyrelsen och Stockholm Business Region AB ska återinträda i flygsamverkansprojektet Connect Sweden	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen och Stockholm Business Region AB ska vara en aktiv part i arbetet vad gäller att förbättra Arlanda Flygplats och öka tillgängligheten till densamma	2027-01-01	2027-12-31
Stockholm Business Region ska jämföra Stockholm mot kommuner med bättre näringslivsklimat i syfte att Stockholm ska kunna uppfylla målsättningen om att erbjuda bästa möjliga förutsättningar för befintliga företag att växa och för nya företag att starta och etablera sig i vår stad	2027-01-01	2027-12-31

En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden

- Delta i gemensamma utvecklingsprocesser med övriga nämnder för att öka stadens totala NKI
- verka för att Stockholm ska vara ett självklart val för företag inom innovationsdrivna och kunskapsintensiva branscher samt för internationella företags huvudkontorsetableringar

- tillsammans med kommunstyrelsen och Stockholms Stadshus AB utreda och implementera en modell för att stödja och utveckla det lokala näringslivet för att skapa attraktiva stadsmiljöer
- utreda effekterna av investeringsfrämjande åtgärder
- i samarbete med exploateringsnämnden och stadsbyggnadsnämnden och i samråd med kommunstyrelsen verka för en Stockholmsutställning 2030
- stödja marknadsföring av evenemang i Stockholm.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Kommunstyrelsen ska i samarbete med Stockholms Stadshus AB och Stockholm Business Region AB utreda och implementera en modell för att skapa bättre förutsättningar för det lokala näringslivet	2027-01-01	2027-06-30
Kommunstyrelsen och Stockholm Business Region ska uppdra åt Stiftelsen Tryggare Sverige att genomföra en trygghetsutredning av näringslivet i Stockholm	2027-01-01	2027-12-31
Stockholm Business Region ska inrätta ett småföretagarereråd i syfte att förbättra Stockholms näringslivsklimat	2027-01-01	2027-06-30
Stockholm Business Region AB ska i samarbete med utbildningsnämnden, arbetsmarknadsnämnden och berörda stadsdelsnämnder utveckla modellen studiemotiverande arbetslivsorientering (SAO-jobb) på fler skolor och områden.	2027-01-01	2027-12-31
Stockholm Business Region AB ska i samråd med exploateringsnämnden, idrottsnämnden, kulturnämnden, stadsbyggnadsnämnden och trafiknämnden utreda hur besöksnäringen och destinationsutvecklingen i Kista kan stärkas	2027-01-01	2027-12-31

Kommunfullmäktiges indikatorer

Kommunfullmäktiges indikatorer redovisas i bilaga.

S:t Erik Försäkrings AB

Bolaget ska svara för att det finns en effektiv riskfinansiering av anläggningar och verksamheter ägda av staden och närstående bolag. Bolaget ska förbättra riskhanteringen för samtliga berörda enheter inom kommunkoncernen. S:t Erik Försäkrings AB ska vara det bästa och mest kostnadseffektiva alternativet för stadens nämnder och bolagsstyrelser.

Bolagets uppgift

Bolaget ska förmedla försäkringslösningar och minimera kommunkoncernens försäkringskostnader.

Ägardirektiv för 2027-2029

Utöver det som beskrivs i *Direktiv för samtliga nämnder och bolagsstyrelser* ska bolaget

En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla

- stödja det olycks- och skadeförebyggande arbetet i kommunkoncernen
- delta i arbetet inom stadens sektorsorganisation för civil beredskap

En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden

- medverka och teckna samtliga sakförsäkringar som stadens nämnder och bolagsstyrelser har behov av
- optimera den försäkringsrisk som bolaget själv tar i förhållande till fastslagen risknivå
- genom premiesättning säkerställa att skademinimerande och riskförebyggande arbete premieras

Kommunfullmäktiges indikatorer

Kommunfullmäktiges indikatorer redovisas i bilaga.

S:t Erik Markutveckling AB

Bolaget ska fortsätta att löpande pröva förslag till förvärv av fastigheter i syfte att främja stadens långsiktiga stadsutveckling. Under perioden inriktas verksamheten på förvaltning, uthyrning och utveckling till så god avkastning som möjligt med hänsyn tagen till stadens utveckling. Bolaget ska i samarbete med kommunstyrelsen, exploateringsnämnden och stadsbyggnadsnämnden fortsätta att söka strategiska utvecklingsprojekt och förvärv för stadens framtida behov. Bolaget ska öka sin egenfinansieringsgrad.

Bolagets uppgifter

Bolagets uppgift är att äga, förvalta och utveckla fastigheter/aktier i fastighetsbolag i avvaktan på omvandling av fastigheterna till bostäder, arbetsplatser och andra ändamål.

Ägardirektiv för 2027-2029

Utöver det som beskrivs i *Direktiv för samtliga nämnder och bolagsstyrelser* ska bolaget

En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla

- i samarbete med kommunstyrelsen, exploateringsnämnden och stadsbyggnadsnämnden söka strategiska projekt och förvärv för stadens framtida behov

En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt

- vid behov stödja fastighetsnämnden och stadens övriga nämnder och bolagsstyrelser i samband med försäljning och utveckling av fastigheter

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Kommunstyrelsen ska i samarbete med fastighetsnämnden, kulturnämnden: kulturförvaltningen, socialnämnden, utbildningsnämnden, äldrenämnden, stadsdelsnämnderna, Stockholms Stadshus AB, AB Familjebostäder, AB Svenska Bostäder, AB Stockholmshem, Micasa Fastigheter i Stockholm AB, SISAB och S:t Erik Markutveckling AB se över och ta fram förslag på en modell för omställning av stadens fastigheter till nya verksamhetsändamål eller bostäder i samband med demografiska förändringar, på ett sätt som minimerar ledtider och minskar kommunkoncernens långsiktiga kostnader	2027-01-01	2027-12-31
Trafiknämnden ska i samarbete med Stockholms Hamn AB och S:t Erik Markutveckling AB aktivera Stadsgårdskajen med serveringar, lek och grönska	2027-01-01	2027-12-31

Kommunfullmäktiges indikatorer

Kommunfullmäktiges indikatorer redovisas i bilaga.

Stockholmsmässan AB

Bolagets uppgift

Bolagets uppgift är att utveckla, arrangera och genomföra mässor, kongresser, konferenser och evenemang för hela regionens bästa. Stockholmsmässan AB är ett genomförandebolag av mässor, kongresser, konferenser och evenemang.

Ägardirektiv för 2027-2029

Stockholmsmässan AB	2026	2027	2028	2029
Resultat efter finansnetto, mnkr	**0**	**-40**	**0**	**0**
Investeringar, mnkr	**0**	**-19**	**-15**	**-14**

Utöver det som beskrivs i *Direktiv för samtliga nämnder och bolagsstyrelser* ska bolaget

En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden

- strategiskt bidra till att utveckla Stockholm som turist- och besöksdestination i samarbete med Stockholm Business Region AB och marknadsföra Stockholm som norra Europas främsta mötesdestination
- förbättra bolagets lönsamhet och ekonomiska resultat

Kommunfullmäktiges indikatorer

Kommunfullmäktiges indikatorer redovisas i bilaga.

Kista Utveckling AB

Bolagets uppgifter

Bolagets uppgift är att äga, förvalta och utveckla fastigheter, tomträtter och mark och aktier i fastighetsbolag med motsvarande uppgifter. Bolaget ska verka i Kista.

Ägardirektiv för 2027-2029

Kista Utveckling AB	2026	2027	2028	2029
Resultat efter finansnetto, mnkr	-10	-22	-22	-22
Investeringar, mnkr	0	-10	-10	-10

Utöver det som beskrivs i *Direktiv för samtliga nämnder och bolagsstyrelser* ska bolaget

- samordna och driva stadens arbete med stadsutveckling, näringslivssamverkan och platsutveckling i Kista i nära samverkan med näringslivet, civilsamhället och berörda nämnder och bolag
- prioritera insatser för att stärka Kista som destination och förstärka samordningen av initiativ och pågående projekt i sydöstra Kista, exempelvis nationellt fotbollscenter
- stärka Kista som ett ledande innovationsdistrikt
- utveckla former för samarbete med fastighetsägarna, Kista Science City och Stockholm Business Region AB kring etableringar och uthyrning
- fortsätta arbetet för att skapa en levande blandstad för alla med liv och rörelse på dagtid, kvällstid och helger samt med ett rikt utbud av bland annat kultur, service och fritidsaktiviteter
- tillsammans med exploateringsnämnden utreda förutsättningarna för att använda marken som en resurs i prioriterade utvecklingsprojekt

Kommunfullmäktiges indikatorer

Kommunfullmäktiges indikatorer redovisas i bilaga.

Intressebolag I Stockholms Stadshus AB

Stockholm Exergi Holding AB

Verksamheten i Stockholm Exergi AB ska bedrivas affärsmässigt på ett rationellt och effektivt sätt i enlighet med finansiella och andra mål. Därutöver har staden som ägare ett intresse av att säkerställa en transparent prissättning och en prisnivå som är konkurrenskraftig i jämförelse med andra produkter på värmemarknaden. Verksamheten ska vara inriktad på att uppnå en stark klimat- och miljöprofil. Stockholm Exergi Holding AB ska möta kundernas och samhällets krav på en fortsatt omställning till hållbar och prisvärd värme. Stockholm Exergis värme, kyl- och elproduktion ska, i linje med stadens strategi för ett fossilbränslefritt Stockholm, fullt ut vara baserad på återvunna, fossilfria och förnybara insatsvaror till senast 2040.

Bolaget ska vara behjälpligt i trafiknämndens uppdrag att samordna gatuarbeten med övriga ledningsdragande bolag för att främja framkomligheten.

Bolagets uppgifter

Bolaget har i uppdrag att bedriva verksamhet inom fjärrvärme och fjärrkyla i Sverige, samt annan därmed förenlig verksamhet. Stockholm Exergi Holding AB är holdingbolag till Stockholm Exergi AB. Verksamheten bedrivs i det senare bolaget.

Ägardirektiv för 2027-2029

Utöver det som beskrivs i *Direktiv för samtliga nämnder och bolagsstyrelser* ska bolaget:

En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt

- Fortsätta att utveckla fjärrvärmenätet i Stockholmsområdet för att kunna erbjuda fjärrvärme till fler
- arbeta för en fortsatt utbyggnad av fjärrkyla i Stockholm
- fortsätta planeringen och processen för ett nytt kraftvärmeverk i Lövsta med koldioxidavskiljning och säkerställa de tillstånds- och affärsmässiga förutsättningarna för projektet
- fortsätta samarbetet mellan staden och övriga aktörer för att hitta lösningar för framtidens eleffektutmaningar
- med stöd i genomförd utredning arbeta vidare med en storskalig samförbränning av slam och biobränsle tillsammans med Stockholm Vatten och Avfall AB
- fortsätta utreda potentialen för energiåtervinning från VA-nätet tillsammans med Stockholm Vatten och Avfall AB
- utveckla arbetet med kapacitetsutjämning i det integrerade energisystemet
- i samarbete med exploateringsnämnden och miljö- och hälsoskyddsnämnden utreda ett fossilfritt energisystem i Loudden inklusive storskalig energilagring i bergrum samt utreda energilagring genom att nyttja existerande fjärrvärmesystem exempelvis i Ulvsunda.

En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden

- Säkerställa en transparent prissättning och en prisnivå som är konkurrenskraftig i jämförelse med andra produkter på värmemarknaden
- arbeta för att sammanlänka produktions- och distributionskapaciteten tillsammans med andra fjärrvärmeaktörer, i syfte att optimera miljö-, energi- och ekonomisk nytta
- delta i arbetet inom stadens sektorsorganisation för civil beredskap

- tillsammans med Stadshus AB och Stockholms Hamn AB fortsätta utreda Stockholm Norvik hamn som ett möjligt logistiknav för mellanlagring av avskild koldioxid samt möjligheterna för framtida CCU.

Kommunfullmäktiges indikatorer

Kommunfullmäktiges indikatorer redovisas i bilaga.

Stockholms stads organisering i kommunalförbund

Storstockholms brandförsvar (SSBF)

Enligt lagen om skydd mot olyckor är det kommunens ansvar att svara för räddningstjänsten inom kommungränsen. Stockholms stads brand- och räddningsverksamhet är sedan den 1 januari 2009 organiserad tillsammans med elva andra kommuner i kommunalförbundet Storstockholms brandförsvar, SSBF. Kommunalförbundet omfattar Danderyd, Lidingö, Nacka, Solna, Stockholm, Sundbyberg, Täby, Vallentuna, Vaxholm, Värmdö och Österåker. Förbundet ska fullgöra medlemskommunernas uppgifter inom lagstiftningarna:

- lag (2003:778) om skydd mot olyckor
- lag (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor
- lag (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor

Konkret innebär det att förbundet svarar för tillsyn, information, rådgivning och sotningsverksamhet samt att bedriva räddningstjänst utifrån kommunernas ansvar enligt lagen om skydd mot olyckor. Förbundet arbetar långsiktigt och strategiskt för att förebygga och minska konsekvenserna av bränder och andra olyckor, särskilt riktat mot olika riskgrupper i samhället. SSBF har de senaste åren stärkt sin operativa och strategiska samverkan med relevanta myndigheter och aktörer i syfte att få bukt med illegala sprängmedel. Det som ligger kvar på medlemskommunerna är samordningen för det totala arbetet enligt lagstiftningen. Förbundet verkar även för att utifrån sitt kompetensområde minska risker och sårbarheter i samhällsplaneringen.

SSBF:s miljöledningssystem är och ämnar fortsatt vara externkontrollerat och diplomerat av Svensk Miljöbas.

Medlemskommunerna kan därutöver teckna särskild överenskommelse om att förbundet kan biträda kommunen i den omfattning som önskas inom lagstiftningsområdena:

- lag (2006:544) om kommuners och landstings åtgärder inför extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap
- plan- och bygglagen (1987:10)
- övrig lagstiftning eller tjänsteområde där kommunalförbundet besitter särskild kompetens

SSBF är juridiskt sett ett eget kommunalförbund med egen organisation och uppföljning som leds av en förbundsdirektion. Direktionen består av tolv ledamöter och tolv ersättare från medlemskommunerna, varav Stockholms stad har två ordinarie ledamöter och två ersättare. Som stöd till förbundsdirektionen finns ett beredningsorgan samt samrådsgrupper med representation från medlemskommunerna. Beredningsorganet utgörs av kommundirektörer från respektive medlemskommun och ska ha särskilt fokus på styrning av ekonomi och verksamhet. Förbundets budget ska endast kunna beslutas av direktionen efter beredning av kommundirektörerna. Samrådsgrupperna är ekonomichefsforum samt forum för skydd mot olyckor och civil beredskap.

Syftet med inrättandet av SSBF var att ge medlemskommunerna högre kvalitet på brand- och räddningstjänsten till en lägre kostnad. Detta kan ske genom att förbundet ger förutsättningar för flera samordningsfördelar såsom ledningsfunktion, mindre sårbar organisation med större bredd vad gäller specialfunktioner samt bättre planering av

personalresurser. En målsättning för förbundet är att skapa förutsättningar för samverkan med angränsande förbund för att på sikt kunna ingå i ett regionalt brandförsvar. SSBF är en viktig aktör i arbetet för att värna och skydda befolkningen i händelse av krig och ska tillsammans med medlemskommunerna verka och planera för återuppbyggnaden av det civila försvaret. SSBF ska även arbeta nära Samverkan Stockholmsregionen.

Trafiknämnden ansvarar för stadens bestånd av branddammsanläggningar. SSBF har ansvaret för löpande kontroll av dammarna och åtgärdar enklare brister samt tillser att de kan nyttjas på tilltänkt sätt.

SSBF deltar i arbetet inom stadens sektorsorganisation för civil beredskap. De ingår i arbetet med samordnad tillsyns- och tillståndsprocess samt informationsdelning inom staden samt informationsdelning inom staden med syfte att motverka organiserad brottslighet.

Medel för avgiften till SSBF finns inom Kommunstyrelsen m.m. anslag för ”Ersättningar till utomstående organisationer och föreningar”. Medlemsavgiften för år 2027 beräknas till 448,9 mnkr, en ökning med 1,7 mnkr jämfört med 2026. Långsiktigt ska kostnaderna i förbundet sänkas. För att uppnå detta ska SSBF arbeta med kostnadskontroll, effektivitet och marginaler.

Stockholms stads kommunala stiftelser

SHIS Bostäder

SHIS Bostäder är Stockholms stads bostadssociala resurs. SHIS Bostäder har kommunfullmäktiges uppdrag att tillhandahålla bostäder åt personer som, av olika skäl, inte har tillträde till den ordinarie bostadsmarknaden. Lägenheterna förmedlas som genomgångsbostad med korttidskontrakt, dels via stadens socialtjänst, dels via Bostadsförmedlingen i Stockholm. Samtliga kontrakt hos SHIS Bostäder är utan besittningsskydd. Socialnämnden är stadens samordnande part för förvaltning och uppföljning av stadens avtal med SHIS Bostäder och samordnande part för stadsdelsnämnderna samverkan med SHIS Bostäder avseende målgrupp, behov och arbetssätt.

SHIS Bostäder har även stadens uppdrag att tillhandahålla tillfälliga bostäder åt anvisade nyanlända stockholmare. Dessa kontrakt kan maximalt gälla fem år, likt kontrakten för andra stockholmare. Boendetiden planeras efter individens möjlighet att hitta en egen boendelösning och målsättningen är att så snabbt som möjligt ta sig vidare till egen bostad, eftersom egen bostad är en del av integrationen. SHIS Bostäder ska vara tillgängliga för dem som bäst behöver dem. Som medel för hög genomströmning genomför SHIS Bostäder boskola och fördjupad bostadsvägledning.

Staden ska ha ett effektivt och samlat mottagande av nyanlända som möjliggör en snabb etablering på arbetsmarknaden och i samhället. SHIS Bostäder ska samverka med arbetsmarknadsnämnden och stadsdelsnämnderna för att öka andelen nyanlända som har arbete eller studerar efter etableringsuppdraget.

SHIS Bostäder har också uppdrag att var delaktig i att tillhandahålla bostäder till skyddsbehövande flyktingar från Ukraina under den tid EUs massflyktsdirektiv gäller. SHIS Bostäders verksamheter ska vara effektiva med fokus på kärnuppdragen och organisationen ska anpassas för att vara kostnadseffektiv och leverera hög kvalitet. SHIS Bostäder ska utveckla en aktiv ekonomistyrning för att möta stadens behov. SHIS Bostäder ska genom en kontinuerlig dialog med socialnämnden och stadsdelsnämnderna anpassa verksamheten, utbud och tjänster utifrån aktuellt behov samt erbjuda en likvärdig standard på sitt arbete i hela staden. SHIS Bostäder ska utveckla arbetssätt som säkerställer att barnfamiljer får tillgång till en mer långsiktig och trygg boendelösning. SHIS Bostäder ska kontinuerligt bevaka hyresnivåerna i sitt bostadsbestånd, säkerställa att skäliga hyror tas ut och att hyresgäster som har betalat överhyra får återbetalning.

SHIS Bostäder ska styra och prognostisera med hjälp av framtaget uppföljningsverktyg gällande nyckeltal för utvecklingen avseende in- och utflytt, beläggningsgrad, boendetid och tomgångshyror. SHIS Bostäder ska arbeta flexibelt och sammanhållet med genomgångsbostäder för samtliga målgrupper för att motverka tomgångshyror.

Ekonomi

SHIS Bostäder erhåller årligen anslag via socialnämnden för drift och sociala merkostnader kopplade till det bostadssociala uppdraget och verksamhet för nyanlända. Budgettilldelning till SHIS Bostäder samlas från och med 2027 i ett anslag för ökade möjligheter att disponera medlen utifrån verksamhetens behov. Verksamheten för nyanlända och den övriga bostadssociala verksamheten ska följas upp och redovisas separat. SHIS Bostäder hade vid utgången av 2025 ett eget kapital om 54,6 mnkr.

Moderaternas förslag till budget 2027

Avvikelse mellan stadsledningskontorets och Moderaternas förslag till budget

NETTOKOSTNADER (exkl. kapitalkostnader)

Mnkr	Förslag till budget 2027 KS	Förslag till budget 2027 Moderaterna	Avvikelse mellan förslagen
Kommunstyrelsen	-1 581,2	-1 620,1	-38,9
Revisorskollegiet	-36,4	-36,4	0,0
Servicenämnden	0,0	0,0	0,0
Valnämnden	-6,9	-6,9	0,0
Stadsdelsnämnderna	-28 913,3	-28 789,2	124,1
Arbetsmarknadsnämnden	-1 283,6	-1 192,9	90,7
Exploateringsnämnden	3 129,1	3 194,5	65,4
Fastighetsnämnden	1 177,2	1 250,1	72,9
Förskolenämnden	-2 943,0	-2 945,8	-2,8
Idrottsnämnden	-1 393,4	-1 348,9	44,5
Kulturnämnden			
kulturförvaltningen	-1 402,3	-1 162,3	240,0
stadsarkivet	-74,6	-67,4	7,2
Kyrkogårdsnämnden	-231,9	-210,1	21,8
Miljö- och hälsoskyddsnämnden	-183,5	-173,1	10,4
Socialnämnden	-1 646,9	-1 652,4	-5,5
Stadsbyggnadsnämnden	-220,1	-210,9	9,2
Trafiknämnden	-448,5	-247,1	201,4
Utbildningsnämnden	-21 783,1	-21 834,1	-51,0
Äldrenämnden	-301,4	-301,5	-0,1
Överförmyndarnämnden	-117,3	-88,5	28,8
SUMMA	**-58 261,1**	**-57 443,0**	**818,1**
Avskrivningar (-)	-3 310,8	-3 310,8	0,0
Central medelsreserv (-)			
Oförutsedda behov	-1 642,7	-964,7	678,0
Prestationsreserv	-437,7	-237,7	200,0
Ej aktiverbara investeringsutgifter	-768,0	-546,6	221,4
Pensionsavgifter (-)	-1 888,5	-1 888,5	0,0
Disposition/avsättning begravningsfond	19,7	-2,1	-21,8
TOTALT	**-66 289,1**	**-64 393,4**	**1 895,7**

Moderaternas förslag till budget 2027

Kommunstyrelsen

Drift och underhåll

Specifikation av avvikelser

(-) = ökade kostnader/minskade intäkter

Mnkr	Kostnader	Intäkter
Kommunstyrelsens förslag till budget 2027	**-1 693,8**	**112,6**
Minskade kostnader för:		
Minskade kostnader konsulter och externa kommunikationstjänster	100,0	
Generell uppräkning	11,3	
Medieköp och profilprodukter	30,0	
Utredningar egen regi	5,0	
Handlingsplan för stärkt rådighet och egen regi	1,0	
Utredning och stöd i arbetsrättsliga villkor vid upphandling och inköp - servicenämnden	2,5	
Genomförande av centralupphandling - förstärkning	4,3	
Stärkt samarabete med fackliga parter	1,0	
Förstärkt regional samarbete	1,0	
Ökade kostnader för:		
Stärkt trygghetsarbete otrygga platser: ordningsvakter, kameror, belysning m.m	-180,0	
Gemensam trygghetscentral med Region Stockholm	-1,0	
Bättre flygförbindelser - återinträd i Connect Sweden	-1,0	
Inför ett småföretagarråd för ett bättre företagsklimat	-1,0	
Tillståndscenter - en väg in till stadens för företagen	-1,0	
Brottsofferjour för företagare	-1,0	
Inrätta ett finanspolitiskt råd för oberoende granskning av stadens finanspolitik	-1,0	
Nyföretagarcentrum - ansvaret överförs till SBR från arbetsmarknadsnämnden	-8,0	
Införa en slöserikommission för att värna välfärden	-1,0	
Ökade/minskade intäkter för:		
Moderaternas förslag till budget 2027	**-1 732,7**	**112,6**

Moderaternas förslag till budget 2027

Kommunstyrelsen

Investeringar

Specifikation av avvikelser

(-) = ökade kostnader/minskade intäkter

Mnkr	Utgifter	Inkomster
Kommunstyrelsens förslag till budget 2027	**-5,0**	**0,0**
Minskade utgifter för:		
Ökade utgifter för:		
Ökade/minskade inkomster för:		
Moderaternas förslag till budget 2027	**-5,0**	**0,0**

Moderaternas förslag till budget 2027

Revisorskollegiet

Drift och underhåll

Specifikation av avvikelser

(-) = ökade kostnader/minskade intäkter

Mnkr	Kostnader	Intäkter
Kommunstyrelsens förslag till budget 2027	**-41,7**	**5,3**
Minskade kostnader för:		
Ökade kostnader för:		
Ökade/minskade intäkter för:		
Moderaternas förslag till budget 2027	**-41,7**	**5,3**

Moderaternas förslag till budget 2027

Valnämnden

Drift och underhåll

Specifikation av avvikelser

(-) = ökade kostnader/minskade intäkter

Mnkr	Kostnader	Intäkter
Kommunstyrelsens förslag till budget 2027	**-6,9**	**0,0**
Minskade kostnader för:		
Ökade kostnader för:		
Ökade/minskade intäkter för:		
Moderaternas förslag till budget 2027	**-6,9**	**0,0**

Moderaternas förslag till budget 2027

Stadsdelsnämnderna: övergripande anslag

Drift och underhåll

Specifikation av avvikelser

(-) = ökade kostnader/minskade intäkter

Mkr	Kostnader	Intäkter
Kommunstyrelsens förslag till budget 2027	**-106,4**	**0,0**
Minskade kostnader för:		
Ny hyresmodell (kompensation för 2027)	5,9	
Miljö- och klimatsamordning och samverkan	11,0	
Samordnare stadsmiljö	4,0	
Lokal samordning Fokus Järva	1,0	
Ökade kostnader för (-):		
Ökade/minskade intäkter för:		
Moderaternas förslag till budget 2027	**-84,5**	**0,0**

Moderaternas förslag till budget 2027

Stadsdelsnämnderna: Förskoleverksamhet

Drift och underhåll

Specifikation av avvikelser

(-) = ökade kostnader/minskade intäkter

Mkr	Kostnader	Intäkter
Kommunstyrelsens förslag till budget 2027	**-6 004,5**	**353,5**
Minskade kostnader för:		
Ökade kostnader för (-):		
Förstärkta insatser i svenska och språktest vid anställning	-6,0	
Skärpta bakgrunds- och registerkontroller	-2,0	
Utred möjligheten för fler NPF-grupper i förskolan	-2,0	
Ökade/minskade intäkter för:		
Moderaternas förslag till budget 2027	**-6 014,5**	**353,5**

Moderaternas förslag till budget 2027

Stadsdelsnämnderna: Verksamhet för barn, fritid och kultur

Drift och underhåll

Specifikation av avvikelser

(-) = ökade kostnader/minskade intäkter

Mkr	Kostnader	Intäkter
Kommunstyrelsens förslag till budget 2027	**-600,0**	**0,0**
Minskade kostnader för:		
Förstärkning kultur i ytterstaden	15,0	
Lokala kulturhus	10,0	
Medborgarkontor	18,5	
Kultursekreterare	20,0	
Stärkt föreningsstöd för implementering av miljö och klimat i ordinarie arbetsgivning	5,5	
Ökade kostnader för (-):		
Ökade/minskade intäkter för:		
Moderaternas förslag till budget 2027	**-531,0**	**0,0**

Moderaternas förslag till budget 2027

Stadsdelsnämnderna: Äldreomsorg

Drift och underhåll

Specifikation av avvikelser

(-) = ökade kostnader/minskade intäkter

Mkr	Kostnader	Intäkter
Kommunstyrelsens förslag till budget 2027	**-11 694,2**	**345,5**
Minskade kostnader för:		
Avbryt återtagande i egen regi	2,0	
Ökade kostnader för (-):		
Förstärkta språkinsatser i svenska och språktest vid anställning	-8,0	
Kompetensutveckling medarbetare	-9,0	
Skärpta bakgrunds- och registerkontroller	-1,0	
Ökade/minskade intäkter för:		
Moderaternas förslag till budget 2027	**-11 710,2**	**345,5**

Moderaternas förslag till budget 2027

Stadsdelsnämnderna: Stöd och service till personer med funktionsnedsättning

Drift och underhåll

Specifikation av avvikelser

(-) = ökade kostnader/minskade intäkter

Mkr	Kostnader	Intäkter
Kommunstyrelsens förslag till budget 2027	**-5 793,1**	**26,1**
Minskade kostnader för:		
Digital fixartjänst Rågsved	1,0	
Hälsofrämjande insatser	6,0	
Ledsagning egen regi	1,0	
Ökade kostnader för (-):		
Förstärkt information och stöd till personer med funktionsnedsättning i händelse av kris eller krig	-5,0	
Inrätta ett frivilligt register för personer som är i behov av särskilt stöd och service i händelse av kris eller krig	-1,5	
Inrätta ett telefonnummer för personer i behov av särskilt stöd att ringa i händelse av kris eller krig som ett alternativ till digitala kartor och fysiska broschyrer	-1,5	
Ökade/minskade intäkter för:		
Moderaternas förslag till budget 2027	**-5 793,1**	**26,1**

Moderaternas förslag till budget 2027

Stadsdelsnämnderna: Individ- och familjeomsorg

Drift och underhåll

Specifikation av avvikelser

(-) = ökade kostnader/minskade intäkter

Mkr	Kostnader	Intäkter
Kommunstyrelsens förslag till budget 2027	**-3 464,9**	**36,9**
Minskade kostnader för:		
Utveckla stöd till våldsutsatta - Bryt upp-program	6,0	
Ökade kostnader för (-):		
Stöd till våldsutsatta och insatser mot våld i nära relationer	-10,0	
Brottsofferteam	-2,0	
Förebyggande insatser barn och unga	-10,0	
Ökade/minskade intäkter för:		
Moderaternas förslag till budget 2027	**-3 480,9**	**36,9**

Moderaternas förslag till budget 2027

Stadsdelsnämnderna: Stadsmiljöverksamhet

Drift och underhåll

Specifikation av avvikelser

(-) = ökade kostnader/minskade intäkter

Mkr	Kostnader	Intäkter
Kommunstyrelsens förslag till budget 2027	**-430,4**	**0,0**
Minskade kostnader för:		
Förstärkning av stadsmiljö	34,0	
Utökning av naturreservat och biotopskyddsområden	8,0	
Ökade kostnader för (-):		
Stärkt drift av parker, parkvägar och grönområden	-12,0	
Ökad skötsel och underhåll av naturområden, naturreservat och badplatser	-12,0	
Investeringar i parker, parkvägar och grönområden	-12,0	
Utökning av formellt skydd av grönområden	-10,0	
Ökade/minskade intäkter för:		
Moderaternas förslag till budget 2027	**-434,4**	**0,0**

Moderaternas förslag till budget 2027

Stadsdelsnämnderna: Ekonomiskt bistånd

Drift och underhåll

Specifikation av avvikelser

(-) = ökade kostnader/minskade intäkter

Mkr	Kostnader	Intäkter
Kommunstyrelsens förslag till budget 2027	**-1 384,6**	**40,5**
Minskade kostnader för:		
Generell uppräkning	1,0	
Förstärkta insatser mot långtids- och ungdomsarbetslöshet	3,0	
Ökad budget för handläggning	38,5	
Ökade kostnader för (-):		
Utökat arbete mot felaktiga utbetalningar, bidragsbrott inkl. hembesök vid försörjningsstöd	-5,0	
Aktivitetskrav - villkora rätten till försörjningsstöd med krav på heltidsaktivitet	-10,0	
Ökade/minskade intäkter för:		
Moderaternas förslag till budget 2027	**-1 357,1**	**40,5**

Moderaternas förslag till budget 2027

Stadsdelsnämnderna: Arbetsmarknadsåtgärder

Drift och underhåll

Specifikation av avvikelser

(-) = ökade kostnader/minskade intäkter

Mkr	Kostnader	Intäkter
Kommunstyrelsens förslag till budget 2027	**-265,1**	**27,4**
Minskade kostnader för:		
Generell uppräkning	2,2	
Feriejobb	52,0	
Ökade kostnader för (-):		
Förstärkta insatser mot långtids- och ungdomsarbetslöshet	-2,5	
Ökade/minskade intäkter för:		
Moderaternas förslag till budget 2027	**-213,4**	**27,4**

Moderaternas förslag till budget 2027

Arbetsmarknadsnämnden

Drift och underhåll

Specifikation av avvikelser

(-) = ökade kostnader/minskade intäkter

Mnkr	Kostnader	Intäkter
Kommunstyrelsens förslag till budget 2027	**-1 483,6**	**200,0**
Volymförändringar		
Volymförändringar sfi	40,0	
Minskade kostnader för:		
Fler Stockholmsjobb och ungdomsgaranti	25,0	
Konsulter och externa kommunikationstjänster	5,0	
Nytt antagningssystem vuxenutbildningen	7,5	
Welcome House, färre nyanlända	5,0	
Stadsmammor och stadsdelssystrar	8,0	
Fler jobbcoacher och ungdomsanställningar	7,0	
Nyföretagarcentrum - ansvaret återförs till SBR	8,0	
Förstärkt handledarskap feriejobb	3,7	
Anpassning till ny IT-plattform för feriejobb	2,0	
Utvecklade insatser för unga vuxnas etablering i arbetslivet	4,5	
Ökade kostnader för:		
Genomförande av aktivitetskravet	-10,0	
Utveckling och implementering av SAO-jobb	-5,0	
Jobbpremie för stärkta incitament till arbete	-10,0	
Ökade/minskade intäkter för:		
Moderaternas förslag till budget 2027	**-1 392,9**	**200,0**

Moderaternas förslag till budget 2027

Arbetsmarknadsnämnden

Investeringar

Specifikation av avvikelser

(-) = ökade utgifter/minskade inkomster

Mnkr	Utgifter	Inkomster
Kommunstyrelsens förslag till budget 2027	**-4,0**	**0,0**
Minskade utgifter för:		
Ökade utgifter för:		
Ökade/minskade inkomster för:		
Moderaternas förslag till budget 2027	**-4,0**	**0,0**

Moderaternas förslag till budget 2027

Exploateringsnämnden

Drift och underhåll

Specifikation av avvikelser

(-) = ökade kostnader/minskade intäkter

Mnkr	Kostnader	Intäkter
Kommunstyrelsens förslag till budget 2027	**-751,8**	**3 880,9**
Minskade kostnader för:		
Generell uppräkning	1,5	
Ej aktiverbara utgifter	11,0	
Strategiskt arbete för ökat bostadsbyggande och bättre stadsplanering	4,0	
Stärkt bostadsbyggande	1,5	
Fokus Järva	1,0	
Minskade utredningskostnader	5,0	
Tekniska konsulter	13,0	
Förstärkt ekonomistyrning	2,0	
Förstärkt miljö- och klimatarbete inkl. 1 mnkr omställningsledning	4,4	
Strategiskt arbete med områdesplanering	5,0	
Utredningar tidiga skeden i fokusområden och detaljplanarbete utan byggaktör	25,0	
Ökade kostnader för:		
"Halva Stockholm grönt" - mål för andelen grönyta i Stockholm	-1,0	
Framtagande av förslag på fler grönområden att ge formellt skydd	-1,0	
Uppdrag att identifiera och sammanställa underutnyttjade platser	-1,0	
Snabbspår nya småhusområden	-5,0	
Ökade/minskade intäkter för:		
Moderaternas förslag till budget 2027	**-686,4**	**3 880,9**

Moderaternas förslag till budget 2027

Exploateringsnämnden

Investeringar

Specifikation av avvikelser

(-) = ökade utgifter/minskade inkomster

Mnkr	Utgifter	Inkomster
Kommunstyrelsens förslag till budget 2027	**-3 835,0**	**900,0**
Minskade utgifter för:		
Ökade utgifter för:		
Ökade/minskade inkomster för:		
Moderaternas förslag till budget 2027	**-3 835,0**	**900,0**

Moderaternas förslag till budget 2027

Fastighetsnämnden

Drift och underhåll

Specifikation av avvikelser

(-) = ökade kostnader/minskade intäkter

Mnkr	Kostnader	Intäkter
Kommunstyrelsens förslag till budget 2027	**-834,4**	**2 011,6**
Minskade kostnader för:		
Generell uppräkning	6,1	
Ej aktiverbara utgifter	1,6	
Förstärkt projektledning	4,5	
Förstärkning centrala funktioner	6,5	
Tidigare utökade uppdrag	7,7	
Driftskostnader	6,1	
Omställning av lokaler	8,0	
Utveckling Hästa gård	4,0	
Förstärkt projektledning och egen regi	14,1	
Systemimplementering	6,8	
Utredning avseende Skarpa by	0,5	
Fastighetsbildning, juridik och specialprojekt	7,0	
Kostnadsrisker uthyrning	4,0	
Förstärkt klimatarbete	1,0	
Ökade kostnader för:		
Stärkt skötsel och underhåll av fastigheter	-5,0	
Moderaternas förslag till budget 2027	**-761,5**	**2 011,6**

Moderaternas förslag till budget 2027

Fastighetsnämnden

Investeringar

Specifikation av avvikelser

(-) = ökade utgifter/minskade inkomster

Mnkr	Utgifter	Inkomster
Kommunstyrelsens förslag till budget 2027	**-2 460,0**	**0,0**
Minskade utgifter för:		
Ökade/minskade inkomster för:		
Moderaternas förslag till budget 2027	**-2 460,0**	**0,0**

Moderaternas förslag till budget 2027

Förskolenämnden

Drift och underhåll

Specifikation av avvikelser

(-) = ökade kostnader/minskade intäkter

Mnkr	Kostnader	Intäkter
Kommunstyrelsens förslag till budget 2027	**-3 335,0**	**392,0**
Minskade kostnader för:		
Överföring köhandläggning	3,7	
Hållbar förskola	1,0	
Fortsatt arbete för kompensatorisk förskola	6,0	
Stöd till bemanning och omställning minskat barnantal	2,0	
Förstärkt likvärdighet i förskolan	2,5	
Förstärkt tillsyn av fristående aktörer	3,0	
Funktion för miljö- och klimatsamordnare	1,0	
Ökade kostnader för:		
Utred karriärtjänster i förskolan	-1,0	
Teckna IOP för att öka inskrivningsgraden i förskolan	-1,0	
Utred och genomför rätt till heltid för barn vars föräldrar är föräldralediga	-20,0	
Ökade/minskade intäkter för:		
Moderaternas förslag till budget 2027	**-3 337,8**	**392,0**

Moderaternas förslag till budget 2027

Förskolenämnden

Investeringar

Specifikation av avvikelser

(-) = ökade utgifter/minskade inkomster

Mnkr	Utgifter	Inkomster
Kommunstyrelsens förslag till budget 2027	**-0,1**	**0,0**
Minskade utgifter för:		
Ökade utgifter för:		
Ökade/minskade inkomster för:		
Moderaternas förslag till budget 2027	**-0,1**	**0,0**

Moderaternas förslag till budget 2027

Idrottsnämnden

Drift och underhåll

Specifikation av avvikelser

(-) = ökade kostnader/minskade intäkter

Mnkr	Kostnader	Intäkter
Kommunstyrelsens förslag till budget 2027	**-1 754,1**	**360,7**
Minskade kostnader för:		
Generell uppräkning	11,4	
Ökade energikostnader	5,0	
Nytt gymavtal	3,1	
Konsulter och externa kommunikationstjänster	5,0	
Friluftsliv (omföring från investering)	2,0	
Höjt medlemsaktivitetsstöd för föreningslivet	5,0	
Stärkt föreningsstöd för implementering av miljö och klimat i ordinarie bidragsgivning	1,0	
Lokalvård egen regi	5,0	
Uppstart Söderortsligan	1,0	
Systemutveckling	8,0	
Ökade kostnader för:		
Utredning medelstor idrottsarena	-1,0	
Stockholmshockeyns långsiktiga förutsättningar	-1,0	
Moderaternas förslag till budget 2027	**-1 709,6**	**360,7**

Moderaternas förslag till budget 2027

Idrottsnämnden

Investeringar

Specifikation av avvikelser

(-) = ökade utgifter/minskade inkomster

Mnkr	Utgifter	Inkomster
Kommunstyrelsens förslag till budget 2027	**-161,5**	**0,0**
Minskade utgifter för:		
Ökade utgifter för:		
Ökade/minskade inkomster för:		
Moderaternas förslag till budget 2027	**-161,5**	**0,0**

Moderaternas förslag till budget 2027

Kulturnämnden: kulturförvaltningen

Drift och underhåll

Specifikation av avvikelser

(-) = ökade kostnader/minskade intäkter

Mnkr	Kostnader	Intäkter
Kommunstyrelsens förslag till budget 2027	**-1 485,9**	**83,6**
Minskade kostnader för:		
Generell uppräkning övriga verksamheter	4,2	
Nej till ökat kulturstöd	98,8	
Borttaget pandemistöd	146,0	
Konsulter och externa kommunikationstjänster	5,0	
Ökade kostnader för:		
Förstärkning kulturskola och bibliotek barn och unga	-10,0	
Längre öppettider samt nattöppet bibliotek	-3,0	
Utredning i syfte att införa kulturella frizoner	-1,0	
Ökade/minskade intäkter för:		
Moderaternas förslag till budget 2027	**-1 245,9**	**83,6**

Moderaternas förslag till budget 2027

Kulturnämnden: kulturförvaltningen

Investeringar

Specifikation av avvikelser

(-) = ökade utgifter/minskade inkomster

Mnkr	Utgifter	Inkomster
Kommunstyrelsens förslag till budget 2027	**-22,4**	**0,0**
Minskade utgifter för:		
Ökade utgifter för:		
Ökade/minskade inkomster för:		
Moderaternas förslag till budget 2027	**-22,4**	**0,0**

Moderaternas förslag till budget 2027

Kulturnämnden: stadsarkivet

Drift och underhåll

Specifikation av avvikelser

(-) = ökade kostnader/minskade intäkter

Mnkr	Kostnader	Intäkter
Kommunstyrelsens förslag till budget 2027	**-116,9**	**42,3**
Minskade kostnader för:		
Generell uppräkning	1,7	
Utveckling eDok	2,0	
Digital tillgänglighet	1,0	
Modernisera plattformar och sökgränssnitt	2,5	
Ökade kostnader för:		
Ökade/minskade intäkter för:		
Moderaternas förslag till budget 2027	**-109,7**	**42,3**

Moderaternas förslag till budget 2027

Kulturnämnden: stadsarkivet

Investeringar

Specifikation av avvikelser

(-) = ökade utgifter/minskade inkomster

Mnkr	Utgifter	Inkomster
Kommunstyrelsens förslag till budget 2027	**-1,0**	**0,0**
Minskade utgifter för (-):		
Ökade utgifter för:		
Ökade/minskade inkomster för:		
Moderaternas förslag till budget 2027	**-1,0**	**0,0**

Moderaternas förslag till budget 2027

Kyrkogårdsnämnden

Drift och underhåll

Specifikation av avvikelser

(-) = ökade kostnader/minskade intäkter

Mnkr	Kostnader	Intäkter
Kommunstyrelsens förslag till budget 2027	**-271,4**	**39,5**
Minskade kostnader för:		
Ej aktiverbara investeringsutgifter	4,0	
Transporter pga ombyggnad	5,0	
Verksamhetsutveckling och kompetensförsörjning	2,0	
Ändrade arbetsmiljöregler	2,0	
Avbryt återtagande i egen regi	7,3	
Digitalisering	1,5	
Ökade/minskade intäkter för:		
Moderaternas förslag till budget 2027	**-249,6**	**39,5**

Moderaternas förslag till budget 2027

Kyrkogårdsnämnden

Investeringar

Specifikation av avvikelser

(-) = ökade utgifter/minskade inkomster

Mnkr	Utgifter	Inkomster
Kommunstyrelsens förslag till budget 2027	**-100,5**	**0,0**
Minskade utgifter för:		
Ökade utgifter för:		
Ökade/minskade inkomster för:		
Moderaternas förslag till budget 2027	**-100,5**	**0,0**

Moderaternas förslag till budget 2027

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Drift och underhåll

Specifikation av avvikelser

(-) = ökade kostnader/minskade intäkter

Mnkr	Kostnader	Intäkter
Kommunstyrelsens förslag till budget 2027	**-299,3**	**115,8**
Minskade kostnader för:		
Generell uppräkning	2,6	
Konsulter och externa kommunikationstjänster	2,5	
Hållbara inköp och upphandling	1,5	
Metoder, verktyg och kommunikation för genomförande av miljöprogram och handlingsplaner	3,0	
Värmesamordning	1,0	
Klimatneutral byggsektor- förstärkning av centrum för cirkularitet	7,8	
Stärkt arbete för halverade konsumtionsutsläpp	1,5	
Omställningsledare klimat	1,5	
Ökade kostnader för:		
Skydd av värdefull natur	-2,0	
Genomförandet av åtgärdsprogram för vatten	-5,0	
Riktad tillsyn avfallshantering	-2,0	
Ökad automatisering tillsynsverksamhet	-2,0	
Ökade/minskade intäkter för:		
Moderaternas förslag till budget 2027	**-288,9**	**115,8**

Moderaternas förslag till budget 2027

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Investeringar

Specifikation av avvikelser

(-) = ökade kostnader/minskade intäkter

Mnkr	Utgifter	Inkomster
Kommunstyrelsens förslag till budget 2027	**-2,0**	**0,0**
Minskade utgifter för:		
Ökade utgifter för:		
Ökade/minskade inkomster för:		
Moderaternas förslag till budget 2027	**-2,0**	**0,0**

Moderaternas förslag till budget 2027

Servicenämnden

Drift och underhåll

Specifikation av avvikelser

(-) = ökade kostnader/minskade intäkter

Mnkr	Kostnader	Intäkter
Kommunstyrelsens förslag till budget 2027	**0,0**	**0,0**
Minskade kostnader för:		
Ökade kostnader för:		
Ökade/minskade intäkter för:		
Moderaternas förslag till budget 2027	**0,0**	**0,0**

Moderaternas förslag till budget 2027

Socialnämnden

Drift och underhåll

Specifikation av avvikelser

(-) = ökade kostnader/minskade intäkter

Mnkr	Kostnader	Intäkter
Kommunstyrelsens förslag till budget 2027	**-1 961,8**	**314,9**
Minskade kostnader för:		
Samordna införande av bryt upp-program	2,0	
Konsulter och externa kommunikationstjänster	5,0	
Nytt boende för hemlösa	8,5	
Förstärkt stöd till personer med beroende och psykiatriska problem	1,5	
Avbryt utredning egen regi	1,0	
Uppstart nytt HVB-hem	6,0	
Utökning av HVB-hem	7,0	
Stärkt föreningsstöd	4,0	
Stärkt föreningsstöd för implementering av miljö och klimat i ordinarie bidragsgivning	1,0	
Samordnad tillsyn	1,0	
Hyresgaranti	1,5	
Ökade kostnader för:		
Insatser mot våldsbejakande extremism och hedersförtryck	-5,0	
Ökad lokal och digital närvaro på socialtjänsten	-8,5	
Införande av en socialtjänstkommission	-2,0	
Stärkta insatser mot hemlöshet	-8,5	
Professionella familjehem	-13,0	
Utvidga socialsekreterarnas förstärkningsteam	-5,0	
Uppsökande avhopparverksamhet riktad mot individer i prostitution och trafficking	-2,0	
Ökade/minskade intäkter för:		
Moderaternas förslag till budget 2027	**-1 967,3**	**314,9**

Moderaternas förslag till budget 2027

Servicenämnden

Investeringar

Specifikation av avvikelser

(-) = ökade utgifter/minskade inkomster

Mnkr	Utgifter	Inkomster
Kommunstyrelsens förslag till budget 2027	**0,0**	**0,0**
Minskade utgifter för:		
Ökade utgifter för:		
Ökade/minskade inkomster för:		
Moderaternas förslag till budget 2027	**0,0**	**0,0**

Moderaternas förslag till budget 2027

Socialnämnden

Investeringar

Specifikation av avvikelser

(-) = ökade kostnader/minskade intäkter

Mnkr	Utgifter	Inkomster
Kommunstyrelsens förslag till budget 2027	**-2,0**	**0,0**
Minskade utgifter för:		
Ökade utgifter för:		
Ökade/minskade inkomster för:		
Moderaternas förslag till budget 2027	**-2,0**	**0,0**

Moderaternas förslag till budget 2027

Stadsbyggnadsnämnden

Drift och underhåll

Specifikation av avvikelser

(-) = ökade kostnader/minskade intäkter

Mnkr	Kostnader	Intäkter
Kommunstyrelsens förslag till budget 2027	**-474,7**	**254,6**
Minskade kostnader för:		
Generell uppräkning	4,4	
Förstärkt och utvecklad tillsynsverksamhet	2,0	
Strategisk planering i tidiga skeden	1,5	
Utveckling av service och digitala system för effektiva planprocesser och snabbare hantering av bygglov	0,4	
Färre utredningsuppdrag	5,0	
Konsulter och externa kommunikationstjänster	2,5	
Nya biotopskyddsområden och naturreservat	1,5	
Aktiv tillsyn	4,0	
Omställningsledare	1,0	
Stärkt arbete med ekologi, miljö och klimat	2,0	
Förbättrad tillgänglighet och rådgivning, bla genom kontaktcenter	3,0	
Arbete med ny översiktsplan	3,9	
Implementering av nytt systemstöd för ökad automatisering och effektivare handläggning	2,0	
Stockholms arkitekturdag och utveckling av Årets Stockholmsbyggnad	1,0	
Ökade kostnader för:		
Stärkt bygglovshantering	-15,0	
Stärkt planhandläggning	-2,0	
Ökad automatisering bygglovshandläggning	-2,0	
Stärkt rådgivning och service för effektivare planprocesser	-4,0	
Översyn av stadens äldre detaljplaner för trädgårds-, villa- och småhusområden i syfte att stärka skyddet	-2,0	
Ökade/minskade intäkter för:		
Moderaternas förslag till budget 2027	**-465,5**	**254,6**

Moderaternas förslag till budget 2027

Stadsbyggnadsnämnden

Investeringar

Specifikation av avvikelser

(-) = ökade kostnader/minskade intäkter

Mnkr	Utgifter	Inkomster
Kommunstyrelsens förslag till budget 2027	**-3,0**	**0,0**
Minskade utgifter för:		
Ökade utgifter för:		
Ökade/minskade inkomster för:		
Moderaternas förslag till budget 2027	**-3,0**	**0,0**

Moderaternas förslag till budget 2027

Trafiknämnden

Drift och underhåll

Specifikation av avvikelser

(-) = ökade kostnader/minskade intäkter

Mnkr	Kostnader	Intäkter
Kommunstyrelsens förslag till budget 2027	**-2 225,8**	**1 777,3**
Minskade kostnader för:		
Generell uppräkning	14,0	
Ej aktiverbara utgifter	8,0	
Konsulter och externa kommunikationstjänster	21,0	
Miljözonsarbete och stadsmiljözoner m.m	19,0	
Entreprenadindex	109,5	
Samordning stadsnära odling	2,1	
Cykelsamordnare	1,5	
Styrning av projektportföljen	1,3	
Satsningar i stadens utpekade fokusområden	15,0	
Omställningsledare klimat m.m.	2,0	
Aktivering Gamla stan	2,0	
Cykelpark m.m	3,5	
Invasiva arter	3,0	
Nytt IT-stöd för underhållsplanering	3,0	
Förstärkt kategoriarbete	2,5	
Egen regi	7,5	
Utveckling av data	3,0	
Stärkt kultur i det offentliga rummet	3,0	
Cykellekplatser	2,0	
Etablering av kommunal trädhubb	1,0	
Ökade kostnader för:		
Fler badmöjligheter	-5,0	
Underhåll av träd och grönska	-10,0	
Utökad gatustädning och klottersanering	-5,0	
Trafiksäkerhet cykel och gång	-5,0	
Stärkt tillståndshantering	-10,0	
Sänkta avgifter för uteserveringar	-7,5	
Snöröjning	-10,0	
Ökade/minskade intäkter för:		
Ökade reklamintäkter till följd av kommersialisering och markupplåtelser		100,0
Avgiftsförändringar p-avgifter		-70,0
Moderaternas förslag till budget 2027	**-2 054,4**	**1 807,3**

Moderaternas förslag till budget 2027

Trafiknämnden

Investeringar

Specifikation av avvikelser

(-) = ökade utgifter/minskade inkomster

Mnkr	Utgifter	Inkomster
Kommunstyrelsens förslag till budget 2027	**-1 595,0**	**40,0**
Minskade utgifter för:		
Ökade utgifter för:		
Ökade/minskade inkomster för:		
Moderaternas förslag till budget 2027	**-1 595,0**	**40,0**

Moderaternas förslag till budget 2027

Utbildningsnämnden

Drift och underhåll

Specifikation av avvikelser

(-) = ökade kostnader/minskade intäkter

Mnkr	Kostnader	Intäkter
Kommunstyrelsens förslag till budget 2027	**-22 045,8**	**262,7**
Minskade kostnader för:		
Förstärkt naturskola och kostsamordnare	3,5	
Kompetensutveckling hållbara måltider	1,0	
Förstärkt likvärdighet i staden	4,0	
Höjd schablon till följd av avgift, fritidsklubb	12,6	
Förväntade volymförändringar till följd av avskaffad avgift i fritidsklubb	21,5	
Strukturersättning	139,7	
Verksamhetsstöd Vetenskapens hus	1,4	
Ökade kostnader för:		
Lovskola	-10,0	
Skolsociala team	-5,0	
Akutskolor	-10,0	
Barn i behov av särskilt stöd, inklusive fler speciallärare och reformerade CSU-grupper	-41,0	
Mindre klasstorlekar	-100,0	
Utred campusskolor	-1,0	
Köp platser på folkhögskolor	-3,5	
Mäta och följa upp skolresultat	-5,0	
Digital elevhälsa	-5,0	
Lärarteam för undervisning av placerade och omhändertagna barn	-5,0	
Stöd till judiska skolor	-10,0	
Utvidgad skol-IF och annan meningsfull fritid	-3,0	
Distansundervisning för elever med problematisk skolfrånvaro	-10,0	
Anpassad grundskola ökning av schablon 2 %	-15,6	
Anpassad gymnasieskola ökning av schablon	-3,6	
Kompensation för förlorad arbetsinkomst för utebliven skolskjuts	-2,0	
Högpresterande elever	-5,0	
Ökade/minskade intäkter för:		
Moderaternas förslag till budget 2027	**-22 096,8**	**262,7**

Moderaternas förslag till budget 2027

Utbildningsnämnden

Investeringar

Specifikation av avvikelser

(-) = ökade utgifter/minskade inkomster

Mnkr	Utgifter	Inkomster
Kommunstyrelsens förslag till budget 2027	**-90,0**	**0,0**
Minskade utgifter för:		
Ökade utgifter för:		
Ökade/minskade inkomster för:		
Moderaternas förslag till budget 2027	**-90,0**	**0,0**

Moderaternas förslag till budget 2027

Äldrenämnden

Drift och underhåll

Specifikation av avvikelser

(-) = ökade kostnader/minskade intäkter

Mnkr	Kostnader	Intäkter
Kommunstyrelsens förslag till budget 2027	**-304,7**	**3,3**
Minskade kostnader för:		
Generell uppräkning	2,7	
Konsulter och externa kommunikationstjänster	2,5	
Ökat stöd till pensionärsorganisationer	2,0	
Stödfunktion för schemaläggning och bemanningsplanering	1,0	
Systematisk dataanalys	1,0	
Administration statsbidrag	1,0	
Utredning, ersätta LOV i hemtjänst	1,0	
Ökade kostnader för:		
Förstärkning matlyftet	-5,3	
Kompetensutveckling	-6,0	
Ökade/minskade intäkter för:		
Moderaternas förslag till budget 2027	**-304,8**	**3,3**

Moderaternas förslag till budget 2027

Äldrenämnden

Drift och underhåll

Investeringar

(-) = ökade kostnader/minskade intäkter

Mnkr	Utgifter	Inkomster
Kommunstyrelsens förslag till budget 2027	**-3,8**	**0,0**
Minskade kostnader för:		
Ökade kostnader för:		
Ökade/minskade intäkter för:		
Moderaternas förslag till budget 2027	**-3,8**	**0,0**

Moderaternas förslag till budget 2027

Överförmyndarnämnden

Drift och underhåll

Specifikation av avvikelser

(-) = ökade kostnader/minskade intäkter

Mnkr	Kostnader	Intäkter
Kommunstyrelsens förslag till budget 2027	**-117,3**	**0,0**
Minskade kostnader för:		
Generell uppräkning	0,8	
Arvoden (flytt från CM3)	15,0	
Ny lagstiftning	11,0	
Förstudie nytt ärendehanteringssystem	2,0	
Ökade kostnader för:		
Ökade/minskade intäkter för:		
Moderaternas förslag till budget 2027	**-88,5**	**0,0**

Moderaternas förslag till budget 2027

Överförmyndarnämnden

Investeringar

Specifikation av avvikelser

(-) = ökade kostnader/minskade intäkter

Mnkr	Utgifter	Inkomster
Kommunstyrelsens förslag till budget 2027	**-0,2**	**0,0**
Minskade kostnader för:		
Ökade kostnader för:		
Ökade/minskade intäkter för:		
Moderaternas förslag till budget 2027	**-0,2**	**0,0**

Förslag till kommunfullmäktiges indikatorer budget 2027

KF:s mål för verksamhetsområdet	Indikator	KF:s årsmål 2027	KF:s årsmål 2028	KF:s årsmål 2029
1.1 Alla barn och ungdomar ska ges möjlighet till jämlika uppväxtvillkor och trygghet samt en rik fritid	Andel barn och ungdomar som är nöjda med tillgången till fritidsaktiviteter	70 %	70 %	70 %
	Andel barn som lever i familjer som har ekonomiskt bistånd	2,4 %	2,4 %	2,4 %
Obligatorisk nämndindikator				
1.2 Alla barn ska ges likvärdig möjlighet till utveckling och lärande i förskolan och skolan	Andel elever som nått kravnivån på det nationella provet i matematik i årskurs 3	95 %	95 %	95 %
	Andel elever som nått kravnivån på det nationella provet i svenska/svenska som andraspråk i årskurs 3	95 %	95 %	95 %
	Andel elever i årskurs 6 med godkänt betyg i alla ämnen	95 %	95 %	95 %
	Andel elever i årskurs 9 med godkänt betyg i alla ämnen	95 %	95 %	95 %
	Andel elever som är behöriga till nationella program, exklusive nyanlända och elever med okänd bakgrund	95 %	95 %	95 %
	Andel gymnasieelever som slutfört utbildning inom nationella program inom tre år med gymnasieexamen	95 %	95 %	95 %
	Andel legitimerade förskollärare av totalt antal anställda (årsarbetare)	Ökning	Ökning	Ökning
	Antal barn per grupp	14,7	14,6	14,5
	Antal barn per anställd i förskolan (årsarbetare)	4,6	4,6	4,6
	Antal barn per legitimerad förskollärare	Minskning	Minskning	Minskning
Obligatorisk nämndindikator				
	Inskrivningsgrad i förskolan	Tas fram av nämnd	Tas fram av nämnd	Tas fram av nämnd

KF:s mål för verksamhetsområdet	Indikator	KF:s årsmål 2027	KF:s årsmål 2028	KF:s årsmål 2029
1.3 Stockholms stad ska ge stöd och omsorg där behoven är som störst	Andel barn och unga som åter blir föremål för anmälan/ansökan efter avslutad utredning	20 %	20 %	20 %
	Andel personer som själva upplever att de får en förbättrad situation av insatserna de fått från socialtjänsten (vuxna missbruk, socialpsykiatri, våld i nära relation)	85 %	85 %	85 %
	Andel brukare som är nöjd med sin insats (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	90 %	90 %	90 %
	Andel personer med funktionsnedsättning som upplever att de blir väl bemötta av stadens personal (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	90 %	90 %	90 %
	Andel personer med funktionsnedsättning som upplever att de kan påverka insatsens utformning (stöd och service till personer med funktions-nedsättning)	95 %	95 %	95 %
	Andel familjehemsplacerade barn som når målen i svenska/svenska som andraspråk, matematik och engelska i grundskolan	85 %	90 %	95 %
	Andel institutionsplacerade barn som når målen i svenska/svenska som andraspråk, matematik och engelska i grundskolan	Fastställs 2027	Fastställs 2027	Fastställs 2027
Obligatorisk nämndindikator				
	Brukarens upplevelse av trygghet - LSS-boende, vuxna och barn (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	Tas fram av nämnd	Tas fram av nämnd	Tas fram av nämnd

KF:s mål för verksamhetsområdet	Indikator	KF:s årsmål 2027	KF:s årsmål 2028	KF:s årsmål 2029
	Andel brukare inom omsorgen för personer med funktions-nedsättning som inte upplever diskriminering (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	Tas fram av nämnd	Tas fram av nämnd	Tas fram av nämnd
	Andel brukare inom socialpsykiatrin som inte upplever diskriminering	Tas fram av nämnd	Tas fram av nämnd	Tas fram av nämnd
1.4 Stockholm ska vara en bra stad att åldras i – med god omsorg och stor trygghet	Andel nöjda omsorgstagare	90 %	90 %	90 %
	Andel nöjda omsorgstagare i dagverksamhet	95 %	95 %	95 %
	Andel omsorgstagare som upplever att de kan påverka hur hjälpen utförs i hemtjänsten	90 %	90 %	90 %
	Andel omsorgstagare som upplever att de kan påverka hur hjälpen utförs på vård- och omsorgsboende	85 %	85 %	85 %
	Andel äldre personer som vet vart de ska vända sig för att ansöka om hjälpinsatser	95 %	95 %	95 %
	Antal personal en hemtjänsttagare med minst två besök om dagen möter under en 14-dagarsperiod	Max 10 personer	Max 10 personer	Max 10 personer

(M)
Bilaga 5:4

KF:s mål för verksamhetsområdet	Indikator	KF:s årsmål 2027	KF:s årsmål 2028	KF:s årsmål 2029
Obligatorisk nämndindikator				
	Andel sjuksköterskor inom särskilda boenden	Tas fram av nämnd	Tas fram av nämnd	Tas fram av nämnd
1.5 Alla stockholmare ska ha tillgång till ett rikt kultur-, idrotts- och föreningsliv	Andel barn och ungdomar som deltar i idrottsaktiviteter på fritiden	86 %	86 %	86 %
	Andel barn och ungdomar som deltar i kulturaktiviteter på fritiden	58 %	58 %	58 %
	Andel barn och ungdomar som är nöjda med tillgången till idrottsaktiviteter	86 %	86 %	86 %
	Andel barn och ungdomar som är nöjda med tillgången till kulturaktiviteter på fritiden	80 %	80 %	80 %
Obligatorisk nämndindikator				
	Antal bokade timmar i skolidrottshallar utanför skoltid	Tas fram av nämnd	Tas fram av nämnd	Tas fram av nämnd
	Antal lån totalt i kommunala bibliotek per invånare	Tas fram av nämnd	Tas fram av nämnd	Tas fram av nämnd
	Stockholmarnas nöjdhet med kommunala kulturinstitutioner	Tas fram av nämnd/styrelse	Tas fram av nämnd/styrelse	Tas fram av nämnd/styrelse
2.1 Stockholm ska bli klimatpositivt – genom minskade utsläpp och ökad koldioxidlagring	Andel matavfall till biologisk behandling	80 %	80 %	80 %
	Elproduktion baserad på solenergi	14 GWh	15 GWh	16 GWh
	Utsläpp per invånare	0,8 ton CO2e/invånare	0,7 ton CO2e/invånare	0,7 ton CO2e/invånare
	Restavfall per invånare som går till förbränning	148 kg	143 kg	140 kg
Obligatorisk nämndindikator				
	Relativ energianvändning	Tas fram av nämnd/styrelse	Tas fram av nämnd/styrelse	Tas fram av nämnd/styrelse
	Mängd byggavfall vid nyproduktion	Tas fram av nämnd/styrelse	Tas fram av nämnd/styrelse	Tas fram av nämnd/styrelse

KF:s mål för verksamhetsområdet	Indikator	KF:s årsmål 2027	KF:s årsmål 2028	KF:s årsmål 2029
2.2 Stockholm ska vara en stad där den biologiska mångfalden ökar	Andel enskilda exploateringsprojekt som tar ekologiska värden och funktioner i anspråk där ekologiska kompensationsåtgärder genomförs	100 %	100 %	100 %
	Andel inköpta ekologiska måltider och livsmedel i staden i kronor	Tas fram av nämnd	Tas fram av nämnd	Tas fram av nämnd
2.3 Stockholm ska vara en stad där framkomligheten ökar och utsläppen minskar	Andel lediga avgiftsbelagda parkeringsplatser i innerstaden, dagtid	15 %	15 %	15 %
	Genomsnittlig hastighet för stombusstrafiken i innerstaden	19,4 km/h	19,5 km/h	19,6 km/h
	Genomsnittlig hastighet för stombusstrafiken i ytterstaden	28,7 km/h	28,8 km/h	28,9 km/h
Obligatorisk nämndindikator				
	Andel parkeringsplatser med laddinfrastruktur	Tas fram av nämnd/styrelse	Tas fram av nämnd/styrelse	Tas fram av nämnd/styrelse
	Antal publika laddplatser	Tas fram av nämnd/styrelse	Tas fram av nämnd/styrelse	Tas fram av nämnd/styrelse
	Andel meter nybyggd cykelbana som följer cykelplanen	Tas fram av nämnd/styrelse	Tas fram av nämnd/styrelse	Tas fram av nämnd/styrelse
	Stockholmarnas nöjdhet med snöröjning/sandning	Tas fram av nämnd	Tas fram av nämnd	Tas fram av nämnd
	Upplevd trafiksäkerhet för gående och cyklister	Tas fram av nämnd	Tas fram av nämnd	Tas fram av nämnd
2.4 Stockholmarnas hälsa ska främjas genom ren luft, rent vatten och giftfria miljöer	Vattenområden med förbättrad näringssituation	Tas fram av nämnd	Tas fram av nämnd	Tas fram av nämnd
	Andel badplatser med bra vattenkvalitet	85 %	90 %	90 %
	Antal förekomster av utpekade produkter med utfasningsämnen	Tas fram av nämnd	Tas fram av nämnd	Tas fram av nämnd
	Antal timmar över miljökvalitetsmålet för timmedelvärdet för kvävedioxid	Max 175 timmar	Max 175 timmar	Max 175 timmar

(M)
Bilaga 5:6

KF:s mål för verksamhetsområdet	Indikator	KF:s årsmål 2027	KF:s årsmål 2028	KF:s årsmål 2029
	Antal dygn över miljökvalitetsmålet för dygnsmedelvärdet för PM10	Max 35 dygn	Max 35 dygn	Max 35 dygn
Obligatorisk nämndindikator				
	Andel avslutade bygg- och anläggnings-entreprenader där varor miljöbedömts och loggats i Byggvaru-bedömningen	Tas fram av nämnd/styrelse	Tas fram av nämnd/styrelse	Tas fram av nämnd/styrelse
3.1 Stockholms ekonomi är stark, hållbar och lägger grunden för en jämlik välfärd	Kommunkoncernens soliditet inkl. pensionsåtaganden på kort sikt	30 %	30 %	30 %
	Kommunkoncernens soliditet inkl. pensionsåtaganden på lång sikt	34 %	34 %	34 %
	Nämndens budgetföljsamhet efter resultatöverföringar	100 %	100 %	100 %
	Nämndens budgetföljsamhet före resultatöverföringar	100 %	100 %	100 %
	Nämndens prognossäkerhet T2	+/- 1 %	+/- 1 %	+/- 1 %
	Stadens ekonomiska resultat (lägst)	0,1 mnkr	0,1 mnkr	0,1 mnkr
	Stadens nettodriftkostnader per skatteintäkter (max)	100 %	100 %	100 %
	Stadens soliditet inkl. pensionsåtaganden på kort sikt	30 %	30 %	30 %
	Stadens soliditet inkl. pensionsåtaganden på lång sikt	34 %	34 %	34 %
Obligatorisk nämndindikator				
	Andel investeringsprojekt vars genomförande-beslut är i god överensstämmelse med inriktningsbeslut	100 %	100 %	100 %
3.2 I Stockholm ska alla ges möjlighet till ett eget jobb	Andel personer som har ekonomiskt bistånd i förhållande till befolkningen	1,4 %	1,4 %	1,3 %

KF:s mål för verksamhetsområdet	Indikator	KF:s årsmål 2027	KF:s årsmål 2028	KF:s årsmål 2029
	Andel vuxna med långvarigt ekonomiskt bistånd jämfört med samtliga vuxna invånare	1,0 %	1,0 %	1,0 %
	Andel kursdeltagare inom grundläggande och gymnasial vuxenutbildning med godkänt betyg efter fullföljd kurs	82 %	83 %	84 %
	Antal aspiranter som fått Stockholmsjobb	800	800	800
	Antal ungdomar som fått feriejobb i stadens regi	7 000	7 000	7 000
	Antal ungdomar som fått SAO-jobb	4 000	5 000	6 000
	Näringslivets nöjdhet vid kontakter med staden som myndighet	90 %	90 %	90 %
Obligatorisk nämndindikator				
	Andel kursdeltagare inom sfi med godkänt betyg efter fullföljd kurs	Tas fram av nämnd	Tas fram av nämnd	Tas fram av nämnd
	Antal markanvisade arbetsplatser i ytterstaden	Tas fram av nämnd	Tas fram av nämnd	Tas fram av nämnd
	Antal tillhandahållna platser för feriejobb	Tas fram av nämnd/styrelse	Tas fram av nämnd/styrelse	Tas fram av nämnd/styrelse
	Antal tillhandahållna platser för Stockholmsjobb	Tas fram av nämnd/styrelse	Tas fram av nämnd/styrelse	Tas fram av nämnd/styrelse
	Antal tillhandahållna praktikplatser för högskolestuderande samt platser för verksamhetsförlagd utbildning	Tas fram av nämnd	Tas fram av nämnd	Tas fram av nämnd
	Ökning av antalet arbetsplatser i ytterstaden	Tas fram av styrelse	Tas fram av styrelse	Tas fram av styrelse
3.3 I Stockholm ska alla ha rätt till ett bra boende som de har råd med	Antal bostäder i godkända/antagna detaljplaner	4 000	4 500	4 500
	Antal bostäder i godkända/antagna detaljplaner i enlighet med 2013 års Stockholms-förhandling	Tas fram av nämnd	Tas fram av nämnd	Tas fram av nämnd

(M)
Bilaga 5:8

KF:s mål för verksamhetsområdet	Indikator	KF:s årsmål 2027	KF:s årsmål 2028	KF:s årsmål 2029
	Antal bostäder i genomförandebeslut	4 500	4 500	4 500
	Antal påbörjade bostäder	4 000	4 000	4 500
	Antal seniorbostäder i hyresrätt i inriktningsbeslut	Fastställs 2027	Fastställs 2028	Fastställs 2029
	Antal av Bostadsförmedlingen förmedlade Bostad först-, försöks- och träningslägenheter samt genomgångsbostäder för barnfamiljer	600	600	600
Obligatorisk nämndindikator				
	Antal markanvisade bostäder	Tas fram av nämnd	Tas fram av nämnd	Tas fram av nämnd
	Antal markanvisade hyresrätter	Tas fram av nämnd	Tas fram av nämnd	Tas fram av nämnd
	Antal markanvisade bostäder i enlighet med 2013 års Stockholms-förhandling	Tas fram av nämnd	Tas fram av nämnd	Tas fram av nämnd
	Antal vräkningar som berör barn	Tas fram av nämnd	Tas fram av nämnd	Tas fram av nämnd
	Antal beställda bostäder med särskild service (LSS/SoL) i samband med genomförandebeslut	Tas fram av nämnd	Tas fram av nämnd	Tas fram av nämnd
	Andel avhysningar som kunnat avvärjas efter inkommet meddelande till förvaltningen från hyresvärden	Tas fram av nämnd	Tas fram av nämnd	Tas fram av nämnd
	Andel personer aktualiserade vid Enheten för hemlösa som vid avslutad kontakt har stadigvarande boende	Tas fram av nämnd	Tas fram av nämnd	Tas fram av nämnd
	Antal barnfamiljer som beviljats tillfälligt boende på hotell/vandrarhem	Tas fram av nämnd	Tas fram av nämnd	Tas fram av nämnd
	Andel tillgänglighetsmärkta bostäder i kommunalt bostadsbestånd vid förmedling	Tas fram av styrelse	Tas fram av styrelse	Tas fram av styrelse

KF:s mål för verksamhetsområdet	Indikator	KF:s årsmål 2027	KF:s årsmål 2028	KF:s årsmål 2029
3.4 Medarbetare i Stockholm ska ges goda förutsättningar att göra ett bra jobb	Aktivt Medskapandeindex	84	84	84
Obligatorisk nämndindikator				
	Sjukfrånvaro	Tas fram av nämnd/styrelse	Tas fram av nämnd/styrelse	Tas fram av nämnd/styrelse
	Sjukfrånvaro dag 1-14	Tas fram av nämnd/styrelse	Tas fram av nämnd/styrelse	Tas fram av nämnd/styrelse
3.5 Hög beredskap och stark rådighet ska råda i alla verksamhetsområden	Andel prioriterade avtal där uppföljning genomförts	96 %	97 %	97 %
	Genomförda åtgärder inom risk- och sårbarhetsanalys	100 %	100 %	100 %
	Andel elektroniska inköp	Tas fram av nämnd/styrelse	Tas fram av nämnd/styrelse	Tas fram av nämnd/styrelse
3.6 Tryggheten ska öka genom förebyggande insatser	Andel stockholmare som upplever trygghet i den stadsdel där de bor	90 %	90 %	90 %
	Stockholmarnas nöjdhet med renhållning och städning	80 %	80 %	80 %
	Stockholmarnas nöjdhet med skötsel och städning av park och grönområden	80 %	80 %	80 %
Obligatorisk nämndindikator				
	Bostadsbolagens hyresgästers upplevda trygghet i och omkring hemmet	Tas fram av styrelse	Tas fram av styrelse	Tas fram av styrelse
3.7 Stockholm ska vara en öppen, jämställd och demokratisk stad som samarbetar internationellt	Andel med förtroende för stadsdels-förvaltningen i det område där man bor	76 %	77 %	78 %